ସାଇ ଛାୟା

THE SAI CHHAYA

5c ai `qc (_aai) jÕMÔÐ, SÐ_¯ÐeÑ 2007

ଶ୍ରୀ ଶିରିଡି ସାଇ ପୀଠ, ବାରିପଦା, ମୟୂରଭଞ୍ଜ

www.shirdisaipeeth.org

ସାଇଛାୟା

5c ai `qc (_aai) jÕMÔ, S_¯eÑ 2007

jÕ`]L
cÕSm[ ]h

jb`[
û k i cZ h[`\Ñ

jQa
hÑd¦ h«_ Lce h[`\Ñ

`LhL
hÑ jBÒj a V½

ସୁଶାନ୍ତଲୋକ, ଗୁରୁଗାଓଁ

ହରିୟାନାର ଶିରିଡ଼ି ସାଇପୀଠ

ବାରିପଦା ଶାଖା

j-]_ c¨fÑ
hÑd¦ ÒNeQt ch
hÑd¦ `]Ñ` Lce eD[
hÑd¦ @_Ñm Lce `¨
hÑd¦ @eZ Lce aeL
hÑd¦ `Lh Qt]h

ÒdNÒdN WLZ

ଶ୍ରୀ ଶିରିଡ଼ି ସାଇପୀଠ, ସହରସାହି

ୱାର୍ଡ ନଂ ୮, ବାରିପଦା

ମୟୂରଭଞ୍ଜ

Ò$_ - 06792 - 258981

`Ò[ÔL jÕMÔe cmÔ - V. 15.00

www.shirdisaipeeth.org

ଗୁରୁ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ଉପଲକ୍ଷେ ଗୁରୁଜୀଙ୍କ ସନ୍ଦେଶ

ଶ୍ରଦ୍ଧାଳୁଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାୟତଃ ଓହା କୁହାଯିବାର ଶୁଣାଯାଏ ଯେ ଶ୍ରୀ ସାଇନାଥ ମହାରାଜ କୌଣସି କାରଣରୁ ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ କ୍ରୋଧିତ ହୋଇଛନ୍ତି ଅଥବା ପୂର୍ବପରି ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦେଉନାହାନ୍ତି, ଯାହାର କାରଣ ବୁଝିବା ପାଇଁ ସେମାନେ ଅସମର୍ଥ । ଓ ପ୍ରକାର ମନୋଭାବ ଶ୍ରଦ୍ଧାଳୁଙ୍କର ଏକାନ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବନାକୁ ଇଙ୍ଗିତ କରିଥାଏ । ଶ୍ରୀ ସାଇଙ୍କ ସ୍ଥୂଳ ଉପସ୍ଥିତି ବ୍ୟତିରେକେ ମଧ୍ୟ ଶ୍ରଦ୍ଧାଳୁ ତାଙ୍କ ସହିତ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଭାବାତ୍ମକ ରୂପରେ ଜଡ଼ିତ ରହିଥାଆନ୍ତି । ଓହା ସାଇଙ୍କ ପ୍ରତି ଅନୁପମ ବିଶ୍ୱାସର ବିଶେଷତାକୁ ପ୍ରଦର୍ଶିତ କରିଥାଏ । ଭକ୍ତଗଣ ମାନସିକ ରୂପରେ ଶ୍ରୀସାଇଙ୍କ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥା'ନ୍ତି କାରଣ ସେ ସେମାନଙ୍କର ମାର୍ଗଦର୍ଶନ କରାଇଥା'ନ୍ତି, ସାନ୍ତ୍ୱନା ଦେଇଥା'ନ୍ତି ଓବଂ ସର୍ବୋପରି ସାଂସାରିକ ବିଷମତାରୁ ମୁକୁଳିବାର ଉପାୟ ସେମାନଙ୍କୁ ବତାଇଥା'ନ୍ତି । ଅନେକ ଶ୍ରଦ୍ଧାଳୁଙ୍କ ପାଇଁ ବାବା ସେମାନଙ୍କ ଜୀବନର ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ ଅଙ୍ଗ ହୋଇଥିବାରୁ ସେମାନେ ତାଙ୍କୁ ଉପାସନା କରନ୍ତି, ଧ୍ୟାନ କରନ୍ତି, ତାଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପଢ଼ନ୍ତି, ତାଙ୍କ ନାମ ଜପ କରନ୍ତି । ବହୁ ସମୟ ଧରି ସେମାନେ ସାଇଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆଲୋଚନା କରନ୍ତି, ତାଙ୍କ ନାମରେ ପ୍ରସାଦ ବଣ୍ଟନ କରନ୍ତି, ଓପରିକି ଭିକ୍ଷୁକ ମାନଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ନାମରେ ଦାନ କରିଥା'ନ୍ତି । କିଛି ଉତ୍ସୁକ ଶ୍ରଦ୍ଧାଳୁ ଭୋଜନ ଗ୍ରହଣ ପୂର୍ବରୁ ଅନ୍ତର୍ମନରେ ବାବାଙ୍କୁ ସମର୍ପଣ କରିଥା'ନ୍ତି । ସେମାନେ ଛୋଟ ପିଲାଙ୍କ ସଦୃଶ ବାବାଙ୍କ ଫଟୋ ଓବଂ ତଦ୍ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଲେଖାମାନ ସଂଗ୍ରହ କରିଥା'ନ୍ତି, ଯାହାକି ସେମାନଙ୍କର ଅନ୍ତରାତ୍ମାରେ ବାବାଙ୍କୁ ଅନ୍ୱେଷଣ କରୁଥିବାର ଆନ୍ତରିକତାର ସୂଚନା ଦେଇଥାଏ ।

ଓହା ଅନୁଧ୍ୟାନ କରାଯାଇଛି ଯେ ବାବାଙ୍କ ପରିସୀମା ବଳୟକୁ ପ୍ରବେଶ କରିବାର ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ହିଁ ଜଣେ ଭକ୍ତ ଶ୍ରୀସାଇଙ୍କ ପବିତ୍ର ଓବଂ ଉଦାର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ପ୍ରତି ସ୍ୱଳ୍ପ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଆକର୍ଷିତ ହୋଇଯାଇଥାଏ । ବାବା ଶିରଡ଼ିରେ ଥିବା ସମୟରେ କେତେକ ଶ୍ରଦ୍ଧାଳୁ ତାଙ୍କର ଦର୍ଶନ ମାତ୍ରେ ହିଁ ଭାବାତ୍ମକ ହୋଇଯାଉଥିଲେ ଅଥବା ଯୋଗସମାଧି ପ୍ରାପ୍ତ ହେଉଥିଲେ । ଶ୍ରୀ ସାଇସଚ୍ଚରିତ୍ର ତଥା ଖପର୍ଡେ ଡ଼ାଏରୀରେ ଓହାର ଉଦାହରଣ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥାଏ । ସଦ୍‌ଗୁରୁଙ୍କ ଆକର୍ଷଣର ପରିଣାମ ସ୍ୱରୂପ ବାବାଙ୍କ ପ୍ରତି ଆଦୌ ବିଶ୍ୱାସ ରଖି ନଥିବା ବାଳା ସାହେବ ଭଟେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଥମ ଦର୍ଶନରେ ଓପରି ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥିଲେ ଯେ ସେ ସବୁ କିଛି ପରିତ୍ୟାଗ କରି ଶିରଡ଼ିରେ ରହିବାର ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିଥିଲେ । ତତ୍‌ପରେ ନିଜର ଅବଶିଷ୍ଟ ଜୀବନ କେବଳ ବାବାଙ୍କ ସେବାରେ ବିନିଯୋଗ କରିବାର ଅଭିଳାଷ ନେଇ ସରକାରୀ ଚାକିରୀରୁ ଇସ୍ତଫା ଦେଇଥିଲେ ।

ଭୌତିକ ଶରୀର ତ୍ୟାଗ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ବାବା ନିଜର ଭକ୍ତ ମାନଙ୍କୁ ଅଦୃଶ୍ୟ ରୂପରେ ସୁରକ୍ଷା ଦେବାର ଯେଉଁ ଆଶ୍ୱାସନା ଦେଇଥିଲେ, ମହାପ୍ରୟାଣ ପରେ ମଧ୍ୟ ତଦନୁସାରେ ଭକ୍ତଙ୍କ ପ୍ରତି ସ୍ନେହ, ଆଶ୍ୱାସନା, ସୁରକ୍ଷା ଓବଂ ବିଶ୍ୱାସ ଅର୍ପଣ କରି ଚାଲିଛନ୍ତି । ଅନେକ ସମୟରେ ଭକ୍ତ ନିଜ ଜୀବନର ସମସ୍ୟାକୁ ସମ୍ମୁଖୀନ କରିବାରେ ବ୍ୟସ୍ତରହି ବାବାଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ କରି ପାରେ ନାହିଁ ଓବଂ ନିଜ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଭାବଶୂନ୍ୟତା ଅନୁଭବ କରେ । ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କଠାରୁ ଅବିରତ ଉତ୍ପନ୍ନ ହେଉଥିବା କିରଣ ବାଦଲ - ଆଚ୍ଛାଦିତ ଆକାଶରେ ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ନ ହେଲାପରି ସାଂସାରିକ ସଂକଟାଚ୍ଛନ୍ନଭକ୍ତ ବାବାଙ୍କ ସ୍ନେହ ତଥା ସୁରକ୍ଷାକୁ ଅନୁଭବ କରିପାରନ୍ତି ନାହିଁ ।

ସାଇନାଥ ମହାରାଜ ପ୍ରାୟତଃ ତାଙ୍କର କେତେକ ଭକ୍ତଙ୍କୁ କହୁଥିଲେ ଯେ କୌଣସି ଅନିଶ୍ଚିତ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଗଭୀର ଭାବରେ ତାଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ କରୁଥିବା ଭକ୍ତଙ୍କ ପ୍ରତି ତାଙ୍କର କୃପା ଓବଂ ସହାୟତାର ଅନୁଭବ ଉପଲବ୍ଧ ହେବ । ଯେତେବେଳେ ଗୁରୁ ଓବଂ ଶିଷ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଘନିଷ୍ଠ ସମ୍ବନ୍ଧ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଯାଏ, ସେତେବେଳେ ଏକ ବୈକଳ୍ପିକ ଭାବାତ୍ମକ ଅନୁଭବ ମଧ୍ୟରେ ଶିଷ୍ୟକୁ ଗତି କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ଅନେକ ସମୟରେ ନିଜ ଗୁରୁଙ୍କ ପ୍ରତି ଅତ୍ୟଧିକ ପ୍ରେମରେ ସେ ଜଡ଼ିତ ହୋଇଯାଏ ଓବଂ କେତେକ ସମୟରେ ଭାବନା ରହିତ ହୋଇଯାଏ, ମାତ୍ର ଶିଷ୍ୟର ଓ ପ୍ରକାର ଭାବାତ୍ମକ ଦ୍ୱିବିଧ ସ୍ଥିତି ଗୁରୁଙ୍କ ସ୍ୱଭାବର ପରିବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ ହୋଇ ନ ଥାଏ । କାରଣ ଆଦର୍ଶ ଗୁରୁହିଁ ଆଦର୍ଶ ଆତ୍ମା ଅଟନ୍ତି । ଓ ପ୍ରକାର ପରିସ୍ଥିତିରେ ବିଚଳିତ ନ ହୋଇ ଶ୍ରଦ୍ଧାଳୁ ବାବାଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା ପୂର୍ବକ ନିଜର ମନୋଭାବକୁ ସନ୍ତୁଳିତ କରିବାର ପ୍ରୟାସ କରିବା ଉଚିତ । ଆଦର୍ଶ ଗୁରୁ ଏକ ସମୟରେ ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ଶ୍ରଦ୍ଧାଳୁଙ୍କ ସହାୟତା ନିମନ୍ତେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାନ୍ତି । ଓଣୁ ସାର୍ବଲୌକିକ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବ୍ୟସ୍ତ ଥିଲାବେଳେ ଗୁରୁଙ୍କୁ ଭିତ୍ତିହୀନ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଯେ ଉଚିତ ନୁହେଁ, ଓହାହିଁ ଶିଷ୍ୟର ହୃଦ୍‌ବୋଧ ହେବା ଉଚିତ । ଶିଷ୍ୟର ଓ ପ୍ରକାର ଚିନ୍ତାଧାରା କେବଳ ଯେ ତାକୁ ଆନନ୍ଦ ଦେଇଥାଏ ତା'ନୁହେଁ ବରଂ ନିଜ ଗୁରୁଙ୍କ ପ୍ରତି ତାକୁ ଅଧିକ ନିକଟତର କରାଇଥାଏ ।

ଚନ୍ଦ୍ରଭାନୁ ଶତପଥୀ
ନୂଆ ଦିଲ୍ଲୀ

www.shirdisaipeeth.org

Nk c^ÔL `Òah LeaÐL ÒkÒm `\Òc]AeauL @[Lc LeaÐL `X\ÐHÐ aiÐ, OXOX, TX-a[Ðj `b[`ÐL[L ]a`ÐLÒe a`dÔª `\QÐeÑVH Ah¯ _cÒ« cÐXAÒj]Ae ÒMÐmÐ\aÐ NkÐbcÒMÐ b[Òe `Òah LmÐcÐÒ[ aÐkÐee @jcÐf `ey[[Ð'`ÐB AD a`]³_L cÒ_kH _ÐkÐÐ Nk c^ÔÒe \ÐB Òj Ò]M`ÐÒe akSN[e OXOX, TX-a[Ðj, aiÐ AD D³f jdÔ LeZÐ HÒa Òj AD @jel[ _ÒkÐ LÐeZ [Ð' @«eÒe beÐ HW jel[ bÐa, `À[Ðe A_tÐ

hiÔe AÒ[Ð`ma^ bf `ÀÐ_te `Ð© _cÒ« j]Ne ÒkDR« ]Aeau je`Ð jÔjÐe cÐ¯Ðau_Òe RV`V ÒkÐB jelÐ ÒMÐS\aÐ hiÔVH hÑNe*\ QeZÒe `ÐBdÐB\ÐH [Ð'e @jm jelÐe D–Ð jcN heÑe, c_ AD k]¯ ÒkÐBDÒW Nec¯Ð _S @«eÒe hÑ[[Ð`_¯§Ze aÔayÐ SÐNDW\mÐÒaÔf aÐkÐee DrÐ` AD @hªLe `ey[ [ÐL AD D]Òaf[ Le`ÐÒe _ÐkÐ

`ecj]Ne hÑjÐB_Ð\ heXÒe iÐWH aie ekZLÐfÒe b¦cÐ_*\e cÔNfa^Ð_ LeR« ab_ Y=ÒeÐ QL Ò`iaÐ, D] a[eZ LeaÐ, hlÐ`] LÐkÐZÑ cÐ^ÔcÒe D`Ò]hÒ]aÐ,_]ÐayÐÒe ÒLÒ[L b¦*\]h_ Ò]aÐ `b[Ò]_t_ jÐ^ÐeZ LÐdÔ`ZÐfÑ cÐ^ÔcÒe jÐckL LmÔÐZ jÐ^_ k\ \mÐ j]Ne*\e `Ò[ÔLV Lce DÒ~hÔÐ Ò[Z AcL aTÒ_aÐL `Xa Òd jÐÒjÐeL au_ bÔNÐÒdÐXÐe jÔ`LÒe be`e ÒdDWL]aÐ_h QÐmR ÒLaf OZÐ, aÔÐLf[Ð, @_eÐN HaÔ aÒ]i e`L `[]t[Ðe ÒMf, cÐ[Ne HL jÔ`L_ÒkÐ Ne HL D`y[dÐkÐ @jÑc J jaaÔÐ`LÐ Ne c_iÔ_k«, Òj [r" @V«Ð HZ Ne*\ WÐÒe c_iÔaw HaÔ c_iÔWÐÒe Ne aw LeaÐ @`eÐ^ @ÒVÐ b¦ ckÐmjÐ`[, hÔÐcÐ, m\ÑaÐC, ]ÐjNZ, LÐLÐjÐÒka ]Ñ\[ `b[*\ LmÔÐZjÐ^_ j]Ne hÑjÐB_Ð*\ `[ \aÐ ÒjcÐ_*\e @aQf[ ]Y b¦e `eZÐc cÐ[Ð

a¯j]½e @[ÒRÐV ÒkÐB\Òm jwÐ _QÒL[ÐÐc[ÔÒ]a[Ð dceÐS*\WÐe A[ÐjcuÑ¯ sÐ_mÐb LeaÐL QÐk\ÒmÐ dceÐS _QÒL[Ð*\ aÒaL HaÔ ÒaeÐNÔe be be `hÔjÐ LÒm, @Ò_L `ÒmÐb_ Ò]MÐBÒm [Ð*\, `e« _S `he]Y[ÐÒe @Vf ekÒm aÐfL_QÒL[ÐÐ `eÒhiÒe_QÒL[Ðe ]Y BoÐ h¦ j®MÒe Ne*\e c¨_BNmÐÐ dÐkÐe `eZÐc je` sÐ_ÑcÐ_*\ jLÐÒh ]ek [\Ð NcÑe A[a]ÔÐe D`Ò]h_QÒL[ÐL `]Ð_ LÒmÐ

`a[ Ne`ÀcÐ @ajeÒe Aj« NbÑe A[ahÐje jk ^ÔÐ_ eMaÐ ÒjB `ec LÐeZL jnÐj]Ne*\ QeZ LcfÒe.....

S¯ hÑjÐBeÐc

S¯ hÑNeÒ]aÐ

cÔSm\[Ð]Ðh

jÔ`Ð]LÐ, jÐBRÐ¯Ð

hÑ jÐB j[Ô_ÐeÐ¯¦Z

hରିଡ଼ିର ଶ୍ରୀସାଇବାବା କେବଳ ଜଣେ ସନ୍ଥ ଏବଂ ମହାଯୋଗୀ ନୁହଁନ୍ତି ମାତ୍ର ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଏ ଯୁଗର ପରମ ସଦ୍‌ଗୁରୁ ଅଟନ୍ତି । ଭାରତବର୍ଷର ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ପ୍ରଦେଶରେ ଅବସ୍ଥିତ ଏହି ଅଜଣା ଶିରିଡ଼ି ଗ୍ରାମଟି ଧିରେ ଧିରେ ପୃଥିବୀର ଗୋଟିଏ ଧର୍ମନିଷ୍ଠ କେନ୍ଦ୍ରରେ ପରିଣତ ହୋଇଛି କାରଣ ଶ୍ରୀସାଇବାବା ଉକ୍ତ ସ୍ଥାନକୁ ପାଖାପାଖି ଷାଠିଏ ବର୍ଷ ଧରି ନିଜର ବାସସ୍ଥାନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଯେଉଁଠାରୁ କି ସେ ତାଙ୍କର ଭକ୍ତମାନଙ୍କର ଯନ୍ତ୍ରଣାକୁ ଉପଶମ କରିବା ନିମନ୍ତେ ତାଙ୍କର ଜାଗତିକ ଓ ଅଲୌକିକ ଲୀଳା ଖେଳୁଥିଲେ । ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରତିଜ୍ଞା ଅନୁସାରେ ତାଙ୍କର ସମାଧି ଭକ୍ତମାନଙ୍କର ଯତ୍ନ ନେବାର ବିସ୍ତୃତ ଭୂମିକା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଭରସା ଦେଉଛି । ଶ୍ରୀ ସାଇନାଥ ମହାରାଜ ତାଙ୍କର ଆଚରଣ ଓ ଉପଦେଶ ଦ୍ୱାରା ଖୁବ୍ ଉଚ୍ଚସ୍ତରର ମାନବିକ କରୁଣା, ସାର୍ବଜନୀନ ଭାଇଚାରା, ସରଳ ଜୀବନ ଯାପନ ଏବଂ ତ୍ୟାଗର ଉଦାହରଣ ଦେଉଥିଲେ । ସେ ଶିରିଡ଼ିକୁ ଖାଲି ହାତରେ ଆସିଥିଲେ ଏବଂ ଦେହତ୍ୟାଗ ସମୟରେ (ମହାସମାଧି) ମଧ୍ୟ କୌଣସି ସଂପତ୍ତି ଅଧିକାରରେ ରଖିନଥିଲେ । ସାରା ପୃଥିବୀର ନିୟୁତ ନିୟୁତ ଭକ୍ତ ତାଙ୍କ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ କ୍ରମବିକାଶ ମାର୍ଗକୁ ଅନୁସରଣ କରୁଛନ୍ତି । ଶ୍ରୀସାଇବାବାଙ୍କ ଆତ୍ମା ଜାତିଗତ, ଭୌଗୋଳିକ, ଭାଷାଗତ ଓ ଧାର୍ମିକ ବାଧାବିଘ୍ନକୁ ଅତିକ୍ରମ କରି ମାନବିକତାର ପଥ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରୁଛି ଏବଂ ନିରନ୍ତର ପ୍ରସାରିତ ହୋଇଚାଲିଛି ।

ଯେଉଁଭଳି ଭାବରେ ଏହି 'ସାଇବାଦ' ବିସ୍ତାରିତ ହୋଇ ଚାଲିଛି, ଏହା କେବଳ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଜନକ ନୁହେଁ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଏହା ଏକ ଅଦ୍ୱିତୀୟ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଚମତ୍କାରିତା ଅଟେ । ଗୋଟିଏ ବହୁମୁଖୀ ବସ୍ତୁବାଦୀ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ସଂପନ୍ନ ଜଟିଳ ପୃଥିବୀ ସୃଷ୍ଟି କରିସାରି ମଧ୍ୟ ମାନବିକତା ଏକ ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ଓ ସରଳ ଜୀବନ ପାଇବାର ଅନୁସନ୍ଧାନ କରୁଛି । ଇତିହାସ ସୂଚନା ଦିଏ ଯେ, ଯେତେବେଳେ ବସ୍ତୁବାଦ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ ଗତିରେ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଚାଲେ, ସେତେବେଳେ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଶକ୍ତି ମଧ୍ୟ ପ୍ରକୃତିର ସନ୍ତୁଳନ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଆଗମନ କରିଥାଏ । ସେ ହିଁ ହେଉଛନ୍ତି ଶ୍ରୀସାଇ । ଏହି ମହାନ ଏବଂ ଦିବ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ଆମର ଏହି ଜଟିଳ ପୃଥିବୀରେ ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ସହାବସ୍ଥାନ ଏବଂ ସ୍ନେହମୟ ଏକତାକୁ କେବଳ ମାନବଜାତି ମଧ୍ୟରେ ନୁହେଁ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରଜାତିଙ୍କ ନିକଟରେ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଅଛନ୍ତି ।

ସୃଷ୍ଟିର କୋଣ ଅନୁକୋଣରେ ବିସ୍ତାରିତ ହୋଇଥିବା ଚେତନାର ସ୍ୱରୂପ ହେଉଛନ୍ତି ନାରାୟଣ । ଏ ପ୍ରକାର ସର୍ବବ୍ୟାପ୍ତ ନାରାୟଣୀ ଶକ୍ତି ଯେତେବେଳେ କୌଣସି ନରରୂପୀ କେନ୍ଦ୍ର ଅଥବା ଅୟନରୁ ଅବତରିତ ହୋଇଥାଏ ସେତେବେଳେ ନାରାୟଣଙ୍କର ଅବତାର ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ଅବତାର ପୁରୁଷଙ୍କର ରନ୍ଧ୍ରଧାର ସର୍ବବ୍ୟାପ୍ତ ଚେତନାର କେନ୍ଦ୍ରବିନ୍ଦୁ ପାଲଟିଯାଏ । ଏ ପ୍ରକାର ପରମପୁରୁଷଙ୍କର ଚେତନା ବିଶ୍ୱରୂପକୁ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ସେ ହିଁ ନରରୁ ନାରାୟଣ ହୋଇଯାଆନ୍ତି ।

ସେହି ପରମ ପୁରୁଷଙ୍କର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଭାବ ବିସ୍ତାରିତ ହୋଇ ବିଶ୍ୱରେ ଉଦ୍‌ଭାସିତ ହୋଇଥାଏ । ତାଙ୍କରି ଆନନ୍ଦ, ପୀଡ଼ା, କରୁଣା ତଥା ଦୟା ଏକ ବିଶ୍ୱବ୍ୟାପୀ ତରଙ୍ଗ ଆକାରରେ(ରୂପରେ) କୋଣ ଅନୁକୋଣରେ ପ୍ରସାରିତ ହୋଇଥାଏ । ସେ ବିରାଟ ପୁରୁଷ ଅଟନ୍ତି । ଏଣୁ 'ପୁରୁଷସୂକ୍ତ' ରେ ତାଙ୍କୁ ଅନନ୍ତ ଶିରଯୁକ୍ତ, ଅନନ୍ତ ନେତ୍ରଯୁକ୍ତ ତଥା ଅନନ୍ତ ଚରଣ ସଂପନ୍ନ କୁହାଯାଏ- 'ସହସ୍ରଶୀର୍ଷା ପୁରୁଷଃ ସହସ୍ରାକ୍ଷଃ ସହସ୍ରପାଦ୍ ।' ଯାହାଙ୍କ ମନରୁ ଚନ୍ଦ୍ରମାଙ୍କ ଉତ୍ପତ୍ତି-(ଚନ୍ଦ୍ରମା ଯେ କି ସମସ୍ତ ପ୍ରାଣୀଙ୍କର ମନର ସ୍ୱାମୀ ଅଟନ୍ତି) । ତାଙ୍କ ନେତ୍ରଜ୍ୟୋତିରୁ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଉତ୍ପତ୍ତି- ଯାହାଙ୍କ ଗାରିମାରେ ଏ ସୃଷ୍ଟି ପରିପାଳିତ ହେଉଅଛି - 'ଚନ୍ଦ୍ରମା ମନସୋ ଜାତଶ୍ଚକ୍ଷୋଃ ସୂର୍ଯ୍ୟୋ ଅଜାୟତ', ଏହି ପରମ ପୁରୁଷ ନାରାୟଣଙ୍କ ରୂପରେ ସମଗ୍ର ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ଭିତରେ ତଥା ବାହାରେ ପରିବ୍ୟାପ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି ।

ସାଗର ବକ୍ଷରେ ଭାସମାନ କଳସୀର ଭିତରେ ତଥା ବାହାରେ ଜଳପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବା ପରି ନିଜର ପ୍ରାଣବାୟୁଠାରେ ନାରାୟଣଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ କରି ନିଜ ଚେତନାରେ ହିଁ ନାରାୟଣଙ୍କୁ ଅନୁଭବ କରିବା ସମ୍ଭବପର ହୋଇଥାଏ । ଏହିପରି ଭାବରେ ହିଁ ଶ୍ରୀସାଇ ଶିରିଡିରେ ନାରାୟଣ ରୂପରେ ଅବତରିତ ହୋଇଥିଲେ ।

ଶିରିଡ଼ିରେ ଯେଉଁ ଲୋକମାନେ ଶ୍ରୀସାଇଙ୍କୁ ଦେଖିଛନ୍ତି ସେମାନେ ସାଇଙ୍କର ଦିବ୍ୟରୂପକୁ ଅନୁଭବ କରିଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ଭକ୍ତ ଶ୍ରୀସାଇଙ୍କ ବିଷୟରେ ନିଜ ସଂଦର୍ଭରେ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି- ଶ୍ରୀସାଇବାବାଙ୍କୁ ଦେଖିବାର ପ୍ରଥମ ପ୍ରଭାବ ତାଙ୍କ ଚକ୍ଷୁ ଯୁଗଳରୁ ହିଁ ଆରମ୍ଭ ହେଉଥିଲା । ତାଙ୍କ ଚାହାଁଣିରେ ଏପରି ଶକ୍ତି ତଥା ପ୍ରଭାବ ଥିଲା ଯାହାକି କେହି ତାଙ୍କ ଚକ୍ଷୁ ଯୁଗଳକୁ ସିଧା ଚାହିଁପାରୁ ନଥିଲେ । ଦେଖିବା ଲୋକଙ୍କୁ ଏପରି ଲାଗୁଥିଲା ଯେପରି ସାଇବାବା ତାଙ୍କର ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗକୁ ଦେଖିପାରୁଛନ୍ତି ଏବଂ ତାଙ୍କଠାରେ କିଛି ଛପି ରହୁନାହିଁ । ସହସା ଦୃକ୍‌ପାତ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିର ଦୃଷ୍ଟି ନିମ୍ନ ହୋଇଯାଇଥିଲା

www.shirdisaipeeth.org

ଏବଂ ଶ୍ରୀସାଇଙ୍କ ଚରଣରେ ଅବନତ ହେଉଥିଲା । ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଏପରି ଲାଗୁଥିଲା ଯେପରିକି ସାଇ କେବଳ ମାତ୍ର ତାଙ୍କ ହୃଦୟରେ ନାହାନ୍ତି ପରନ୍ତୁ ଶରୀରର ପ୍ରତିଟି ଅଣୁରେ ବିରାଜମାନ କରିଛନ୍ତି । ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ସଂକେତରୁ ହିଁ ସାକ୍ଷାତ୍‌କାରୀଙ୍କୁ ଏହି ସୂଚନା ମିଳିଯାଉଥିଲା ଯେ ଶ୍ରୀସାଇବାବା ତାଙ୍କର ଅତୀତ ବର୍ତ୍ତମାନ ତଥା ଭବିଷ୍ୟତ ସବୁ କିଛି ଜାଣିଛନ୍ତି । ଏପରି ସ୍ଥିତିରେ କେବଳ ତାଙ୍କଠାରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ସମର୍ପଣ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କିଛି ରହୁନଥିଲା ଏବଂ ତତ୍‌ପରେ ବ୍ୟକ୍ତି ଜୀବନର ପ୍ରତ୍ୟେକ ପରିସ୍ଥିତି ଶ୍ରୀସାଇଙ୍କ ସଂରକ୍ଷଣର ପରିଧି ମଧ୍ୟକୁ ଆସିଯାଉଥିଲା । ସେ ଥିଲେ ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ, ତାଙ୍କୁ ଭଗବାନ ଅଥବା ସହଜସ୍ଥିତି ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ପୂର୍ଣ୍ଣତାପ୍ରାପ୍ତ ସତ୍‌ପୁରୁଷ କୁହାଯାଇପାରେ । ତାଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱର ପ୍ରଭାବ ଏତେ ସୁଦୃଢ଼(ବଳିଷ୍ଠ) ଥିଲା ଯାହାକି ତାଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ମାନସିକ ଭୟ, ଶଙ୍କା ଅବା ବିଷାଦର ପ୍ରଶ୍ନ ହିଁ ନଥିଲା ।

ଶ୍ରୀସାଇବାବାଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଅନନ୍ୟ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ଏହା ହିଁ ଥିଲା ଯେ ଯେକୌଣସି ଜିନିଷ ଜାଣିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ନିଜ ଚେତନାର ସର୍ବୋଚ୍ଚସ୍ଥିତିକୁ ଉନ୍ନୀତ ହେବାର ପ୍ରୟାସ କରିବାକୁ ପଡୁନଥିଲା, ପ୍ରତି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ସେ ଚେତନାର ଦ୍ୱିପାକ୍ଷିକ ସ୍ତରରେ ହିଁ ଅବସ୍ଥାନ କରୁଥିଲେ । ପ୍ରଥମଟି ହେଉଛି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ତରରେ 'ଶ୍ରୀସାଇବାବା' ରୂପରେ, ଯେଉଁଠାରେ ରହି ସେ ନିଜର ସାମାନ୍ୟ ତଥା ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ କାର୍ଯ୍ୟ କଳାପ ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ୟ ଲୋକ ସହିତ ସଂପର୍କ ରଖୁଥିଲେ । ଦ୍ୱିତୀୟଟି ହେଉଛି, ସର୍ବଜାଗତିକ ସ୍ତର, ଯେଉଁ ସ୍ତରରେ ସେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଚେତନାରେ ବିଦ୍ୟମାନ ରହୁଥିଲେ । ଏହିପରି ଭାବରେ ଉଭୟ ଚେତନା ସ୍ତରରେ ହିଁ ସେ ସକ୍ରିୟ ଥିଲେ । ସେ ଏହି ସଂସାରରେ ଥାଇ ମଧ୍ୟ ରହୁ ନଥିଲେ............ ।

ଶ୍ରୀସାଇବାବାଙ୍କର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ୱରୂପ ତଥା ଦିନଚର୍ଯ୍ୟା ସାଧା-ସିଧା ଥିଲା, (ସରଳ ଥିଲା) ସେ ଭୋର ସକାଳୁ ନିଜର ଦିନଚର୍ଯ୍ୟା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଉଥିଲେ । ଧୁନୀରେ କାଠ ପକାଇବା, ଅଗ୍ନି ସମ୍ମୁଖରେ ବସିବା, ଚିଲମ ଟାଣିବା, ଲେଣ୍ଡିବାଗ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯିବା, ଭିକ୍ଷା ମାଗିବାକୁ ଯିବା ପ୍ରଭୃତି ତାଙ୍କର ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସାମାନ୍ୟ ପ୍ରତୀତ ହେଉଥିଲା ପରନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ମହିମା ସଂପର୍କରେ ଶୁଣି ବହୁ ଦୂର ଦୂରାନ୍ତରୁ ଶ୍ରୀସାଇଙ୍କ ଦର୍ଶନାର୍ଥେ ଆସୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଶ୍ରୀସାଇଙ୍କ ଅସାଧାରଣ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ତଥା କାର୍ଯ୍ୟକଳାପକୁ ଦେଖିବାର ଅପେକ୍ଷାରେ ରହୁଥିଲେ । ମାତ୍ର ଶ୍ରୀସାଇ ଏ ସମସ୍ତଙ୍କଠାରୁ ବହୁଦୂରରେ ଥିଲେ । ତାଙ୍କ ନିୟମ କିଛିଟା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଥିଲା, ସେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଭକ୍ତଙ୍କୁ ଗୁରୁମାର୍ଗରେ ଥିବା ଅନ୍ତିମ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନେଇଯାଉଥିଲେ । ଚେତନାର ଏହି ଦ୍ୱିପାକ୍ଷିକ ସ୍ତରରେ ଅବସ୍ଥାନ କରିବା ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ନିରନ୍ତରତା ଥିଲା, ଏଣୁ ତାଙ୍କର କେଉଁ ବିଷୟ ସ୍ଥୁଳ ପରିବେଶ ସହ ସଂଶ୍ଲିଷ୍ଟ ଅଥବା କେଉଁ କଥାର ଅର୍ଥ ସୂକ୍ଷ୍ମ ସଂଦର୍ଭ ଯୁକ୍ତ ଏହା ଜାଣିବା କଠିନ ଅଟେ । ଏତିକି ନୁହେଁ, ତାଙ୍କର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଭାବ-ଭଂଗିମା, ଗତିବିଧି ତଥା ମୁଦ୍ରାର ଅର୍ଥ ତାଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କେହି ଜାଣିବା ଅସମ୍ଭବ, ବୋଧହୁଏ ବାବା ଏକ ପାଦ ଉପରେ ଆରେକ ସ୍ଥାପନା ପୂର୍ବକ ଏକ ବିଶେଷ ମୁଦ୍ରାରେ ଏପରି ଦଣ୍ଡାୟମାନ କରିଛନ୍ତି ଯେପରିକି ସମସ୍ତ ସୃଷ୍ଟି ତାଙ୍କ ଶ୍ରୀଚରଣତଳେ ରହିଅଛି ।

ଶ୍ରୀସାଇ କହୁଥିଲେ - "ମୁଁ ଶିରିଡ଼ି ତଥା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜାଗାରେ ହିଁ ଅବସ୍ଥିତ, ମୋଠାରୁ ହିଁ ପରିବ୍ୟାପ୍ତ ପ୍ରତ୍ୟେକଟି କୋଣ ଅନୁକୋଣ ।"

ନର-ନାରାୟଣଙ୍କର ଏ ପ୍ରକାର ସୁନ୍ଦରତମ ସଂଯୋଗ କୌଣସି ଅବତାରିକ ଯୁଗରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିନାହିଁ ।

bS c_ _e ̄Z, _e ̄Z k0e k0e,
jB _e ̄Z, _e ̄Z k0e k0e
*(`S0 NeS hd¦ Qtb_ h[` *
kt eQ_e JXA @_a])

- jck -
jB j [0 _e ̄Z `S
heX0e `f_Le dD\a jck jB j [0 _e ̄Z `S `w[0e ae`] jkejky[
h heX jB`W0e `[`Ac [\0e @_º[ 0kD@R BoL jB b¦c0_ `Ac `ae V.100.00
(HLh[V*) cte `=Z y[0]L_0e ScLe _Se y_ j0el [LeaL @_0e^
Aah0L `S jcN cte [e$e 0dNB]Ada
- 0dN0dN -
h heX jB`W, ae`], 0$_ - 06792 / 258981

NZ` [ D`j_e [`dÔ

Nଣପତି ଉପାସନାର ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ ଏହି ପ୍ରବନ୍ଧରେ ଲେଖିବାର କାରଣ ହେଉଛି ପ୍ରତ୍ୟେକ ସାଇପ୍ରେମୀ ଶ୍ରୀଶିରିଡ଼ିସାଇ ମନ୍ଦିରରେ ପ୍ରବେଶ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଗଣପତିଙ୍କ ଆସ୍ଥାନଠାରେ ସେମାନଙ୍କ ଭକ୍ତି ଜଣାଇ ମନ୍ଦିର ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରବେଶ କରିଥାନ୍ତି । ସାଇ ମନ୍ଦିରରେ ଗଣପତି ବିଗ୍ରହର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେବାର କାରଣ ଏହି କି ସମସ୍ତ ଶୁଭ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଗଣେଶଙ୍କୁ ପ୍ରଥମେ ଆବାହନ କରାଯାଏ । ହିନ୍ଦୁ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ଗଣେଶଙ୍କୁ ଅଗ୍ରପୂଜ୍ୟ ଦେବତା ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଅଛି । ତାଙ୍କର ଅନ୍ୟ ଏକ ନାମ ବିଘ୍ନ ବିନାଶକ । ତେଣୁ ସମସ୍ତ ଶୁଭ କର୍ମପୂର୍ବରୁ କର୍ମରେ ବିଘ୍ନ ସୃଷ୍ଟି ନହେବା ପାଇଁ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ମନ୍ତ୍ର ପାଠ କରି ଗଣପତିଙ୍କୁ ପୂଜା କରାଯାଏ ।

aL[¨ ckLÌ jdÔÔLV jc`bÔ
_aOÔ LeÔc Ô]a jaLÔdÔi ja]

ପୌରାଣିକ ତଥ୍ୟ ଅନୁଯାୟୀ ଶିବଙ୍କୁ ପାଇବା ନିମନ୍ତ ପାର୍ବତୀ ଶିଶୁପୁତ୍ର ଗଣେଶଙ୍କୁ ମହାଶକ୍ତି ପ୍ରଦାନ ପୂର୍ବକ ଗୁମ୍ଫା ଦ୍ୱାରରେ ଜଗାଇ ଭିତରେ ତପସ୍ୟାରତ ଥିଲେ । ଶିବଙ୍କୁ ପ୍ରବେଶ କରାଇ ନଦେବା କାରଣରୁ ଶିବ ତାଙ୍କୁ ହତ୍ୟାକରି ଗୁମ୍ଫା ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରବେଶ କଲେ । ପୁତ୍ର ନିଧନ କଥା ଶୁଣି ପାର୍ବତୀ ଅତ୍ୟନ୍ତ ମର୍ମାହତ ହେଲେ । ପଶ୍ଚିମ ଦିଗକୁ ମୁଣ୍ଡ ଦେଇ ଶୋଇଥିବା ସଦ୍ୟଜାତ ହସ୍ତୀ ମୁଣ୍ଡ ଆଣି ସଂଯୋଗ କରିବା ଫଳରେ ସେ ପୁନଃ ଜୀବନ ଲାଭ କଲେ । ଗଜାନନଙ୍କ ଯୋଗୁଁ ପାର୍ବତୀଙ୍କ ସନ୍ତୋଷ ବିଧାନ ପାଇଁ ଶିବ ତାଙ୍କୁ ବରପ୍ରଦାନ କରି କହିଥିଲେ ଯେ, ସେ ମହାଜ୍ଞାନୀ, ବୁଦ୍ଧିଦାତା ଓ ବିଦ୍ୟାଦାତା ହୋଇ ସକଳ ଶୁଭ କର୍ମରେ ଅଗ୍ର ପୂଜା ପାଇବେ । ଏହି କାରଣରୁ ଶୁଭକାର୍ଯ୍ୟ ମାନଙ୍କରେ ପ୍ରଥମେ ଗଣେଶଙ୍କୁ ପୂଜା କରାଯାଏ ।

ଗଣେଶ ହେଉଛନ୍ତି ବିଦ୍ୟା ଓ ବୁଦ୍ଧିର ପ୍ରତୀକ । ଶୁଭ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ସଫଳ କରିବାକୁ ହେଲେ ପ୍ରଥମେ ବିଦ୍ୟା ଓ ବୁଦ୍ଧି ଦରକାର । ତେଣୁ ଶୁଭ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପ୍ରଥମେ ଗଣେଶଙ୍କୁ ପୂଜା କରାଯାଏ । ଗଣେଶ ହେଉଛନ୍ତି ଗଣଙ୍କ ଇଶ ଅର୍ଥାତ୍ ପ୍ରମଥାଦିଗଣଙ୍କ ଦେବତା । ପୁଣି ଗଜ ଆନନ । ହାତୀ ସମ୍ମୁଖରେ ଥିଲେ ଜୟ ଅବଶ୍ୟମ୍ଭାବୀ ହେବାର ନଜୀର ବହୁତ । ତାପରେ ପୁଣି ସେ ସର୍ବବିଘ୍ନ ବିନାଶକ । ଏପରି ଦେବତାଙ୍କ ପ୍ରଥମେ ପୂଜା କରିବା ସର୍ବାଦୌ ଯଥାର୍ଥ ।

ପୁରାଣ ଯୁଗରେ ଗଣପତିଙ୍କ ଉପାସନା ଉତ୍‌ଥାପନ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ବୌଦ୍ଧ ଯୁଗରେ ଗଣପତିଙ୍କୁ କିପରି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଦେବତା ଭାବରେ ଅଳଂକୃତ କରାଯାଇଥିଲା, ତାହା ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି । ବୌଦ୍ଧମାନେ ଗଣେଶଙ୍କୁ ପ୍ରଚ୍ଛା ବୁଦ୍ଧ ଭାବରେ ନାମରେ ନାମିତ କଲେ । ସେମାନଙ୍କର ଯୁକ୍ତି ଭଗବାନ ବୁଦ୍ଧଙ୍କର ଗର୍ଭଧାରିଣୀ ଜନନୀ ମାୟାଦେବୀ ଗୌତମଙ୍କ ଜନ୍ମ ପୂର୍ବରୁ ଶ୍ୱେତ ହସ୍ତୀର ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଥିଲେ । ସେହି ଶ୍ୱେତହସ୍ତୀର ମସ୍ତକ ସହ ଆରାଧିତ ଗଣେଶ ମୂର୍ତ୍ତି ହିଁ ପ୍ରଚ୍ଛନ୍ନ ବୁଦ୍ଧ । ସେହି ଅବସରରେ ବୌଦ୍ଧ ଭିକ୍ଷୁ ଓ ଶ୍ରମଣ ବୃନ୍ଦ ଦକ୍ଷିଣ-ପୂର୍ବ ଏସିଆରେ ଗଣପତି ଉପାସନାର ପ୍ରସାର ଘଟାଇଥିଲେ । ଜାପାନ, ଚୀନ, କାମ୍ବୋଡିଆରେ ଗଣପତିଙ୍କୁ ବିନାୟକ ଭାବରେ ଆରାଧନା କରାଯାଇଥିବା ବେଳେ ବ୍ରହ୍ମଦେଶରେ ଗଣପତି ମହାପାନେ ନାମରେ ବିଖ୍ୟାତ । ଶ୍ରୀଲଙ୍କାର ସୁର୍ଯ୍ୟମନ୍ୟମ ମନ୍ଦିରରେ ଜାତି, ବର୍ଣ୍ଣ ନିର୍ବିଶେଷରେ ସବୁ ସଂପ୍ରଦାୟ ଗଣେଶଙ୍କୁ ପୂଜ ଅର୍ଚ୍ଚନା କରିଥାନ୍ତି । ନେପାଳରେ ସିଂହବାହନ ହେରମ୍ବ ଗଣପତି ସର୍ବସିଦ୍ଧିଦାତା ରୂପେ ପରିଚିତ । ଭାରତର ଆଜି ସର୍ବତ୍ର ଗଣେଶ, ଗଣର ପତି ତଥା ଗଣପତି ରୂପେ ସାର୍ବଜନୀନ ହୋଇପାରିଛନ୍ତି ଏବଂ ପୂଜାର୍ଚ୍ଚନା ବିରାଟ ସମ୍ଭାର ତଥା ବର୍ଣ୍ଣାଢ୍ୟ ପରିବେଶରେ ପାଳିତ ହେଉଅଛି । ଏଥିପାଇଁ ଦକ୍ଷିଣରେ ପଣ୍ଡିଚେରୀଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ପୂର୍ବ-ଭାରତ, ଉତ୍ତର-ଭାରତ ଏବଂ ପଶ୍ଚିମ-ଭାରତରେ ଗଣନାଥଙ୍କ ପୂଜା ପ୍ରସାର କରିବାରେ ଲାଗିଛି । ବିଶେଷ କରି ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟର ପୁନାରେ ତଥା ମହାରାଷ୍ଟ୍ରର ଅନ୍ୟ ଜାଗାରେ ଏହାର ବ୍ୟାପକତା ସମସ୍ତେ ଜାଣିଛନ୍ତି ।

ଐତିହାସିକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଏହି ପୂଜାର ମହତ୍ତ୍ୱ ମଧ୍ୟ ଆମେ ଆଲୋଚନା କରିବା । ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ପଞ୍ଚମ ଶତାବ୍ଦୀଠାରୁ ଗଣପତି ପୂଜା ଭାରତରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧି ଲାଭ କରିଛି । କୁଶ ମାନଙ୍କର ପ୍ରାଚୀନ ମୁଦ୍ରାରେ ଗଣେଶଙ୍କ ଚିହ୍ନ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥାଏ । ଗୁପ୍ତ ରାଜତ୍ୱ ସମୟରେ ଭୁମେରା ସ୍ଥାପତ୍ୟରେ ଗଣେଶଙ୍କ ମୂର୍ତ୍ତି ଖୋଦିତ ହୋଇଥିବାର ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ତ୍ରିପୁରାର ଭୟକୋଟି ପାହାଡ଼ରେ ଗଣେଶଙ୍କର ସବୁଠାରୁ ବୃହତ୍ତମ ମୂର୍ତ୍ତି ବିଦ୍ୟମାନ । ଏପରିକି ମୋଗଲ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ସମୟରେ ମଧ୍ୟ ଗଣେଶଙ୍କ ସାର୍ବଜନୀନତାକୁ ସେମାନେ ସମ୍ମାନ ଦେଉଥିଲେ । ଏପରିକି ମହାରାଷ୍ଟ୍ରର ପୁନା ନିକଟରେ ରିଞ୍ଜବାତ୍ ନାମକ

ଏକ ସ୍ଥାନରେ ସୁଉଚ୍ଚ ଗଣେଶଙ୍କ ମନ୍ଦିର ବିଦ୍ୟମାନ । ମୋଗଲ ବଂଶୋଦ୍ଭବମାନେ ୧୮୧୦ ମସିହାରେ ଏହି ମନ୍ଦିରର ଉନ୍ନତି କରାଇଥିଲେ । ଆଜକୁ ପାଞ୍ଚ ହଜାର ବର୍ଷପୂର୍ବେ ଭାରତର ସିନ୍ଧୁ ସଭ୍ୟତା ସମୟରେ ହସ୍ତୀ ତଥା ମୂଷିକ ପୂଜାର ସଂକେତ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା । ଆଧୁନିକ ଭାରତରେ ୧୮୯୩-୯୪ ବେଳକୁ ମହାନଗରୀ ଠାରୁ ପୁରପଲ୍ଲୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପରିବ୍ୟାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ଯାହାର ପ୍ରଥମ କର୍ଣ୍ଣଧାର ଥିଲେ ବାଳ ଗଙ୍ଗାଧର ତିଳକ । ୧୯୦୩ ବେଳକୁ ଏହି ପୂଜାର ବ୍ୟାପକତା ମହାରାଷ୍ଟ୍ରରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥିଲା । ଯାହାକି ମହାରାଷ୍ଟ୍ରରେ ଏହି ପୂଜା ଭାଦ୍ରବ ମାସର ଶୁକ୍ଳ ଚତୁର୍ଥୀରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜାଗାରେ ଅନେକ ଦିନ ଧରି ଧୂମଧାମ୍‌ରେ ପାଳନ କରାଯାଏ । ଯେଉଁ ଚେତନା ଏହି ଗଣେଶ ପୂଜା ମାଧ୍ୟମରେ ଲୋକମାନ୍ୟ ତିଳକ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲେ, ସେହି ଜାତୀୟ ଜାଗରଣ ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବାରେ ଲାଗିଛି । ଯେହେତୁ ଭାରତୀୟ ସଂସ୍କୃତିର ସମନ୍ୱୟବାଦର ଜାତି, ଧର୍ମ, ବର୍ଣ୍ଣ ନିର୍ବିଶେଷରେ ଗଣପତି ସର୍ବପୂଜ୍ୟ ଅଳଂକୃତ କରିପାରିଛନ୍ତି, ତାହା ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀବୃନ୍ଦ, ଜନସାଧାରଣ ମନେପକେଇବା ପାଇଁ ଭାଦ୍ର ଶୁକ୍ଳ ଚତୁର୍ଥୀରେ ଗଣପତିଙ୍କୁ ଆବାହନ କରି ପୂଜା କରିଥାନ୍ତି । ସଦ୍‌ଗୁରୁ ଶ୍ରୀଶିରିଡ଼ି ସାଇବାବା ଶିରିଡ଼ିଠାରେ ମହାସମାଧି ଲାଭ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଜାତି, ଧର୍ମ, ବର୍ଣ୍ଣ ମଧ୍ୟରେ ସାମ୍ୟବାଦ ଆଣିଥିଲେ । ତେଣୁ ଶିରିଡ଼ି ମନ୍ଦିରରେ ଗଣପତିଙ୍କ ପୂଜା ପ୍ରଣିଧାନଯୋଗ୍ୟ । ପୌରାଣିକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଅନେକ କିଛି ତତ୍ତ୍ୱ ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ସମୀଚୀନ ହେବ । ବ୍ୟାସଦେବ ମହାଭାରତ ପ୍ରଣୟନ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଗଣେଶଙ୍କୁ ଆବାହନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଗଣେଶଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଥିଲେ, ସିଏ ଯାହା ମୁଖ ନିଃସୃତ କରିବେ ଗଣେଶ ତାହା ଲିପିବଦ୍ଧ କରିବେ । ସେମାନଙ୍କ ସର୍ତ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ ବ୍ୟାସଦେବ ମହାଭାରତର ସବୁ ପଦ ଉଚ୍ଚାରଣ କରିଥାନ୍ତି ଏବଂ ଗଣେଶ ତାହା ଲେଖି ଚାଲିଥାନ୍ତି । ଯାହା ଫଳରେ ମହାଭାରତ କାବ୍ୟ ରଚନା ସମ୍ଭବପର ହେଲା । ସ୍କନ୍ଦ ପୁରାଣରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ତଥ୍ୟ ଅନୁଯାୟୀ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଉପଦେଶରେ ଯୁଧିଷ୍ଠିର ଇତ୍ୟାଦି ଅନ୍ୟ ପାଣ୍ଡବମାନେ ଗଣେଶଙ୍କ ଉପାସନା କରି କୌରବମାନଙ୍କୁ ଯୁଦ୍ଧରେ ପରାସ୍ତ କରିଥିଲେ । ସମରାସୁର ସହିତ ଯୁଦ୍ଧବେଳେ ଗଣେଶ ନିଜ ହାତରେ ଦାନ୍ତ ଭାଙ୍ଗି ସେଥିରେ ସମରାସୁରକୁ ବଧ କରିଥିଲେ । ତାଳପତ୍ର ପୋଥି ହେଉ ବା ଆଜିର କାଗଜ ହେଉ ବିଦ୍ୟାରମ୍ଭରେ 'ଓଁ ଶ୍ରୀଗଣେଶାୟ ନମଃ' ପୂର୍ବକ ବିଦ୍ୟାରମ୍ଭ କରାଯାଇଥାଏ । ପୁନଶ୍ଚ କୌଣସି ଦେବଦେବୀଙ୍କୁ ପୂଜା ଆରାଧନା କରିବା ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରଥମେ ଗଣେଶଙ୍କୁ ଆହ୍ୱାନ ଦେଇ ପୂଜାବିଧି ସଂପନ୍ନ କରାଯାଇଥାଏ । ଗଣେଶଙ୍କୁ ବକ୍ରତୁଣ୍ଡ ଓ ଦନ୍ତୀ ବୋଲି ପୁରାଣରେ ସମ୍ବୋଧିତ କରାଯାଇଛି ।

"ତତ୍‌ପୁରୁଷାୟ ବିଦ୍‌ମହେ ବକ୍ରତୁଣ୍ଡାୟ
ଧୀମହି ତନ୍ନୋଦନ୍ତୀ ପ୍ରଚୋଦୟାତ ।"

ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ଷ ଭାଦ୍ରବ ଶୁକ୍ଳ ଚତୁର୍ଥୀ ତିଥିରେ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ, ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପୂଜା ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ଏହି ମନ୍ତ୍ର ଉଚ୍ଚାରଣ ପୂର୍ବକ ଶ୍ରୀଗଣେଷଙ୍କୁ ଆବାହନ କରାଯାଏ ।

Maôyf[_ô NÖSta]_ô mÖc]eô jtec
`jô]c c^Numa^ c^` aÖÖmL N¨yfc
]«ÖÖ[a]e[ee^Öeô jte ÖhbLec
aÖt Öhfj[j[ô NZ`[ô jw`]ô Lc]c
NS__ô aO NS«Lô abô
ha[L jajM_ LeZc
NZ^` ô Ö]a[N `S[ô
[ÖcL]«Ö c_j DSÖcÖk

ଗୌରଚନ୍ଦ୍ର ମିଶ୍ର
ବଳରାମପୁର, ବାରିପଦା

jQ_

A^Ö[L `[L jBR e ANc jÖMÖ _cÖ« ÖdDcÖ_ ÖmM Ö]aL Qk« Öjc Ö_ hjBaa*
jcu[@\a Öd ÖLZj A^Ö[L `au, La[, jx Sa_ Ha_Sj @_b[ jcf[ ÖmMc_ jÖ`A JXA
biÖe `e´e j] LNSe ÖNVH `hÖe ÖmM cte `ejeÖe la Ö]L_Öe @\a jÖ`]L jBR *
_LVÖe]Mm LeaL @_Öe^ ÖdNÖ aÖaQ[ÖmM NXL `dÖ LÖc `Lh[Öka
h heX jB`W, g._Ö.8, jke jk, ae`]
Ö$_ _Ö - 06792-258981

www.shirdisaipeeth.org

Lc Òcf÷ - LR @bm÷ j [

ପବିତ୍ର କୁମ୍ଭସ୍ନାନ ଅନ୍ତରାଳରେ ବହୁତ ଗଭୀର ମହତ୍ତ୍ୱ ରହିଛି । କୁମ୍ଭମେଳା ପ୍ରତି ୧୨ବର୍ଷରେ ଥରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୁଏ । ଭାରତବର୍ଷର ଚାରିଟି ବିଶେଷ ସ୍ଥାନରେ ଏହା ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେବାର ମହତ୍ତ୍ୱ ରହିଛି । ବୃହସ୍ପତି ଥରେ ରାଶିଚକ୍ର ପରିଭ୍ରମଣ କରିବା ପାଇଁ ୧୨ ରୁ ୧୩ବର୍ଷ ସମୟ ନେଇଥାନ୍ତି । ଯେଉଁଥିପାଇଁ ଏହି ୧୨ବର୍ଷରେ ଏକ ଯୁଗ ସଂଗଠିତ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ଏହି ସ୍ନାନ ପ୍ରତି ୧୨ବର୍ଷରେ ପୁନର୍ବାର ପାଳିତ ହୋଇଥାଏ । ସେହି ସ୍ଥାନଗୁଡ଼ିକ ହେଲା– ପ୍ରୟାଗ, ହରିଦ୍ୱାର, ନାସିକ ଏବଂ ଉଜ୍ଜୟିନୀ । ଏଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରୟାଗକୁ ସର୍ବୋତ୍ତମ ମାନ୍ୟତା ଦିଆଯାଇଛି । ପ୍ରତି ୧୨ବର୍ଷରେ ଥରେ କୁମ୍ଭ ମେଳା ଏବଂ ପ୍ରତି ୬ବର୍ଷରେ ଥରେ ଅର୍ଦ୍ଧକୁମ୍ଭ ମେଳା ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେବାର ବିଧି ରହିଛି ଏବଂ ପ୍ରତି ୧୪୪ବର୍ଷ ବ୍ୟବଧାନରେ ଅର୍ଥାତ୍ ୧୨ଟି ପୂର୍ଣ୍ଣକୁମ୍ଭ ପରେ ମହାକୁମ୍ଭ ସ୍ନାନ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୁଏ । ଏହି ବିଶାଳ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡରେ ପ୍ରତି ୧୪୪ବର୍ଷରେ ବିଶିଷ୍ଟ ଶକ୍ତି ସମୂହଙ୍କର ଅନ୍ତରୀକ୍ଷୀୟ ସମ୍ମେଳନ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୁଏ, ସେତେବେଳେ ମାନବ ଜାତିର ଭାଗ୍ୟରେ ଅଭୂତପୂର୍ବ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୁଏ । ଏ ଶତାବ୍ଦୀର ମହାକୁମ୍ଭ ଏହ୍ଲାବାଦ ପ୍ରୟାଗରାଜଠାରେ ୨୦୦୧ ମସିହା ଜାନୁଆରୀ ମାସରେ ପାଳନ ହୋଇସାରିଛି । ପୁନଶ୍ଚ ଏହି ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଯୋଗ ଆଗାମୀ ଶତାବ୍ଦୀର ୨୧୪୫ ମସିହାରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେବ । କୁମ୍ଭମେଳା ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଉଥିବା ପ୍ରୟାଗ ଠାରେ କେବଳ ଗଙ୍ଗା, ଯମୁନା ଓ ସରସ୍ୱତୀର ସଙ୍ଗମ ହୁଏ ନାହିଁ ପରନ୍ତୁ ମହାନ ହିନ୍ଦୁଧର୍ମର ବିଭିନ୍ନ ଶାଖା ଅର୍ଥାତ୍ ଶୈବ, ବୈଷ୍ଣବ, ଗୁରୁମାର୍ଗୀ ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପନ୍ଥ ସମୂହର ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ସଂଗମ ହୋଇଥାଏ । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଜଣାଯାଏ ଯେ ମହାନ ସଦ୍‌ଗୁରୁ ମାନଙ୍କର ସୂକ୍ଷ୍ମ ରୂପରେ ଉପସ୍ଥିତି କୁମ୍ଭମେଳା ପରିସରକୁ ପୁଣ୍ୟାତ୍ମକ ଶକ୍ତିରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ କରିଦିଏ । ସେଥିପାଇଁ ସେଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ସମସ୍ତ ଶ୍ରଦ୍ଧାଳୁ ଭକ୍ତଙ୍କର ଅନ୍ତର୍ମନରେ ସକରାତ୍ମକ ଶକ୍ତି ସଞ୍ଚରିତ ହେବାର ଅନୁଭବ ହୁଏ । ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱରେ ଏକ ସମୟରେ ଏତେ ସଂଖ୍ୟକ ଶ୍ରଦ୍ଧାଳୁ ଭକ୍ତଙ୍କ ସମାବେଶ କେବଳ କୁମ୍ଭମେଳାରେ ହିଁ ହୋଇଥାଏ । ଯେଉଁ ଅତି ଭାଗ୍ୟବାନ ଆଧ୍ୟାତ୍ମବାଦୀ ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷ ତଥା ସାଧୁ ସନ୍ଥ ଏହି ମହାକୁମ୍ଭରେ ସ୍ନାନ କରିଛନ୍ତି ସେମାନେ ନିଜ ଜୀବନକୁ ଧନ୍ୟ କରିଦେଇଛନ୍ତି । ଏହି ପବିତ୍ର ସ୍ନାନ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେବାର ଯୋଗ ଗ୍ରହ ଗୁଡ଼ିକର ସ୍ଥିତି ଅନୁସାରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥାଏ ।

ଜ୍ୟୋତିଷ ଶାସ୍ତ୍ରର ଗଣନା ଅନୁସାରେ ଯେତେବେଳେ ବୃହସ୍ପତି- ବୃଷ ରାଶିରେ ଏବଂ ସୂର୍ଯ୍ୟ ତଥା ଚନ୍ଦ୍ର ମକର ରାଶି ଉପରେ ଚଳନ ହୁଏ ଏବଂ ତତ୍‌ସଙ୍ଗେ ଅମାବାସ୍ୟା ଯୋଗ ହୋଇଥିବ ତେବେ ସେହି ସମୟରେ ପ୍ରୟାଗରେ କୁମ୍ଭମେଳା ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୁଏ ।

ବିଦ୍ୱାନମାନଙ୍କ ମତାନୁସାରେ ଯେତେବେଳେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ମେଷରାଶି ଏବଂ ବୃହସ୍ପତି କୁମ୍ଭରାଶି ଉପରେ ଚଳନ ହୁଏ ସେତେବେଳେ ହରିଦ୍ୱାର ଠାରେ କୁମ୍ଭମେଳା ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେବାର ଯୋଗ ହୋଇଥାଏ ।

ଜ୍ୟୋତିଷ ଶାସ୍ତ୍ରବିତଙ୍କ ମତରେ ଯେତେବେଳେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଓ ଚନ୍ଦ୍ର କର୍କଟରାଶି ଏବଂ ବୃହସ୍ପତି ସିଂହରାଶି ଉପରେ ଚଳନ ହୁଏ ସେତେବେଳେ ନାସିକ୍ ଠାରେ କୁମ୍ଭମେଳା ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୁଏ ।

ଯେତେବେଳେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ତୁଳାରାଶି ଏବଂ ବୃହସ୍ପତି ବିଛା ରାଶି ଉପରେ ଚଳନ ହୁଏ ସେତେବେଳେ ଉଜ୍ଜୟିନୀଠାରେ କୁମ୍ଭମେଳା ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥାଏ ।

ଭାରତୀୟ ପୌରାଣିକ ଶାସ୍ତ୍ରାଦି ମତାନୁସାରେ ଥରେ ଦେବତା ଓ ଦାନବମାନେ ଏକତ୍ର ମିଶି ସମୁଦ୍ର ମନ୍ଥନ କଲେ । ସେହି ମନ୍ଥନ ସମୟରେ ସମୁଦ୍ର ଗର୍ଭରୁ ୧୪ପ୍ରକାର ରତ୍ନ ମିଳିଥିଲା । ସେଥିମଧ୍ୟରୁ ଅମୃତ ହିଁ ସବୁଠାରୁ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଥିଲା । ଯେତେବେଳେ ଧନ୍ୱନ୍ତରି ଅମୃତ କଳସ ଧରି ବାହାରି ଆସିଲେ ସେତେବେଳେ ଦେବତା ତଥା ଦାନବମାନେ ସେହି କଳସକୁ ନେବାପାଇଁ ନିଜ ନିଜ ମଧ୍ୟରେ ଝଗଡ଼ା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ କାରଣ ଏହି ମନ୍ଥନ ନିଃସୃତ ଅମୃତ ପାନ କଲେ ଅମର ହେବାର ସୂଚନା ଥିଲା ଏବଂ ଏହି ଟଣା ଓଟରା ସମୟରେ କିଛି ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପାଇଁ ଅମୃତ କଳସଟି ଦେବତା ମାନଙ୍କ ହାତରେ ରହିଗଲା । ଇନ୍ଦ୍ର ଦେବତା ଏହାର ସୁଯୋଗ ନେଇ ନିଜ ପୁତ୍ରକୁ ଅମୃତ କଳସ ନେଇ ପଳାଇଯିବା ପାଇଁ କହିଲେ ଏବଂ ସେ ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ପିତାଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ପାଳନ କଲେ । କଳସଟି ଓଜନିଆ ହୋଇଥିବାରୁ ସେ ପଳାଇଯିବା ସମୟରେ ଚାରିଟି ସ୍ଥାନରେ କଳସକୁ ରଖିଥିଲେ ଏବଂ ସେହି ସ୍ଥାନ ମାନଙ୍କରେ ଅଳ୍ପ ପରିମାଣରେ ଅମୃତ ପଡିଯାଇଥିଲା । ଫଳସ୍ୱରୂପ ଏହି ଚାରୋଟି ସ୍ଥାନ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଗଲା । ଏହି ଚାରୋଟି ସ୍ଥାନ ହେଉଛି– ପ୍ରୟାଗରାଜ(ଆହ୍ଲାବାଦ୍), ହରିଦ୍ୱାର, ନାସିକ, ଉଜ୍ଜୟିନୀ । ଗ୍ରହ ଗୁଡ଼ିକର ଲଗ୍ନ ଅନୁସାରେ ଉପର ବର୍ଣ୍ଣିତ ସମୟରେ ଉପରୋକ୍ତ ସ୍ଥାନ ଗୁଡ଼ିକରେ କୁମ୍ଭମେଳା

www.shirdisaipeeth.org

ଆୟୋଜନ କରାଯାଏ ।

ଏହି କୁମ୍ଭମେଳା ସମୟରେ ସମସ୍ତ ସାଧୁ ସନ୍ଥ ତଥା ଶ୍ରଦ୍ଧାଳୁ ଆଧ୍ୟାତ୍ମବାଦୀମାନେ ସାମୂହିକ ଭାବେ ସ୍ନାନ କରିଥାନ୍ତି ଏବଂ ଏହା ବହୁତ ପୁଣ୍ୟବାନ୍ କାର୍ଯ୍ୟ ଭାବେ ଜଣାଶୁଣା । ଏହାକୁ ସାହି ସ୍ନାନ ମଧ୍ୟ କୁହଯାଏ ।

ଏହିପରି ଗ୍ରହର ଲଗ୍ନ ସ୍ଥିତି ସେହି ସ୍ଥାନମାନଙ୍କରେ ପ୍ରତି ତିନିବର୍ଷରେ ଥରେ ଲେଖାଏଁ ଆସିଥାଏ ଏବଂ ଏହି ପ୍ରକାର ପ୍ରତି ୧୨ବର୍ଷରେ ହିଁ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ କୁମ୍ଭ ମେଳା ଆୟୋଜନ କରିବାର ସମୟ ଆସିଥାଏ ।

ପ୍ରାୟ ଭାରତବର୍ଷର ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରାନ୍ତରୁ ତଥା ବିଦେଶରୁ ମଧ୍ୟ ଏହି ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ନାନ କରିବା ପାଇଁ ଶ୍ରଦ୍ଧାଳୁ ଭକ୍ତଗଣ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟାରେ ଆସିଥାନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ ସମୟରେ କେତେକ ମୁସଲମାନ ସଂପ୍ରଦାୟର ଶ୍ରଦ୍ଧାଳୁ ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷ ମଧ୍ୟ ଏହି ଆଧ୍ୟାତ୍ମବାଦ ବିଶ୍ୱାସର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇ ସ୍ନାନ କରିବା ପାଇଁ ଆସୁଛନ୍ତି । ଆହ୍ଲାବାଦର ପ୍ରୟାଗରାଜ୍(ଧୋରା ନଗରୀ) ଠାରେ ଗଙ୍ଗା, ଯମୁନା ଅନ୍ତର୍ହିତା ସରସ୍ୱତୀ ନଦୀର ମିଳନ ସ୍ଥଳ(ତ୍ରିବେଣୀ ସଙ୍ଗମ)ରେ ସ୍ନାନ କରିବାର ବିଶେଷ ମହତ୍ତ୍ୱ ରହିଛି । ହରିଦ୍ୱାରଠାରେ ଗଙ୍ଗା ନଦୀ, ନାସିକଠାରେ ଗୋଦାବରୀ(ତ୍ରୟମ୍ବକ) ଏବଂ ଉଜ୍ଜୟିନୀଠାରେ ଶିପ୍ରା ନଦୀରେ କୁମ୍ଭମେଳା ଅବସରରେ ସ୍ନାନ କରିବାର ବିଶେଷ ମହତ୍ତ୍ୱ ରହିଛି । ପୌରାଣିକ ମତବାଦ ଅନୁସାରେ କୁମ୍ଭପର୍ବ ସମୟରେ ସ୍ନାନ କରିବା ଅର୍ଥାତ୍ ୬୦ହଜାର ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗଙ୍ଗା ସ୍ନାନ କରିବାର ଫଳପ୍ରାପ୍ତି ହୁଏ ବୋଲି ଲୋକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିଶ୍ୱାସ ରହିଛି । କାରଣ ଏହି ପର୍ବ ଦିନ ମାନଙ୍କରେ ନଦୀର ଜଳ ଅମୃତସମ ହୋଇଥାଏ ।

ଏହି କୁମ୍ଭମେଳା ଅବସରରେ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟାରେ ସାଧୁ-ସନ୍ଥ ତଥା ଯୋଗୀମାନେ ନିଜ ନିଜର ଆସ୍ଥାନ, ଗୁମ୍ଫା, ପାହାଡ଼ ଏବଂ ଆଶ୍ରମକୁ ଛାଡି ସ୍ନାନ କରିବା ପାଇଁ ଆସିଥାନ୍ତି । ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ସବୁଠାରୁ ବେଶୀ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ତଥା ଚର୍ଚ୍ଚିତ ନାଗା ସାଧୁ ଯେଉଁମାନେ କି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଉଲଗ୍ନ ଅବସ୍ଥାରେ ଆସିଥାନ୍ତି । ସେମାନେ ଶିବଙ୍କ ଉପାସକ ଅଟନ୍ତି । ସେମାନେ କେବଳ ନିଜ ଶରୀରରେ ପାଉଁଶ ବୋଳି ହୋଇଥାନ୍ତି ଏବଂ ସେହିମାନେ ହିଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ କୁମ୍ଭମେଳାର ଆକର୍ଷଣ ବୃଦ୍ଧି କରିଥାନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର ଏହି ଅପୂର୍ବ ରୂପ ତଥା ଜୀବନ ଯାପନ ଶୈଳୀ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଆକର୍ଷିତ କରିଥାଏ ।

କୁମ୍ଭମେଳା ଅବସରରେ କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦିନ ତଥା ମୁହୁର୍ତ୍ତକୁ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦିଆଯାଇଥାଏ । ସେଥିପାଇଁ ସେହିଦିନ ସେହି ମୁହୁର୍ତ୍ତ ମାନଙ୍କରେ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଭକ୍ତ ସ୍ନାନ କରିବା ପାଇଁ ଆସିଥାନ୍ତି କିନ୍ତୁ ପ୍ରଥମେ କେବଳ ନାଗା ସାଧୁମାନେ ହିଁ ସ୍ନାନ କରିବା ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ଲାଭ କରିଥାନ୍ତି । ନାଗା ସାଧୁମାନେ ବାଜା ବଜାଇ ନାଚି ନାଚି ଗାଇ ଗାଇ ନିଜ ଦଳ ସହ ସ୍ନାନ କରିବା ପାଇଁ ଯାଇଥାନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ପରେ ପରେ ଅନ୍ୟ ସାଧୁ ସନ୍ଥ ତଥା ଶ୍ରଦ୍ଧାଳୁ ଭକ୍ତମାନେ ବୁଡ଼ ପକାଇଥାନ୍ତି ।

ଏହି ପ୍ରସିଦ୍ଧ କୁମ୍ଭସ୍ନାନର ଐତିହାସିକ ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ଚୀନ ଦେଶର ବିଶ୍ୱବିଖ୍ୟାତ ପରିବ୍ରାଜକ ହୁଏନ୍‌ସାଙ୍ଗ ଭାରତ ଭ୍ରମଣ ସମୟର ଲିପିରୁ ଜଣାପଡ଼େ ଗୁପ୍ତଯୁଗ ସମୟରୁ(୩୨୦ଖ୍ରୀ.ଅ.- ୬୨୦ଖ୍ରୀ.ଅ.) ହିଁ ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତର ରାଜବଂଶମାନେ ଏହି ପ୍ରଥା ଅବଲମ୍ବନ କରୁଥିଲେ । ବିଶେଷତଃ ସମ୍ରାଟ ହର୍ଷବର୍ଦ୍ଧନଙ୍କ ସମୟର (୬୧୨ଖ୍ରୀ.ଅ.-୬୪୭ଖ୍ରୀ.ଅ.) କୁମ୍ଭ ସ୍ନାନ ଅବସରରେ ରାଜା ମହାରାଜାମାନେ ଅନେକ ସଂଖ୍ୟାରେ ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଜ୍ଞାନୀ, ପଣ୍ଡିତ, ସାଧୁ,ସନ୍ଥ, ଅସହାୟ ତଥା ଦରିଦ୍ର ମାନଙ୍କୁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପରିମାଣରେ ଦାନ ଦେବା ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପାଣ୍ଠି ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିଲେ ଏବଂ ଏଥିରେ ସେମାନେ ଗଭୀର ଆତ୍ମସନ୍ତୋଷ ଲାଭ କରୁଥିଲେ । ସମ୍ରାଟ ହର୍ଷବର୍ଦ୍ଧନଙ୍କ ଏ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଅହେତୁକ ଆଗ୍ରହ ରହିଥିଲା ଏବଂ ସେ ପ୍ରତି ୬ବର୍ଷରେ ଥରେ ସମସ୍ତ ସନାତନ ଧର୍ମାବଲମ୍ବୀ ବିଦ୍ୱାନ ପଣ୍ଡିତଙ୍କୁ ଏକତ୍ର କରି ସମ୍ମିଳନୀ କରାଉଥିଲେ, ଯେଉଁଥିଲେ କି ବିଶେଷ ଭାବରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଧର୍ମଚର୍ଚ୍ଚା ତଥା ଦାନଧର୍ମ କରାଯାଉଥିଲା ।

ପ୍ରାଚୀନ କାଳରୁ ପାଳିତ ହୋଇଆସୁଥିବା ଏହି କୁମ୍ଭସ୍ନାନର ସାମାଜିକ ମହତ୍ତ୍ୱ ମଧ୍ୟ ରହିଅଛି । ପ୍ରକାରାନ୍ତରେ ଏହି ସମୂହ ସ୍ନାନ ମେଳାରେ ବିଶ୍ୱଶାନ୍ତି, ବିଭିନ୍ନ ଜାତି, ଧର୍ମ, ବର୍ଣ୍ଣ ନିର୍ବିଶେଷରେ ଭ୍ରାତୃଭାବ ତଥା ଏକତାର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୁଏ । ଏହି କୁମ୍ଭମେଳାର ପରିକଳ୍ପନା ତଥା ବ୍ୟାଖ୍ୟାନ ସହିତ ପ୍ରଥମରୁ ହିଁ ଏକତାର ଭାବନା ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ ହୋଇ ରହିଛି । ଦେବତା ଓ ଦାନବ- ଦୁଇ ବିପରୀତ ବିଚାରଧର୍ମୀ ହେଲେ ମଧ୍ୟ କେବଳ ଅମୃତପ୍ରାପ୍ତି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ହିଁ ଉଭୟ ସମସ୍ତ ଭେଦଭାବ ଭୁଲି ଏକତ୍ର ହୋଇ ସମୁଦ୍ର ମନ୍ଥନ କରି ମହାନ ଏକତାର ପରିଭାଷା ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ସମୟରେ ମଧ୍ୟ ମାନବ ଜାତି ଏଥିରୁ ଅନୁପ୍ରାଣିତ ହୋଇ କ୍ଷୁଦ୍ରାତି କ୍ଷୁଦ୍ର ସ୍ୱାର୍ଥକୁ

www.shirdisaipeeth.org

ବଳିଦେଇ ଏକତ୍ର ହେବାର ନଜିର ରହିଛି । ଏହି ପବିତ୍ର ତୀର୍ଥ ଭୂମି ଗୁଡ଼ିକରେ ମାନବ ଜାତି ସ୍ନାନ କରି ନିଜ ଅନ୍ତରରେ ଲୁକ୍କାୟିତ ଦିବ୍ୟସତ୍ତାକୁ ପରିପ୍ରକାଶ କରିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହିଁ ଏହାର ମହତ୍ତ୍ୱକୁ ବଢାଇ ଦେଇଛି । ତେଣୁ ମଣିଷକୁ 'ଅମୃତସ୍ୟପୁତ୍ରା' ବୋଲି ସମ୍ବୋଧନ କରାଯାଏ । ପ୍ରାଚୀନ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ଧର୍ମ, ଅର୍ଥ, କାମ, ମୋକ୍ଷ-ଏହି ଚତୁର୍ବର୍ଗ ଫଳ ପ୍ରାପ୍ତିର ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଅଛି ଏବଂ କୁମ୍ଭସ୍ନାନରେ ଏହାର ପ୍ରାପ୍ତି ହୋଇଥାଏ । ଧର୍ମ ସମସ୍ତ ଶ୍ରେଷ୍ଠତାର ମୂଳ ଆଧାର ଏବଂ ସାରା ଜଗତରେ ସମସ୍ତେ ଚଳଚଞ୍ଚଳ ଥିବା ବେଳେ ଧର୍ମ ହିଁ କେବଳ ନିଶ୍ଚଳ- ଏକମାତ୍ର ପ୍ରତୀକାତ୍ମକ ସାକ୍ଷୀ ।

କୁମ୍ଭପର୍ବରେ ବିଧି ବିଧାନ ଅନୁସାରେ ସ୍ନାନ, ଦାନ ଆଦି ସମାପନ କଲେ ଶତ ଅଶ୍ୱମେଧ ଯଜ୍ଞର ଫଳ ପ୍ରାପ୍ତି ହୁଏ । ପରଲୋକ ମୁକ୍ତି ହୁଏ ଏବଂ ଜୀବନର ସମସ୍ତ ବାସନା ପୂରଣ ହୋଇ ସୁଖ ସମୃଦ୍ଧି ପ୍ରାପ୍ତି ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ସଂସାର ବନ୍ଧନରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇ ଅମୃତତ୍ୱ ପ୍ରାପ୍ତି ହୁଏ ।

ଏହି ବର୍ଷ ଅର୍ଥାତ୍ ୨୦୦୭ ମସିହା ଜାନୁଆରୀ ମାସରେ ଆହ୍ଲାବାଦ୍‌ର ପ୍ରୟାଗରାଜ ଠାରେ ଅର୍ଦ୍ଧକୁମ୍ଭ ମେଳା ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଯାଇଛି ଏବଂ ଚାରିଟି ମହତ୍ତ୍ୱ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦିନ (ମକର ସଂକ୍ରାନ୍ତି- ଜାନୁଆରୀ ୧୪/ମୌନି ଅମାବାସ୍ୟା, ଜାନୁଆରୀ ୧୯/ ବସନ୍ତ ପଞ୍ଚମୀ, ଜାନୁଆରୀ୨୩/ ମାଘ ପୂର୍ଣ୍ଣମୀ, ଫେବୃଆରୀ ୨) ରେ ଲକ୍ଷାଧିକ ଭକ୍ତ ତ୍ରିବେଣୀ ସଙ୍ଗମରେ ବୁଡ଼ ପକାଇଛନ୍ତି ।

ଏ ବର୍ଷର ଅର୍ଦ୍ଧକୁମ୍ଭରେ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସ୍ନାନ କରିବାର ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସୁଯୋଗ ମିଳିଥିଲା । ସାଇ ଆଶ୍ରିତ ଭକ୍ତମାନଙ୍କର ଅତିପ୍ରିୟ ପରମପୂଜ୍ୟ ଗୁରୁଜୀ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରଭାନୁ ଶତପଥୀଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ଆହ୍ଲାବାଦ ସାଇ ମନ୍ଦିରର ଟ୍ରଷ୍ଟି ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ପି.ପି.ଶ୍ରୀବାସ୍ତବଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ ପ୍ରୟାଗରାଜ ଠାରେ ସାଇ ସ୍ପିରିଚୁଆଲ୍ ଏଣ୍ଡ ଚାରିଟେବଲ୍ ଟ୍ରଷ୍ଟ ପକ୍ଷରୁ ସାଇ ଆଶ୍ରିତମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସମସ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଆୟୋଜନ କରାଯାଇଥିଲା । ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଶ୍ରୀବାସ୍ତବ ୧୯୯୫ ମସିହାଠାରୁ ଏଠାରେ ଶ୍ରୀସାଇନାଥଙ୍କର ଶିବିର ଆୟୋଜନ କରିଆସୁଛନ୍ତି । ଡାକ୍ତରଙ୍କ ବାରଣ ସତ୍ତ୍ୱେ ମଧ୍ୟ ସେ ଚିନ୍ତାଶୂନ୍ୟ ହୋଇ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବେ ବୁଝାସୁଝା କରୁଥାନ୍ତି କାରଣ ତାଙ୍କର ବୃକ୍କ ପ୍ରତିରୋପଣ ହୋଇଥିବା ହେତୁ ସଂକ୍ରମଣ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ରହିଥାଏ । ଭାରତବର୍ଷର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରାନ୍ତରୁ ତଥା ବିଦେଶରୁ ମଧ୍ୟ କେତେ ସାଇଭକ୍ତ ଏହି ମହୋତ୍ସବରେ ଏକତ୍ରିତ ହୋଇଥିଲେ । ସେଠାରେ ଶ୍ରୀସାଇନାଥ ମହାରାଜଙ୍କର ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦର ଅସ୍ଥାୟୀ ମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଥିଲା । ତା.୧୩/୦୧/୦୭ ତାରିଖ ଦିନ ପୂଜ୍ୟ ଗୁରୁଜୀ ଦିଲ୍ଲୀରୁ ଆହ୍ଲାବାଦ ପହଞ୍ଚି ସିଧା ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଶ୍ରୀବାସ୍ତବଙ୍କ ଘରକୁ ଗଲେ ଏବଂ ଦିବା ୧୧.୩୦ ବେଳକୁ କୁମ୍ଭମେଳା ଶିବିରରେ ପହଞ୍ଚି ଥିଲେ ଏବଂ ପୂଜ୍ୟ ଗୁରୁଜୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଶ୍ରୀସାଇନାଥଙ୍କ ଅଭିଷେକ, ପୂଜା ତଥା ଆରତି ଆଦି ବିଭିନ୍ନ ମାଙ୍ଗଳିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା । ଦେଶର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରାନ୍ତରୁ ଆସିଥିବା ସାଇ ଭକ୍ତ ମାନଙ୍କ ସହିତ ସମ୍ମିଳିତ ଆରତିରେ ଭାଗ ନେବା ବେଳକୁ ଦେହ ଓ ମନ ରୋମାଞ୍ଚିତ ହୋଇ ଉଠୁଥାଏ । ପୁନଶ୍ଚ କୁମ୍ଭସ୍ନାନ ଅବସରରେ ଏପରି ପବିତ୍ର ତୀର୍ଥରେ ପୂଜ୍ୟ ଗୁରୁଜୀ ନିଜେ ବାବାଙ୍କୁ ଆରତି କରିବାର ଅପୂର୍ବ ଦୃଶ୍ୟ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଅବର୍ଣ୍ଣନୀୟ । ସେହି ଦିନ ରାତିରେ ପୂଜ୍ୟ ଗୁରୁଜୀ ପଞ୍ଜାବର ଏକ ବିଶେଷ ଉତ୍ସବ 'ଲୋହଡି' କୁ ଅଗ୍ନି ସଂଯୋଗ କରି ପ୍ରଜ୍ୱଳିତ କରିଥିଲେ । ଯେପରି ସେହି ଦିବ୍ୟ ଅଗ୍ନି ଶିଖାରେ ସମ୍ମିଳିତ ସମସ୍ତ ସାଇ ଆଶ୍ରିତଙ୍କ ପାପ ତଥା କୁ-ଭାବନାକୁ ନିମିଷେକ ମାତ୍ରେ ଭସ୍ମିଭୂତ କରିଦେଲେ ଏବଂ ଆଗାମୀ ଦିନର ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଯାତ୍ରା ପାଇଁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଇନେଲେ । ଓଁ ସାଇ, ଶ୍ରୀସାଇ, ଜୟ ଜୟ ସାଇର ମଧୁର ଧ୍ୱନୀରେ ଯେମିତି ସମଗ୍ର ପରିବେଶ ସାଇମୟ ହୋଇ ଉଠୁଥାଏ । ସାଇଭକ୍ତମାନେ ପୂଜ୍ୟ ଗୁରୁଜୀଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ସାନ୍ନିଧ୍ୟ ପାଇ ଖୁବ୍ ଉତ୍ସାହିତ ହୋଇଉଠୁଥାନ୍ତି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ପୂଜ୍ୟ ଗୁରୁଜୀଙ୍କ ସୌମ୍ୟଦୀପ୍ତ ଦିବ୍ୟ କମନୀୟ ମୁଖମଣ୍ଡଳର ରହସ୍ୟମୟ ହସ କେଉଁ ଅଜଣା ଜଗତକୁ ଟାଣି ନେଉଥାଏ । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ପୂଜ୍ୟ ଗୁରୁଜୀ ସ୍ୱଲିଖିତ ଗୀତ ଗୁଡ଼ିକୁ ନିଜସ୍ୱ ଶୈଳୀରେ ଗାଇ ସମ୍ମିଳିତ ଭକ୍ତମାନଙ୍କୁ ଭାବନାରାଜ୍ୟରେ ବୁଡାଇ ରଖିଥିଲେ । ପୁନଶ୍ଚ ନୋଏଡାରୁ ଆସିଥିବା ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ବିଜୟ ମହରୋତ୍ରାଙ୍କ ଦରଦି କଣ୍ଠରେ ଗୁରୁଜୀଙ୍କ ଲିଖିତ କେତେକ ଭଜନ ସମସ୍ତ-ଭକ୍ତଙ୍କୁ ଭାବାବେଗପୂର୍ଣ୍ଣ କରିଦେଇଥିଲା । ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମୋରଦାବାଦ୍‌ରୁ ଆସିଥିବା ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଭଟନଗର ଏବଂ ଶିରିଡ଼ିରୁ ଆସିଥିବା ମୌସୁମୀ ଦିଦି ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗାୟକ-ଗାୟିକାଙ୍କ ସୁଲଳିତ ସ୍ୱରରେ ବାବାଙ୍କ ଭଜନ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମନ୍ତ୍ରମୁଗ୍ଧ କରିଦେଇଥିଲା । ସବୁଠାରୁ ଆକର୍ଷଣୀୟ ଥିଲା ପୂଜ୍ୟ ଗୁରୁଜୀଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ଭକ୍ତମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ପାଳି କରି ଦୁଇଜଣ ଲେଖାଏଁ ଚାରି ଘଣ୍ଟା ହିସାବରେ ବାବାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଦ୍ୱାରପାଳ ହୋଇ ଦଣ୍ଡାୟମାନ ହେବାର ଦୃଶ୍ୟ । ଏହି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବାବେଳେ ଗୁରୁଜୀ ପରିହାସ ଛଳରେ କହିଲେ ଏହା ତୁମ ମାନଙ୍କୁ ଦଣ୍ଡ ସଦୃଶ-

www.shirdisaipeeth.org

ଏହାର କୌଣସି ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବି ଥାଇପାରେ । ଆମେ କ'ଣ ବୁଝିବାକୁ ସକ୍ଷମ ହୋଇପାରିବୁ ଏସବୁର ଗୁଢ଼ ରହସ୍ୟ । ସବୁ ସ୍ୱୟଂ ଗୁରୁଦେବଙ୍କୁ ହିଁ ଜଣା । ଆମେ ସମସ୍ତେ ନିମିତ୍ତ ମାତ୍ର ।

ପୂଜାବିଧି ସମାପନା ପାଇଁ ମାଡ୍ରାସ ଏବଂ ମୋରଦାବଦ୍‌ରୁ ପଣ୍ଡିତ ଆସିଥିଲେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଭକ୍ତଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ବିଧିବଦ୍ଧ ଭାବେ ପରିଚୟ ପତ୍ରର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା । ସଂଧ୍ୟା ଆରତି ପରେ ପୂଜ୍ୟ ଗୁରୁଜୀ ଭକ୍ତମାନଙ୍କୁ କୁମ୍ଭମେଳାର ମହତ୍ତ୍ୱ ତଥା ଆଗାମୀ ଦିନରେ ବ୍ୟବସ୍ଥାନୁସାରେ ହେବାକୁ ଥିବା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସଂପର୍କରେ ଅବଗତ କରାଇଥିଲେ । ଭଜନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସମାପ୍ତ ହେବାପରେ ପୂଜ୍ୟ ଗୁରୁଜୀ ୧୯୯୫ ମସିହାରେ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରଥମ ଶିବିରରେ କେବଳ ୪-୫ଜଣ ବ୍ୟକ୍ତି ଉପସ୍ଥିତ ଥିବାର ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟରେ ସ୍ୱୟଂ ଗୁରୁଜୀ ନିଜ ହାତରେ ଇଟା ମଧ୍ୟ ବୋହି କାମରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିଲେ ।

ଜାନୁୟାରୀ ୧୪ ତାରିଖ ଦିନ ପୂଜ୍ୟ ଗୁରୁଜୀଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ଭକ୍ତମାନେ ଶ୍ରୀସାଇସତ୍‌ଚରିତ ଏବଂ ଆରତି ଉପରେ ଆଧାରିତ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନ ଗୁଡିକ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପରୀକ୍ଷା ଦେବାପାଇଁ ପୂଜା ମଣ୍ଡପରେ ଏକତ୍ରିତ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ଏହି ଏକ ଘଣ୍ଟାର ସମୟ ନିର୍ଘଣ୍ଟ ମଧ୍ୟରେ ସମସ୍ତ ଭକ୍ତମାନଙ୍କୁ ନିଜର ବାସ୍ତବିକତାର ଝଲକ ଅନୁଭବ ହୋଇଗଲା । ସଂଧ୍ୟା ଆରତି ପରେ ପୁନଶ୍ଚ ପୂଜ୍ୟ ଗୁରୁଜୀ ମଣ୍ଡପକୁ ଆଗମନ କରି କହିଲେ, ଏଠାରେ ସମସ୍ତେ ଶ୍ରୀସାଇଙ୍କ ପାଇଁ ହିଁ ଏକତ୍ରିତ ହୋଇଛନ୍ତି ଏବଂ ଏହା କେବେ ଭୁଲିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ନିଜ ଗୁରୁଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରିବା ବହୁତ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଟେ । କାରଣ ଏହା ହିଁ ଶିଷ୍ୟକୁ ଗୁରୁଙ୍କ ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ କରାଇବାରେ ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ । ସକାଳୁ ହୋଇଥିବା ପରୀକ୍ଷା ବିଷୟରେ କହିଲେ ଯେ, ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ତଦାରଖ ପରେ ଜଣାପଡ଼ିଲା ଅଧିକାଂଶ ଭକ୍ତ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହେବାପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ନମ୍ବର ରଖିବାରେ ସକ୍ଷମ ହୋଇନାହାନ୍ତି । ତେଣୁ ନିୟମିତ ଭାବେ 'ଶ୍ରୀସାଇ ସତ୍‌ଚରିତ' ପଢ଼ିବା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱାରୋପ କରିଥିଲେ ।

ପୂଜ୍ୟ ଗୁରୁଜୀ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରାନ୍ତରୁ ଆସିଥିବା ଟ୍ରଷ୍ଟିଙ୍କୁ ସମ୍ବୋଧିତ କରି ନିଜ ନିଜ ମଧ୍ୟରେ ସଂପର୍କକୁ ଦୃଢ଼ କରିବା ପାଇଁ ଉପଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଟ୍ରଷ୍ଟର ବିଭିନ୍ନ ସମସ୍ୟା ସଂପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କରି ସିଧାସଳଖ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ମଧ୍ୟ ଦେଇଥିଲେ ।

ଭୋଜନ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ ଶ୍ରୀଗୁରୁଦେବ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଭକ୍ତଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ ଦେବାକୁ ସ୍ଥିର କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏହି ଶୁଭ ଅବସରରେ ପୂଜ୍ୟ ଗୁରୁଜୀ ନିଜ ତରଫରୁ ୧୯୧୪ମସିହାରେ ସ୍ୱୟଂ ସାଇନାଥ ନିଜ ହାତରେ ଜଣେ ଭକ୍ତଙ୍କୁ ଦେଇଥିବା ଉଦି ସହିତ ବର୍ତ୍ତମାନ ଶିରିଡ଼ିରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ହେଉଥିବା ଉଦି ମିଶାଇ ସମସ୍ତ ଭକ୍ତଙ୍କୁ ବଣ୍ଟନ କରିଥିଲେ ।

ଆହ୍ଲାବାଦ୍ ସାଇ ମନ୍ଦିର ଟ୍ରଷ୍ଟ ତରଫରୁ ଗରିବ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ବହୁ ପରିମାଣରେ କମ୍ବଳ ମଧ୍ୟ ବଣ୍ଟନ କରାଯାଇଥିଲା । ଦିଲ୍ଲୀର ଶ୍ରୀମାନ ସୌରଭ ବସ୍ତ, ଶ୍ରୀମାନ ଯଶପାଳ ନେଗୀ ଏବଂ ଶ୍ରୀମାନ ଦେବବ୍ରତ ଶତପଥୀ ଦିନରାତି ଉଜାଗର ରହି ଭକ୍ତମାନଙ୍କୁ ନେବା ଆଣିବାର ଦାୟିତ୍ୱକୁ ସୁଚାରୁ ରୂପେ ସଂପାଦନା କରୁଥିଲେ ଏବଂ ସର୍ବଶେଷରେ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଶ୍ରୀବାସ୍ତବଙ୍କ କନିଷ୍ଠ ପୁତ୍ର ଶ୍ରୀ ଶିଶିର ଶ୍ରୀବାସ୍ତବଙ୍କ ଆନ୍ତରିକ ପ୍ରୟାସ ହିଁ ପ୍ରଶଂସନୀୟ । ଦୀର୍ଘ ଦେଢ଼ମାସ ଧରି ପ୍ରତିଦିନ ଶିବିରସ୍ଥଳକୁ ଯିବା ଆସିବା କରି ସମସ୍ତ ଦାୟିତ୍ୱକୁ ତଦାରଖ କରୁଥିଲେ । ଶିବିର ସ୍ଥାପନା ନିମିତ୍ତ ବିଭିନ୍ନ ସରକାରୀ ସଂସ୍ଥା ସହିତ ସଂପର୍କ ରଖିବା, ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଜିନିଷର ଠିକ୍ ସମୟରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା, ଶିବିର ସ୍ଥାପନା କରିବା, ନିମନ୍ତ୍ରିତ ସମସ୍ତ ଭକ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଆହ୍ଲାବାଦ୍ ସାଇ ମନ୍ଦିର ତଥା ଶିବିରସ୍ଥଳୀରେ ରହିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ଏବଂ ସମସ୍ତ ଛୋଟ ବଡ଼ ସୁବିଧା ଅସୁବିଧାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖିବା ସହିତ ମେଳା ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ ପୁନଶ୍ଚ ସଠିକ ଭାବେ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ସୁଚାରୁ ରୂପେ ପରିଚାଳନା କରିବା ନିମନ୍ତେ ତତ୍ପର ହୋଇଥିଲେ । ଏ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟରେ ତାଙ୍କ ସ୍ଥାନୀୟ ବନ୍ଧୁ ଶ୍ରୀମାନ ଗୌରବଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଶଂସନୀୟ । ଷ୍ଟଲ ଦାୟିତ୍ୱରେ ଶ୍ରୀମତୀ ରଶ୍ମି ନାରାୟଣ ଏବଂ ଜୋତା ଷ୍ଟାଣ୍ଡ ଦାୟିତ୍ୱରେ ରାୟପୁରର ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ମୁକେଶ ତିୱାରୀଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଶଂସନୀୟ । ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀବାସ୍ତବ ଶିବିରରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ ପୂଜ୍ୟ ଗୁରୁଜୀଙ୍କ ସେବା କରିବାର ଦାୟିତ୍ୱ ସ୍ୱୟଂ ବହନ କରିଥିଲେ । ସର୍ବଶେଷରେ ଏହି ମନାନ ଶୁଭ ଅବସରରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଓ ପରୋକ୍ଷଭାବେ ସଂଶ୍ଲିଷ୍ଟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସାଇ ଆଶ୍ରିତମାନେ ନିଃସ୍ୱାର୍ଥପର ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିବାରୁ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଧନ୍ୟବାଦାର୍ହ ।

ଏହି କୁମ୍ଭମେଳା ଅବସରରେ ଆକର୍ଷଣୀୟ ଭଜନ ସଂଧ୍ୟା ତଥା ଗୁରୁଜୀଙ୍କ ଭାବୋଦୀପ୍ତ ପ୍ରବଚନ ଯାହାକି ଆମ୍ଭମାନଙ୍କ ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନରେ ଘଟୁଥିବା ଘଟଣା ଉପରେ ପର୍ଯ୍ୟବସିତ ଥିଲା । ଏସବୁ

ମଧ୍ୟରେ ଗୁରୁଜୀ ହଠାତ୍ ଭାବପ୍ରବଣ ହୋଇ ଗୋଟିଏ ହୃଦୟସ୍ପର୍ଶୀ ଘଟଣା ବର୍ଣ୍ଣନା କରି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସ୍ତବ୍ଧ କରିଦେଲେ । ଘଟଣାଟି ଏହିପରି.......

୧୯୯୫ ମସିହା ଅର୍ଦ୍ଧକୁମ୍ଭ ତଥା ୨୦୦୧ ମସିହାରେ ଆହ୍ଲାବାଦ୍‌ଠାରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ମହାକୁମ୍ଭ ମେଳାରେ ଦାୟିତ୍ୱ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ପି.ପି.ଶ୍ରୀବାସ୍ତବଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମାପିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କର ବଡ଼ ପୁଅ ଶ୍ରୀମାନ ତୁଷାର ଶ୍ରୀବାସ୍ତବ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବେ ସମସ୍ତ ଦାୟିତ୍ୱ ବହନ କରିଥିଲେ । ମାତ୍ର ୨୦୦୭ ମସିହା ଅର୍ଦ୍ଧକୁମ୍ଭ ମେଳାରେ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଶ୍ରୀବାସ୍ତବଙ୍କ ସହ ତାଙ୍କର ସାନପୁଅ ଶ୍ରୀମାନ ଶିଶିର ଶ୍ରୀବାସ୍ତବ ସମସ୍ତ ଦାୟିତ୍ୱ ବୁଝାବୁଝି କରୁଥିଲେ । କାରଣ ତାଙ୍କର ବଡ଼ପୁଅ ଆକସ୍ମିକ ଭାବେ ମାତ୍ର ୨୧ ବର୍ଷ ବୟସରେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିଲେ । ସବୁଠାରୁ ଭାବପ୍ରବଣ କଥାଟି ହେଉଛି-ସେହି ୨୧ବର୍ଷ ପୁଅର ମରଶରୀର ଘରେ ରହିଥିବା ବେଳେ ଗୁରୁଜୀ ସ୍ୱୟଂ ଆସିଥିଲେ ଏବଂ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଶ୍ରୀବାସ୍ତବଙ୍କୁ ବାବାଙ୍କ ଆରତି କରିବେ କି ବୋଲି ପଚାରିବାରୁ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଶ୍ରୀବାସ୍ତବ ସମ୍ମତି ସହକାରେ ଆରତି କରିବା ପାଇଁ ଆଗେଇ ଆସିଥିଲେ । ଆମେ ନିଜକୁ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବା ଉଚିତ ଯେ କ'ଣ ସତରେ ଆମେ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଶ୍ରୀବାସ୍ତବଙ୍କ ପରି ହୋଇପାରିବୁ ? ଏ ଅସମାହିତ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର କିଏ ଦେବ ? ବୋଧହୁଏ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ଏ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ହିଁ ନାହିଁ ! ଆମ୍ଭେମାନେ କେବଳ ଛଳନା କରୁଛୁ, ଅଭିନୟ କରୁଛୁ, ଆତ୍ମ ପ୍ରବଞ୍ଚନାରେ ବଞ୍ଚିରହିଛୁ । ଆମ୍ଭମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବାସ୍ତବିକତା ଝଲକ୍ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେନାହିଁ । ପୁନଶ୍ଚ ଗୁରୁଜୀଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଦିନ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଶ୍ରୀବାସ୍ତବଙ୍କ ବଡ଼ ପୁଅର ଫଟୋ ବାବାଙ୍କ ଚରଣାରବିନ୍ଦରେ ରଖାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସମସ୍ତ ସାଇ ଆଶ୍ରିତ ଭକ୍ତମାନେ ତାଙ୍କର ଅମର ଆତ୍ମାର ସଦ୍‌ଗତି ନିମନ୍ତେ ଶ୍ରୀସାଇ ନାରାୟଣଙ୍କ ନିକଟରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଥିଲେ । ଧନ୍ୟସେହି ବାପା, ଯିଏ କି ଏପରି କଠୋର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଓ ବିଶ୍ୱାସର ସହିତ ସେହି ଦାରୁଣ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାରେ ସକ୍ଷମ ହୋଇପାରିଲେ । ବାବାଙ୍କ ଉପରେ କି ଦୃଢ଼ ବିଶ୍ୱାସ ! ଶ୍ରୀସାଇନାଥ ମହାରାଜଙ୍କ ତଥା ଶ୍ରୀଗୁରୁଦେବଙ୍କ କୃପା ଏବଂ ଆଶୀର୍ବାଦ ସର୍ବଦା ତାଙ୍କ ପରିବାରକୁ ରକ୍ଷା କରୁଥାଉ । ଶ୍ରୀସାଇଙ୍କ ଚରଣାରବିନ୍ଦରେ ଏତିକି ପ୍ରାର୍ଥନା ବାବା ଏହିପରି ସମସ୍ତ ଆଶ୍ରିତଙ୍କୁ ନିଜ ମନ ମଧ୍ୟରେ ଦୃଢ଼ ବିଶ୍ୱାସର ସେତୁ ବାନ୍ଧିବାରେ ସକ୍ଷମ କରାନ୍ତୁ ।

ଏହି ପବିତ୍ର ତୀର୍ଥ ତ୍ରିବେଣୀ ସଂଗମରେ ଏପରି ପବିତ୍ର ଦିନରେ ସ୍ନାନ କରିବାର ସୁଯୋଗ ମିଳିଥିବାରୁ ମୁଁ ନିଜକୁ ବହୁତ ଭାଗ୍ୟବାନ ବୋଲି ମନେକରୁଛି । କିନ୍ତୁ ପ୍ରତି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ପରମପୂଜ୍ୟ ଗୁରୁଜୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନବାକ୍ଷରୀ ଛନ୍ଦରେ ରଚିତ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଲୌକିକ ଦିବ୍ୟ ଆଲେଖ 'ଶ୍ରୀଗୁରୁଭାଗବତ'ର ଗୋଟିଏ ପଂକ୍ତି ବାରମ୍ବାର ନିଜ ଅନ୍ତର୍ମନରେ ପ୍ରତିଧ୍ୱନିତ ହେଉଛି ।

"N=¼Òe j_ ae a[
`S D`j a^c[
SÑa_ jee Le\«
[\`]ÓM Òb N\«"

ସତରେ କ'ଣ ତ୍ରିବେଣୀ ସଙ୍ଗମରେ ଏପରି ପବିତ୍ର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ସ୍ନାନ କରୁଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ପୁଣ୍ୟ ଅର୍ଜନ କରୁଛନ୍ତି ? ଯେତେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାନବ ଜାତି ନିଜ ଅନ୍ତଃକରଣ ମନ୍ଦ ଭାବନା ତଥା ମନ୍ଦ ଗୁଣ ସମୂହକୁ ସମୂଳେ ଉତ୍ପାଟନ ନ କରିଛି ସେତେବେଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୋଧହୁଏ ତ୍ରିବେଣୀ ସଙ୍ଗମରେ ସ୍ନାନ କରିବାର କିଛି ମାନେ ହୁଏ ନାହିଁ । ନିଜ ଅନ୍ତର୍ମନକୁ ଯେତେ ନିର୍ମଳ କରିହେବ, ଶ୍ରୀସାଇନାଥଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିକୁ ସେହି ପରିମାଣରେ ଅନୁଭବ କରିହେବ । ଏଥିରେ ତିଳେ ମାତ୍ର ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ।

ଏହି ଅର୍ଦ୍ଧକୁମ୍ଭ ମେଳାର ଶୁଭ ଅବସରରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଅନୁଭୂତି ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଛି । ବିଶେଷତଃ ସାଇ ଆଶ୍ରିତମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଭାବର ଆଦାନ ପ୍ରଦାନ । ଅନୁଶାସନଯୁକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ଶୈଳୀ, ସମୟାନୁବର୍ତ୍ତିତା, ଧୈର୍ଯ୍ୟ ବିଶ୍ୱାସର ଦୃଢ଼ତା, ଆନ୍ତରିକ ସମର୍ପଣ ମନୋଭାବ, ଯେ କୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ ସ୍ୱାର୍ଥହୀନ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର ଐକାନ୍ତିକ ସ୍ପୃହା । ଏ ସବୁ ସମସ୍ତ ସାଇ ଆଶ୍ରିତଙ୍କ ମନ ମଧ୍ୟରେ ଗଭୀର ପ୍ରଭାବ ପକାଇଥିବ-ଏହା ନିଃସନ୍ଦେହ ।

[Òc Òce N=¼c[[Òc [ÒaZÑ jÕNc
[Òc Òce NeÒ]a [Òc Òc `ec ^c
[c hÑQeÒZ j_ [Òc jB bNa_
Ah [Ò]BR jB [Òc Òc Ne @__Ô

ଅମିତାଭ ପଟ୍ଟନାୟକ
ବାଘଡ଼ାରୋଡ, ବାରିପଦା

www.shirdisaipeeth.org

aw, Òa^ J AÒ[`ma^

Cଶିଷ ଜୀବନର ପୂର୍ଣ୍ଣତାପ୍ରାପ୍ତି କଥାଟି ନେଇ ଆମ ବୁଦ୍ଧିଜୀବିଙ୍କ ମଗଜରେ ଚିନ୍ତାର ଖିଅ ଥଳକୂଳ ପାଉନାହିଁ ଆଜି । ଆମ ମଗଜର ସମୂହ ବୁଦ୍ଧିର ବିନିଯୋଗ ଆମକୁ କାହିଁ କେତେ ନାହିଁ ନଥିବା ନାଁ, ଅଜଣା ଆବିଷ୍କାର ଓ ଉଦ୍‌ଭାବନର ପ୍ରାଚୁର୍ଯ୍ୟରେ ପୋତି ପକେଇଛି । ସବୁ ସତ୍ତ୍ୱେ ବି ଆମେ ଆଜି ଅପ୍ରାପ୍ତିର ଅମାବାସ୍ୟାରେ ଉପନୀତ । ଅସାମର୍ଥ୍ୟ ଓ ଅସଫଳତା ସବୁଠି ଆମକୁ ମାଡି ବସିଛି ଅବ୍ୟୋପାସର ଜାଲରେ । ଅପ୍ରାପ୍ତିର ଅନ୍ଧକାର ଆଉ ଅପୂର୍ଣ୍ଣତାର କର୍ଦ୍ଦମାକ୍ତ ଇଲାକାରେ ଆମେ ଆଉଳି ବାଉଳି ହୋଇ ଅଣ୍ଡାଳି ହେଉଛୁ ଆଜି ପୂର୍ଣ୍ଣିମାର ପ୍ଲାବିତ ଆଲୁଅର ଧାରା । ବୁଦ୍ଧିର ବିନିଯୋଗ ଆମର କାହିଁ ଆଉ ଆମକୁ ଆଣି ଦେଇପାରୁଛି ସେଇ 'ବୋଧ' ଯାହାକୁ ପାଥେୟ କରି ଆଉ କିଛି ନ ହେଲା ନାଇଁ – ଅନ୍ତତଃ ପକ୍ଷେ ନିଜକୁ ଚିହ୍ନିବାର, ଜାଣିବାର ଦୃଷ୍ଟିକୋଣଟିଏ ତ ଆମେ ଭରି ପାରନ୍ତେ ଆମ ଦୃଷ୍ଟିରେ !!

ନା କିଛି ହେଇ ପାରୁନାଇଁ ଆମ ଦେଇ । ଆମେ ଜମାରୁ ମନେରଖିପାରୁ ନାହୁଁ ଆଜି ଯେ:- ଯେଉଁଠି ବୋଧ ଆମର 'ବୁଦ୍ଧି', ସେଇଠି ହିଁ ସବୁକିଛି ପୂର୍ଣ୍ଣିମାର ପ୍ଲାବନ ଆଲୋକରେ ପରିପୁଷ୍ଟ, ଶୁଦ୍ଧ ଓ ସ୍ୱଚ୍ଛ । ଅପର ପକ୍ଷେ ଯେଉଁଠି ବୋଧ ନ ଥାଇ କେବଳ 'ବୁଦ୍ଧି' କର୍ମ ପ୍ରବଣ- ସେଠି ଯେ ସବୁକିଛି ଅମାବାସ୍ୟା- ଅନ୍ଧାର । ଏ ବେଳାରେ ଆଉ 'ତମସୋଃମା ଜ୍ୟୋତିର୍ଗମୟଃ' ପରି ବେଦବାଣୀର ଗୁରୁତ୍ୱ ଉପଲବ୍‌ଧି ଗୋଟାଏ ମିଥ୍ୟା ପ୍ରବଞ୍ଚନା ମାତ୍ର । ଆମ ପାଇଁ ଏଠି ପ୍ରାର୍ଥନା ତ ଖାଲି ଶାବ୍ଦିକ ଉଚ୍ଚାରଣଟିଏ । ଆକାଙ୍‌କ୍ଷାଟିର ମହତ୍ତ୍ୱ ଆମ ବୋଧଶକ୍ତିର ବାହାରେ । ତେଣୁ ଏଥିପାଇଁ ଥିବା ବ୍ୟଗ୍ର ବୈକଲ୍ୟ ବିନା ଆକୁ ଆମେ କଣ ସତରେ ପହୁଁଚାଇ ପାରିବା ଇଶ୍ୱରଙ୍କ ପାଖରେ ? ଅନୁଭବ, ଉପଲବ୍‌ଧି ଓ ମହତ୍ତର ମହତ୍ତ୍ୱାକାଙ୍‌କ୍ଷାର ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଯେ ବ୍ୟଗ୍ର ବୈକଲ୍ୟ ବିନା ଇଶ୍ୱରଙ୍କ ଠାରେ ଅପହଞ୍ଚ.. ଏକଥା ଆମକୁ କାହିଁ ଆଉ ବୁଝେଇ ପାରୁଛି ବୈଷୟିକ ବିଜ୍ଞାନର ଭେଳିକି ବୋଲା ବୌଧିକତା ଆମର । 'ବୁଦ୍ଧି' ଆଜି 'ବୋଧ' ଠାରୁ କାହିଁ କେତେ ଦୂରରେ । ବୁଦ୍ଧି ଯେବେ ବୋଧ ଠାରୁ ବିଛିନ୍ନ... କେବଳ ବାହ୍ୟଜ୍ଞାନରେ ପ୍ରାୟୋଗିକତା ନେଇ କେତେଦୂର ଆଉ ଆମର ଗତି ? ଫଳସ୍ୱରୂପ ମାର୍ଗ ଅଧାରେ ହିଁ ଅସାମର୍ଥ୍ୟର ଆତ୍ମପୀଡ଼ନରେ ଜର୍ଜର ହେଉଛି ଆମ ବୁଦ୍ଧି ସର୍ବସ୍ୱ କର୍ମ ପ୍ରବଣତା, ଖସି ପଡୁଛୁ ଆମେ ରସାତଳକୁ ।

ମାଟି ଛାଡୁଥିବା ମୋହାତୁର ମଣିଷ ପ୍ରଗତୀର ଦ୍ୱାହି ଦେଇ ବ୍ୟୋମଯାନକୁ ବାହନ କରି ଆକାଶ ପହଁଞ୍ଚିବାରେ ବିଭୋର । କେବେ କେମିତି ତାଲିମଧାରୀ ଜ୍ଞାନ କୌଶଳ ଯଦି ଫେଲ୍ ହେଲା, ବୋଧ ନ ଥିବା ବୁଦ୍ଧିଯୁକ୍ତ ମଣିଷ ବିଚରା ଅଧବାଟରୁ ଅସଫଳ ହେଇ ଅଧଃଗାମୀ ହେବା ସାର ହେଉଛି, ଏ ବେଳରେ ମାଟି ଛାଡ଼ିଥିବା ବିକଳ ମଣିଷଟିକୁ ଆକାଶ କି ଧରି ରଖନ୍ତା ? ଉର୍ଦ୍ଧଗାମୀ ସ୍ପର୍ଦ୍ଧିତ ମଣିଷଟିର ବିକଳ ଅସହାୟତା ପରିସମାପ୍ତି ଲଭୁଛି – ଆକାଶ ଓ ପୃଥିବୀ ମଝିରେ ନୁହେଁ, ଠିକ୍ ଭୂତଳ ହୋଇ ଧରାଶାୟୀ ହେଲେ । ପାଦତଳେ ଛାଡ଼ି ଯାଇଥିବା ମାଟି ହିଁ ବୁଦ୍ଧିଦୀପ୍ତ ମଣିଷର ମଗଜରେ 'ବୋଧ' ଜାଗେ- ମୂଢ଼ ମଣିଷ ବୁଝିପାରେ-ଠିକ୍‌କଥା ପକ୍ଷୀ ଉଡ଼େ, ଉଡିପାରେ ନାଇଁ ମଣିଷ । ତାକୁ ଉଡାଯାଏ ଉଡ଼ାଜାହାଜରେ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଡେଣାରେ ପକ୍ଷୀଟିଏ ଉଡ଼େ କିନ୍ତୁ ନିଜସ୍ୱ ପାରିଲା ପଣରେ ତାକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଟିକି ଟିକି ଡେଣା ଦୁଇଟିର ଅସୁମାରୀ ଉଡ଼ିବାର ସାମର୍ଥ୍ୟରେ ! ଡେଣା ନଥିବା ମଣିଷ ଏତେବେଳେ ବୁଝେ- ଡେଣାରେ ହିଁ ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ଉଡ଼ିବାର ଆନନ୍ଦ- ଡେଣା ନ ଥାଇ ଉଡ଼ିବାର ଆସ୍ପର୍ଦ୍ଧା ଯେ ବୋଧହୀନ ବୁଦ୍ଧିର ପ୍ରୟୋଗଟିଏ ମାତ୍ର! ଏଥିରେ ଛତ୍ରେ ଛତ୍ରେ ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ଖସିପଡ଼ିବାର ବିପତ୍ତି ।

ଅନୁଭବ ଓ ଆତ୍ମଉପଲବ୍‌ଧିରେ ହିଁ ଥାଏ ବୁଦ୍ଧତ୍ୱ, ଆଉ ବୁଦ୍ଧତ୍ୱରେ ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ବୋଧଗମ୍ୟତା, 'ବୋଧ' କୁ ଛାଡ଼ିଦେଇ ବୁଦ୍ଧିମାନ ମଣିଷ ଆଜି ସବୁଠି ଅସ-ୂର୍ଣ୍ଣ, ଅଧା... । ଚାଲିବା ଯେତେ ପ୍ରଖର ହେଲେ ବି ପୂର୍ଣ୍ଣତା ବାକି, ଥକି ପଡୁଛି ମଣିଷ ସ-ୂର୍ଣ୍ଣ ହେବାକୁ ଆଉ କେତେ ପଥ ଚାଲିବାକୁ ହେବ ? ଏତିକି ଚିନ୍ତି ଚିନ୍ତି ଯାବତୀୟ ରୋଗ ଓ ବିଲକ୍ଷଣକୁ ମୁଠେଇ ନିଜକୁ ସଅଁପିବା ଆରମ୍ଭ କରୁଛି ଭଗବତ ଆସ୍ଥାଠାରେ । ଏଠିବି ଦ୍ୱିରୁକ୍ତି.... । ଏଇ ଭଗବତ ଆସ୍ଥା ଟିକକର ସୃଷ୍ଟି ପାଇଁ ବି ବୁଦ୍ଧିମାନ ମଣିଷର ସଂଶୟ । ଏତକ ପାଇଁ ବି ଅପେକ୍ଷା ତାର । ଅଲୌକିକ ଘଟଣାଟିଏର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ । ଏତିକି ନ ହେବା ଯାଏ ପ୍ରତ୍ୟୟ ନାହିଁ । ଏଠି ଅନେକ ବୁଦ୍ଧିମାନଙ୍କର ଭଗବତ ଆସ୍ଥା ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ ଅଲୌକିକ ଘଟଣାଟିଏ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କଲେ । ଅଥଚ ଏଇଠି ବି ଲୋକ ଅଛନ୍ତି – ଯେଉଁମାନେ ଇଶ୍ୱରଙ୍କ ସ୍ଥିତିର କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ନପାଇ ମଧ୍ୟ ଇଶ୍ୱରଙ୍କଠି ସଂ-ୂର୍ଣ୍ଣ ସମର୍ପିତ । ଏମାନଙ୍କର ଏତାଦୃଶ ବିଶ୍ୱାସକୁ ଆମ ବୁଦ୍ଧିଦୀପ୍ତ ମନ ସରଳତାର

www.shirdisaipeeth.org

ଆଖ୍ୟା ଦେଇ ଏଡ଼ିଯାଇ ପାରେ । ଏ ବେଳାରେ ଆଦୌ ବୁଦ୍ଧିକୁ ଆମର ଛୁଏଁ ନାଇଁ କଥାଟିଏ – ଈଶ୍ୱର ସତ୍ୟ, ସିଏ ହିଁ ଆମର ଭଲ ପଣିଆ । ଯଦି ସବୁପ୍ରକାର ଅଘଟଣ ଓ ବ୍ୟଭିଚାର ସତ୍ତ୍ୱେ ଏକଥା ମାନି ନିଆଯାଏ ଯେ ଏମିତି ଶକ୍ତିଟିଏ ଅଛି, ଯିଏ ସଂସାର ଚଳାଉଛି, ଭଲମନ୍ଦର ପାର୍ଥକ୍ୟ ଦେଖୁଛି, ନୀତିକୁ ତଉଲୁଛି ନୀତିରେ ଓ ଅନୀତିକୁ ଦଣ୍ଡୁଛି.... । ତେବେ ପୁଣି ବିଶ୍ୱାସ ପାଇଁ ଆଉ ଲୋଡ଼ା ଥାଏ କି ସାକ୍ଷୀର ? ନା.. ଏକଥା ପଶେନାଇଁ ଆମ ବୁଦ୍ଧିରେ.. ଅର୍ଥାତ୍ ଏତିକି 'ବୋଧ' ହିଁ ଊଣା ଆମଠାରେ । ଗୋଟାଏ ଊଣା ପଣ ଧରି କେମିତି ଭେଟିବା ପୂର୍ଣ୍ଣତା ?

ନିଜସ୍ୱ ଊଣାପଣ ଦେଇ ଆମେ ନିଜକୁ ନେଇ ଥୋଇ ଦେଉଛୁ ଏକ ପ୍ରକାର ଅନ୍ଧକାର ଅମାବାସ୍ୟାରେ .. ଯେଉଁଠି ଅପ୍ରାପ୍ତିର ଘନଘୋର ଅନ୍ଧାରରେ ବାଟ ବଣା ହେବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଇ ପଡୁଛୁ । ସେତେବେଳେ ବିକଳ ହେଇ ଖୋଜୁଛୁ ପୁଣି ପୂର୍ଣ୍ଣତାର ପୂର୍ଣ୍ଣିମା କିନ୍ତୁ ହରେକ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ଯେ ଆମକୁ ଆଲୋକର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ବତେଇବାକୁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ । ଜୀବନକୁ ଅମାବାସ୍ୟାରୁ ଦୂରେଇ ନେଇ ଆଲୁଅ ପଖଳା ସ୍ୱଚ୍ଛତା ଆଡ଼କୁ ନେବାର ପଛାଟି ଆରମ୍ଭ ହୁଏ ହୁଏତ ବୁଦ୍ଧିରୁ, ହେଲେ ଯାର ଅନ୍ତ ଯେ ଆମରି ବୋଧ ଶକ୍ତିଠି ହିଁ ଅନ୍ତର୍ନିହିତ । ଅତଏବ ଏ ବେଳାରେ ମନେରଖିବା ଉଚିତ୍ – ପୂର୍ଣ୍ଣତାର ଯାତ୍ରା ହୁଏତ ଆମେ ଆରମ୍ଭ କରୁ, ଆମକୁ ସ୍ରଷ୍ଟାଙ୍କଠୁ ମିଳିଥିବା ବୁଦ୍ଧିରୁ – ହେଲେ ଶେଷକଥା ବୁଦ୍ଧି ନୁହେଁ । ଶେଷତ ପରମ ଅତିକ୍ରମଣ– ଏଇଠି ପହଁଚିଲେଇ ଆମର ସମୂହ ବିଚାରଶୀଳତାର ପରିସମାପ୍ତି ଘଟେ । ସବୁ ବୁଦ୍ଧିମତ୍ତା ବିଲୋପ ସାଧନ ହୁଏ.. ତହିଁରୁ ହିଁ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ ବୁଦ୍ଧତ୍ୱ ଅବା ଦିବ୍ୟତ୍ୱ । ଏଠି ଯାହା ମିଳେ ତା ହିଁ ନିର୍ବାଣ, ଶାନ୍ତି ଓ ପରମ ଶୂନ୍ୟତା ଯାହା ପୂର୍ଣ୍ଣତାର ସାକ୍ଷୀ ଭାବ ଟିକକ । ଏହା ହିଁ 'ବୋଧ' ।

ବୁଦ୍ଧିର ପ୍ରୟୋଗରେ ସମୂହ ସନ୍ଦେହ, ଶଙ୍କା, ତର୍କ, ବିଶ୍ଳେଷଣ ଓ ବିବେଚନାକୁ ବୁଝିପାରିବାର ଅଦମ୍ୟ ପ୍ରୟାସ କରୁ ଆମେ, ଯଦି ବୁଦ୍ଧିର ଗତି ଏସବୁ ଅନୁଭବ ଅବା ଉପଲବ୍ଧି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାଇପାରିନାହିଁ ତେବେ ଏଠାରେ ବୁଦ୍ଧି କେବଳ ଅମାବାସ୍ୟାର । ଅନ୍ଧାର ଯାହାର ପରିଣତି । ଏଠୁ ତ ପୂର୍ଣ୍ଣତାର ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ଲୋକ କାହିଁ କେତେ ଦୂରରେ । ଏଇକଥା, ପୂର୍ଣ୍ଣିମାର ପାର୍ବଣ ତିଥିରେ ଜନ୍ମିଥିବା ପରମ କାରୁଣିକ ମହାତ୍ମା ବୁଦ୍ଧଙ୍କଠୁ ଆରମ୍ଭ କରି କାହିଁ କେତେ ମହାମାନବଙ୍କ ଜୀବନ ଆମକୁ କହିଆସିଛି । ଅଥଚ, ଆମେ ଆମର ବୁଦ୍ଧି ନେଇ ଗତି କରିବାର ମାର୍ଗରେ ଏଇ ବୋଧ ଟିକକ ଆମ ଭିତରେ ଏ ଯାବତ୍ ଜନ୍ମେଇ ପାରିନାହୁଁ । ତହୁଁ ଆମର ଏଇ ଅପୂର୍ଣ୍ଣତା ।

ଭାରତୀୟ ଆଧ୍ୟାତ୍ମକତାର ଯାତ୍ରା ହିଁ ଅନୁଭବ ମାନଙ୍କର ସଂକଳନ ଓ ବିଶ୍ଳେଷଣ । ମାତ୍ର ଏସବୁ ପାଇଁ ଯାହା ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଆବଶ୍ୟକ ତାହିଁ ଆମ ବୋଧଗମ୍ୟତା । ଅନ୍ୟଥା ଏସମସ୍ତ ସଂକଳନ କେବଳ ମାତ୍ର ଅନ୍ୟର ଅନୁଭୂତି । ଅନ୍ୟର ଅନୁଭୂତି ଆମକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣତାର ଯାତ୍ରା ଦିଗରେ ସହାୟକ ହୋଇପାରେ, କିନ୍ତୁ ପୂର୍ଣ୍ଣତାର ଯାତ୍ରାର ପରିସମାପ୍ତି ଯେ ସ୍ୱଉପଲବ୍‌ଧି । ଆତ୍ମୋପଲବ୍‌ଧି! ଅପରର ଅନୁଭୂତିକୁ ଆମେ ଆମ ବୁଦ୍ଧି ଦେଇ କୁଶଳି କାରିଗର ପରି ଶବ୍ଦରେ ଯୋଗ କରିପାରୁ, ପୂର୍ଣ୍ଣତାର ପ୍ରବଚନ ଝାଡ଼ିଦେଇ ପାରୁ ସୁସଜ୍ଜିତ ମଣ୍ଡପକୁ ଆଧାର କରି । ହେଲେ ନିଜ ଭିତରେ 'ବୁଦ୍ଧିରୁ ବୋଧ' ଯାଏ ସ୍ୱଉପଲବ୍‌ଧି ଭିନ୍ନ ସବୁ ଯେ ଗୋଟାଏ ଆସ୍ଫାଳନ, ମିଥ୍ୟା ପ୍ରବଞ୍ଚନା ! ଏକ ଅଦ୍‌ଭୁତ ଉପରଠାଉରିଆ କ୍ଷମତା.. । ଏତେବେଳେ ଆଦୌ ଭୁଲିବା କଥା ନୁହେଁ– କ୍ଷମତା, ତପ୍ତ ମଦିରା ସଦୃଶ । ଦୁନିଆର କୌଣସି ଅଞ୍ଜନ ବୋଳିଦେଇ କାହା ଭିତରୁ ଅପସାରିତ କରି ହୁଏ ନାହିଁ ଏଇ ଅନ୍ଧ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟର ଅନ୍ଧତ୍ୱ । ଚନ୍ଦନ, ଅଗୁରୁ ଆଦି କୌଣସି ଶୀତଳ ଉପଚାର ଦେଇ ଶାନ୍ତ କରିହୁଏ ନାହିଁ ଏହାର କୋଠର ଦର୍ପଦାହ । ଏ ଦର୍ପଦାହ ଆମର ବୁଦ୍ଧିପ୍ରସୁ ହେଲେ ବୋଧ ଦେଇ ଯାତ୍ରା ସ୍ୱଅନୁଭବ ଆଧାରିତ ପୂର୍ଣ୍ଣିମାର ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଯାତ୍ରା, ଯାହାର ଅର୍ଥ ସ-ର୍ଣ୍ଣତା । ଯାହା ଭିତରେ ବି ହେଉନା କାହିଁକି ଯେଉଁଠି ବି ହେଉନା କାହିଁକି ଯେବେ କୋଉ ଜୀବନରେ ଏପରି ବୋଧଯାତ୍ରାର ସ-ର୍ଣ୍ଣତା ଆସିଛି, ବୁଝିବାକୁ ହେବ; ଆରି ଭିତରେ ହିଁ ଅନବରତ ବର୍ଷୁଛି ପୂର୍ଣ୍ଣିମାର-ପୂର୍ଣ୍ଣତ୍ୱ । ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକତାର ଧୁଆ ପଖଳା ଆଲୋକ ଯହିଁରେ ଜୀବନ ଉଜ୍ଜଳି ଉଠିବ ଓ ମଙ୍ଗଳମୟ ହେଇପଡ଼ିବ, ସଫଳତାର ମାର୍ଗ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ହେବ ଆମ ଅସମର୍ଥ ଓ ଅପାରଗ ଜୀବନଟି ମାନରେ । ଆମେ ବଞ୍ଚିବା ତେବେ ସୃଷ୍ଟିକୁ ବଞ୍ଚିବାକୁ ଦେଇ ପରମ ଆନନ୍ଦରେ । ଆନନ୍ଦହିଁ ପ୍ରାଣୀଠାରେ ଭରିଦେବାକୁ ସମର୍ଥ ଏକା ଜୀଇଁବାର ଇଚ୍ଛା.. ସ୍ରଷ୍ଟାତ ସବୁକାଳେ ଚାହାଁନ୍ତି ସୃଷ୍ଟି ଜୀଉଁ, ବଞ୍ଚୁ ଓ ମନୁଷ୍ୟ ତହିଁରେ ଅମୃତର ପୁତ୍ର ହେଉ ଅମୃତ ଭୁଞ୍ଜି !

ଅଧ୍ୟାପିକା ପୁଷ୍ପା ପାତ୍ର
ଶ୍ରୀମା ମହିଳା ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ
ବାରିପଦା

hÑ^e jÞcÑ

ଭାଗବତ ଗୀତା ହିନ୍ଦୁମାନଙ୍କର ପ୍ରିୟ ଧର୍ମଗ୍ରନ୍ଥ । କୁରୁକ୍ଷେତ୍ର ଯୁଦ୍ଧରେ ଭଗବାନ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ସଂସାର ଓ ଜୀବନ ବିଷୟରେ ଅର୍ଜୁନଙ୍କୁ ଯାହା ଉପଦେଶ ଦେଇଥିଲେ, ଗୀତାର ଅଠରଟି ଅଧ୍ୟାୟରେ ତାହା ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି । ଭାଗବତ ଗୀତା ସଂସ୍କୃତରେ ଲେଖା ହୋଇଥିବାରୁ ତାର ଭାବାର୍ଥ ବୁଝିବା ଭାରି କଷ୍ଟ । ସେଥିପାଇଁ ଅନେକ ବଡ଼ ବଡ଼ ପଣ୍ଡିତ ଗୀତା ଉପରେ ଟୀକା ରଚନା କରିଯାଇଛନ୍ତି । ଯେତେ ଗୁଡ଼ିଏ ଟୀକା ରଚନା କରାଯାଇଛି ସବୁ ଭିତରେ ଶ୍ରୀଧର ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଲିଖିତ ଟୀକା ସବୁଠାରୁ ଭଲ ଓ ଠିକ୍ ବୋଲି ବିଚାର କରାଯାଇଥାଏ ।

ବାରାଣସୀରେ ଶାସ୍ତ୍ର ଆଲୋଚନା ଓ ସାଧନା କରୁଥିବା ବେଳେ ଶ୍ରୀଧର ଗୀତାର ତାଳପତ୍ର ପୋଥି ଖଣ୍ଡିଏ ପାଇଲେ, ଆଗରୁ ସେ ଗୀତା ପଢ଼ିଥିଲେ । ଏ ଖଣ୍ଡିକ ପଢ଼ି ଏହାର ରଚନାରେ ସେ ମୁଗ୍ଧ ହେଲେ । ସେହି ଦିନ ରାତିରେ ଭଗବାନ ବିନ୍ଦୁମାଧବ ତାଙ୍କୁ ସ୍ୱପ୍ନରେ ଦେଖାଦେଇ ଆଦେଶ ଦେଲେ....

ଭକ୍ତ ଶ୍ରୀଧର ! ତୁମେ ଗୀତାର ଟୀକା ରଚନା କର । କିଛି କଷ୍ଟ ହେବ ନାହିଁ । ମୋ ନାମ ସ୍ମରଣ କରି ତୁମେ ରଚନା କରିବ ।

ଆଦେଶ ପାଳନ କରି ଶ୍ରୀଧର ଟୀକା ରଚନା କାମ ଆରମ୍ଭ କଲେ । ସହଜରେ ତାହା ମଧ୍ୟ ଶେଷ ହୋଇଗଲା । ଶ୍ରୀଧରଙ୍କ ଟୀକା ବାରାଣସୀରେ ଚହଳ ପକାଇଦେଲା । କେତେକ ତାହା ପଢ଼ି ଭୁରି ଭୁରି ପ୍ରଶଂସା କଲେ । କେତେକ ତାହାର ନିନ୍ଦା ମଧ୍ୟ କଲେ । କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ନିନ୍ଦୁକ ମାନଙ୍କର ତ ଅଭାବ ନାହିଁ । ଶ୍ରୀଧରଙ୍କ ଗୀତା ଟୀକାର ମୂଲ୍ୟ ନିରୂପଣ କରିବାକୁ ଭଗବାନ ବିନ୍ଦୁମାଧବଙ୍କ ମନ୍ଦିରରେ ପଣ୍ଡିତ ସଭାଟିଏ ବସିଲା । ସେଠାକୁ ଅନ୍ୟ ପଣ୍ଡିତମାନେ ଲେଖିଥିବା ଟୀକା ମଧ୍ୟ ନିଆଗଲା । ସବୁ ଗୁଡ଼ିକ ବିନ୍ଦୁମାଧବଙ୍କ ମୂର୍ତ୍ତି ପାଖରେ ଥୋଇ ଦେଇ ପଣ୍ଡିତମାନେ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ-

ପ୍ରଭୋ ! ଯେଉଁ ଟୀକା ସବୁଠାରୁ ଭଲ ତାହା ତୁମର ପାଦ ପାଖକୁ ନେଇଯାଅ । ମନ୍ଦିର କବାଟ ଆଉଜେଇ ଦିଆଗଲା । କିଛି ସମୟ ପରେ କବାଟ ଖୋଲିବାରୁ ଦେଖାଗଲା, ଶ୍ରୀଧର ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଲିଖିତ ଟୀକା ଖଣ୍ଡିକ ଭଗବାନ ବିନ୍ଦୁମାଧବଙ୍କ ପାଦ ପାଖରେ ଥୁଆ ହୋଇଚି ।

ସମସ୍ତେ ଶ୍ରୀଧର ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବୋଲି ମାନିନେଲେ । ସେ ଆଦର ଓ ଭକ୍ତି ପାଇବାକୁ ଲାଗିଲେ । ତାଙ୍କର ଅନେକ ଶିଷ୍ୟ ମଧ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି ହେଲେ । ଅନେକ ବର୍ଷ ପରର କଥା । ଶ୍ରୀଧର ସ୍ୱାମୀ ବୁଢ଼ା ହୋଇଯାଇଥାନ୍ତି । ତାଙ୍କୁ ଭାରି ଜ୍ୱର ହୋଇଥାଏ । ମାଧବ ବୋଲି ପ୍ରିୟ ଶିଷ୍ୟଟିଏ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ବରାବର ରହି ସେବା କରୁଥାଏ ।

ହଠାତ୍ ମାଧବର ମାଆ ପଶି ଆସିଲେ । ମାଆ କାନ୍ଦୁଥାଆନ୍ତି । ମାଧବ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ କାନ୍ଦିବାର କାରଣ ପଚାରିଲା । ମାଆ କହିଲେ ତୋର ବାପା ଅଚାନକ ବେମାର ପଡ଼ି ଚେତା ହରେଇଛନ୍ତି । ମୁଁ କଅଣ କରିବି ମୋତେ ବୁଦ୍ଧି ଦିଶୁନାହିଁ ।

ମାଧବ କ'ଣ କରିବ କିଛି ଠିକ୍ କରି ପାରିଲା ନାହିଁ, ସେ ଯୋଡ଼ ହସ୍ତରେ ଶ୍ରୀଧରଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି କହିଲା-

ଗୁରୁଦେବ, ବାପାଙ୍କର ଏ ଅବସ୍ଥା ଶୁଣିଲେତ, ଏଣେ ଆପଣଙ୍କ ଦେହ ଆଦୌ ଭଲ ନାହିଁ । ମୁଁ କ'ଣ କରିବି କୁହନ୍ତୁ ।

ଶ୍ରୀଧର ସାମାନ୍ୟ ହସି କହିଲେ - ମାଧବ, ତୁମେ ଯାଅ, ବାପାଙ୍କର ଯତ୍ନନେବ, ଆଜି ରାତିଟା ମୁଁ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଚଳାଇ ନେବି ।

ମାଧବ ଓ ତା'ର ମାଆ ଚାଲିଗଲେ, ସେଇ ରାତିରେ ଶ୍ରୀଧରଙ୍କର ଜ୍ୱର ଆହୁରି ବଢିଲା । କିଛି ଖାଇ ନଥିବାରୁ ତାଙ୍କ ପେଟ ଭୋକରେ ଜଳିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଅଳ୍ପ ଦୂରରେ ଗୋଟିଏ ପାତ୍ରରେ କିଛି ଖାଦ୍ୟ ପଦାର୍ଥ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯିବାକୁ ତାଙ୍କ ଗୋଡ଼ରେ ଶକ୍ତି ନଥିଲା । ଭଗବାନ ବିନ୍ଦୁମାଧବ ଭକ୍ତର ଏ କରୁଣ ଅବସ୍ଥା ସହିପାରନ୍ତେ କିପରି ? ସେ ଶିଷ୍ୟ ମାଧବ ବେଶରେ ପହଞ୍ଚିଗଲେ ଓ ଶ୍ରୀଧରଙ୍କୁ ଖାଇବାକୁ ଦେଇ ଯଥା ସମ୍ଭବ ସେବା କଲେ, ଶ୍ରୀଧର କିଛି ଜାଣି ପାରିଲେ ନାହିଁ ।

ତହିଁ ଆରଦିନ ସକାଳୁ ପ୍ରକୃତ ଶିଷ୍ୟ ମାଧବ ପହଞ୍ଚି, ପଚାରିଲା- ଗୁରୁଦେବ, କାଲି ରାତିରେ କିଛି ଅସୁବିଧା ହୋଇନାହିଁ ତ ?'

ଶ୍ରୀଧର କହିଲେ-ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ! ରାତିସାରା ତୁମେ ମୋ ପାଖରେ ଥିଲ । ମାଧବ କହିଲା- ଆପଣଙ୍କ ଭ୍ରମ ହୋଇଛି । ମୁଁ ରାତିସାରା ବାପାଙ୍କ ପାଖରେ ଥିଲି ।'

ଶ୍ରୀଧର ବୁଝିଲେ - ସ୍ୱୟଂ ବିନ୍ଦୁମାଧବ ଶିଷ୍ୟ ବେଶରେ ତାଙ୍କର ସେବା କରିଯାଇଛନ୍ତି !"

e|SLÒh|e| e|S
ସଭାପତି, ନୀଳଶୈଳ
ଗଜେନ୍ଦ୍ର ଭବନ, ଝାଞ୍ଜିରମଙ୍ଗଳା,

A [_ j u_

ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡରେ ଜୀବ ସୃଷ୍ଟି ମଧ୍ୟରେ ମନୁଷ୍ୟ ଜନ୍ମ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁର୍ଲଭ[୧],ତଥାପି ମନୁଷ୍ୟ ମୋହଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇ ଅଜ୍ଞାନୀ ଭାବରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଶାସ୍ତ୍ର ବିରୁଦ୍ଧ କର୍ମମାନ କରି ସଂସାର ବନ୍ଧନରେ ରହି ତ୍ରିତାପକୁ ଭୋଗ କରି ଘୋର ଯନ୍ତ୍ରଣାନୁଭବକରେ । ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ, ଆଧିଦୈବିକ ଓ ଆଧି ଭୌତିକ ତ୍ରିବିଧ ଦୁଃଖରୁ ରକ୍ଷା ପାଇଁ ପରମ ଶାନ୍ତି ପାଇବାକୁ ଇଚ୍ଛୁକ ଜୀବର ଏକମାତ୍ର ଉପାୟ ଆତ୍ମାନୁସନ୍ଧାନ କରିବା । ଅର୍ଥାତ୍ 'ଅହଂ ବ୍ରହ୍ମାସ୍ମି'[୨] ଏହି ବେଦାନ୍ତ ସମର୍ଥିତ ମହାବାକ୍ୟକୁ ଅନୁଭବ କରିବା । ଭଗବାନ ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଉକ୍ତିରେ– "ଆତ୍ମାନାତ୍ମା ବିବେଚନଂ ସ୍ୱନୁଭବୋ ବ୍ରହ୍ମାତ୍ମନା ସଂସ୍ଥିତି । ମୁକ୍ତିର୍ନୋ ଶତକୋଟି ଜନ୍ମସୁ କୃତୈଃ ପୁଣ୍ୟୈବିନା ଲଭ୍ୟତେ"[୩] । ଅର୍ଥାତ୍ ଆତ୍ମା ଅନାତ୍ମାର ବିଚାର କରି ପରଂବ୍ରହ୍ମରେ ସ୍ଥିର ହୋଇପାରିଲେ ବାସ୍ତବିକ ମୁକ୍ତି ପାଇବା ସହିତ ପରମବ୍ରହ୍ମଙ୍କ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ସ୍ୱରୂପକୁ ମର୍ମେ ମର୍ମେ ଉପଲବ୍ଧି କରି ପାରିବା । "ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ ବ୍ରହ୍ମୈବ ଭବତି" । ଏହି ଉପନିଷଦ୍ ଉକ୍ତିର ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ ଯିଏ ପରଂବ୍ରହ୍ମକୁ ଜାଣେ ସେହି ପରଂବ୍ରହ୍ମ ଅଟେ"[୪]

ସଂସାରରେ ଦୁଇଟି ବସ୍ତୁ, ଗୋଟିଏ ସତ୍ ଅନ୍ୟଟି ଅସତ୍ । ସତ୍‌ର ସ୍ୱରୂପ ଯେଉଁ ବସ୍ତୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅତୀତ ଓ ଭବିଷ୍ୟତ ତିନିକାଳରେ ବିଦ୍ୟମାନ ଅଟେ । ଏହାର ବିପରୀତବୋଧ ଅସତ୍ୟ ଅର୍ଥାତ୍ ମିଥ୍ୟା ଅଟେ । ଏହାର ରହସ୍ୟକୁ ବୁଝାଇବାକୁ ଯାଇ ଜଗଦ୍‌ଗୁରୁ ଆଦି ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ ତାଙ୍କ ଉକ୍ତିରେ କହନ୍ତି– "ଶ୍ଳୋକାର୍ଦ୍ଧେନ ପ୍ରବକ୍ଷ୍ୟାମି ଯଦୁକ୍ତଂ ଗ୍ରନ୍ଥକୋଟିଭିଃ, ବ୍ରହ୍ମସତ୍ୟଂ ଜଗତ୍ ମିଥ୍ୟା ଜୀବ ବ୍ରହ୍ମୈବନା ପର"[୫] ଅର୍ଥାତ୍ ଯାହା ଗ୍ରନ୍ଥ(ଶାସ୍ତ୍ର) ସମୂହରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇ ଅଛି ସେହି କ୍ଷଣ ଭଙ୍ଗୁର ଜଗତ୍ ରଜ୍ଜୁରେ ସର୍ପ ପ୍ରକାଶ ପରି ମିଥ୍ୟା ଅଟେ, ପରବ୍ରହ୍ମ ଅର୍ଥାତ୍ ଜୀବ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଶୁଦ୍ଧ ଚୈତନ୍ୟ ହିଁ ବ୍ରହ୍ମ ଅଟନ୍ତି । ଯେତେପ୍ରକାର ଜିଜ୍ଞାସୁ ହୁଅନ୍ତୁ । ସେମାନେ ଏପରି ଦୁଇଭାଗରେ ଅର୍ଥାତ୍– ଆତ୍ମା–ଅନାତ୍ମା, ଚେତନ–ଜଡ଼, ଆଲୋକ–ଅନ୍ଧକାର, ପୁଣ୍ୟ–ପାପ, ବିଦ୍ୟା–ଅବିଦ୍ୟା, ଦୃକ୍–ଦୃଶ୍ୟ, ବ୍ରହ୍ମ–ଜଗତ୍‌କୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରି ନିଶ୍ଚିତ ରୂପେ ମୁକ୍ତିପାଇଁ ସମର୍ଥ ହେବେ । ଜୀବ ଯଦି କୌଣସି ସୁକର୍ମ କରି ବସେ ସେହି ସୁକର୍ମର ଫଳବଶତଃ ବିବେକୀ ମନୁଷ୍ୟ ପରବ୍ରହ୍ମଙ୍କ ଅଶେଷ କରୁଣାରୁ ମନୁଷ୍ୟତ୍ୱ, ମୁମୁକ୍ଷୁତ୍ୱ ଓ ମହାପୁରୁଷ ସଂଶ୍ରୟ ପ୍ରାପ୍ତି ପାଇଁ ସମର୍ଥ ହୁଏ[୬] । ପୁନଶ୍ଚ କେବଳ ଯେ ଶାସ୍ତ୍ର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କଲେ, ଦେବତାଙ୍କୁ ପୂଜାର୍ଚ୍ଚନା କଲେ, ନାନା ପ୍ରକାରର ପୁଣ୍ୟକର୍ମ କଲେ କିମ୍ବା ଭଜନ କୀର୍ତ୍ତନ କଲେ ମୁକ୍ତି ମିଳେନାହିଁ । ଇଷ୍ଟ, ପୂର୍ତ୍ତ, ଦତ୍ତକର୍ମ ଦ୍ୱାରା ଯେଉଁ ପୁଣ୍ୟ ଅର୍ଜନ କରିବାରେ ଜୀବ ସମର୍ଥ ହୁଏ ତାହାର କ୍ଷୟ ଅଛି ।

"କ୍ଷୀଣେ ପୁଣ୍ୟେ ମର୍ତ୍ତ୍ୟଲୋକଂ ବିଶନ୍ତି[୭]" । ଅର୍ଜ୍ଜୁନଙ୍କ ପ୍ରତି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କର ଉକ୍ତିରୁ ହିଁ ଏହାର ଅନିତ୍ୟତାକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିହେବ । ଯେତେବେଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜୀବାତ୍ମା ଓ ପରମାତ୍ମାଙ୍କ ଐକ୍ୟବୋଧ ହୋଇନାହିଁ ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବ୍ରହ୍ମବୋଧ(ମୁକ୍ତି) ଅସମ୍ଭବ ।

ବ୍ରହ୍ମସୂତ୍ରଭାଷ୍ୟ ରଚନା ସମୟରେ ଭଗବାନ ଶଂକରାଚାର୍ଯ୍ୟ ଅତି ସୁନ୍ଦର ଶୈଳୀରେ ସଂସାର ଓ ମୋକ୍ଷର ପ୍ରକୃତ ରହସ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବାକୁ ଯାଇ ବ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରନ୍ତି – "ଆତ୍ମଯାଥାତ୍ମ୍ୟଜ୍ଞାନ ଅନୁଭବଃ ମୋକ୍ଷଃ" ତଦ୍‌ବିପରୀତ "ଆତ୍ମଯାଥାତ୍ମ୍ୟଜ୍ଞାନାନନୁଭବଃ ସଂସାରଃ(ବନ୍ଧଃ)" ଅର୍ଥାତ୍ ଆତ୍ମାର ଯଥାର୍ଥ ତତ୍ତ୍ୱର ସ୍ୱରୂପବୋଧ ମୋକ୍ଷ ଅଟେ ଏବଂ ଏହାର ବିପରୀତ ଅନୁଭବ ବନ୍ଧ ଅଟେ ।

"ବଦନ୍ତୁ ଶାସ୍ତ୍ରାଣି ଯଜନ୍ତୁ ଦେବାନ
କୁର୍ବନ୍ତୁ କର୍ମାଣି ଭଜନ୍ତୁ ଦେବତା ।
ଆତ୍ମୈକ୍ୟବୋଧେନ ବିନା ବିମୁକ୍ତି
ନର୍ସିଦ୍ଧ୍ୟତି ବ୍ରହ୍ମଶତାନ୍ତରେଽପି" ।[୮]

---

୧. "S«_ _eS_]mbc" – ବିବେକଚୂଡ଼ାମଣି ।
୨. "@k ak j" ଯଜୁର୍ବେଦ – (ମହାବାକ୍ୟ)
୩. ବିବେକ ଚୂଡ଼ାମଣି
୪. "aka] a0ka ba["– ତୈତ୍ତିରୀୟୋପନିଷଦ୍ – ବ୍ରହ୍ମାନନ୍ଦବଲ୍ଲୀ
୫. "0hL0w_............Saa0k 0_ `e" (ଶାଂକରଦିଗ୍‌ବିଜୟ)
୬. "]mb [0c0a[0Sa_Nk 0k[Lc c_i 0[ccl[ck `ei j0h " (ବିବେକ ଚୂଡ଼ାମଣି)
୭. hc] bNa] N[
୮. a0aL QXcZ

www.shirdisaipeeth.org

ହିମାଳୟ ପାଦ ଦେଶରେ ଥିବା ଏକ ଗୁମ୍ଫାରେ ରହୁଥିବା ମହାତ୍ମାଙ୍କଠାରେ ଜନୈକ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ପହଞ୍ଚି ରାତ୍ରିଯାପନ କରିବା ସହିତ ସଦୁପଦେଶ ପ୍ରାପ୍ତି ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ ଜଣାଇଥିଲେ । ହଠାତ୍ ମହାତ୍ମା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁ ଗମ୍ଭୀର କଣ୍ଠରେ ସନ୍ନ୍ୟାସୀଙ୍କୁ ରାତ୍ରିଯାପନ ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦେଲେ । ରାତ୍ରିଯାପନ ସମୟରେ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ଜଣଙ୍କ ମହାତ୍ମାଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ- ହେ ମହର୍ଷି ! ସଂସାରରେ ବଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ହେଲେ ପାଳନୀୟ କର୍ମ କଣ ? ମହର୍ଷି ଜଣଙ୍କ ନିଜ ଅନିଚ୍ଛାସତ୍ତ୍ୱେ ଉତ୍ତର ଦେଲେ- ମୁଁ ଯାହା କହିବି ତାହା କରିପାରିବ ନାହିଁ, ତାହା ଅସମ୍ଭବ । ଏଣୁ କିଛି ନ ପଚାରି ରାତି ପାହିଲେ ତୁମେ ତୁମର ଗନ୍ତବ୍ୟ ସ୍ଥାନକୁ ଚାଲିଯିବ । ଏହି ଉତ୍ତର ଶୁଣି ପୁନଶ୍ଚ ବିନମ୍ର ସହିତ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ଜଣଙ୍କ କହିଲେ- ଯଥା ଆଜ୍ଞା ପାଳନ କରିବି ଅନୁଗ୍ରହ କରି ମୋତେ ଉପଦେଶ ଦିଅନ୍ତୁ । ମହାତ୍ମା ଜଣଙ୍କ ସଦୟ ହୋଇ ଚାରିଗୋଟି ଉପଦେଶ ପାଳନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ, ଯଥା-(୧) ତୁମେ ଅନେକ ଦେବ ମନ୍ଦିରକୁ ଯାଅ ନାହିଁ, (୨) ସାଧୁସନ୍ଥଙ୍କର ପ୍ରବଚନ ଶୁଣନାହିଁ, (୩) ଅନେକ ଶାସ୍ତ୍ର ସମୂହକୁ ପ୍ରବେଶ କରନାହିଁ (୪) ଆନନ୍ଦଦାୟକ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲିପ୍ତ ହୁଅ ନାହିଁ ।

ଏହିପରି ଉପଦେଶଗୁଡ଼ିକ ଶୁଣି ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ଜଣକ ଅବାକ୍ ହୋଇପଡ଼ିଲେ ଏବଂ କହିଲେ - ଆପଣଙ୍କ ଉପଦେଶ ଗୁଡ଼ିକ ସ଼ମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକତାର ବିପରୀତବୋଧ ହେଉଛି ମୁଁ ଏହି ଉପଦେଶ ଗୁଡ଼ିକର ନିଗୂଢ଼ ରହସ୍ୟକୁ ବୁଝି ପାରୁନାହିଁ ପୁନରାୟ ସଦୟ ହୋଇ ଏହି ଉକ୍ତି ଗୁଡ଼ିକର ରହସ୍ୟମାନ ସଂକ୍ଷେପରେ ବୁଝାଇଦେଲେ ଉପକୃତ ହେବି ।

ମହାତ୍ମା ଏପରି ଜିଜ୍ଞାସାକୁ ବୁଝି ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ଜଣକୁ ପୁନରାୟ ପ୍ରାଞ୍ଜଳ ରୂପେ କହିଲେ-

★ ସତ୍ୟ ଓ ନିଷ୍ଠାର ଯଥାର୍ଥତା ଚାହୁଁଥିଲେ ଅନେକ ଦେବାଦେବୀ ମନ୍ଦିରକୁ ଗଲେ ତାହା ମିଳେନାହିଁ ।

★ ନିଜର ରୁଚିବୋଧ ହେଲାଭଳି ପ୍ରବଚନ ଶୁଣିଲେ ଆତ୍ମବୋଧ କିମ୍ବା ଯଥାର୍ଥ ଶାନ୍ତି ମିଳେ ନାହିଁ ।

★ ଶାସ୍ତ୍ର ସମୂହ ଚର୍ଚ୍ଚା କରି ସମୟ ବିତିଯାଏ ସାଧନ ପାଇଁ ସମୟ ମିଳେନାହିଁ ।

★ ମନୁଷ୍ୟ ସୁଖମୟ କର୍ମ କଲେ ନର୍କଗାମୀ ହୁଏ(ନିମ୍ନଗାମୀ) ।

ଏଣୁ ଏଥିରୁ ନିବୃତ୍ତ ହୋଇ "ଆତ୍ମାନୁସନ୍ଧାନ" କରି ବ୍ରହ୍ମବୋଧ ହେଲେ ଜୀବ ମୋକ୍ଷ ପାଇବାରେ ସମର୍ଥ ହୁଏ ଏହାର ଅନ୍ୟଥା ହେଲେ ସଂସାର ମୋହରେ ସନ୍ତୁଳିତ ହୋଇ ଘୋର ଦୁଃଖ ଯନ୍ତ୍ରଣାକୁ ଭୋଗ କରେ । ଯମରାଜ ଯେପରି ନଚିକେତାଙ୍କୁ ବୁଝାଇବାକୁ ଯାଇ ଆତ୍ମା ଆତ୍ମ କୃପାସାଧ୍ୟ ଅଟେ ବୋଲି ପ୍ରମାଣିତ କରି କହନ୍ତି -

ନାୟମାତ୍ମା ପ୍ରବଚନେନ ଲଭ୍ୟୋ
ନ ମେଧୟା ନବହୁନା ଶ୍ରୁତେନ ।
ଯମେବୈଷ ବୃଣୁତେ ତେନ ଲଭ୍ୟ
ସ୍ତସ୍ୟୈଷ ଆତ୍ମା ବିବୃଣୁତେ ତନୁସ୍ୱାମ୍ ।[୯]

ମନୁଷ୍ୟ ଜନ୍ମ ଅତୀବ ଦୁର୍ଲଭ କାରଣ ପରବ୍ରହ୍ମଙ୍କ ଅଶେଷ କୃପା ହେତୁ ଜୀବ ନିଶ୍ରେୟସ ସିଦ୍ଧି ପାଇଁ ସମର୍ଥ ହୁଏ । ଯେତେବେଳେ କର୍ମାସକ୍ତ ହୁଏ ସେତେବେଳେ ବିଭିନ୍ନ କର୍ମଫଳକୁ ଭୋଗ କରେ ।

ପରବ୍ରହ୍ମଙ୍କ ଅଂଶସ୍ୱରୂପ ଜୀବାତ୍ମା କର୍ମଫଳକୁ ଭୋଗ କରିବା ସହ ଅଜ୍ଞାନ ପୀଡ଼ିତ ହୋଇ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ଜ୍ଞାନ ରହିତ ହୋଇଥାଏ । ବୃକ୍ଷବନ ଭେଦ ପରି ଜୀବେଶ୍ୱର ଭେଦ ଅର୍ଥାତ୍ ଜୀବାତ୍ମା ଛାୟା ପରି ସ୍ୱଳ୍ପ ପ୍ରକାଶ ତଥା ଅଳ୍ପଜ୍ଞ ଅଟେ ମାତ୍ର ପରମାତ୍ମା ନିଶ୍ଚିତ ରୂପେ ଆତପ ପରି ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରକାଶ ଏବଂ ସର୍ବଜ୍ଞ ଅଟନ୍ତି । ଏହିପରି ପ୍ରଜ୍ଞାସ୍ଥାନ ରୂପରେ ହୃଦୟ ଗୁମ୍ଫାକୁ ପ୍ରବେଶ କରି ଛାୟା ଆତପ ପରି ଶୋଭାପାଏ । ଏହି ପରମାତ୍ମା ବାସ୍ତବିକ ଅସଙ୍ଗ ନିର୍ଲିପ୍ତ ଅଟନ୍ତି । ଏହି ରହସ୍ୟ ବୁଝିବାକୁ ହେଲେ ଜୀବ ପ୍ରଥମେ ନିଷ୍କାମୀ ହେବା ବାଞ୍ଛନୀୟ ଏବଂ ଅଧିକାରୀ ନିର୍ମାନମୋହ ହୋଇ ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିର୍ମଳ ଅନ୍ତଃକରଣରେ ଆତ୍ମାନୁସନ୍ଧାନରେ ବ୍ରତୀହେବା ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଅଟେ ।

(କ୍ରମଶଃ)

ଡଃ ଜଗବନ୍ଧୁ ମିଶ୍ର
ବେଦାନ୍ତ ବିଭାଗ ମୁଖ୍ୟ
ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ବେଦକର୍ମକାଣ୍ଡ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ
ପୁରୀ

୯. LÒWÞ`_i]

www.shirdisaipeeth.org

Lc HaÕ h«

Hହି ବିଶ୍ୱ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡରେ ପ୍ରାୟ ୮୪ ଲକ୍ଷ ଜୀବଙ୍କ ଭିତରେ ମନୁଷ୍ୟ ଜନ୍ମ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଅଟେ । ପୂର୍ବ ଜନ୍ମର କୃତକର୍ମ ଫଳନେଇ ଏ ଜନ୍ମର ସୃଷ୍ଟି । ଏଣୁ ଏହି ମନୁଷ୍ୟ ଜନ୍ମର ସଦୁପଯୋଗ କରିବା ସମସ୍ତଙ୍କର ଧ୍ୟେୟ ହେବା ଉଚିତ । ଭଲ କାମ କଲେ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଗତି ଏବଂ କୁକର୍ମ କଲେ ଅଧୋଗତି ଏହା ଦୃଢ ନିଶ୍ଚିତ । ଏ ଜନ୍ମର କର୍ମଫଳ ପରଜନ୍ମର ପ୍ରାରବ୍ଧ ଫଳ । ବ୍ୟାସଦେବ କହିଛନ୍ତି-

@½]h `eÕZi aÕjjÕ aQ_c]Õ¯c,
`Õe`Le¯jN¯`Õ`Õ¯`e`NX_c

ସମସ୍ତେ ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି ଖୁବ୍ ଆଡ଼ମ୍ବର ଓ ଆଭିଜାତ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ସୁଖ ଶାନ୍ତିରେ ଜୀବନ ଉପଭୋଗ କରିବା ପାଇଁ । ଏହି କଳିଯୁଗରେ ଧନାର୍ଜନ ପାଇଁ ସମସ୍ତେ ଆଗ୍ରହୀ । ଅନ୍ୟାୟ ଉପାୟରେ ମଧ୍ୟ ସ-ତ୍ତି ଠୁଳ କରିବା ପାଇଁ ପଛାଉ ନାହାନ୍ତି । ଚୋର, ଖଣ୍ଟ ଓ ତସ୍କରମାନେ ପର ଧନ ଲୁଣ୍ଠନ କରିବା ପାଇଁ ନରହତ୍ୟା କରିବାକୁ ମଧ୍ୟ ପଛାଉନାହାନ୍ତି । ଯେ ଯେଉଁ ପ୍ରକାର କର୍ମ କରିବ ସେ ସେହି ପ୍ରକାର ଫଳ ଅବଶ୍ୟ ପାଇବ । ଅନେକ ଲୋକ ଅଛନ୍ତି, ଯେଉଁମାନେ ଧନଗର୍ବରେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ହେୟଜ୍ଞାନ କରନ୍ତି । ଦେବଦେବୀଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଭୁଲିଯାଆନ୍ତି ସେମାନେ ଭୁଲି ଯାଆନ୍ତି । ଯେ ସେମାନେ କାହାଦ୍ୱାରା ସୃଷ୍ଟ ।

କଳିଯୁଗରେ ଶାନ୍ତି ପାଇବାର କେତୋଟି ମାର୍ଗ

୧. ଭଗବତ ବିଷୟ ପଠନ, ଚିନ୍ତନ ଏବଂ ସତ୍ସଙ୍ଗ ।
୨. ଯଥାଶକ୍ତି ଦାନ
୩. ପରମାତ୍ମା ଯେତିକି ଦେଇଛନ୍ତି ସେଥିରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ।
୪. ଅଧିକ ଧନଇଚ୍ଛା ତ୍ୟାଗ ।
୫. ନିଷ୍କାମ କର୍ମ କରଣୀୟ ।
୬. କୁ-କର୍ମ କରି କିମ୍ବା କୁ-ବାକ୍ୟ ପ୍ରୟୋଗ କରି କାହାରି ମନରେ ଦୁଃଖ ନଦେବା ।
୭. ସୁଖ-ଦୁଃଖରେ ସର୍ବଦା ସ୍ଥିର ରହିବା ।

jÕ[Õ[a]_\¾ Õ[[¯Õ hNeÕchec
]`Õe ]eL_\Õ LÕf hN`eÕirc

ସତ୍ୟଯୁଗର ଦେବତା ବଦ୍ରିନାଥ, ତ୍ରେତୟା ଯୁଗର ରାମେଶ୍ୱର, ଦ୍ୱାପର ଯୁଗର ଦ୍ୱାରିକାନାଥ ଏବଂ କଳିଯୁଗର ଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଅର୍ଥାତ୍ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ । କଳୌନାମ କୀର୍ତ୍ତନମ୍ । ଏହି କଳିଯୁଗରେ ନିଜ ନିଜର ନିଷ୍କାମ କର୍ମ କରିବା ସହିତ ହରିନାମ କୀର୍ତ୍ତନ, ସତ୍ସଙ୍ଗ ଆଦି କଲେ ମାନସିକ ଶାନ୍ତି ମିଳେ । ସ୍ୱୟଂ ବିଷ୍ଣୁ ନାରଦଙ୍କୁ କହିଛନ୍ତି

Õ_a [ºc ÕaLÕ¶ ÕdNN_Õ k]Õ¯_Q
c]b¦Õ d[N¯« [[[ºc _e]Õ

ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭଗବତ୍ ଗୀତାରେ କର୍ମଯୋଗରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଅର୍ଜୁନଙ୍କୁ କହିଛନ୍ତି-

LcÕZÕ a^Le Õª c $Õf i L]Q_
c Lc$f Õk[b cÕ[jÕ=Îª LcZ

(ଶ୍ଳୋକ -୪୭)

ଅର୍ଥାତ୍- ତୁମର କେବଳ କର୍ମ କରିବା ପାଇଁ ଅଧିକାର ଅଛି । କର୍ମଫଳରେ ଅଧିକାର ନାହିଁ । କର୍ମଫଳ ତୁମର କାର୍ଯ୍ୟରେ ପ୍ରବୃତ୍ତି ଆଣିଲେ ମଧ୍ୟ ତୁମେ ନିଷ୍କାମ ଧର୍ମକୁ ଆଶ୍ରୟକରି କର୍ମରେ ପ୍ରବୃତ୍ତ ହୁଅ ।

]ÕeZ kÕaeÕ L® awÕdNw_&¯
aÕw heZc_o L`Z$f Õk[aÕ

(ଶ୍ଳୋକ - ୪୯)

ଅର୍ଥାତ୍- ନିଷ୍କାମ କର୍ମଠାରୁ କାମ୍ୟ କର୍ମ ଊଣା, ଏହି କାରଣରୁ ତୁମେ ସର୍ବଦା ଈଶ୍ୱରଙ୍କଠାରେ ମନ ସଂଯୋଗ କରି ନିଷ୍କାମ କର୍ମ କର । କାମ୍ୟ କର୍ମ ଅତିଶୟ ନିକୃଷ୍ଟ ଅଟେ । ଫଳ କାମନା କରିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ କୃପଣ ତଥା ଘୃଣାର ପାତ୍ର ଅଟନ୍ତି ।

ଶ୍ରୀ ଇଶୋପନିଷଦର ପ୍ରଥମ ମନ୍ତ୍ର

ChajÕc]Õ jaÕ d[LÕ Q SN[ÕÕ SN[,
Õ[_ [ÕÕ¦_ b&[c N^Õ LjÕj] ^_c

ଅର୍ଥାତ୍- ଏହି ବିଶ୍ୱମଧ୍ୟରେ ଯାହା କିଛି ସଜୀବ ବା ନିର୍ଜୀବ ପଦାର୍ଥ ଅଛି, ସେସବୁର ଅଧିକାରୀ ଓ ନିୟନ୍ତ୍ରଣକାରୀ ଭଗବାନ ଅଟନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ଜଣଙ୍କର ଯାହା ଆବଶ୍ୟକ ତାହା ପାଇଁ ସ୍ଥିର ରଖାଯାଇଛି । ସେତିକି ମାତ୍ର ଗ୍ରହଣ କରିବା ଉଚିତ । ଅନ୍ୟ ସବୁ ଜିନିଷର ଅଧିକାରୀ କିଏ, ତାହା ଭଲ ରୂପେ ଜାଣି ସେଗୁଡ଼ିକୁ କଦାପି ଗ୍ରହଣ କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ।

ନୀତିଶ୍ଳୋକ- `ejÕ aª NkZ¯ d `_-
_SjÕ mbÕ^L aªÕ[¸k
@ÕjkÕmbÕ L\[Õ j^SÕ_Õ
[[¯ h[Õ jÕ_ZÕ jLÕ¯_Õ

ଅର୍ଥାତ୍- ପର ପଦାର୍ଥ ଗ୍ରହଣ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଏବଂ ନିଜ ପ୍ରାପ୍ୟ ଧନ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ଧନ ପାଇବା ନିମନ୍ତେ ମନୁଷ୍ୟର ଯେଉଁ ଇଚ୍ଛା, ପଣ୍ଡିତମାନେ ତାକୁ ଲୋଭ ବୋଲି କହନ୍ତି । ତାହା ମନୁଷ୍ୟ ଶରୀର

ଭିତରେ ଥିବା ତୃତୀୟ ଶତ୍ରୁ ଅଟେ ।

ମହାଭାରତ ଯୁଦ୍ଧ ଅନ୍ତେ ସିଂହାସନାଧୀରୁଢ଼ ହେବା ପରେ ଧର୍ମରାଜ ଯୁଧିଷ୍ଠିରଙ୍କ ମନରେ ମାନସିକ ଶାନ୍ତି ପାଇବା ପାଇଁ କେତୋଟି ପ୍ରଶ୍ନ ଜାତ ହେଲା । ସେଥିମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ - ଏ ବିଶ୍ୱବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡରେ ସର୍ବ ପ୍ରାଚୀନ କିଏ ? ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ନିଶ୍ଚୟ ଦର୍ଶନ କରି ମାନସିକ ଶାନ୍ତି ପାଇବି । ଯୁଧିଷ୍ଠିର ସର୍ବ ତୀର୍ଥ ଦର୍ଶନ କରିଥିବା ଲୋମଶ ମୁନିଙ୍କ ଠାରେ ପହଞ୍ଚି ତାଙ୍କର ପଦସେବା କରି ଭକ୍ତିଚିତ୍ତରେ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିଲେ । ଲୋମଶ ମୁନି କହିଲେ ମୁଁ ପ୍ରାଚୀନ କିନ୍ତୁ ସର୍ବପ୍ରାଚୀନ ନୁହେଁ । ତୁମେ ମାର୍କଣ୍ଡେୟ ମହାମୁନିଙ୍କୁ ପଚାର । ସେ ହୁଏତ ତୁମ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେଇପାରନ୍ତି । ଯୁଧିଷ୍ଠିର ମାର୍କଣ୍ଡେୟ ମହାମୁନିଙ୍କଠାରେ ପହଞ୍ଚି ଯଥା ସମ୍ମାନ କରି ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରନ୍ତେ, ସେ କହିଲେ ମୁଁ ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ପ୍ରଳୟ ଦର୍ଶନ କରିଛି । ତୁମେ ଏ ବିଷୟ ବହୁ ପ୍ରଳୟ ଦଷ୍ଟା 'ମାନସରୋବର' ନିକଟରେ ଥିବା 'ନାରୀଜଙ୍ଗ ବକ'କୁ ପଚାର । ଯୁଧିଷ୍ଠିର ମାନସରୋବର ନିକଟକୁ ଯାଇ ନାରୀଜଙ୍ଗ ବକକୁ ଯଥା ସମ୍ମାନ କରି ଏ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରନ୍ତେ ବକ କହିଲେ- ତୁମେ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ସରୋବରରେ ଥିବା ଅକୁପାର କୂର୍ମଙ୍କୁ ପଚାର । ସେ ମୋଠାରୁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରାଚୀନ । ତାଙ୍କ ଦେହରେ ଶଙ୍ଖ, ଚକ୍ର, ଗଦା ଓ ପଦ୍ମ ଚିହ୍ନ ଅଛି । ଯୁଧିଷ୍ଠିର କୂର୍ମଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ ଯଥା ସମ୍ମାନ ପୂର୍ବକ ଏ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରନ୍ତେ- ସେ କହିଲେ, ଏଠାରୁ ଅଳ୍ପ ଦୂରରେ ଥିବା କଳ୍ପବୃକ୍ଷ ମୋ ଠାରୁ ପ୍ରାଚୀନ । ତୁମେ ଏ ପ୍ରଶ୍ନ ତାଙ୍କୁ ପଚାର । ସେଠାରୁ ଯୁଧିଷ୍ଠିର କଳ୍ପବୃକ୍ଷଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ ଯଥା ସମ୍ମାନ କରି ଏ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିଲେ । କଳ୍ପବୃକ୍ଷ କହିଲେ- ସର୍ବପ୍ରାଚୀନ ହେଉଛନ୍ତି ଏ ଭୂମି(ପୁରୁଷୋତ୍ତମ କ୍ଷେତ୍ର) । ବେଦ ମଧ୍ୟ ଏହାକୁ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବାକୁ ଅକ୍ଷମ । ଏକ୍ଷେତ୍ର ହେଉଛି ମୂଳଉତ୍ସ(ଜଗନ୍ନାଥ ତତ୍ତ୍ୱ) ।

cdÔ] `eÒi eÒc j [Ô jÒu hÒecZ,
mÑf lÓ`eÒi jl[ L» Ò`cc¯Ö j¯Ö
@aÔ¦ `eÒi ak ck_e¯Z keÓ,
_m©Ö_ek*e jÕje LeZ[c[Ó

ଧର୍ମରାଜ ଯୁଧିଷ୍ଠିର ଏହା ଶୁଣି ମନରେ ପରମ ଶାନ୍ତି ପାଇଲେ ଏବଂ ସେ ଭୂମିକୁ ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗ ପ୍ରଣିପାତ କରି ବିଷ୍ଣୁଙ୍କୁ ଧ୍ୟାନ କଲେ ।

୧. dÕ ak aeÒZt e] ce[Ó ª««]ÒaÔªÒa
ÒaÒ]Ó j=¼ `]LÒc`_iÒ] N¯«dÕ jcNÓ
^Ô_ay[[]NÒ[c_j `hÔ«dÕ ÒdNÒ_,
djÔ«Ö_ a]Ó jejeNZ Ò]a¯ [Òj _cÓ

୨. Òa]_ DweÒ[SN« akÒ[bÒNf d] abÒ[,

Ò] [Ô_]e¯Ò[afÕRf¯Ò[l [l¯Ö LaÒ[
Ò`mªÖÔ S¯Ò[kfÕLf¯Ò[LeZÔc[_Ò[,
Òco_ co¯Ò[ ]hL[LÒ[L»¯ [bÔc _cÓ

ମହାରାଜ ଯୁଧିଷ୍ଠିର ଏପରି ଭାବରେ ବିଭିନ୍ନ ଦିବ୍ୟଜ୍ଞାନ ବିଶିଷ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତି, ପଶୁ, ପକ୍ଷୀ ଏବଂ ବୃକ୍ଷ ପାଖକୁ ଯାଇ(କର୍ମକରି) ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ଉତ୍ତର ପାଇ ମାନସିକ ଶାନ୍ତି ପାଇଥିଲେ । ମା ପାର୍ବତୀଙ୍କର ଶିବଙ୍କୁ କର୍ମଯୋଗର ଅନୁରୋଧ-

ଦେବ ଦେବ ମହାଦେବ ତ ଭୋଳାନାଥ । ତାଙ୍କ ସହିତ ମା ପାର୍ବତୀ ଏବଂ କାର୍ତ୍ତିକେୟ ଓ ଗଣେଶ ଥାଆନ୍ତି । ଶିବ ସବୁବେଳେ ଶ୍ମଶାନରେ ଧ୍ୟାନରେ ମଗ୍ନ ଥାଆନ୍ତି । ଘରକଥା କିଛି ବୁଝନ୍ତି ନାହିଁ । ସକାଳୁ ଉଠି ଭିକ୍ଷାବୃତ୍ତି ପାଇଁ ବାହାରି ଯାଆନ୍ତି କିନ୍ତୁ ଏହା ଭୁଲିଯାଇ ଶ୍ମଶାନରେ ଧ୍ୟାନମଗ୍ନ ରହନ୍ତି । ସଂଧ୍ୟାରେ ରିକ୍ତ ହସ୍ତରେ ଫେରନ୍ତି । ପିଲାମାନେ ଭୋକରେ ବିକଳ ହେଉଥାନ୍ତି । ଘରେ ଯାହାକିଛି ଥାଏ ମା ପାର୍ବତୀ ପିଲାଙ୍କୁ ଖାଇବାକୁ ଦେଇଥାନ୍ତି ।

ମା ପାର୍ବତୀ ଦିନେ ଶିବଙ୍କୁ କହିଲେ- ପ୍ରଭୋ, ଆପଣ କିଛି କାମ କରନ୍ତୁ ଯାହାଦ୍ୱାରା ଆପଣଙ୍କୁ ଆଉ ଭିକ୍ଷା ବୃତ୍ତି କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ ଏବଂ ପିଲାମାନେ ଭୋକରେ ହଇରାଣ ହେବେ ନାହିଁ । ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭଗବତ୍ ଗୀତାରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଅର୍ଜୁନଙ୍କୁ କହିଛନ୍ତି-(କର୍ମସନ୍ନ୍ୟାସ ଯୋଗ ଶ୍ଳୋକ-୨)

j_Ôj Ó LcÒdN¾ _Òh¯ jLeaÒb,
[Ò¯ª Lc j_Ôj[LcÒdN ahiÔÒ[

(କର୍ମତ୍ୟାଗ ଅପେକ୍ଷା କର୍ମଯୋଗ ଉତ୍କୃଷ୍ଟ ଅଟେ ।)

ପଶୁପତି କହିଲେ - ପାର୍ବତୀ, ମୁଁ କି କର୍ମ କରିପାରିବି ? ମୋର ବା କି ସମ୍ବଳ ଅଛି ? ମା ପାର୍ବତୀ କହିଲେ- ଆପଣ କୃଷିକାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତୁ । ଆପଣ ଯାହାକୁ ଯାହା କିଛିଦିନ ପାଇଁ ଧାର ସୂତ୍ରରେ ମାଗିବେ, କେହି ମନା କରିବେନି । ଆପଣ ଏପରି କରନ୍ତୁ-

a»Ö `\¯Òc]_ÑÕ ^_`[Õ aÑSÕ afÕ m=¼fÕ,
L_hÕ ckiÓ[]ª aibÓ $¼fÕ [hfÕ Le
j¦kÕ [` h¦ `] eQÒ«Ó ²u¾ ÒN e lZÕ,
b lÕ cq LiÕ LÒe[bNa_ Òk Qtw QXcÒZ

ଆପଣ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କୁ ଖଣ୍ଡିଏ ଜମି, କୁବେରଙ୍କୁ କିଛି ଶସ୍ୟ, ବଳଭଦ୍ରଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ଲଙ୍ଗଳ ଏବଂ ଯମଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ମହିଷ ମାଗନ୍ତୁ । ଆପଣଙ୍କ ବାହନ ବୃଷଭ ତ ଅଛି । ମହିଷ ସହିତ ହଳ ଯୋଚିବାକୁ ଅସୁବିଧା ହେବନି । ତ୍ରିଶୂଳ ହେବ ଫାଳ । ମୁଁ ଯଥାଶକ୍ତି ଆପଣଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବି । କାର୍ତ୍ତିକେୟ ବଡ଼ ହୋଇଗଲାଣି । ସେ ବୃଷଭ ଏବଂ ମହିଷର ଚରାଇବା ଦାୟିତ୍ୱ ନେବ । ଏଣୁ ଆପଣ ମୋ କଥା ମାନି କୃଷିକାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତୁ ।

ଏହା ମହାଦେବଙ୍କୁ କର୍ମଯୋଗରେ ନିଯୁକ୍ତି କରିବାର ଏକ ମୂଲ୍ୟବାନ ଉପଦେଶ । ନିଜକୁ ଈଶ୍ୱରଙ୍କଠାରେ ସ-ର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ସମର୍ପଣ କରି, ନିଷ୍କାମ କର୍ମ କଲେ ଶାନ୍ତି ନିଶ୍ଚୟ ମିଳିବ ।

ଶ୍ରୀସାଇନାଥଙ୍କର କର୍ମଯୋଗର କେତୋଟି ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ହେଲା-

1. b|।ar: ଶ୍ରୀସାଇବାବା ମହାରାଜ ତ ସ୍ୱୟଂ ଭଗବାନ । ସେ ନରରୂପ ଧାରଣ କରି ଶିରିଡ଼ିରେ ଆବିର୍ଭୂତ ହୋଇଥିଲେ । ସେ ଥିଲେ ତ୍ରିକାଳଦର୍ଶୀ ଏବଂ ସମସ୍ତ ରିପୁ ତଥା ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଗୁଡ଼ିକୁ ନିଜ ଆୟତ୍ତରେ ରଖିଥିଲେ । ସେ ଥିଲେ କର୍ମଯୋଗୀ । ଭକ୍ତଗଣଙ୍କୁ ଈଶ୍ୱର ବିଶ୍ୱାସୀ ହେବାକୁ ତଥା ନିଜ ନିଜର କର୍ମ କରିବାକୁ ସେ ସବୁବେଳେ ଉପଦେଶ ଦେଉଥିଲେ । ବାବା ନିଜେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରତିଦିନ ପାଞ୍ଚ ଛଅ ଘରୁ ଭିକ୍ଷା ଗ୍ରହଣ କରୁଥିଲେ । ଭିକ୍ଷାରେ ମିଳୁଥିବା ଶୁଷ୍କ ଜିନିଷକୁ ଯଥା- ରୁଟି, ପିଠା, ଅନ୍ନ ଆଦି ଗୋଟିଏ କାନ୍ଧ ଝୁଲା ମୁଣିରେ ରଖୁଥିଲେ ଏବଂ ତରଳ ଜିନିଷ ଯଥା- ତରକାରୀ, ପାଏସ ଆଦି ଗୋଟିଏ ଟିଣ ପାତ୍ରରେ ରଖୁଥିଲେ । ମସଜିଦ୍‌ରେ ପହଞ୍ଚି ସେ ସମସ୍ତ ଜିନିଷକୁ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ପାତ୍ରରେ ଢାଳି ସେ ସବୁକୁ ଚକଟି ନିଜ ପାଇଁ ଅଳ୍ପ ରଖି ଅନ୍ୟ ସବୁକୁ ମସ୍‌ଜିଦ୍ ପାଖରେ ଥିବା ଭକ୍ତଗଣଙ୍କୁ ଏବଂ କୁକୁର, ଗୋରୁ, ଛେଳି ତଥା ପକ୍ଷୀଙ୍କୁ ଖାଇବାକୁ ଦେଉଥିଲେ । ସେ ସମସ୍ତ ଜୀବ ଆନନ୍ଦରେ ତାହା ଗ୍ରହଣ କରୁଥିଲେ । ବାବା ସ୍ୱୟଂ ଭଗବାନ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ନରରୂପରେ ଆବିର୍ଭୂତ ହୋଇଥିବାରୁ ତାଙ୍କର ଜୀବନ ଧାରଣ ପାଇଁ କିଛି ଖାଦ୍ୟ ଦରକାର, ସେଥିପାଇଁ ସେ ଅଳ୍ପକିଛି ଆହାର ଗ୍ରହଣ କରୁଥିଲେ । ସବୁ ଜିନିଷକୁ ଏକାଠି କରି ଚକଟିବାର ଅର୍ଥ- ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜିନିଷର ସ୍ୱାଦ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି ଜିହ୍ୱା ଲାଳସା ତ୍ୟାଗ କରିବା । ବାବା ଏହିପରି ପର ହିତାର୍ଥେ କର୍ମ କରୁଥିଲେ ।

2. 0e|N]e|LeZ Ha0 S_0ja|: ଥରେ ଶିରିଡ଼ିରେ ଭୀଷଣ ଭାବରେ ହଇଜା ଲାଗିଲା । ଅନେକ ଲୋକ ମଲେ । ବାବା ଏହା ଦେଖି କିଛି ଗହମ ଆଣି ତାଙ୍କର ଦିବ୍ୟ ଶକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ଚକିରେ ପେଷିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଏହାଦେଖି କେତେକ ସ୍ତ୍ରୀଲୋକ ବାବାଙ୍କୁ ଉଠାଇ ଦେଇ ବାକିଥିବା ଗହମ ପେଷିଲେ । ପେଷି ସାରିବା ପରେ ବାବାଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ସେ ଅଟାକୁ ସେମାନେ ନେଇ ଗାଁର ଚାରିପଟେ ବିଞ୍ଚିଦେଲେ । ବାବା କହିଲେ ଦେଖିବ ଏ ରୋଗ ଏହି ଗାଆଁରୁ ଛାଡ଼ି ପଳାଇବ । ପ୍ରକୃତରେ ତାହାହିଁ ହେଲା । ବାବା ଭକ୍ତଗଣଙ୍କର ଅଧିକ ପ୍ରିୟଭାଜନ ହେଲେ ।

3. _S0]kL b¦e 0e|N 0_B b¦L 0e|N c¦ Lea0 : ଅମରାବତୀର ଦାଦାସାହେବ ଖପୋର୍ଡେଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ତାଙ୍କ ସାନପୁଅ କିଛିଦିନ ଶିରିଡ଼ିରେ ଥିଲେ । ପୁଅକୁ ଭୀଷଣ ଜ୍ୱର ହେଲା ଏବଂ ଏହି ଜ୍ୱର କ୍ରମେ ପ୍ଲେଗ୍‌ରେ ପରିଣତ ହେଲା । ପିଲାଟିର ମା ଏହା ଦେଖି ଭାରି ଡରିଗଲେ ଏବଂ ଅମରାବତୀ ଫେରିଯିବାକୁ ବାବାଙ୍କର ଅନୁମତି ଭିକ୍ଷା କରିବାକୁ ବାବାଙ୍କ ପାଖକୁ ଗଲେ ଓ ସମସ୍ତ ବିଷୟ କହିଲେ । ବାବା ତାଙ୍କୁ କହିଲେ- ଭୟ କର ନାହିଁ, ଆକାଶଟା ଟିକିଏ ମେଘାଚ୍ଛନ୍ନ ହୋଇଛି । ତାହା ମିଳାଇଯାଇ ଅପସରିଯିବ । ଏହା କହି ବାବା ନିଜ କାଫନିକୁ ଅଣ୍ଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉଠାଇଲେ ଏବଂ ଅଣ୍ଡା ଆକାରରେ ଚାରୋଟି ଫୁଲା ନିଜ ଅଣ୍ଟାରେ ହୋଇଥିବାର ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଦେଖାଇଲେ । ବାବା କହିଲେ ଦେଖ ମୋ ଭକ୍ତ ପାଇଁ ମୁଁ ମଧ୍ୟ କଷ୍ଟ ପାଉଛି । ମୋ ଭକ୍ତର କଷ୍ଟହିଁ ମୋର କଷ୍ଟ, ଉପରୋକ୍ତ ପିଲାଟି ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ରୋଗମୁକ୍ତ ହେଲା ।

4. b¦e c[0L c^0 _0S NkZ Lea0 : ଥରେ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ପଟିଲ ଭୀଷଣ ପୀଡିତ ହୋଇପଡ଼ିଲେ । ଅନେକ ପ୍ରତିକାର କରି ମଧ୍ୟ ରୋଗ ଭଲ ହେଲା ନାହିଁ । ସେ ଜୀବନର ଆଶା ତ୍ୟାଗ କଲେ । ଦିନେ ସାଇବାବା ରାତି ଅଧରେ ରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ବିଛଣା ପାଖରେ ଯାଇ ଆବିର୍ଭୂତ ହେଲେ । ରାମଚନ୍ଦ୍ର ତାଙ୍କର ପାଦଧରି କହିଲେ ବାବା, ମୁଁ ବଞ୍ଚିବାର ସବୁ ଆଶା ଛାଡ଼ି ଦେଇଛି, କେବେ ମରିବି କୁହନ୍ତୁ । ସର୍ବଦ୍ରଷ୍ଟା ବାବା କହିଲେ ଅଧୈର୍ଯ୍ୟ ହୁଅନାହିଁ, ତୋର ମରଣ ଡାକରା ଦୂର ହୋଇଛି । ମୁଁ ତାତିଆ ପାଟିଲ ପାଇଁ ଚିନ୍ତିତ । ଦୁଇବର୍ଷ ପରେ ଆସନ୍ତା ୧୯୧୮ ମସିହା ବିଜୟା ଦଶମୀ ଦିନ ସେ ଆରପୁରକୁ ଚାଲିଯିବ । ତୁ ଏକଥା କାହା ଆଗରେ କହିବୁ ନାହିଁ । ସେ ଜାଣିଲେ ମର୍ମାହତ ହେବ । ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଭଲ ହୋଇଗଲେ । ସେ ମଧ୍ୟ ତାତିଆଙ୍କ ପାଇଁ ଚିନ୍ତିତ ଥିଲେ । ଠିକ୍ ଆଶ୍ୱିନ ମାସ ଆଗରୁ ତାତିଆଙ୍କ ଦେହ ଖରାପ ହେଲା ଓ ସେ ଶଯ୍ୟାଶାୟୀ ହେଲେ । ସେ ବାବାଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କରିବାକୁ ମଧ୍ୟ ଆସି ପାରିଲେନି । ବାବା ମଧ୍ୟ ଜ୍ୱରରେ ପଡ଼ିଲେ । ତାତିୟାଙ୍କ ରୋଗ ବଢି ବଢି ଚାଲିଲା ମାତ୍ର ତାଙ୍କର ବାବାଙ୍କଠାରେ ଅଗାଧ ଭକ୍ତି ଥିଲା । ସେ ସବୁବେଳେ ବାବାଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ କରୁଥାନ୍ତି । ତାତିୟାକୁ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ବାବା ନିଜେ ତାତିୟାର ମୃତ୍ୟୁକୁ ମଧ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କଲେ । ସେହି ବିଜୟାଦଶମୀ ଦିନ ବାବା ଭକ୍ତ ପାଇଁ ଦେହତ୍ୟାଗ କଲେ, ଏହାଠାରୁ ବଳିତ୍ୟାଗ ଆଉ କଣ ଅଛି ।

ଏହା ସୂଚାଇ ଦିଏ ଯେ - ଯୁଗେ ଯୁଗେ ଭଗବାନ ହିଁ ଭକ୍ତର ଅଧୀନ । ପରିତ୍ରାଣାୟ ସାଧୁନାଂ- ସାଧୁମାନଙ୍କୁ ପରିତ୍ରାଣ କରିବା ପାଇଁ ଈଶ୍ୱର ଯୁଗେ ଯୁଗେ ଆବିର୍ଭୂତ ହୁଅନ୍ତି । ନିଷ୍କାମ କର୍ମ ହିଁ ପରମ ଶାନ୍ତିଦାୟକ, ମନୁଷ୍ୟ ସମାଜ ଏହାକୁ ଅନୁସରଣ କରିବା ଉଚିତ ।

ଆଶ୍ରିତ - ପ୍ରଭାକର

@] ½ B=¼ [

ଆଜି ଗୁରୁବାର । ତାରିଖ କୋଡିଏ, ଜାନୁଆରୀ, ୨୦୦୫ । ବାରିପଦା ସହରରେ ନଇଁ ଆସୁଛି ସଂଧ୍ୟାର ସୂର୍ଯ୍ୟ ପଶ୍ଚିମ ଆକାଶରେ ଆଉ ତା ସାଙ୍ଗକୁ ମାଡ଼ି ଆସୁଛି ପାହାଡିଆ କଣକଣିଆ ହାଡ଼ଭଙ୍ଗା ଶୀତ ।

ସାଇ ମନ୍ଦିରରେ ମୋର ଭକ୍ତି ଅର୍ଘ୍ୟ ସମର୍ପଣ କରି ଫେରି ଆସିବା ବେଳେ ମୋର ଜଣେ ପୂର୍ବ ପରିଚିତ ସ୍କୁଲ ପଢୁଥିବା ବେଳର ସୁହୃଦ ବନ୍ଧୁ ମୋତେ ଡାକିଲେ ଏବଂ ଅଚାନକ ଭାବେ କହିଲେ, "ତୁମ ଭଉଣୀର ଅସୁବିଧା ବିଷୟରେ ମୋତେ ଯେଉଁ କଥା କହୁଥିଲ ତାକୁ ଯଦି ଲେଖିକରି ଦେଇପାରନ୍ତ, ତୁମର ସେ ଅଭିଜ୍ଞତା ଆମେ ଆମ 'ସାଇଛାୟା' ମ୍ୟାଗାଜିନ୍‌ରେ ପ୍ରକାଶ କରିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତୁ ।"

ମୁଁ ତାଙ୍କୁ କ'ଣ କହିବି କିଛି ଚିନ୍ତା ବି କରିପାରିଲି ନାହିଁ । ମୁଁ ମୋ ହୃଦୟର ଦାରୁଣ ଅଭିଜ୍ଞତା ଲିଖିତ ଭାବରେ ପ୍ରକାଶ କରି ପାରିବି କି ନାହିଁ - ମୋ ମନର ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ କିପରି ବା ତାଙ୍କୁ କହନ୍ତି । ଧରିନେଲି ଏ'ବି ବାବାଙ୍କର ଆଦେଶ ଏବଂ ତାଙ୍କର ସସ୍ନେହ ଇଙ୍ଗିତ । ଆଖିରୁ ଧାର ଧାର ଲୁହ ବୋହିଗଲା, ମୋ ପ୍ରତି ତାଙ୍କର କରୁଣାମୟ ଇଙ୍ଗିତର ଅନୁଭବରେ । ଆଉ ସେ ଦୁଇ ଧାର ଲୁହ ଧୋଇଦେଲା ମୋର ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱକୁ ।

ମୋ ପାଠପଢା ଖୁବ୍ ବେଶୀ ନୁହେଁ । କେବେ କିଛି ଲେଖା ଲେଖି କରିବା କାମ ବି ମୋ ଦ୍ୱାରା ହୋଇନାହିଁ । କେମିତି ମୋ ଅଙ୍ଗେ ନିଭାଇଥିବା ମୋର ସେଇ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ଅଭିଜ୍ଞତାକୁ କାଗଜକଲମରେ ଲିପିବଦ୍ଧ କରି ପାଠକ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚାଇବି ସେ ଚିନ୍ତା ନ କରି ବାବାଙ୍କ ଇଙ୍ଗିତକୁ ରୂପାୟିତ କରିବା ପାଇଁ କାଗଜ କିଣିଲି, କଲମ ବି କିଣିଲି, ଆଉ ବସିଗଲି ଲେଖିବାକୁ ସେଇ ବେଦନାକ୍ଲିଷ୍ଟ ଅଶ୍ରୁଳ ସେଇ ଦୁଃଖଦ ଅଭିଜ୍ଞତାକୁ ।

ବାଲ୍ୟ କାଳରୁ ବିଶେଷ କରି ମୋର ହେତୁ ହେବା ପାଖରୁ ମୁଁ ଆମ ଘର କାନ୍ଥରେ ଲାଗିଥିବା ସତ୍ୟସାଇବାବା ଏବଂ ଶିରିଡ଼ି ସାଇବାବାଙ୍କର ଫଟୋ ପାଖରେ ବାପା, ମା ସବୁଦିନେ ସକାଳେ ଓ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ପୂଜା କରିବାର ଦେଖି ଆସିଅଛି । ମୋ ମନ ଓ ହୃଦୟ ଭିତରେ ବାବାଙ୍କ ପ୍ରତି ମୋର ଭକ୍ତିଭାବନା ମୋର କିଶୋର ଅବସ୍ଥାରୁ ବଢି ବଢି ଚାଲିଥିଲା ।

ବାପା, ମା'ଙ୍କ ସହିତ ଆମେ ସବୁ ଏକଦା ଭୁବନେଶ୍ୱର ଯାଇଥିବା ବେଳେ ଟଙ୍କପାଣି ରୋଡ଼ଠାରେ ଶିରିଡ଼ି ସାଇବାବାଙ୍କ ମନ୍ଦିର ଥିବା ଶୁଣି ସେଠାକୁ ଯାଇଥିଲୁ । ସେଠାକାର ପରିବେଶ, ବାବାଙ୍କ ଆଶୀର୍ବାଦ ସହିତ ପୂଜ୍ୟ ଗୁରୁଜୀ ଶ୍ରୀଚନ୍ଦ୍ରଭାନୁ ଶତପଥୀଙ୍କ ଫଟୋଚିତ୍ର ଦର୍ଶନର ସୌଭାଗ୍ୟ ସେଠି ଜୁଟିଥିଲା ଏବଂ ସେଇଦିନ ଠାରୁ ଶିରିଡ଼ିସାଇ ବାବାଙ୍କର ମନ୍ଦିର ଦର୍ଶନର ପ୍ରବଳ ଆକାଂକ୍ଷା ମୋ ମନ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା ଏବଂ ମୋର ସେହି ଇଚ୍ଛା ଅଦ୍‌ଭୁତ ଭାବରେ ମୋ ସାନ ଭଉଣୀ ଜରିଆରେ ହିଁ ପୂରଣ ହୋଇଥିଲା ।

ସେହି ଟଙ୍କପାଣି ରୋଡ଼ଠାରେ ବାପାଙ୍କ ପାଖରୁ ଶୁଣିଲି ଯେ ଗତ ୩-୪ମାସ ତଳେ ବାପା ଓ କକା ଦିଲ୍ଲୀ ଯାଇଥିବା ବେଳେ ସେଠାରୁ ମୁର୍ଶିଦାବାଦ ଯାଇ ପୂଜ୍ୟ ଗୁରୁଜୀ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରଭାନୁ ଶତପଥୀଙ୍କ ସାକ୍ଷାତ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କରି ଠାରୁ ଶୁଣିଥିଲି ଯେ ପୂଜ୍ୟ ଗୁରୁଜୀ ବାରିପଦାର ଏବଂ ସେ ଶୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ବାରିପଦାଠାରେ ଏକ ଶିରିଡ଼ି ସାଇବାବାଙ୍କର ମନ୍ଦିର ତିଆରି କରୁଛନ୍ତି । ମୋ ମନ ହୃଦୟ ଏ ଖବର ଶୁଣି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆନନ୍ଦିତ ହୋଇଥିଲା । ସେଇଦିନ ଠାରୁ ଆମେ ଭାଇ ଭଉଣୀ ଦି'ଜଣ ଶିରିଡ଼ି ସାଇବାବା ଓ ଆମ ପୂଜ୍ୟ ଗୁରୁଜୀଙ୍କ ଶ୍ରୀଚରଣରେ ଆମର ସମସ୍ତ ମନ ପ୍ରାଣ ସମର୍ପଣ କରିଦେଇଥିଲୁଁ ।

ଆଜି ମୋ ମନ ଓ ହୃଦୟର ସେଇ ଗଭୀରତମ ଅଂଶକୁ ପୁଣି ଆଉଥରେ ଆନ୍ଦୋଳିତ କରି ଆଦେଶ ମିଳିଲା- ତୁ ତୋ ଜୀବନର ସେ ଅଭିଜ୍ଞତା ଲେଖ୍ । ହୃଦୟକନ୍ଦରରେ ପ୍ରତିଧ୍ୱନିତ ହେଲା ସାଇବାବାଙ୍କର ବାଣୀ -

"ଯେଉଁମାନେ ମୋ ନିକଟକୁ ଆସନ୍ତି, ମୋ ପାଖରେ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରନ୍ତି ଓ ମୋର ଶରଣାପନ୍ନ ହୁଅନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ, ପଥ ଦେଖାଇବାକୁ ମୁଁ ଚିର ଜାଗ୍ରତ ।"

ଅସଲ କାହାଣୀ ଲେଖିବାକୁ କଲମ ଧରିଲି ।

ଶିରିଡ଼ିବାବାଙ୍କ ମନ୍ଦିର ମଧ୍ୟରେ ବାରିପଦାଠାରେ ହୋଇସାରିଛି । ଆମ ପରିବାରର ସମସ୍ତେ ମନ୍ଦିର ଉଦ୍‌ଘାଟନ ଉତ୍ସବ ସହିଦ ଗୁରୁଜୀ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରଭାନୁ ଶତପଥୀଙ୍କ ସହିତ ମଧ୍ୟ ପରିଚିତ ହୋଇ ସାରିଥାଉ । ମୋ ସାନ ଭଉଣୀ ଗୁରୁଜୀଙ୍କ ସ୍ନେହାଶୀଷ ଲାଭ କରି ତାଙ୍କରି ଆଶୀର୍ବାଦରେ ବିବାହ କରି ତା ସ୍ୱାମୀ ସହିତ ମୁମ୍ବାଇରେ ରହି ସୁଖରେ ଜୀବନ କଟାଉଥାଏ ।

ତାରିଖ ତିନି, ଜୁନ, ଦୁଇ ହଜାର ଚାରି । ବାରିପଦାସ୍ଥ ଶିରିଡ଼ି ବାବାଙ୍କ ମନ୍ଦିରରେ ମୋର ଗୁରୁବାରରେ ପୂଜା ପାଳି ଥାଏ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗୁରୁବାର ବାବାଙ୍କର ଜଣେ ଭକ୍ତ ସେ ଦିନର ସମସ୍ତ ପୂଜାଖର୍ଚ୍ଚ ବହନ

www.shirdisaipeeth.org

କରିବାର ସୌଭାଗ୍ୟ ଲାଭ କରିଥାନ୍ତି । ମୋ ମନରେ ଭାରି ଆନନ୍ଦ । ମନ୍ଦିରର ସଦସ୍ୟ ନ ହୋଇ ମଧ୍ୟ ବାବାଙ୍କ ସେବା କରିବାର ଏ ସୌଭାଗ୍ୟ ପାଇଥିବାରୁ ମୋ ମନ ଖୁବ୍ ଆନନ୍ଦିତ ଥାଏ । ମୁମ୍ବାଇରେ ଭଉଣୀର ଡେଲିଭେରୀ ତାରିଖ ୧୧.୦୬.୨୦୦୪ରେ । ବାବାଙ୍କ ସେବା ସାରି ମୁମ୍ବାଇ ଯିବା ଲାଗି ଆମର ସବୁ ଠିକ୍ ଠାକ୍ ହୋଇସାରିଥାଏ ।

ହଠାତ୍ ତା.୩୦.୦୫.୨୦୦୪ରେ ଟେଲିଫୋନ ଆସିଲା- ସକାଳ ୮ଟା ସମୟରେ ଭଉଣୀର ଝିଅଟିଏ ହୋଇଛି । ଅପରେସନ କେଶ । ଝିଅଟି ଆଇ.ସି.ୟୁ.ରେ ଅଛି । ସେଠାରେ ସେଇ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଆଉ କେହି ଉପସ୍ଥିତ ନଥିଲେ । ଭଗ୍ନିପତିର ପୁଣି ଅଫିସ୍ । ଆମ ଘରେ ତଥା ଭଉଣୀର ଶ୍ୱଶୁରଘରେ ସମସ୍ତେ ବ୍ୟସ୍ତ ବିବ୍ରତ । ହଠାତ୍ ଏ ବିପତ୍ତି କାହିଁକି ଓ କିପରି ହେଲା ?

ଭଉଣୀର ଶ୍ୱଶୁର ମୋତେ ପରାମର୍ଶ ଦେଲେ ଭଉଣୀର ଶାଶୁଙ୍କୁ ନେଇ ଆଜି ହିଁ ମୁମ୍ବାଇ ଯିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାକୁ । ରାତି ୮ଟା ସମୟରେ ଗାଡ଼ି କରି ଭୁବନେଶ୍ୱର ପହଞ୍ଚିଲୁ ଭୋର ଭୋର । ସେ ଦିନ ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ପ୍ରବଳ ବର୍ଷା, ଘଡ଼ଘଡ଼ି ।

ରେଳଯାତ୍ରା ପାଇଁ ଟିକେଟର କୌଣସି ଭରସା ନାହିଁ । ସକାଳୁ ଟିକଟ କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେଲା, କୋଣାର୍କ ଏକ୍ସପ୍ରେସ୍‌ରେ । ଟିକଟ ନଂ୧୪୧ ଏବଂ ୧୪୨ । ୱେଟିଂରେ ରହିବାକୁ ହେଲା । ଦିନ ୩ଟା ବେଳେ ଟ୍ରେନ । କୌଣସି କନ୍‌ଫର୍‌ମେସନ୍ ନାହିଁ । ସୁଦୀର୍ଘ ଟ୍ରେନ ଯାତ୍ରା । ସାଙ୍ଗରେ ପୁଣି ଜଣେ ବୟସ୍କା ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ । ମୋ ମନର ଅବସ୍ଥା ସେତେବେଳର ଯାହା ତାହା ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇ ନପାରେ ।

ବାବାଙ୍କ କୃପାରୁ ଖବର ପାଇଲୁ ଗୋଟିଏ ଟିକେଟର କନ୍‌ଫର୍‌ମେସନ୍ ଆସିଯାଇଛି । ମନରେ ଦମ୍ଭ ଆସିଲା । ୩୧.୦୫.୨୦୦୪ ଦିନ ୩ଟାରେ ଟ୍ରେନ ଧରିଲୁ । ମୁମ୍ବାଇ ପହଞ୍ଚିଲୁ ତା.୦୨.୦୬.୨୦୦୪ ସକାଳୁ ।

ପହଞ୍ଚିବା ମାତ୍ରେ ଭଗ୍ନିପତିଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ଧରି ହସ୍‌ପିଟାଲ ଚାଲିଲି । ସେ ଉଠି ତା ବେଡ ଉପରେ ବସି ଥିଲା । ପାଖରେ ତା'ପିଲା ନାହିଁ । ପିଲାଟି ତାର ସେଠାରୁ ୩୦କି.ମି. ଦୂରରେ ସାନ୍ତାକ୍ରୁଜ ସ୍ଥିତ ସୂର୍ଯ୍ୟ ନର୍ସିଂ ହୋମ୍‌ରେ ଆଇ.ସି.ୟୁ.ରେ । ଭଉଣୀର ଏ ଅସହାୟ ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ମୋର ମନ ଦୁଃଖ ଓ ହତାଶାର ଭାଙ୍ଗିପଡ଼ିଲା । ମୋ ଟିକି ଭଉଣୀକୁ କି ପ୍ରକାର ସାନ୍ତ୍ୱନା ଦେବି- କି ପ୍ରକାରେ ତାକୁ ପ୍ରବୋଧନା ଦେବି ଠିକ୍ କରି ପାରିଲିନି । ଓଲଟି ମୋ ଭଉଣୀ ମୋତେ କହିଲା-

"ଭାଇ, ବ୍ୟସ୍ତ ହ'ନା । ମୁଁ ମୋ ପିଲାକୁ ଏ ଯାକେ ଦେଖି ନାହିଁ । ଖାଲି ତାର କାନ୍ଦ ଶୁଣିଲା ପରି ମନେ ହେଉଛି । ସେ ବାବାଙ୍କ ପାଖରେ ଅଛି ଏବଂ ଭଲଲେ ଅଛି ।"

ତା'ମନର ବିରାଟ ଭରସା ମୋ ମନକୁ ବି ସାହସ ଯୋଗାଇ ଦେଲା । ଦିନ ୧୧ଟା ବେଳକୁ ମୋ ଭଉଣୀକୁ ହସପିଟାଲରୁ ଛାଡ଼ି ଦେଲେ । ମୋ ଭଗ୍ନିପତିଙ୍କ ଗାଡ଼ି ନେଇ ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ନେଇଆସିଲି । ଦିନ ୫ଟା ପରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ନର୍ସିଂ ହୋମ୍‌ର ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ପିଲାକୁ ଦେଖିବାକୁ ଯିବାକୁ ଅନୁମତି ମିଳିବନି । ଏଣୁ ଠିକ୍ ହେଲା ଯେ ଭଗ୍ନିପତି ଦିନ ୩ଟାରେ ଅଫିସରୁ ଆସିବେ ଏବଂ ଗାଡ଼ି ନେଇ ଆମେ ସଂଧ୍ୟା ୫ ପୂର୍ବରୁ ସେଠି ପହଞ୍ଚିଯିବୁ ।

ଜଣେ ଡ୍ରାଇଭର ଗାଡ଼ି ନେଇ ଆସିଲା । ଭଗ୍ନିପତି ଆସିପାରିଲେ ନାହିଁ । ମୁମ୍ବାଇରେ ମୁଁ ନୂଆ । ରାସ୍ତାଘାଟ କିଛି ଜଣା ନାହିଁ । ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ଭଉଣୀର ଶାଶୁ, ମୁଁ ଓ ପଡ଼ିଶାର ଛୋଟିଆ ପିଲାଟିକୁ ଧରି ଡ୍ରାଇଭରର ଭରସାରେ ଆମେ ନର୍ସିଂହୋମ୍ ବାହାରି ପଡ଼ିଲୁ ।

ଗାଡ଼ି ଚାଲିଛି ତ ଚାଲିଛି, ମୁମ୍ବାଇ ସହର ସରିଲା, ସମୁଦ୍ର ଦେଖାଗଲା । ସାନ୍ତାକ୍ରୁଜର ସେ ନର୍ସିଂହୋମ୍‌ର ଦେଖାନାହିଁ । ଡ୍ରାଇଭରକୁ ଭଲ କରି ବୁଝା ବୁଝି କରିବାରେ ଜଣାଗଲା ଯେ ସେ ସାନ୍ତାକ୍ରୁଜ ଦେଖିନାହିଁ । ମୁଁ ତାକୁ ଡ୍ରାଇଭର ସିଟ ଛାଡ଼ି ଘୁଞ୍ଚିବାକୁ କହିଲି ଏବଂ ନିଜେ ଡ୍ରାଇଭ କଲି । ଦେଖାଯାଉ ବାବାଙ୍କର ଇଚ୍ଛା କ'ଣ ?

ଆମେ ଯାଇଥିବା ରାସ୍ତାରେ ୨୦-୩୦କି.ମି. ଘୁରି ସିଗନାଲ ନ ଥିବାରୁ ଗୋଟିଏ ରାସ୍ତାରେ ଗାଡ଼ି ଛିଡ଼ା କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଲି । ସେତେବେଳକୁ ଦିନ ୪.୩୦ । ଆଉ ଅଧଘଣ୍ଟା ପରେ ନର୍ସିଂହୋମ୍ ବନ୍ଦ ହୋଇଯିବ । ଏୟା ଭାବି ବାବାଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ କରି ଏବଂ ପ୍ରଣାମ କରି ଆଗକୁ ଗାଡ଼ି ବଢାଇଲି । ଟ୍ରାଫିକ୍ ପୋଲିସ୍ ଗାଡ଼ି ଅଟକାଇଲା । ବାବାଙ୍କୁ ଭରସା କରି ମୁଁ ଗାଡ଼ିରୁ ଓହ୍ଲାଇ ପୋଲିସ୍‌ର ସାମନା କଲି ଏବଂ ମୋର ଅସୁବିଧା କଥା କହିଲି । ସେମାନେ ରାଗି ତମ ତମ । ଡ୍ରାଇଭିଂ ଲାଇସେନସ୍ ପାଖରେ ନାହିଁ । ଡ୍ରାଇଭର ପାଖରେ ଗାଡ଼ିର କାଗଜପତ୍ର ଅଛି କି ନାହିଁ-ତା ମଧ୍ୟ ମୋତେ ଜଣା ନାହିଁ । ମୋ ଭଉଣୀର ଶାଶୁ ସେତେବେଳେ ଗାଡ଼ିର ଝରକା ବାଟେ କାନ୍ଦ କାନ୍ଦ ହୋଇ ମୋର ଅସହାୟ ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ଚାହିଁ ରହିଛନ୍ତି ।

ହଠାତ୍ କଣ ହେଲା କେଜାଣି ଟ୍ରାଫିକ୍ ପୋଲିସ୍ ଭଲ ଭାବରେ ଗାଡ଼ି ଚଳାଇବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦେବା ସହିତ ସାନ୍ତାକ୍ରୁଜ ନର୍ସିଂହୋମ୍‌କୁ ଯିବାର ବାଟ ମଧ୍ୟ ବତାଇ ଦେଲା । ଘଡ଼ିକୁ ଅନାଇଲି । ୫ଟା ବାଜି ୧୦ମିନିଟ । ପୋଲିସର ବ୍ୟବହାରରେ ଏ ନାଟକୀୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ମୋତେ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଲା ପରି ଲାଗୁଥାଏ ।

ନର୍ସିଂହୋମ୍‌ରେ ପ୍ରାୟ ୬ଟା ସମୟରେ ପହଞ୍ଚିଲୁ । ଆମ ପାଇଁ

ସମୟ ସରିଯାଇଛି । ବହୁ ବାଧାବିଘ୍ନ ପରେ ସେଠାକାର ଜଣେ ଡକ୍ଟର ସେଠି ପହଞ୍ଚି ଆମକୁ ପିଲାଟିକୁ ଦେଖାଇବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ । ଗୋଟିଏ କାଚ ଘରେ ପର୍ଦ୍ଦା ଉଠାଇ ନର୍ସ ଆମକୁ ଆମ ଛୁଆଟିକୁ ଦେଖାଇଲେ । ଛୁଆଟିର ଗୋଡ଼ରେ ବେଣ୍ଡ ଏଡ୍ ଭଳି ଗୋଟିଏ ପଟିରେ ଛୁଆର ମା'ର ନାମ ଲେଖାହୋଇଥିବାର ଦେଖିଲୁ । ନର୍ସଟି ଆମ ଆଗରେ ଛୁଆଟିକୁ ଗୋଟିଏ ଶାମୁକାରେ କ୍ଷୀର ପିଆଇଲା । ଦୈନିକ ମା'କୁ ନେଇଆସି ପିଲାଟିକୁ କ୍ଷୀର ଦେବା ପାଇଁ ଉପଦେଶ ଦେଇ ନର୍ସଟି ପିଲାଟିକୁ ନେଇଗଲା । ଛୁଆଟି ଆହୁରି ୪-୫ ଦିନ ନର୍ସିଂହୋମ୍‌ରେ ରହିବ ବୋଲି ଡାକ୍ତରଙ୍କଠାରୁ ଜାଣିଲୁ ।

ଆସନ୍ତା କାଲି ଛୁଆକୁ ଦେଖିଯିବାକୁ ଠିକ୍ ଠାକ୍ ହେଲା । ଭଉଣୀ କହିଲା କାଲି ମୁଁ ତାକୁ କ୍ଷୀର ପିଆଇବି ଏବଂ ସାଙ୍ଗରେ ମଧ୍ୟ ନେଇ ଆସିବି । ମାତୃତ୍ୱର ଏହି ସ୍ୱପ୍ନ, ଏହି ଆକାଂକ୍ଷା ଯେ ଏତେ ଶୀଘ୍ର ପୂରଣ ହେବ ନାହିଁ- ସେ କଥା କିଏ ଜାଣିଥିଲା ?

ସକାଳୁ ମୁଁ ହଠାତ୍ ଆବିଷ୍କାର କଲି ମୋ ସାନ ଭଉଣୀ ଦେହ, ଆଖି ସବୁ ହଳଦିଆ ଦେଖାଯାଉଛି । ଅଳ୍ପଦିନ ତଳେ ବାରିପଦାରେ ହେପାଟାଇଟିସ୍-'ବି' ପଜିଟିଭ୍ ରେ ଅନେକ ଲୋକ ମୃତ୍ୟୁ ବରଣ କରିଥା'ନ୍ତି । ମୋ ମୁଣ୍ଡ ଗୋଳମାଳ ହୋଇଗଲା । ପିଲାଟିକୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆଣିହେବ ନାହିଁ । ତାକୁ ତା'ମା ଧରି ପାରିବ ନାହିଁ । କ୍ଷୀର ପିଆଇ ପାରିବ ନାହିଁ ।

ଡାକ୍ତର ତା ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା କଲେ ଏବଂ ଆମର ଆଶଙ୍କା ସତ୍ୟ ହେଲା ।

"ହେ ଭଗବାନ, ମୋ ସାନ ଭଉଣୀକୁ ପ୍ରଥମ ମାତୃତ୍ୱ ଦେଇ ଏସବୁ କି ପରୀକ୍ଷା କରୁଛ ପ୍ରଭୁ ।" ମୋ ଆଖି ଲୁହରେ ଭରିଗଲା ।

ବାରିପଦା ବାପାଙ୍କ ପାଖକୁ ଫୋନ କଲି । ସେ ତୁଟୁକା ଔଷଧ ସହିତ ପରାମର୍ଶ ଦେଲେ ଗୁରୁଜୀଙ୍କୁ ଫୋନ କରି ଜଣାଇବା ପାଇଁ । ସେ ହିଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆଉ ଏକ ମାତ୍ର ଭରସା । ଗୁରୁଜୀଙ୍କ ଏକ ମୋବାଇଲ ଫୋନ ନମ୍ବର ମଧ୍ୟ ଦେଲେ । ବହୁ କଷ୍ଟରେ ମୋ ଭଉଣୀ ତଳକୁ ଆସି ଗୁରୁଜୀଙ୍କ ପାଖକୁ ଦିଲ୍ଲୀ ଫୋନ ଲଗାଇଲା । ଯେଉଁ ମହାଶୟ ଫୋନ ଧରିଲେ ସେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ନମ୍ବର ସହିତ ଯୋଗାଯୋଗ କରିବାକୁ ନମ୍ବର ଦେଲେ ମାତ୍ର ଗୁରୁଜୀଙ୍କୁ ମିଳିଲା ନାହିଁ ।

ରାତି ଯାଇ ସକାଳ ହେଲା । ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଧରିବା କ୍ରମଶଃ ଅସମ୍ଭବ ହୋଇ ପଡୁଥାଏ । ୩-୪ଦିନ ପରେ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ପିଲାଟିକୁ ନର୍ସିଂହୋମ୍‌ରୁ ରିଲିଜ କରିଦେଲେ । ଛୁଆ ଘରକୁ ଆସିଲା । ପୁଣି ଆଉ ଥରେ ଗୁରୁଜୀଙ୍କୁ ଫୋନ କରାଗଲା । ଏଥର ମଧ୍ୟ ସେ ନଥିଲେ । ଫୋନ ରିସିଭ କରିଥିବା ସେଇ ବାବୁ କହିଲେ-

"ବ୍ୟସ୍ତ ହ'ନା ଝିଅ । ଗୁରୁଜୀ ସବୁ ଜାଣିଛନ୍ତି । ତୋର କିଛି ଅସୁବିଧା ହେବନାହିଁ ।"

ମୁଁ ବହୁତ ବିଚଳିତ ହୋଇପଡ଼ିଲି । ଏଠାକାର ଏଭଳି ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ମୋ ଛାତି ଫାଟିଗଲା ପରି ଲାଗୁଥାଏ । ଡାକ୍ତର ମହୋଦୟ ବାପ ଏବଂ ଝିଅର ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଛନ୍ତି । ମୁଁ ପୁଣି ଥରେ ଫୋନ କଲି । ଫୋନ ଧରିଥିବା ସେ ବାବୁ ଜଣକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆମାୟିକ ଭାବେ ଏବଂ ଅତି ହାଲୁକା ଭାବେ କହିଲେ-

"ମୁଁ ମା'କୁ ତ କହି ସାରିଛି ତା'ର କିଛି ଅସୁବିଧା ହେବନାହିଁ । ଗୁରୁଜୀ ନିଜେ ମୋତେ ଏକଥା ଜଣାଇ ଦେବାକୁ କହିଛନ୍ତି । ତା'ର କିଛି ହୋଇ ନାହିଁ । ସେ ଏମିତି ବିଚଳିତ କାହିଁକି ହୋଇ ପଡୁଅଛି ? ସେ ଆଉ ଥରେ ପରୀକ୍ଷା କରି ନିଜେ ଦେଖୁନାହିଁ ?''

୪ଟା ବେଳକୁ ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା ରିପୋର୍ଟ ଆସିଲା । ବାପ ଝିଅଙ୍କର ତ କିଛି ନାହିଁ । ମା'ର ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷାରେ ମଧ୍ୟ ଜଣ୍ଡିସର କିଛି ନାହିଁ ।

ବାବାଙ୍କ କରୁଣା, ଗୁରୁଜୀଙ୍କ କୃପା ମୋ ଭଉଣୀ ଆଉ ତାର ନବ ଜନ୍ମିତ ଝିଅଟିର ଜୀବନରେ ଘୋଟି ଆସିଥିବା ବିପଦର କଳାମେଘକୁ ଏମିତି ଅଦଭୁତ ଭାବରେ ଦୂରେଇ ଦେଇପାରିଲା- ଅନୁଭବି ବ୍ୟତୀତ ଏକଥା କେହି ଠିକ୍ ଭାବରେ ହୃଦବୋଧ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।

ଏହା ହିଁ ମୋର ଅଙ୍ଗ ନିଭାଇଥିବା ଘଟଣା । ଆମର ବିଶ୍ୱାସ, ଆମର ଆତ୍ମସମର୍ପଣ ଆଦୃତ ହୋଇଛି । ହିଂସା, ଦ୍ୱେଷ, ପରଶ୍ରୀକାତରତା, ଅହଙ୍କାର ଓ ସ୍ୱାର୍ଥାନ୍ଧ ମାନବ ସମାଜ ଯୁକ୍ତିତର୍କର ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ ମାନବିକତାର ଏ ଭବ୍ୟ ସିଂହଦ୍ୱାରର ପଥ କାହିଁକି ଯେ ଭୁଲି ଯାଉଛି ଜାଣି ହେଉନାହିଁ ।

"........ମାମେକଂ ଶରଣଂ ବ୍ରଜ....."

"ଯେଉଁମାନେ ମୋ ନିକଟକୁ ଆସନ୍ତି, ମୋ ପାଖରେ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରନ୍ତି ଓ ମୋର ଶରଣାପନ୍ନ ହୁଅନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ପଥ ଦେଖାଇବାକୁ ମୁଁ ଚିର ଜାଗ୍ରତ ।"

- ଦେବ ମନ୍ଦିରର ଘଣ୍ଟା ଧ୍ୱନୀ ପରି ଏ ପରାମର୍ଶ ମାନବଜାତି ପ୍ରତି କେତେ ଉଦାର, କେତେ ମହାନ ଏ କଥା ବିଚାର କରିବାର ବେଳ କ'ଣ ଆସିନାହିଁ ?

ଦେବାଶିଷ ହୋତା
ଫରେଷ୍ଟ କଲୋନି, ବାରିପଦା

@c‍_ j[

ନାରାୟଣ ! ନାରାୟଣ ! ଆସିଗଲେ ନାରଦ ମହର୍ଷି ଦ୍ୱାରିକାରେ ଚହଳ ପଡ଼ିଗଲା । ନାରଦ ମୁନି ଆସିଗଲେ । ନିଜେ ଦ୍ୱାରିକାଧୀଶ ଅତି ଆଗ୍ରହରେ ନାରଦ ମୁନିଙ୍କୁ ପ୍ରତୀକ୍ଷା କରିଥିଲେ । ରୁକ୍ମିଣୀ, ସତ୍ୟଭାମା ଆଦି ରାଣୀମାନେ ଅତି ଆଗ୍ରହରେ ନାରଦ ମୁନିଙ୍କୁ ଦ୍ୱାରିକାଧୀଶଙ୍କ ପାଖକୁ ନେଇଗଲେ । ଅତିଥି ସତ୍କାର ଶେଷ ହେଲା । ନାରଦ ମୁନି ଆସନ ଗ୍ରହଣ କଲେ । ଏଥର ଖାସ୍ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ପାଇ ନାରଦମୁନି ଆସିଛନ୍ତି । ଏକ ବିଶେଷ ପ୍ରୟୋଜନ ଅଛି । ନିଜେ ଦ୍ୱାରିକାଧୀଶ ମହାନନ୍ଦରେ ଚାହିଁ ବସିଛନ୍ତି । ଦିନଟି ଆନନ୍ଦରେ କଟିଗଲା । ଭଲ-ମନ୍ଦ, ସୁଖ-ଦୁଃଖ କଥା ହେଉ ହେଉ କେତେବେଳେ ରାତ୍ରିର ପ୍ରଥମ ପ୍ରହର ମଧ୍ୟ କଟିଗଲା । ଏଥର ଗପଶପରୁ ନିଶ୍ରାନ୍ତ ହୋଇ ଦ୍ୱାରିକାଧୀଶ ଶୟନକକ୍ଷକୁ ବିଜେ କଲେ । ନାରଦମୁନି ଅତିଥିଶାଳାରେ ବିଶ୍ରାମ କଲେ । ଏଣେ ମାତା ଦେବକୀଙ୍କୁ ନିଦ୍ରା ଆସୁନାହିଁ । ନାରଦମୁନି ଜଣେ ବିଶ୍ୱସ୍ତ । ତାଙ୍କ ପାଖରେ ନିଜ ଗୋପନୀୟ କଥାଟି କହିପାରିବେ । ଆଉ କାହା ଆଗରେ ଏହି କଥାଟି ପ୍ରକାଶ କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ସେ ସମସ୍ତ ଗୋପନୀୟତାକୁ ଅତି ଚତୁରତାର ସହ ଯତ୍ନ ସହକାରେ ରଖିପାରନ୍ତି ।

ମୋ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଯଜ୍ଞ କରୁଛି । ଦ୍ୱାରିକାର ରାଜା, ତ୍ରିଭୁବନବନ୍ଦ୍ୟ, ସମସ୍ତ ସଦ୍‌ଗୁଣରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ, ସମସ୍ତ ପ୍ରାଣୀ ଜଗତର ରକ୍ଷାକର୍ତ୍ତା । ଏ ଯଜ୍ଞରେ ସେ ସମସ୍ତ ପ୍ରିୟଜନଙ୍କୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିବ । ସମସ୍ତେ ଆସିବେ । ମାତ୍ର ଯଦି ଯଶୋଦାରାଣୀ ଆସିବେ ତେବେ ମୋ କୃଷ୍ଣ ପିଲାଦିନର ସ୍ନେହକୁ ସ୍ମରଣ କରି ମୋତେ ଦୂରେଇ ଦେବ । ଜନ୍ମ କଲାଦିନୁ ବାର ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୃଷ୍ଣ ବିଚ୍ଛେଦ ସହିଲି । ଆଉ ମୁଁ ଏ ଜନ୍ମରେ ଏକ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ମଧ୍ୟ ତା ବିଚ୍ଛେଦ ସହ୍ୟ କରିପାରିବି ନାହିଁ । ଜନ୍ମ ନକରି ମଧ୍ୟ ବହୁତ ଶ୍ରଦ୍ଧା, ସମ୍ମାନ ପାଇଲାଣି ଯୋଶଦାରାଣୀ । ଆଉ ମୁଁ ମୁହୁର୍ତ୍ତେ ମଧ୍ୟ ମୋର କୁଳନନ୍ଦନକୁ ଦେବି ନାହିଁ । ଯେଉଁ ଆନନ୍ଦ ମୋର ନେବାର କଥା- ତାହା କୋମଳ ଅଧରର ମଧୁର ହସ, ତା କ୍ଷୁଦ୍ର ପାଟିର ଦରୋଟି କଥା, ତା ପ୍ରଥମ ଦରୋଟି ହସରେ ମାଆ, ମାଆ ଡାକ ସବୁ ତ ଯଶୋଦା ପାଇଲା । ତେବେ ମୁଁ କଣ ପାଇଲି ? ନଅ ମାସ କାଳ ଗର୍ଭରେ ଧାରଣ କରି ମୁଁ ତାର ପିଲାବେଳର କିଛି ହେଲେ ଲୀଳା ଖେଳା ଦେଖିପାରିଲି ନାହିଁ । ମୋ ଆଙ୍ଗୁଳି ଧରି ସେ ଠୁକ୍ ଠୁକ୍ ଚାଲିଥାନ୍ତା, ମୋ ଅଗଣାରେ ଚାଲୁ ଚାଲୁ ଖସି ପଡୁ ପଡୁ ମୁଁ ମୋର କୋଳକୁ ଆଉଜି ନେଇଥାନ୍ତି । ଧୂଳି ଲାଗିଥିବା ଅଙ୍ଗ ଗୁଡ଼ିକ ମୋ ଆଞ୍ଚଳରେ ମୁଁ ପୋଛି ମନର କେତେ ସୁଖ ପାଉଥାନ୍ତି । ଆହା, ତାର ଶ୍ୟାମଳ ଶରୀରରେ ମୁଁ କେତେ ଚନ୍ଦନ ଲେପି ଗୌରବର୍ଣ୍ଣ କରିଥାନ୍ତି । ଅନାଦରରେ ଗୋକୁଳରେ ବଢିବାରୁ ସିନା ସେ କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଗଲା । କି ବେଶ ବି କରିଥାଏ ଯେ ଯଶୋଦାରାଣୀ ଶ୍ୟାମ ଅପଘନ ଶରୀରରେ ପୀତବସନ, ମଥାରେ ମୟୂର ଚୂଳ ସହ ଜଟ ଟିଏ ବାନ୍ଧିଦିଏ । ରଜାଘର ପୁଅକୁ ଭଲ ଖେଳନା ନଦେଇ ବଂଶୀ ଖଣ୍ଡିଏ ଧରାଇ ଥାଏ । ପୁଅ ମୋର ଶେଷରେ ଗାଈ ଚରାଏ ସିନା; ନା, ଆଉ ନୁହେଁ, ସେତେବେଳେ ସିନା ମୁଁ କଂସ ବନ୍ଦୀଘରେ ଥିଲି, ରାଜାପୁଅକୁ ମୋର ଗଉଡ଼ ବେଶ ସଜାଉଥିଲା ନନ୍ଦରାଣୀ, ଆଉ ମୁଁ ତାକୁ ଦଣ୍ଡେ ବି ଦେଖାଇବିନି ମୋ ହୃଦ ଚନ୍ଦନକୁ । ଅନେକ ହୋଇଗଲା । ରାଜ୍ ରାଜେଶ୍ୱର ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ମୋର ଗୋଟିଏ ମଉଡ଼ମଣି ଦହି ଲହୁଣୀ ଭଲ ପାଏ ଏବଂ ଖାଏ ବୋଲି କେତେ ମାଡ଼ ଖାଇଛି ସତେ । ମୋ ପାଖରେ ଥିଲେ ମୁଁ ନିତିଦିନ ଦହି ଲହୁଣୀ ତାକୁ ଦିଅନ୍ତି । କେତେଥର ତାର ପିଲାବେଳଟା ମନରେ କଳ୍ପନା କରିଥିଲି । ବନ୍ଦୀଘରେ ପଡ଼ି ପଡ଼ି ମନ ଚକ୍ଷୁରେ ତାର ପିଲାବେଳକୁ ନିରେଖି ନିରେଖି ଦେଖୁଥିଲି । ଯଶୋଦାରାଣୀ ଅନେକ ଦିନ ପୁଅ କରି ରଖିଲା । ଅନେକ ଆନନ୍ଦ, ସୁଖ ତାଠାରୁ ପାଇଲା । ଆଉ ତାକୁ ଏ ଯଜ୍ଞରେ ପ୍ରବେଶ ନିଷେଧ । ଦୁନିଆ ସାରା ଆସିଲେ ଆସନ୍ତୁ, ମାତ୍ର ଯଶୋଦାରାଣୀ ନ ଆସୁ । ମୁଁ ପୁତ୍ର ବିଚ୍ଛେଦ ସହି ପାରିବିନାହିଁ, ଆଉ କାହାରିକୁ ମୋ କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଦେବିନାହିଁ । ଛଅ ଛଅଟି ସନ୍ତାନର ଜନନୀ ହେଲି ମାତ୍ର କାହାକୁ କୋଳରେ ଧରିପାରିଲି ନାହିଁ । କାହାପାଖରୁ ପ୍ରଥମ ମାଆ ଡାକ ଶୁଣିପାରିଲି ନାହିଁ । ଏତେ ବର୍ଷ ପରେ କୃଷ୍ଣ ମୋର ପାଖକୁ ଆସିଛି । ତାର ଶିଶୁ ସମୟ ନହେଲେ ନାହିଁ ପଛେ ତା କିଶୋର ଜୀବନଠାରୁ ତ ମୁଁ ପାଇଲି । ଏ ବୃଦ୍ଧ ବୟସରେ କୃଷ୍ଣ ହରା ହୋଇପାରିବି ନାହିଁ ।

ମାତ୍ର ଏ କଥାତ କୃଷ୍ଣ ଆଗରେ ନାରଦମୁନିଙ୍କୁ କୁହାଯାଇ ପାରେନା । ତେଣୁ କୃଷ୍ଣର ବିଶ୍ରାମ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ ହେବ । ଦେବକୀ ଆଉ ସ୍ଥିର ହୋଇପାରୁନାହାନ୍ତି । ନିଜ ପ୍ରକୋଷ୍ଠରେ ଅସ୍ଥିର ଭାବରେ ନିରବରେ ପଦଚାରଣା କରୁଛନ୍ତି । ଦାସୀ ଆସି ଦ୍ୱାର ମୁଖରୁ ପଚାରୁଛି- ରାଣୀମା, ଆଉ କି ସେବା ଆବଶ୍ୟକ ? ଦେବକୀ କହିଲେ- ନା, ନା ତୁ ଯା ବିଶ୍ରାମ ନେବୁ । ଏହିପରି ଅସ୍ଥିରରେ କିଛି ସମୟ ଚାଲିଗଲା । କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ରାମ କକ୍ଷକୁ ବିଜେ କଲେ । ରାଜମାତା ଦେବକୀ ଚପା ଚପା ପାଦରେ ଧିରେ ଧିରେ ନାରଦମୁନିଙ୍କ ବିଶ୍ରାମ କକ୍ଷକୁ ବିଜେ କଲେ ।

ବିଶ୍ରାମ କରିବାକୁ ଯାଉଥିବା ନାରଦ ମୁନି ଦ୍ୱାର ପାଖରେ ରାଜମାତା ଦେବକୀଙ୍କୁ ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଚକିତ ହୋଇଗଲେ । ସଂଗେ ସଂଗେ ରାଜମାତାଙ୍କୁ ଆଗ୍ରହରେ ଡାକି ବସାଇଲେ । ତାଙ୍କ ଚିନ୍ତିତ ମୁଖ ମଣ୍ଡଳକୁ ଚାହିଁ ନାରଦ ମୁନି ନିଜେ ପଚାରିଲେ, ମାତେଶ୍ୱରୀ ! କିଛି ଆଜ୍ଞା କରିବେତ ନିଃସଂକୋଚରେ କରନ୍ତୁ । କୁଣ୍ଠିତ ମନରେ ଚାପା ସ୍ୱରରେ ଶଂକିତ ହୃଦୟରେ ରାଜମାତା ପ୍ରକାଶ କଲେ- ନାରଦମୁନି ! ଅନେକ ଜାଗାକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ପାଇଁ ପୁତ୍ର ମୋର ଅନୁରୋଧ କରିଥିବ । ମାତ୍ର ମୋର ଗୋଟିଏ ଅନୁରୋଧ ରକ୍ଷା କରିପାରିବ ? ନାରଦମୁନି କହିଲେ- କୁହନ୍ତୁ ମାତା ! ନିଃସଂକୋଚରେ କୁହନ୍ତୁ, ଆପଣଙ୍କ ଆଜ୍ଞା ଶିରୋଧାର୍ଯ୍ୟ । ନାଁ ମୋର ଏ ଆଜ୍ଞା ନୁହେଁ, ଅନୁରୋଧ । ଅତି ବ୍ୟଥିତ ଗଳାରେ ରାଜମାତା କହିଲେ- ନିମନ୍ତ୍ରଣ ତ ସମସ୍ତଙ୍କୁ କରିବ ମାତ୍ର ଗୋକୁଳରୁ ନନ୍ଦରାଜାଙ୍କୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ଦେବ ନାହିଁ । ଯଶୋଦାରାଣୀ ଯେପରି ଜାଣିନପାରନ୍ତି, ପୁତ୍ର ମୋର ଯଜ୍ଞ କରୁଛି । ଆଚ୍ଛା ମାତେଶ୍ୱରୀ, ମୁଁ ଗୋକୁଳକୁ ଯିବି ନାହିଁ । ଯଶୋଦା ମାଆଙ୍କର ଏବେ ଆଉ କାମ କଣ ? ସେ ବା ଏ ଯଜ୍ଞରେ ଆସି କଣ କରିବେ । ଏଠି ତ ରାଜରାଜେଶ୍ୱରମାନଙ୍କ ଆଗମନ ଏଠାକୁ ସେମାନେ ଆସିବା ମଧ୍ୟ ଶୋଭନୀୟ ନୁହେଁ । ନାଁ ମୁଁ ଗୋକୁଳ ଯିବି ନାହିଁ ଆପଣ ନିଶ୍ଚିତ ରୁହନ୍ତୁ । ଏଥର ରାଜମାତା ଏକ ଅସୁସ୍ଥ ଗଳାରେ କହିଲେ, ଏକଥା ଯେପରି କୃଷ୍ଣ ମୋର ଜାଣିନପାରେ । ଏହା ଗୋପନୀୟ ରହିବ । ଆଜ୍ଞା ମାତେଶ୍ୱରୀ ଏ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଗୋପନୀୟ ରହିବ । ମୋ ହୃଦୟର ରୁଦ୍ଧ ପ୍ରକୋଷ୍ଠରେ ଶକ୍ତ ପ୍ରହରା ଦ୍ୱାରା ବନ୍ଦୀ ହୋଇରହିବ ।

ମାତେଶ୍ୱରୀ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ମନରେ ନିଜ ଶୟନକକ୍ଷକୁ ଚାଲିଗଲେ । ନାରଦମୁନି ତାଙ୍କ ଫେରନ୍ତା ପଥକୁ ଚାହିଁ ଭାବୁଛନ୍ତି । ଏକ ମାତୃ ହୃଦୟର ଗଭୀର ବେଦନା, ସେ ମନେ ମନେ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରୁଛନ୍ତି, ସବୁ ପାଇ ମଧ୍ୟ କିଛି ନପାଇବାର ଅନୁଭବ, ସବୁଥାଇ କିଛି ନଥିବାର ଉପଲବ୍ଧି କେତେ କରୁଣାର୍ଦ୍ର ମାଆ, ଯିଏ ଜନ୍ମ କରେ ନଅ ମାସର ଗର୍ଭ କଷ୍ଟ ପ୍ରସବ ବେଦନା ଶିଶୁଟିର ପ୍ରଥମ କୁଆଁ କୁଆଁ ଭୁଲିଯାଏ । ତାପରେ ତା ମନରେ ଅସରନ୍ତି ଆନନ୍ଦର ଫୁତ୍କାର ଉଠେ । ନଅ ମାସ ଧରି କଳ୍ପନା ଜଳ୍ପନା କରିଥିବା ଚିନ୍ତାଧାରାକୁ ସାକାର ରୂପ ଦିଏ ତାର ବାତ୍ସଲ୍ୟ ସ୍ନେହରେ ନିଜ ସ୍ତନରୁ ଅମୃତପାନ କରାଇବାରେ ଯେଉଁ ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ଆନନ୍ଦ ତାହା ଜନ୍ମ କରି ସୁଦ୍ଧା ମା ଦେବକୀ ପାଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ । ଦେଢ଼ ମାସରୁ ଶିଶୁଟି କୋମଳ ଅଧରକୁ ମେଲାଇ ଅପୂର୍ବ ହସରେ ଅନ୍ତର ଭରିଦିଏ । ତାହା ମାତା ଦେବକୀ ପାଇନାହାନ୍ତି । ସେ ନରମ ଅଧରରୁ ଦରୋଟି ଭାଷା, ସେହି କୋମଳ ପାଦର ଠୁକୁ ଠୁକୁ ଚାଲି ଢଳି ଢଳି ଏସବୁ ନ ପାଇବାର ଯେଉଁ ବେଦନା ଯେଉଁ ଦୁଃଖ, ତାହା କେବଳ ଏଇ ଦୁଇଟି ବାକ୍ୟରେ ପ୍ରକାଶ କଲେ ଯେ ଯଶୋଦାରାଣୀଙ୍କୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ଜଣାଇବ ନାହିଁ ।

ଏଣେ ଦେବୀ ରୁକ୍ମିଣୀ ଅସ୍ଥିରା, ଅଧିରା, ଶୟନକକ୍ଷରେ କେଶବଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ପାଖରେ ଥାଇ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟଗ୍ର ଅଧିରା, ସତେକି କେଶବଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ନିଦ୍ରାକୁ ଅପେକ୍ଷାରତା, ମନେ ମନେ ଅନେକ ଭାବନା । ନାଁ ନାରଦ ମୁନିଙ୍କୁ କହିବାକୁ ପଡ଼ିବ ସେ ଗୋପପୁର ଯାଇ ରାଧିକାଙ୍କୁ ଯେପରି ନିମନ୍ତ୍ରଣ ନ ଦିଅନ୍ତି । ବାରବର୍ଷର ବାଲ୍ୟତ ବୟସରୁ ସେ ଏତେ ସ୍ନେହ, ମମତା କେଶବଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ଅକାତରେ ଦେଇଛନ୍ତି ବୋଲି କେଶବ ତାଙ୍କୁ ଭୁଲି ପାରୁନାହାନ୍ତି । ଅଷ୍ଟପାଟ ମହିଷୀଙ୍କୁ ଗହଣରେ ଥାଇ ମଧ୍ୟସେ ରାଧିକାଙ୍କୁ ମନେ ମନେ ଝୁରୁଛନ୍ତି । ଏହା ଯେ ଗୋଟିଏ ସାଧାରଣ ନାରୀ ପାଖରେ ଅସହ୍ୟ । ତାହା ସେ ବୁଝିପାରୁ ନାହାନ୍ତି, ହାତରେ ଗୋଟିଏ ବଂଶୀ କଣ ଧରାଇ ଦେଲେ ନିଜର ଘର ସଂସାର ଛାଡ଼ି ବଂଶୀର ତାଳେ ତାଳେ ନାଚି ବୁଲିଲେ । କି କୁହୁକ ଗୋପପୁରରେ ଲଗାଇଛନ୍ତି ଯେ ସେ ଆମ ଗହଣରେ ଥାଇ ମଧ୍ୟ ନଥିଲା ପରି ବେଳେ ବେଳେ ମନେ ହେଉଛନ୍ତି । ଯାହା ହୋଇଗଲା ହୋଇଗଲା, ଯାହା ସରିଗଲା ସରିଗଲା । ଆଉ ଗୋପଲୀଳା ହେବାକୁ ସେ ଦେବେ ନାହିଁ, ଆଜି ନିଶ୍ଚିତ ନାରଦମୁନିଙ୍କୁ ଗୋପପୁର ଯିବାକୁ ବାରଣ କରିବାକୁ ପଡିବ । ଏହାତ କେଶବଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ସାମ୍ନାରେ କହି ହେବନି । ତେଣୁ କେଶବଚନ୍ଦ୍ର ନିଦ୍ରା ଗଲେ ହିଁ ସେ ନାରଦ ମୁନିଙ୍କୁ କହିବେ । ସେ ଏକା ତାଙ୍କ ଜୀବନର ବ୍ୟଥା ବୁଝିପାରିବେ । ରାଧିକାରାଣୀ ଯଦି ନିମନ୍ତ୍ରଣ ପାଇ ଆସନ୍ତି ଦେବେ ସେ ସହ୍ୟ କରି ପାରିବେନି ।

କେଶବଚନ୍ଦ୍ର ନିଦ୍ରାଗଲେ । କରୁଣାନିଧିଙ୍କ ନିଦ୍ରା ପରେ ରୁକ୍ମିଣୀ ଦେବୀ ଧିରେ ଧିରେ ପାଦ ପକାଇ ନାରଦମୁନିଙ୍କ ବିଶ୍ରାମକକ୍ଷର ଦ୍ୱାର ନିକଟରେ ଠିଆ ହେଲେ । ନୂପୁରର ଧିରେ ଧିରେ ଶବ୍ଦରେ ନାରଦମୁନିଙ୍କ ସ୍ମୃତିପଟରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି ହେଲା । ସେ ପୁଣି ଦ୍ୱାର ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ ଦେଖିଲେ । ଦେବୀ ରୁକ୍ମିଣୀ ଅସ୍ଥିର ମନରେ ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି । ନାରଦମୁନି ପୁଣି ପଲଙ୍କରୁ ଉଠି ଦେବୀ ରୁକ୍ମିଣୀଙ୍କୁ ଆଗ୍ରହରେ ଗୃହ ଭିତରକୁ ଡାକି ଆଣିଲେ । ରୁକ୍ମିଣୀ ଶଙ୍କିତ ପଦରେ ଭିତରକୁ ଆସି କରୁଣା ଦୃଷ୍ଟିରେ ନାରଦ ମୁନିଙ୍କୁ ଚାହିଁରହିଲେ । କିପରି ପ୍ରକାଶ କରିବେ ହୃଦୟର ଆବେଗ ସେ ଜାଣି ପାରୁନାହାନ୍ତି । ନାରଦମୁନି କିଛି ଭାବିବେନି ତ ? କଥାଟି ଗୋପନ ଭାବରେ ରହିବ ତ ? କେଶବଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ପାଖରେ ପ୍ରକାଶ କରିବେନି ତ ? ଏହି ଚିନ୍ତାରାଜି ଗୋଟି ଗୋଟି ହୋଇ ତାଙ୍କ ସ୍ମୃତିରାଜ୍ୟକୁ ଉଠି କପାଳରେ ଚିନ୍ତିତ

ରେଖା ଭାବରେ ପ୍ରକଟିତ ହେଉଥାଏ । ନାରଦମୁନି ଦେବୀଙ୍କ କପାଳର କୁଞ୍ଚିତ ରେଖାକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ବାରି ପାରି ଅଭୟ ଦେବା କଣ୍ଠରେ କହିଲେ, "ଦେବୀ ରୁକ୍ମିଣୀ ! ହୃଦୟର ଆବେଗକୁ ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତୁ ନିଃସଙ୍କୋଚରେ । ମୁଁ ତ ନିର୍ମୋହି ପୁରୁଷ । ମୋ ପାଖରେ ସମସ୍ତ କଥା ଗୋପନୀୟ ରହିବ ।" ଏଥର ଏକ ଆସ୍ୱସ୍ତ ନିଃଶ୍ୱାସଟିଏ ବାହାର କରି ଦେବୀ କହିଲେ- "ନାରଦମୁନି! ନିମନ୍ତ୍ରଣ ତ କରିବାକୁ ଯିବ । ଗୋପପୁର ଯାଇ ବୃଷଭାନୁ ସୁତା ରାଧିକାକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ଜଣାଇବ ନାହିଁ ଏବଂ ଏକଥା ସ୍ୱୟଂ ଦ୍ୱାରିକାଧିଶ ଯେପରି ଜାଣି ନପାରନ୍ତି ।" ଏଥର ନାରଦ ସ୍ମିତହାସ୍ୟରେ କହିଲେ, "ଆପଣଙ୍କ ଆଦେଶ ମୁଁ ଅକ୍ଷରେ ଅକ୍ଷରେ ପାଳନ କରିବି । ଆପଣ ନିଶ୍ଚିତ ରୁହନ୍ତୁ ।"

ରାତ୍ରି ସମାପ୍ତି ହେଲା । ନୂତନ କଳ୍ପନା ଜଳ୍ପନା ସହ ନବ ସୂର୍ଯ୍ୟ ପୂର୍ବ ଦିଗ୍‌ବଳୟକୁ ଅରୁଣିମାରେ ରଞ୍ଜିତ କଲେ । ଜଗନ୍ନାଥ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ନିଜ ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରି ନାରଦଙ୍କୁ ପାଖକୁ ଡକାଇଲେ । କାହାକୁ ଡକାଯିବ ତାଲିକାଟି ଧିରେ ନାରଦମୁନିଙ୍କୁ ଧରାଇ ଦେଲେ । ନାରଦମୁନି ଅତିସନ୍ତର୍ପଣରେ ତାଲିକାଟି ଧରୁ ଧରୁ ଭାବିଲେ । ପ୍ରଭୁ ଧର୍ମସଂକଟରେ ପକାଇବେ ନାହିଁ ତ? ରାଣୀ ଓ ରାଜମାତାଙ୍କ ନିଷେଧାଜ୍ଞା ସତ୍ତ୍ୱେ ପ୍ରଭୁଙ୍କର ଯଦି ଆଦେଶ ହୁଏ 'ଗୋପପୁରକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ' । ତେବେ କ'ଣ କରିବେ ନାରଦ, ତେଣୁ ଅତି ସନ୍ତର୍ପଣ ଦୃଷ୍ଟିରେ ସେ ତାଲିକାର ଆରମ୍ଭଠାରୁ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଖି ପକାଇ ଦେଲେ । ନାଁ, ପ୍ରଭୁ ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ । ସେ ଧର୍ମସଂକଟରେ ପକାଇବେ ନାହିଁ; ତାଲିକାରେ ଗୋପପୁର ନାଁ ନାହିଁ । ସାମାନ୍ୟ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଚକ୍ଷୁରେ ସେ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ଚାହିଁଲେ, ମାତ୍ର କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ସେହି ମୃଦୁ ମୃଦୁ ହସ ସହ ଶାନ୍ତ ସୌମ୍ୟ ବଦନ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଯେପରି ଅଭୟ ପ୍ରଦାନ କରୁଛନ୍ତି । ନାରଦ ତାଙ୍କ ମୁହଁରୁ ବୁଝିପାରିଲେ ଗୋପପୁରକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ ନାହିଁ । ନିଜ ଲୋକଙ୍କ ପାଖକୁ କିଏ କଣ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ପଠାଏ ? କିମ୍ବା ନାରଦଙ୍କ ପ୍ରତି ପ୍ରଭୁଙ୍କର ଆସ୍ଥାନାହିଁ । ସେ ତାଙ୍କ ହାତରେ ନିଜ ଗୋପପୁରକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ପଠାଇବାକୁ ଉଚିତ ମନେ କଲେନି କିମ୍ବା ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ପ୍ରଭୁ ଧର୍ମସଂକଟରେ ପକାଇବାକୁ ଇଚ୍ଛା କଲେନି । କିଛି ଜାଣି ହେଉନି, ଏକ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବ ଜଣାପଡୁଥାଏ ।

ନାରଦ ବାହାରି ପଡ଼ିଲେ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିବେ । ସବୁଆଡ଼େ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ବଡ଼ ଦାୟିତ୍ୱ କେହି ଯେପରି ବାଦ ଯିବେନି । ବାଟରେ ଭେଟିଲେ ଉଦ୍ଧବ- ଜ୍ଞାନର ଆକାର । ଗଙ୍ଗା ଯମୁନା ସଙ୍ଗମ ପରି ଦୁଇ ହରିଭକ୍ତ କିଛି ସମୟ କଥନ ପରେ, ନାରଦ ପୁଣି ନିଜ ଗନ୍ତବ୍ୟସ୍ଥଳକୁ ବାହାରି ପଡ଼ିଲେ । ଉଦ୍ଧବ ଗୋପପୁର ଗଲେ । ଜଗତର ନାଥ ଜଗନ୍ନାଥ ଯଜ୍ଞ କରିବେ, ଜଗତବାସୀ ଅବିଦିତ ହେବେ, ଏ କେଉଁଠି ହେଲାଣି ? 'ତୁଣ୍ଡବାଇଦ ସହସ୍ରକୋଶ' ପରି ଗୋପପୁରରେ ଆଗ ଖବର ପହଞ୍ଚିଗଲା ଯେ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ଯଜ୍ଞ କରୁଛନ୍ତି । ହଠାତ୍ ଉଦ୍ଧବଙ୍କୁ ଦେଖି ଗୋପପୁରବାସୀ ଘେରିଗଲେ । "ଯଜ୍ଞ କିପରି ହେଉଛି, କେଉଁଠି ହେଉଛି, କେବେ ହେଉଛି", ଇତ୍ୟାଦି ପ୍ରଶ୍ନବାଣରେ ଉଦ୍ଧବଙ୍କୁ ଘାଇଲା କରି ପକାଇଲେ । ସେ ଭାବବିହ୍ୱଳ ହୋଇ ଭୁଲିଗଲେ ଯେ ନାରଦ ମନା କରିଥିଲେ ଗୋପପୁରରେ କହିବାକୁ । ସେ ସମସ୍ତ ଯଜ୍ଞ ସମ୍ବାଦ କୃଷ୍ଣ ସଖା ସୁଦାମା,ସୁବଳଙ୍କୁ କହିପକାଇଲେ ।

ମା ଯଶୋମତି କହିଲେ, "କଣ ହେଲା ! କାହ୍ନା ମୋର ଯଜ୍ଞ କରୁଛି ? ତାହାହେଲେ ମୁଁ ଯିବି, ଟିକେ କାହ୍ନାକୁ ଦେଖିବି, ଯଜ୍ଞ ଦେଖିବି, ନାରଦ ମୁନି ନିମନ୍ତ୍ରଣ ଦାୟିତ୍ୱରେ ରୁହନ୍ତୁ, ମୋତେ ଗୋଟିଏ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କଣ ଦରକାର ? ପୁଅ ଘରେ ଭଲ ମନ୍ଦ ହେଲେ ମା'କୁ କଣ କେହି ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିବ ? ନାଁ ମା ଯିବାକୁ କେହି ରୋକିବ ? ମୁଁ ଯିବି ।" ସେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କାହ୍ନାର ରୁଚିକର ଜିନିଷପତ୍ର ଧରି ବାହାରି ପଡ଼ିଲେ । ନନ୍ଦ, ଯଶୋଦାଙ୍କର ବାହାରିବା ଦେଖି ସମସ୍ତ ଗୋପାଳ ବାଳକ ବାହାରିଲେ ଦ୍ୱାରିକାକୁ ।

ବୃଷଭାନୁ ସୁତା ରାଧା ଶୁଣି ଶୁଣି ଅଧିରା ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ଅନେକ ଦିନ ପରେ ତାଙ୍କ ପ୍ରାଣର ଦେବତା କାହ୍ନାକୁ ଆଖି ପୁରାଇ ଦେଖିବେ । ଏତେ ବର୍ଷ ତାଙ୍କର ଭଗବାନଙ୍କ ପାଖରେ ଗୋଟିଏ ମାଗୁଣି ଥିଲା ଜୀବନ ଥିବା ଭିତରେ ଆଉ ଥରଟିଏ କାହ୍ନା ଦର୍ଶନ । ଏତେ ଦିନକେ ଠାକୁର ଶୁଣିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ତପସ୍ୟା ସଫଳ ହୋଇଛି । ତାଙ୍କ ସାଧନା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଛି । ଅନ୍ତିମ ଆଶା ତାଙ୍କର ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବାକୁ ଯାଉଛି । ଐହିକ, ପାରଲୌକିକ ସମସ୍ତ ସୁଖକୁ ତ୍ୟାଗ କରି ସେ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ମନ, ଧ୍ୟାନ ସମସ୍ତ ସମର୍ପି ଦେଇଥିଲେ । ସେ ପୁତ୍ରୈଷଣା ରଖିନାହାନ୍ତି, କେବେହେଲେ ପୁତ୍ର କାମନା କରିନାହାନ୍ତି । ବିତ୍ତୈଷଣା ରଖିନାହାନ୍ତି । ଘରର ସ-ତ୍ତି ପ୍ରତି ଲୋଭ ରଖିନାହାନ୍ତି । ଲୋକୈଷଣା ମଧ୍ୟ ରଖିନାହାନ୍ତି । ଶାଶୁ, ନଣନ୍ଦଙ୍କ ସମସ୍ତ ଅପବାଦକୁ ମୁଣ୍ଡପାତି ସହ୍ୟ କରିଛନ୍ତି, ଏଇ କାଳିଆ କାହ୍ନା ପାଇଁ ସିନା, ସେ ଯେ ଜଣେ ଗଣ୍ୟମାନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି, ଗୋପ ପୁରର ବିଶିଷ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତି ବୃଷଭାନୁଙ୍କର ସୁପୁତ୍ରି ବୋଲି ଅହଂକାର ତାଙ୍କର ନଥିଲା । ଜାଗତିକ ପ୍ରବୃତ୍ତିକୁ ତୁଚ୍ଛ ମନେକରି ଏକ ମାଧବ, କେଶବ, ମୁରଲୀଧରଙ୍କୁ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ସ୍ୱରୂପ ମନେକରି ନିଜର ଆରାଧ୍ୟ ଭାବରେ ଧରିଥିଲେ । ଅନ୍ୟ ବାହ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରସଂଗୀତରେ ମନ ନ ବଳାଇ, ସମସ୍ତ ବାଦଅପବାଦକୁ ତୁଚ୍ଛ କରି ଏକ ବଂଶୀ ସ୍ୱନ ଥିଲା ତାଙ୍କର ଧ୍ୟେୟେକ ଗୋଚର, ଅନ୍ୟ ରୂପମାଧୁର୍ଯ୍ୟରେ ମନୋନିବେଶ ନକରି ସେହି ବାଙ୍କବିହାରୀଙ୍କୁ ହୃଦୟ ପ୍ରକୋଷ୍ଠରେ ଆଙ୍କି ରଖିଛନ୍ତି । ଯେପରି

www.shirdisaipeeth.org

ନୟନ ମୁଦ୍ରିତାବସ୍ଥାରେ ମଧ୍ୟ ସେ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ସୌମ୍ୟ ମୂର୍ତ୍ତିକୁ ଦର୍ଶନ କରି ପାରନ୍ତି । ସୁଖ ଦୁଃଖ ସମସ୍ତକୁ ସମଭାବରେ ଧରି ସେ ମୁରଲୀ ପାଣିଙ୍କୁ ଆରାଧ୍ୟ ଭାବରେ ବରଣ କରିସାରିଛନ୍ତି । ଏହିପରି ସାଧନ ଚତୁଷ୍ଟୟ ସ-ନ୍ନ କୃଷ୍ଣେକ ପ୍ରାଣ, ଅନନ୍ୟ ଭକ୍ତି, ଅପୂର୍ବ ନିଷ୍ଠା ଆଉ କାହାର ହୋଇପାରେ । ଏତେ ବର୍ଷପରେ ସେ ପ୍ରଭୁଙ୍କର ଦର୍ଶନ ପାଇପାରିବେ । କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ମିଳନକୁ ସେ ଯେପରି ଭାବରେ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲେ, ତାଙ୍କ ବିଚ୍ଛେଦକୁ ମଧ୍ୟ ନିଜର ପ୍ରାରବ୍ଧ ମନେକରି ସେ ସେହିପରି ଅନୁଭବ କରିଗଲେ । ଏପରି ନିଷ୍କାମ କର୍ମର ମୂର୍ତ୍ତିମନ୍ତ ପ୍ରତୀକ । ରାସେଶ୍ୱରୀ ରାଧା, ଯାହାଙ୍କ କର୍ମ ସାଧନାଦ୍ୱାରା ସଞ୍ଚିତ କର୍ମସବୁ ବିନାଶ ହୋଇଯାଇଛି, ସେହି ଚିରବନ୍ଦନୀୟା, ପରମ ପ୍ରେମମୟୀ ରାଧା ବାହାରିଲେ ଦ୍ୱାରକା ପୁରକୁ ବିଜେ କରିବେ । ସ୍ୱୟଂ ଦ୍ୱାରିକାଧିଶଙ୍କର ହୃଦମନ୍ଦିରର ଅଧିଷ୍ଠାତ୍ରୀ ଦେବୀ ବାହାରିଛନ୍ତି, ଯିବେ ଜଗତ୍‌ବନ୍ଧୁ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କରିବା ଅଭିଳାଷରେ ।

ଚାଲିଲେ ଗୋପପୁରବାସୀ, ଚାଲିଲେ ନନ୍ଦ ଯଶୋଦା, ଚାଲିଲେ ସୁଦାମା, ସୁବଳ ଆଦି ଗୋପକୁମାର ଗଣ କୃଷ୍ଣବାଳସଖା, ସତୃଷ୍ଣ ନୟନରେ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଲେ ଗୋପଦାଣ୍ଡ, କଦମ୍ବବନ, ଯମୁନା ନଦୀ, ଗିରି ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ, ସେହି ମହାନ ସନ୍ଥ ସମାଜର ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ ବାଟକୁ ଚାତକ ପରି ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଲେ । ସେମାନେ ଭକ୍ତିର ସମୁଦ୍ରରେ ତରଙ୍ଗାୟିତ । ଯେଉଁ ଭକ୍ତ୍ୟାନନ୍ଦର ପରିସମାପ୍ତି ନାହିଁ । ମାତ୍ର ଗୋପଦାଣ୍ଡରୁ ଦ୍ୱାରିକାଦାଣ୍ଡ ପହଞ୍ଚିବା ପଥ ନିଜକୁ ଧନ୍ୟ ମନେକରୁଥାଏ । ତ୍ରିଭୁବନ ବନ୍ଦ୍ୟା, ପରମ ପ୍ରେମମୟୀ ମହାମହିଷୀ, ବୃଷଭାନୁ ସୁତା ରାଧିକାଙ୍କ ଚରଣସ୍ପର୍ଶରେ ସତେକି ପଥଧୂଳି ଏହି ସ୍ପର୍ଶଦ୍ୱାରା କଦମ୍ବ ପୁଷ୍ପର ସୂକ୍ଷ୍ମରେଣୁ କିମ୍ବା ପଦ୍ମ କୁସୁମ ରେଣୁରେ ପରିଣତ ହେଉଛି । ପ୍ରତିମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଏହି ରାଜପଥ ରାସେଶ୍ୱରୀଙ୍କର ଦିବ୍ୟ କମଳକୁ ବାରମ୍ବାର ପ୍ରଣତି ଜଣାଇ ନିଜକୁ କୃତକୃତ୍ୟ ମନେକରୁଛି । ଦିନ ବଢି ଚାଲିଛି । ମାତ୍ର ରାସେଶ୍ୱରୀଙ୍କର କୋମଳ ଶରୀରକୁ ବ୍ୟଥା ଦେବେ ନାହିଁ ବୋଲି ସୂର୍ଯ୍ୟଦେବ ନିଜର ରୁଦ୍ର କିରଣ ପୁଞ୍ଜକୁ ସାଉଁଟି ଧରିଛନ୍ତି । ପବନ ମନ୍ଦ ମନ୍ଦ ବହି ରାସେଶ୍ୱରୀଙ୍କ କୋମଳ ଶରୀରରୁ ପଥଶ୍ରାନ୍ତି ଜନିତ ଉତ୍ପନ୍ନ ହେଉଥିବା ଘର୍ମକୁ ଶୁଖାଇ ଶୀତଳତା ପ୍ରଦାନ କରୁଛି । ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଦର୍ଶନ ଲାଳସାରେ ମନ, ଶରୀର କାହାର ହେଲେ କ୍ଳାନ୍ତତା ଅନୁଭବ ହେଉନାହିଁ । ସମସ୍ତେ ଗୋଟିଏ ଅଫୁରନ୍ତ ଆନନ୍ଦର ଯନ୍ତ୍ରଚାଳିତ ପରି ଚାଲୁଛନ୍ତି । ଏହିପରି ତିନିଦିନ କଟିଗଲା, ନିକଟ ହୋଇ ଆସିଲା ଲକ୍ଷ୍ୟସ୍ଥଳ, ଅନେକ ଦିନପରେ ଦର୍ଶନ ପିପାସା ମେଣ୍ଟିବ ଭାବିଲା ବେଳକୁ ଦେହ ମନ ରୋମାଞ୍ଚିତ ହୋଇ ଉଠୁଛି । ହୃଦୟ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଯାଉଛି ।

ତେଣୁ ଦୂରରୁ ଗୋପପୁରବାସୀଙ୍କ ଆଗମନ ଖବର ଦ୍ୱାରିକାପୁରରେ ପହଞ୍ଚିଗଲା । ରାଜାମାତା ଦେବକୀ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସାବଧାନ କରିଗଲେ- "ଦେଖ, ଅଚିହ୍ନା ଲୋକ, ଅପରିଚିତ ଲୋକଙ୍କୁ ଭିତରକୁ ପ୍ରବେଶ କରାଇ ଦେବନାହିଁ ।" ମୋ ଆଜ୍ଞା ବିନା କାହାକୁ ପ୍ରବେଶ କରାଇ ନଦେବା ନିଷେଧାଜ୍ଞା ଧରି ଦ୍ୱାରପାଳମାନେ ସତର୍କ ରହିଲେ । ମନେ ମନେ ମହାରାଣୀ ରୁକ୍ମିଣୀ ଭାବିଲେ, କିଏ ଏମାନଙ୍କୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ଦେଲା ସତେ ? ନାରଦ ତ ଏ କାମ କରିନଥିବେ । ଏମାନେ ଅନାହୁତ । ଏଣେ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ଯଜ୍ଞରେ ଦୀକ୍ଷିତ ହୋଇ ସଂକଳ୍ପ କରିସାରି ଆସନ ଗ୍ରହଣ କଲେଣି, ଯଜ୍ଞ ସମାପ୍ତି ନହେଲା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ଆଉ ଉଠି ପାରିବେନି । ଠିକ୍ ଅଛି ଯେଉଁପରି ନିଜେ ନିଜେ ଆସିଛନ୍ତି ସେହିପରି ନିଜେ ନିଜେ ଫେରିଯିବେ ।

ଚାହୁଁ ଚାହୁଁ ଦ୍ୱାରଦେଶରେ ଗୋପପୁରବାସୀ ପହଞ୍ଚିଲେ । ନିମନ୍ତ୍ରଣର ପ୍ରମାଣପତ୍ରବିନା ଦ୍ୱାରପାଳ ଭିତରକୁ ଛାଡ଼ିବେନି । ନିମନ୍ତ୍ରଣ ତାଲିକାରେ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କର ନାମ ନାହିଁ । ତଥାପି ନନ୍ଦ, ଯୋଶଦା ଓ ଅନ୍ୟ ଗୋପପୁରବାସୀ ନିଜ କାନ୍ଧରୁ ଭାରମାନ ତଳେ ଥୋଇ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଲେ । ଟିକେ ଦର୍ଶନ କରିଦେଲେ ସେମାନେ ପଳାଇବେ । ରାଜମାତାଙ୍କର କଡ଼ାନିଷେଧାଜ୍ଞା, ତେଣୁ ଯଜ୍ଞ ପରିସାମାପ୍ତି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାଙ୍କୁ ଦ୍ୱାର ପାଖରେ ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ ପଡିବ । ଏଣେ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ମଧ୍ୟ ଆସିପାରିବେନି ।

ଏସବୁ ଘଟଣା ଦେଖି ନାରଦଙ୍କର ମନ ତରଳିଗଲା । ସେ ରାଜମାତାଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କଲେ, "ମାତେଶ୍ୱରୀ ଆସି ତ ଗଲେଣି । ସେମାନେ ଏଥର ଭିତରକୁ ଆସନ୍ତୁ" । "ନାଁ ନାରଦ ! ଯଜ୍ଞ ମଝିରେ କେହି ଆସିଲେ ଭିତରକୁ ଗଲେ, ଅଘଟଣ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଅଛି । ମୁଁ ନିରୁପାୟ ।" ନାରଦ ମାତେଶ୍ୱରୀଙ୍କର ଆନ୍ତରିକ ଅଭିପ୍ରାୟ ବୁଝିଗଲେ । ପୁଣି ସେମାନଙ୍କ ବିକଳ ଅଧିର ଅବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ ସହ୍ୟ ହେଉନି । ମହାମାୟୀ ରାଧାଙ୍କର ପିଣ୍ଡରୁ କି ପ୍ରାଣ ବାହାରିଯିବ । ଏ ଅନ୍ୟାୟ ଓ ଅପମାନ ସହ୍ୟ ହେଉନି । ଏଥର ନାରଦ ଏକ ଉପାୟ ପାଞ୍ଚିଲେ, କହିଲେ ଏମାନେ ତ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ନିଜର ଲୋକ । ଏମାନେ ଆସିଲେ କ୍ଷତି ନାହିଁ ମାତ୍ର ମାତା ଦେବକୀ କହିଲେ, "କିଏ ନିଜର ? ଏତ ତାର ନିଜର, ମୁଁ କିଏ ? ଗର୍ଭଧାରିଣୀ ମା ବେଶୀ ନିଜର ନାଁ ପାଳନକର୍ତ୍ତ୍ରୀ ମା ବେଶୀ ନିଜର, ଏହା ପରୀକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଉପାୟ ସ୍ଥିର କର, ଆଜି ପରୀକ୍ଷା ହୋଇଯାଉ ।" ଏଥର ନାରଦ ଭାବି ଭାବି ଉପାୟ ସ୍ଥିର କଲେ- "ତେବେ ଯେଉଁ ମାଆର ବାତ୍ସଲ୍ୟ ସ୍ନେହର ଡାକରେ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ହୃଦୟ ପ୍ରକୋଷ୍ଠ ତରଙ୍ଗାୟିତ ହେବ ଏବଂ ଯେଉଁ ମା ର ବକ୍ଷରୁ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ଆଗମନରେ ଅମୃତ ଝରିବ ସେହିଁ ପ୍ରକୃତ ମା ।"

ଏଥର ମାତା ଦେବକୀ ମନେ ମନେ ଚିନ୍ତା କଲେ- ମୁଁ ଏ କଣ କରିବାକୁ ଯାଉଛି । ସଂସାରରେ ପୁଣି ମାତୃତ୍ୱର ପରୀକ୍ଷା, ଯେଉଁ ବାତ୍ସଲ୍ୟତାରେ କୌଣସି ଆବିଳତା ନାହିଁ । ତାହାହିଁ ମା, ପୁତ୍ର ସ-ର୍କ । ମୁଁ ଅସୂୟାରେ ପଡ଼ି ଏକ ବିରାଟ ଭୁଲ କରିବସିଲି, ଯଶୋଦା ମଧ୍ୟ ମୋପରି ଏକ ମା, ମୁଁ କାହିଁକି ଏପରି ସ୍ୱାର୍ଥପର ହେଲି, ହେ ପ୍ରଭୁ ! ମତେ କ୍ଷମାକର, ଭାବୁ ଭାବୁ ଦେବକୀ କାନ୍ଦି ପକାଇଲେ । ଅନ୍ତରର ସହ ଡାକ ପକାଇଲେ, "ହେ ରାଜରାଜେଶ୍ୱରୀ ମଉଡମଣି ଦ୍ୱାରିକାଧିଶ, କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ! ମୋ ଆହ୍ୱାନରେ ମୋ ନିକଟକୁ ଚାଲିଆସ ।" ମାତୃ ହୃଦୟର କରୁଣା ବେଦନା ମନେ ମନେ ଅନୁଭବ କରି ଦ୍ୱାର ନିକଟକୁ ଚାଲି ଆସିଲେ । ଏଥର ଯଶୋଦାଙ୍କ ପାଳି । ସେ ଡାକିଲେ, ମୋ କାଳିଆସୁନା, ମୁରଲୀ ପାଣି, ନଟବର କାହ୍ନା ! କେଉଁଠି ଅଛୁ । ଅନେକ ଦିନ ହେଲା ତତେ ଦେଖିନି, ଆ ବାବା, ମୋ ପାଖକୁ ଟିକେ ଆସ । କହୁ କହୁ ଯଶୋଦାଙ୍କର ବାତ୍ସଲ୍ୟ ମମତା ଜାଗିଉଠିଲା ବକ୍ଷରୁ ଝରିଗଲା ଧାର ଧାର ଅମୃତର ଧାରା । ରାଜରାଜେଶ୍ୱର କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ବାଳଗୋପାଳ ବେଶରେ ଯଶୋଦାଙ୍କ କୋଳମଣ୍ଡନ କଲେ । ଦେବକୀ ଯେଉଁ ଦୃଶ୍ୟ ପାଇଁ ଏତେବର୍ଷ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲେ, ଯେଉଁ ମୋହନ ମୁରଲୀ ନଟବର ବେଶ କଥା ଖାଲି କାନରେ ଶୁଣିଥିଲେ, ଆଜି ଘର ସାକାର ରୂପ ଆଖିରେ ଦେଖି ତାଙ୍କର ହୃଦୟ ତରଳିଗଲା । ସେ ଯଶୋଦାଙ୍କୁ ବାରମ୍ବାର ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଲେ । ମନେ ମନେ କୃତଜ୍ଞତା ଦେଇ ସେହି ମୋହନ ମୁରଲୀ ବେଶକୁ ନିରେଖିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ସତରେ ଯଶୋଦା, ତୁମେ ଧନ୍ୟ ! ଆଜି ମୋ ଜନ୍ମ ସାର୍ଥକ ହେଲା । ଏହି ବାଳଗୋପାଳ ବେଶକୁ ମୁଁ ଅନେକ ବର୍ଷରୁ ମନରେ କଳ୍ପନା ମାତ୍ର କରିଥିଲି, ମୋର ଜନ୍ମ ଜନ୍ମାନ୍ତର ପାପ କ୍ଷୟ ହେଲା, ତମ ପାଇଁ ମୁଁ ମୋ ବାଳଗୋପାଳକୁ ପାଇଲି ।

ଏଣେ ରାଧା ଏତେ ବଚସା ଭିତରେ ମଧ୍ୟ ସେ ମନେ ମନେ ଧ୍ୟାନ କରୁଥିଲେ । ସେହି ଶ୍ୟାମ ନାଗର ବେଶକୁ । ସେହି କଟିରେ ପୀତ ବସନ, ମଥାରେ ମୟୂରଚୁଳ, ହାତରେ ବଂଶୀଦଣ୍ଡ, କାନରେ ମକର କୁଣ୍ଡଳ, ଆଖିରେ କଜ୍ଜ୍ୱଳ, ଗଳାରେ ବନଫୁଲମାଳ- ସେହି ବାଙ୍କ ବିହାରୀଙ୍କୁ ମନେ ମନେ ସ୍ମରଣ କରି ଏକମନରେ ଏକ ଧ୍ୟାନରେ ଏକ ପ୍ରାଣରେ ଚିନ୍ତା କରୁଥିଲେ । ହଠାତ୍ ନିକଟରେ କୃଷ୍ଣଙ୍କ ପାଦ ନୂପୁରର ରୁଣୁଝୁଣୁ ସ୍ୱର ଶୁଣି ଆଖି ଖୋଲିଲେ । ସେହି ବାଳୁତ ବେଶ, ସେ ଯେଉଁ କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ମନରେ ଆଙ୍କିଥିଲେ ସାମ୍ନାରେ ତାଙ୍କ ଦର୍ଶନ ପାଇଁ ନିଜକୁ ଧନ୍ୟ ମନେକଲେ ଆଖିରୁ ତାଙ୍କର ଧାର ଧାର ଲୁହ ଗୋଟିଏ ଆଖିରୁ କୃତଜ୍ଞତାର ଲୁହ ଆଉ ଅନ୍ୟ ଆଖିରୁ କୃତକୃତ୍ୟତାର ଲୁହ ଝରିପଡ଼ିଲା । ସାରା ଶରୀରରେ ସଞ୍ଚରିଗଲା ସେହି ମୋହନ ମୁରଲୀଧରଙ୍କର ସ୍ପର୍ଶ, ସେହି ମଦନ ମୋହନ ବେଶକୁ ଥରେ ଭଲଭାବରେ ଦେଖିନେଇ ସେ ଓଠ ଧରି କହିଲେ, "ହେ କାହ୍ନା ! ଥରଟିଏ ସେହି ବଂଶୀ ସ୍ୱନ ଶୁଣିବାର ଅଭିଳାଷ ଥିଲା ।" ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ମୁରଲୀଧର ଓଠ ଲଗାଇ ଅମୃତମୟ ସ୍ୱର ସୃଷ୍ଟି କଲେ । ସେହି ସ୍ୱର ବାୟୁ ମଣ୍ଡଳରେ ବ୍ୟାପିଯାଉଥିଲା । ଶୁଷ୍କତରୁ ପଲ୍ଲବିତ ହୋଇ ଉଠୁଥିଲା । ରାଧାଙ୍କର ପ୍ରାଣବାୟୁ ମଧ୍ୟ ପିଣ୍ଡଛାଡ଼ି ବଂଶୀସ୍ୱନର ତାଳେ ତାଳେ ବାୟୁମଣ୍ଡଳରେ ମିଶିଯାଉଥାଏ । ଶରୀର ଶିଥିଳ ହୋଇଯାଉଥାଏ ।

b]ôò[k]¯Nx jajôh¯Þ
I¯ô« Qîjô LcîZ [j_]ô½ `eîaôe

ଧିରେ ଧିରେ ରାଧାଙ୍କର ପଞ୍ଚ ମହାଭୂତରୁ ସୃଷ୍ଟ ମର ଶରୀର ଭୂମିରେ ଲୋଟିଗଲା । ଆତ୍ମା ପରମାତ୍ମାରେ ମହାମିଳନ ହୋଇଗଲା । ମହାମୟୀଙ୍କର ମହାପ୍ରୟାଣ, ମାତା ଯଶୋଦାଙ୍କର ତନ୍ମୟ ଭାବକୁ ମୁଗ୍ଧ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁ ରହିଥିଲେ ମହାରାଣୀ ରୁକ୍ମିଣୀ ଓ ରାଜାମାତା ଦେବକୀ । ସେହି ରାଧାଶ୍ୟାମ ଦର୍ଶନ ଦ୍ୱାରା ରୁକ୍ମିଣୀଙ୍କର ମନର ସମସ୍ତ ଅହଂକାର ଏବଂ ଅସୂୟା ଓ ରାଜମାତାଙ୍କର ସମସ୍ତ ଅନ୍ୟଭାବ ତୁଟିଗଲା । ସେମାନେ ଅନୁଭବ କଲେ ଶ୍ରୀରାଧାଙ୍କର ଗଭୀର ତତ୍ତ୍ୱ ଏବଂ ଯଶୋଦାଙ୍କର ଅନାବିଳ ମାତୃତ୍ୱ । ସତୃଷ୍ଣ ନୟନରେ ଚାହିଁ ରହିଲେ ସେହି ମୋହନ ମୁରଲୀଧର ଏବଂ ରାସେଶ୍ୱରୀ ରାଧାଙ୍କର ଯୁଗଳ ମୂର୍ତ୍ତିକୁ ଯେ ଏକ, ଅଭିନ୍ନ, ଅଦ୍ୱୈତ, ହୃଦୟରେ ଥିବା ସମସ୍ତ ଅବିଦ୍ୟା ରୂପକ ଗ୍ରନ୍ଥୀ ଭେଦ ହୋଇଗଲା, ମନର ସମସ୍ତ ସଂଶୟ ଦୂର ହୋଇଗଲା । ଜନ୍ମ ଜନ୍ମାନ୍ତରର ସଞ୍ଚିତ କର୍ମ ସବୁ କ୍ଷୟ ହୋଇଗଲା ସେହି ମହାମହିମ ବ୍ରହ୍ମ ତତ୍ତ୍ୱରେ । ଏକ ଅଦ୍ୱୈତ ହୋଇଗଲେ, ସେହି ମହାମାୟୀ ରାସେଶ୍ୱରୀ ଦେବୀ । ମୃଦୁ ମୃଦୁ ହସ ହସ ମୁଖମଣ୍ଡଳରୁ ଝରି ପଡୁଥାଏ । ଅମୃତମୟ ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ଆନନ୍ଦ, ଯେଉଁ ଆନନ୍ଦର ପରିସମାପ୍ତି ନାହିଁ । ସେହି ଆନନ୍ଦମୟ ଅମୃତମୟ ପରିବେଶକୁ ପରମତୃପ୍ତିରେ ଅନୁଭବ କରୁଥାନ୍ତି ମାତା ଦେବକୀ ଓ ରାଜରାଣୀ ରୁକ୍ମିଣୀ ଆଦି ଅଷ୍ଟପାଟ ମହିଷୀ । ରାଧା ଯେ କେତେ ମହାନ ସେ ଅନୁଭବ କଲେ । ଦେବକୀ ଏଥର କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ଓ ଯଶୋଦାଙ୍କୁ ବାରମ୍ବାର ଆଲିଙ୍ଗନ କରି ବାରମ୍ବାର କ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ ମାତ୍ର ଯଶୋଦା ପରମତୃପ୍ତ, ମାତୃ ହୃଦୟ କ୍ଷମାର ସାଗର, ତେଣୁ ସମସ୍ତେ ପୁଣି ଯଜ୍ଞଶାଳାକୁ ବିଜେକଲେ । ପ୍ରଭାସ ଯଜ୍ଞର ପରିସମାପ୍ତି ଘଟିଲା ମାତ୍ର ରାଧାଙ୍କର ଅନ୍ତିମାବସ୍ଥାର ଦୃଶ୍ୟ ସମସ୍ତଙ୍କ ହୃଦୟ ପ୍ରକୋଷ୍ଠରେ ଆଙ୍କିତ ହୋଇଗଲା ।

X0.S¯h_t
ଅଧ୍ୟାପିକ, ସଂସ୍କୃତ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ
ବାରିପଦା

heXe jÞBaÞaÞ, LR AÒmÞL `Þ[

Cହାରାଷ୍ଟ୍ରର ଔରାଙ୍ଗବାଦ, ନାସିକ, ପୁନେ,ଅହମଦ ନଗର ସବୁଠାରୁ ଶିରିଡ଼ିକୁ ବସ ଚଳାଚଳ କରୁଛି । ୧୯୯୩ସାଲରେ ନିଜେ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ରାତିଟିଏ କଟାଇଥିଲି । ଶିରିଡ଼ିବାବାଙ୍କ ମୂର୍ତ୍ତି ସମ୍ମୁଖରେ ଠିଆହୋଇ ଆରତି ଦେଖିଥିଲି । ପାଖରେ ଶିରିଡ଼ିବାବା ରହୁଥିବା କୋଠରୀ ରହିଛି । ଏବେ ସେଠାରେ ସେଦିନୁ ଜଳୁଥିବା ଧୂନୀ ମଧ୍ୟ ଦେଖିଲି । ସେ ଥିବା ସମୟର ଅଟା ପେଷୁଥିବା ଚକି ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସରଞ୍ଜାମ ଦେଖିଲି । ସେଇ ଶିରିଡ଼ିରେ ସାଇବାବାଙ୍କୁ ଏବେ ସୁଦ୍ଧା ଚିରନ୍ତନ ଦୀପ ଭାବରେ ଲୋକେ ମାନନ୍ତି । ହଜାର ହଜାର ଭକ୍ତ ପ୍ରତିଦିନ ଆସି ଆଶ୍ରମରେ ବାବାଙ୍କ ମୂର୍ତ୍ତି ତଳେ ପ୍ରଣତି ଜଣାନ୍ତି । ଅତିଥି ଭବନରେ ରହିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଛି । ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ ପ୍ରସାଦ ସେବନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ ଅଛି । ଏ ତୀର୍ଥକୁ ନେଇ ବିରାଟ ଦୋକାନ ବଜାରମଧ୍ୟ ଗଢି ଉଠିଛି ଶିରିଡ଼ିରେ । 'ସାଇ ସମାଜ' ମାନ୍ଦ୍ରାଜର ବାବାଙ୍କର ଜଣେ ମୁଖ୍ୟଶିଷ୍ୟ ତଥା ଓକିଲ ନରସିଂହ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଉଦ୍ୟମରେ ସାଇ ସମାଜ ସାରା ଦେଶରେ ଗଠିତ ହୋଇ ଲୋକସେବା କରୁଛି । ଚେନ୍ନାଇରେ ନରସିଂହ ସ୍ୱାମୀ ଆରମ୍ଭ କରିଥିବା ସେଇ ମନ୍ଦିର ଏକ ପ୍ରମୁଖ ସେବାକେନ୍ଦ୍ର ଅଟେ ।

ଶିରିଡିକୁ ଏକ ବିବାହ ଉତ୍ସବରେ ବାବା ଆସି ଶିରିଡ଼ିର ଏକ ଭଙ୍ଗା ମସ୍‌ଜିଦ୍‌ରେ ରହିଗଲେ । ବୟସ ତାଙ୍କର ସେତେବେଳକୁ କୋଡ଼ିଏ ବର୍ଷରୁ କମ୍ ଥିଲା । ଭିକ୍ଷା ସଂଗ୍ରହ କରି ଚଳୁଥିଲେ । ଲୋକେ ତାଙ୍କୁ 'ପାଗଳା ଫକୀର' ନାମ ଦେଇଥିଲେ । ସେ ହିନ୍ଦୁ କି ମୁସଲମାନ ସଂପ୍ରଦାୟର ସେକଥା କେହି ଜାଣିନଥିଲେ । ଧୂନି ନିଆଁ ଜାଳୁଥାନ୍ତି, ଲୋକଙ୍କର କଠିନ ଓ ଦୁରାରୋଗ୍ୟ ରୋଗକୁ ଧୂନିର ବିଭୂତି ଦେଇ ତାଙ୍କର ଆଶୀର୍ବାଦ ଦେଇ ଭଲ କରୁଥାନ୍ତି । ଅନେକ ରୋଗୀଙ୍କୁ ଚେରମୂଳି ଔଷଧରେ ମଧ୍ୟ ଭଲ କରୁଥାନ୍ତି । ଥରେ ଚେନ୍ନାଇ ହସ୍‌ପିଟାଲ୍‌ରୁ ନିରାଶ ହୋଇଫେରିଥିବା । ଜଣେ ରୋଗୀଙ୍କୁ ନରସିଂହ ସ୍ୱାମୀ ଶିରିଡ଼ିସାଇଙ୍କ ବିଭୂତି ନେଇ ଆରୋଗ୍ୟ କରିଥିଲେ । ଏଭଳି ଅନେକ ରୋଗୀ ଭଲ ହେଲେ ଓ ସାନ୍ତ୍ୱନା ପାଇ ସୁଖୀ ହୋଇଥିବାର ବିବରଣୀ ମିଳେ । ଅନେକ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଘଟଣା ମଧ୍ୟ ଦେଖାଇଛନ୍ତି । ଦୋକାନୀମାନଙ୍କଠାରୁ ଜାଳିବା ତେଲ ମାଗି ସେ ଦୀପ ଜଳାନ୍ତି । ଥରେ କୌତୁକ ଦେଖାଇବା ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ କୌଣସି ଦୋକାନୀ ତେଲ ଦେଲେ ନାହିଁ । ବାବା ନିଜେ ଅଳ୍ପ ତେଲ ଥିବା ଦୀପର ସଳିତାରୁ ତେଲ ମୁହଁରେ ଟାଣିନେଲେ ଓ ସେ ସଳିତାକୁ ପୁନର୍ବାର ପାଣିରେ ଭିଜାଇ ଦିଆସିଲି ମାରି ଜଳାଇଲେ । ଦୀପ ଜଳି ହଳଦିଆ ଓ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଆଲୋକ ଦେଲା । ଦୋକାନୀ ଓ ଭକ୍ତମାନେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲେ । ସେଦିନଠାରୁ ତାଙ୍କୁ କେହି ଥଟ୍ଟା କଲେ ନାହିଁ । ମରଶରୀର ତ୍ୟାଗ କରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ଭିକ୍ଷା ବୃତ୍ତିରେ ଚଳୁଥିଲେ ଓ କାମଚଳାଉଥିଲେ ।

ଶିରିଡ଼ିରେ ରହୁଥିବା ଭଙ୍ଗା ମସ୍‌ଜିଦ୍‌କୁ 'ଦ୍ୱାରକାମାଈ' ନାମର ଅଭିହିତ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କ ମତରେ ଜଣେ ପାଦେ ତାଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଆଗେଇ ଆସିଲେ ସେ ଦଶ ପାଦ ତାଙ୍କୁ ଭେଟିବା ପାଇଁ ଆଗେଇ ଆସନ୍ତି । ଜଣେ କୌଣସି ଗୋଟିଏ ଭଲ କାମ କରିଥିଲେ ତାର ଦଶ ଗୁଣ ଭଲ ପାଇପାରିବ । ଏହି କଥା ଉପରେ ଜୋର ଦେଇ କାହାକୁ କିଛି ପଇସା କଉଡ଼ି ମାଗୁନଥିଲେ । ସାଇବାବା ବେଦ, ଉପନିଷଦ ଓ ଗୀତାମଧ୍ୟ ପାଠ କରିବା ପାଇଁ ଲୋକଙ୍କୁ ଉପଦେଶ ଦେଉଥିଲେ । ତାଙ୍କର ପ୍ରଗାଢ଼ ବିଶ୍ୱାସ ବିଷ୍ଣୁସହସ୍ରନାମ ଉପରେ ରହିଥିଲା । ଜଣେ ଚାକରାଣୀଠାରୁ ଈଶାବାସ୍ୟ ଉପନିଷଦର କେତେକ ତଥ୍ୟର ଅର୍ଥ ବୁଝିବା ପାଇଁ ଜଣେ ଭକ୍ତଙ୍କୁ କହିଥିଲେ । ତାଙ୍କ ଆତ୍ମା ଏବେ ସୁଦ୍ଧା ଲୋକମଙ୍ଗଳର ପ୍ରେରଣା ଦେଉଛି ।

ସୋମନାଥ ଜେନା
ୱାଲିଗଂଜ, ବାରିପଦା

a0h i 0OÞ i ZÞ

ପୂଜ୍ୟ ଗୁରୁଜୀ ଶ୍ରୀ ଚନ୍ଦ୍ରଭାନୁ ଶତପଥୀଙ୍କ ରଚିତ ***"SAI BABA and other Perfect Masters"*** ପୁସ୍ତକର କେତେକ ପରିଚ୍ଛେଦର ଓଡ଼ିଆ ଅନୁବାଦ Òci SÎa_Òe jÞB*Þ AabÞaର ଦ୍ୱିତୀୟ ତଥା ପରିବର୍ଦ୍ଧିତ ସଂସ୍କରଣ ପ୍ରକାଶ ପାଇ ୦୧.୦୩.୨୦୦୬ରିଖ ରେ ଗୁରୁଜୀଙ୍କ ହସ୍ତରେ ବ୍ରହ୍ମପୁରସ୍ଥିତ ଶିରିଡ଼ି ସାଇ ମନ୍ଦିରରେ ଉନ୍ମୋଚିତ ହୋଇଛି । ପୁସ୍ତକଟିର ମୂଲ୍ୟ ଟ୨୨/-ଙ୍କା ରଖାଯାଇଛି ଏବଂ ଉପରୋକ୍ତ ପୁସ୍ତକଟି ଓଡ଼ିଶାର ସମସ୍ତ ଶିରିଡ଼ି ସାଇ ମନ୍ଦିରରେ ଉପଲବ୍‌ଧି ଅଛି । ସମସ୍ତ ସାଇଭକ୍ତମାନେ ଏହି ପୁସ୍ତକର ଉପଯୋଗ ଓ ସ୍ୱାଦ ଅନୁଭବ କରିବାକୁ ନିବେଦନ ।

h_Ô[Ôe Ôc jB

ସୂର୍ଯ୍ୟ ଚାହିଁଲା ଦିନକୁ ଜହ୍ନ ଖୋଜିଲା ରାତ୍ରି
ମା' ଖୋଜି ବୁଲେ ପୁତ୍ରକୁ
ମନ ଖୋଜି ବୁଲେ ଧନକୁ
ହେଲେ ମୁଁ ଖୋଜି ବୁଲେ ମୋ ସାଇକୁ ॥
ସୃଷ୍ଟି ଭୁଲିଲା ସ୍ରଷ୍ଟାକୁ ମନ ଭୁଲିଲା ବିବେକ
ଦିନ ଗଡ଼ିଗଲା ରାତ୍ରି ନଇଁଲା
ତଥାପି ସେ ଖୋଜି ବସିଲା
ଦୁନିଆଁର ଏଇତ ରୀତି
ହେଲେ ମୋ ସାଇ ବଜାଇ ରଖିଲେ ସ୍ଥିତି ॥
ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗେ ଶୁଭେ ବିଳାପ କେଉଁଠି ଖୋଜିବ ବାସ୍ତବ ରୂପ
ସବୁତ ରହିଛି ଆମରି ଭିତରେ
ଖୋଜିବି ବା ଆଉ କାହାକୁ
ଜ୍ଞାନ ଯେତେବେଳେ ଫେରିପାଇଲା
ଶୂନ୍ୟତାକୁ ସେ' ନିଜର କଲା
ହେଲେ ଅନ୍ଧାରରେ ବାଟ ଚାଲୁ ଚାଲୁ
ସାଇ ଗୁରୁଜୀଙ୍କୁ ପାଖରେ ପାଇଲା
ବାବା ଯେ ମହାନ କରୁଣା ସାଗର ଗୁରୁଙ୍କୁ ଦେଲେ
ତାଙ୍କ ଆଶିଷରେ ବାରିପଦା ମାଟି ଧନ୍ୟ କରିଦେଲେ ॥

ପୁଷ୍ପ ପଟ୍ଟନାୟକ
ୱା.ନଂ.୧୯,ବାରିପଦା

jB co_

ନବୀନ ଭାନୁର ସିନ୍ଦୁର ଆଭା
ରଞ୍ଜିବ ମୋର ସାଇ ପାଦ
ମନ୍ଦିର ଦ୍ୱାର ଖୋଲିଦିଅ ଆହେ
ଉଦୟ ରାଗ ଗାଏ ପ୍ରଭାତ............. ॥୦ ॥
ରାତ୍ରି ପାହୁଛି ସ୍ୱପ୍ନ ସରୁଛି ପ୍ରଭାତୀର ସୁରମୂର୍ଚ୍ଛନା
ମୃଦୁ ମଳୟର ହିଲ୍ଲୋଳ ଆଣେ ସଜଫୁଟା ଫୁଲବାସ୍ନା
ଚନ୍ଦ୍ରାତପର ସୁ-ଶୀତଳ ଶେଯ ଛାଡ଼ିବାର ସାଇ ବଂଦନା
ଭାସି ଆସୁଅଛି ଭକ୍ତର କଣ୍ଠୁ ତିମିର ହେଲାଣି ଆକୁଳିତ ॥୧॥
ରାତ୍ରିର ନୟନୁ ଝରୁଛି ଅଶ୍ରୁ ଶିଶିର କଣିକା ଟୋପା ଟୋପା
ବିହଗ କଣ୍ଠେ ଝିଲ୍ଲିର ସୁରେ ରାତ୍ରି ବାହୁନେ ବିଛେଦିକା
ଉଠି ଦେଖ ସାଇ ତୁମ ଦରବାରେ ଭକ୍ତରମେଳା ଜମାୟିତ
ଏଇ ବିଶ୍ୱର କାଳିମା ଲିଭିବ ତୁମେ ସାଇହେଲେ ପ୍ରତିଭାତ ॥୨॥

@h_]j`p_L
ଅବସରପ୍ରାପ୍ତ ବିଚାରପତି,
ବ୍ରହ୍ମପୁର

j½ [Ôc

'ସବକା ମାଲିକ ଏକ ହେ'
ଶବ୍ଦର ସ୍ରଷ୍ଟା ତୁମେ,
ସେହି ଶବ୍ଦ ଆଜି ଗୁଞ୍ଜରି ଉଠେ
ସମସ୍ତଙ୍କର କାନେ କାନେ ।
ସାରା ବିଶ୍ୱେ ଆଜି ଉଦ୍‌ଭାସିତ
ତୁମରି ଗୁଣ ଗାରିମା କୀର୍ତ୍ତି ।
ତୁମରି ଜ୍ୟୋତି ପୁରୁଷ,
ତୁମେ ସ୍ରଷ୍ଟା ପୁରୁଷ,
ତୁମେ ମାନବର ଦିଗଦର୍ଶକ
ହେ ମହାନ ଆତ୍ମା
ନମାମି ତୁମ ପଦାରବିନ୍ଦେ ।

ବିତନୁ କୁମାର ନାୟକ
ସଂପାଦକ- 'ଭଜନଦୂତ'

(B[c^Ôe a[_ aa N[a_Ô jc Ôe N=ke
_]Ñ `e ÔkaL dB Ac `ML AD Ô$e _k«)

aÒOhe NÒZh

ତୁମ ନାମ ସୁମରିଲେ ସବୁ ଦୁଃଖ ଯାଏ
ତୁମ ନାମ ସୁମରିଲେ ମାନବ ପଣ୍ଡିତ ହୁଏ ॥ -(୧)
ତୁମେ ବିଦ୍ୟାର ସାଗର ମୁଁ ତୁମକୁ ଅନୁରୋଧ କରେ
ତୁମର ମହିମା ମୁଁ ଯେମିତି ଲେଖିପାରେ ॥ -(୨)
ତୁମେ ଯେ ପାର୍ବତୀ ପୁତ୍ର ପ୍ରିୟ ଗଣେଶ
ତୁମ ପୂଜା ବିନା ଯେ କୌଣସି କାମ ନ ହୁଏ ଶେଷ ॥ -(୩)
ତୁମର ରୂପକୁ ଯେ ମୁଁ ମନେ ଚିନ୍ତଇ
ତୁମର ପ୍ରାର୍ଥନା ଯେ ମୁଁ ଦିନରାତି ଜପୁଥାଇ ॥ -(୪)
ତୁମେ ଯେ ଅନନ୍ତ ବୁଦ୍ଧିର ଭଣ୍ଡାର
ଚିନ୍ତନ କଲେ ସ୍ତବଧ୍ ଚିତ୍ତ ହୁଅଇ ମୋହର ॥ -(୫)
ତୁମେ ଯେ ମହେଶ୍ୱର, ପାର୍ବତୀଙ୍କ ସ୍ୱରୂପ
ତୁମ ବିନା ଲିଭିଯାଏ ମୋ ଜୀବନର ଦୀପ ॥ -(୬)
ତୁମ ଆଗମନରେ ପାପ ସବୁ ନଷ୍ଟ ହୁଏ
ତୁମ କୃପାବଳରେ ପୁଣ୍ୟ ଲାଭ ହୁଏ ॥ -(୭)
ତୁମେ ଯେ ସର୍ବକ୍ଷେତ୍ରରେ ଶୋଭିତ ସର୍ବଜ୍ଞ ଗଣେଶ
ତୁମେ ଯେ ଜଗତ ମଙ୍ଗଳକାରୀ ବିଘ୍ନେଶ ॥ -(୮)
ତୁମେ ଗଣେଶ ଅବତାରରେ ଗଜମୁଖ ଅଟ
ସମସ୍ତଙ୍କର ବିଘ୍ନ ନାଶ ପାଇଁ ହୋଇଛ ପ୍ରକଟ ॥ -(୯)

ବିନୋଦ ବିହାରୀ ସିଂ
ଅଗରପଡ଼ା(ଭଦ୍ରକ)

j B c

ହେ ସାଇ ମୋର ଅନନ୍ତ ଐଶୀ ମାତା
ତୁମେ ପରମ ଆନନ୍ଦମୟ ।
ତୁମର ଏ ହୀନ ସନ୍ତାନକୁ ପରମାନନ୍ଦରୁ
କେବେ ବଞ୍ଚିତ କର ନାହିଁ ।
ଦିବାରାତ୍ରି ମୁଁ ତୁମର କୃପା ଖୋଜୁଛି ।
ତୁମ ପାଦ ପଦ୍ମ ଛଡ଼ା ମୋ ମନ କିଛି ଜାଣିନାହିଁ ।
ସବୁବେଳେ ମୁଁ ତୁମକୁ ହିଁ ଡାକିଥାଏ ।
ହେ ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ମାତା, ଶ୍ରୀସାଇ ତୁମ ପ୍ରେମ
ଜଣେ ମୂଲ୍ୟହୀନ ସନ୍ତାନ ପ୍ରତି କେତେ ଗଭୀର ।
ତୁମ କରୁଣା ତୁମ ଶ୍ରୀ ଚରଣ କମଳରେ
ମୋ ମନ ରଖିବାର ଶକ୍ତି ମୋତେ ଦେଲ ।
ଦିବ୍ୟ ମାତା, ତୁମ ଦିବ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟି ଚିରନ୍ତନ ପ୍ରେମକୁ ପ୍ଳାବିତ କରୁ ।
ବିଶ୍ୱମାତା, ସାଇ ମୋ ପୃଥିବୀ ମାତା ରୂପେ ତୁମେ ଦୃଷ୍ଟ ।
ତୁମ କୃପାରୁ ଏକ ହୀନ ବିକଳାଙ୍ଗ ମଧ୍ୟ
ଗୋଟିଏ ଉଚ୍ଚ ପର୍ବତକୁ ମାପିପାରେ ।
ମୁଁ ଗୃହ, ତୁମେ ଜୀବନ୍ତ ଆତ୍ମା ।

ଅଧ୍ୟାପକ ହରିଶଙ୍କର ମହାକୁଡ଼
ମୂଳ ଇଂରାଜୀ – ସାଇ ଆନନ୍ଦ

] aÒ j r

ଦିବ୍ୟସତ୍ତା ସାଇ ତୁମେ ସ୍ରଷ୍ଟା ଧରିତ୍ରୀର
ତୁମର ଭିଆଣ ଏହି ମାୟାର ସଂସାର ।
ସଂସାରର କୋଣେ କୋଣେ କରିଅଛ ବାସ
ତୁମ ଲୀଳା ସବୁଠାରେ ହେଉଛି ପ୍ରକାଶ ।
ତୁମେ ବାବା ସାଇନାଥ କରୁଣା ସାଗର
ଆମ ପାଇଁ ଖୋଲା ତୁମ ହୃଦୟର ଦ୍ୱାର ।
ଧନୀ ଗରିବ ଆଉ ହିନ୍ଦୁ ମୁସଲମାନ
ଦ୍ୱାରକାମାଇରେ ତୁମ, ସଭିଏଁ ସମାନ ।
ସଭିଙ୍କ ହୃଦୟେ ତୁମେ, ସାଇ ଭଗବାନ
ନରନାରାୟଣ ସେବାରେ ବିତୁ ଏ ଜୀବନ ।
ଅନ୍ଧକାରେ ଦେଖାଅ ସାଇ ଆଲୋକର ପଥ
ଶୁଭାଶିଷେ କୁସୁମିତ କର ଚଲାପଥ ।
ଜଣାଉଛି ଶ୍ରୀପାଦରେ କୋଟିଏ ପ୍ରଣାମ
କରିଦେବ କ୍ଷମା ମୋତେ, ତୁମେ ପିତାସମ ।

www.shirdisaipeeth.org

_AV [e cA

ଝାଟିମାଟି କାଛ ନଡ଼ାଛପର

ନୂଆଣିଆଁ ଚାଳ ଝୁଂପୁଡ଼ିଘର

ସେଇ ମୋ' ଏନ୍ତୁଡ଼ିଶାଳ,

ହାତଧରି ଯିଏ ଶିଖାଇଲା ଚାଲି

ବଡ଼ ହେବା ଯାଏ ସହି ସବୁ ଅଳି

ନାଆଁ ଟି ମାଆ ତାହାର ।

ଦେହରୁ ରକତ ନିଗାଡ଼ି ଦେଇ ସେ

ଜନମ ଦେଇଛି ମୋତେ

ନିଜେ ନ ଖାଇବି ସରାଗେ ଖୁଆଏ

ଶୁଣାଇ ଗପ ଯେ କେତେ ।

ପଣତକାନିର ପରଶେ ତାହାର

ସବୁ ଭୟ ହୁଏ ଦୂର

ତା' ଓଠର କଥା ମୋର ମାତୃଭାଷା

ପ୍ରଥମ ଗୁରୁ ସେ ମୋର ।

ନଦୀଠୁ ଉଦାର ଆକାଶଠୁ ବଡ଼

ନାହିଁ ତାର ସମ କେହି

ସହେ ମୋ' ଅଝଟ ସଂସାର ଦୁଃଖ ବି

ଯାତନାର ଶେଷ ନାହିଁ ।

ତଥାପି ହସେ ସେ ହସାଏ ବି ମୋତେ

କରିବାକୁ ବଡ଼ଲୋକ

କରୁଛି ଶପଥ ତା' ଆଦର୍ଶ-ମନ୍ତ୍ରେ

ରଖିବି ମାଆର ଟେକ ॥

ସୁମନ୍ତ କୁମାର କର

ନିର୍ବାହୀ ଅଧିକାରୀ

ବାରିପଦା ପୌର ପରିଷଦ

jB ÒcÒ[c¦]@

ହେ ସାଇରାମ, ତୁମେ ମୋର ଶ୍ରୀରାମ

ଶବରୀକୁ ପ୍ରଭୁ ଦେଲ ଦରଶନ

ଅଇଁଠା କୋଳି ଖାଇ କଲ ପୁଣ୍ୟବାନ ॥

ହେ ସାଇନାଥ, ତୁମେ ମୋର ନାରାୟଣ

ତୁମେ ପ୍ରଭୁ ଦୁନିଆର ସତ୍ୟ ସନାତନ

କି ଉଣା କଲି ଭକତିରେ କରୁଛ ହିନିମାନ ॥

ହେ କରୁଣାସାଗର ପ୍ରଭୁ ସାଇନାଥ

ତୁମ ଶ୍ରୀଚରଣେ କରୁଛି ମୁଁ ମଥାନତ

ଉପେକ୍ଷା ନକର ସାଇ ମୁଁ ତୁମ ଆଶ୍ରିତ ॥

ହେ ଜଗତପାଳକ ମୋର ଜଗନ୍ନାଥ

ଅଙ୍ଗ ନଥାଇ କେମିତି ଚଳାଉଛ ରଥ

ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟକୁ ମିଶାଇ ଖୋଜୁଛ ସତ୍ୟର ପଥ ॥

ହେ ମୁରଲୀଧର ପ୍ରିୟ ଦେବକୀନନ୍ଦନ

ବିପଦେ ଦ୍ରୌପଦୀକୁ କଲ ବସ୍ତ୍ରଦାନ

କି ପାପେ ଦଣ୍ଡୁଛ ମୋତେ ଆହେ ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ ॥

ହେ ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ, ତୁମେ ଅନନ୍ତ ସୀମାହୀନ

ଭରିଦିଅ ସଭିଙ୍କ ମନରେ ପ୍ରଭୁ ଦିବ୍ୟଜ୍ଞାନ

ଭଗ୍ନ ହୃଦୟ ମୋ ଅପେକ୍ଷା କରିଛି ତୁମ ଆଗମନ ॥

ଅର୍ଘ୍ୟ ମୁଁ ଢାଳିଦେବି ଆଖିର ଲୁହରେ

ଦୀପ ମୁଁ ଜାଳି ଦେବି ତୁମ ଚରଣରେ

ଫୁଲ ଚନ୍ଦନରେ ସାଇ ବନ୍ଦନା କରିବି

ତୁମ ପାଦତଳେ ଜୀବନ ମୁଁ ଦେବି ॥

ଧନ ମାଗୁ ନାହିଁ ସୁଖ ମାଗୁ ନାହିଁ

ଦିଅ ମୋ ମନରେ ଟିକିଏ ଶାନ୍ତି

ଯେଉଁଦିନ ପ୍ରଭୁ ଦରଶନ ଦେବ

ପାଇଯିବି ପ୍ରଭୁ ସଂସାରରୁ ମୁକ୍ତି ॥

ଶ୍ରୀମତୀ ମାନିତା ବାରିକ

ବାଘଡ଼ା ରୋଡ଼, ବାରିପଦା

www.shirdisaipeeth.org

] ¯_^ j B_ \

ତୁମେ ସତ୍ୟ ଶିବ ତୁମେ ତ ସୁନ୍ଦର
ତୁମେ ବ୍ରହ୍ମା ବିଷ୍ଣୁ ତୁମେ ମହେଶ୍ୱର
ହେ ସାଇ ତୁମେ ଈଶ୍ୱର, ତୁମେ ହିଁ ପରମେଶ୍ୱର
ସଂସାର ସାଗରରୁ ମୋତେ ପାରିକର । -୧
ଦୁଃଖ ସୁଖ ଭରା ଏ ସାରା ଦୁନିଆ
କେହି ନୁହେଁ ଆପଣାର
ଲୋଭ ମିଛ ମାୟା ହିଂସାରେ ଜଡ଼ିତ
ସବୁ ଏଠି ସ୍ୱାର୍ଥପର । -୨
ଏ ଭବ ସାଗରରୁ ପାରିହେବା ପାଇଁ
ତୁମକୁ ଆଶ୍ରୟ ମାଗେ ପ୍ରଭୁ ସାଇ
କର ନାହିଁ ପର ହେ ଶିରିଡ଼ି ଈଶ୍ୱର
ସଂସାର ସାଗରରୁ ମୋତେ ପାରିକର । -୩
ସଂସାର ସାଗରରେ ପାରିହେବା ପାଇଁ
ତୁମେ ଏକା ମୋର ସାହା
ତୁମେ ନ ବୁଝିଲେ କିଏ ସେ ବୁଝିବ
କିଏ ବା କହିବ ଆହା ? -୪

Qt_ `[
ବାରିପଦା

ÒLaf SZL

ବିଶ୍ୱାସ କରିବୁ ତ କେବଳ ଜଣକୁ
ସିଏ ଏକା ବିଶ୍ୱାସରେ ଦେବ ନାହିଁ ବିଷ
ନିଖିଳ ଜୀବନ ସିଏ ସୃଷ୍ଟି କରିଅଛି
ମଧୁକ୍ଷରା ମଧୁମୟୀ ତା'ର ଏ ଜଗତ ।

ପଚାରିବୁ ତ ଜଣକୁ ପଚାର
ସେଇ ଏକା ତୋ ପ୍ରଶ୍ନର ସମାଧାନ
ମାୟା ଜାଲରେ ଛନ୍ଦି ରଖିଛି ସଭିଙ୍କୁ
ବନ୍ଧନୁ ଫିଟିଲେ ତୁ ଲଭିବୁ ନିର୍ବାଣ ।

ପ୍ରେମ କରିବୁ ତ ଜଣକୁ କର
ସେଇ ଏକା ପ୍ରେମମୟ ପ୍ରୀତିର ଝଙ୍କାର
ଦିବ୍ୟପ୍ରେମେ ବୁଡ଼ିରହି ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖୁଥିବୁ
ସଭିଙ୍କଠି ବାବାଙ୍କୁ ଉପାସନା କର ।

ରମେଶ ଚନ୍ଦ୍ର ଦାସ
ସେକ୍ଟର - ୧, ରାଉରକେଲା

Òc a a

କେଉଁଠି ଥାଆନ୍ତି ?
ରଙ୍ଗ କିପରି ?
ଆକାର କେମିତି ?
କିଛି ନ ଜାଣିଲେବି
ମାଟି ପଥର, ବାଲି, କାଗଜରେ ଆଙ୍କିଦିଏ
ବାବାଙ୍କର ଛବିଟିଏ ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦର ଭାବରେ ।
ପିନ୍ଧାଇଦିଏ ପାଟବସ୍ତ୍ର
ସଜେଇଦିଏ ନାନା ଆଭୂଷଣ ଧରାଇଦିଏ ଆୟୁ
ସବୁ ସୁନ୍ଦର ଦେଖାଯାଏ ବାବାଙ୍କ ଦେହରେ ।
କେହି ଜାଣିପାରନ୍ତିନି
ମୁଁ ଆଦୌ ଦେଖିନି ବୋଲି ବାବାଙ୍କୁ ।

ଶୈଳେନ୍ଦ୍ର ଦାସ
ସେକ୍ଟର-୧,ରାଉରକେଲା

L_ L_ Ah

କୁନି ଶିଶୁଟିଏ ମୁହିଁ, କୁନି କୁନି ମୋର ଆଶା
ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କରିବା ମୋର ଆଶା ।। -୧
କୁନି ଶିଶୁଟିଏ ମୁହିଁ, ଯେବେ ଦେଖେ ମୁଁ ସ୍ୱପନ
ଶୟନେ ସ୍ୱପନେ ତୁମ ମହାମୂର୍ତ୍ତି କରେ ଦରଶନ । -୨
କି ସୁନ୍ଦର କି ଉଦାର ମୁଖଶ୍ରୀ ତୁମର
ତୁମ ରୂପ ଦେଖି ମୁଗ୍‌ଧ ହୁଅଇ ଅନ୍ତର । -୩
କେବେ ଦେଖିଲେ ଦିଶ ତୁମ୍ଭେ ପୀତାମ୍ବର
କେବେ ଦେଖିଲେ ଦିଶ ତୁମେ ଭୟଙ୍କର । -୪
କେତେ ରୂପ ଧରି ତୁମେ ହୁଅ ଯେ ପ୍ରକାଶିତ
ହୀରା, ନୀଳା, ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ, ସ-ଦେ ତୁମେ ବିଭୂଷିତ । -୫
ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା ଜାତ ହୋଇଛନ୍ତି ପଦ୍ମନାଭିରୁ ତୁମ୍ଭର
ଥିଲା ତୁମ୍ଭର ବିଶ୍ୱରୂପ ରେଖାଶୂନ୍ୟ ନିରାକାର । -୬

ବିଶ୍ୱଜିତ ସାହୁ
ମଧୁବନ, ବାରିପଦା

www.shirdisaipeeth.org

j B_ c

ସାଇ ଶକ୍ତି ସାଇ ମୁକ୍ତି	ଶିରିଡିର ପୁଣ୍ୟ ଭୂମି
ସାଇ ମୋ ମନର ଶାନ୍ତି	ସାଇଙ୍କର କର୍ମଭୂମି
ଦୁଃଖ ସୁଖ ହସ ଖୁସି	ନିମ୍ବ ବୃକ୍ଷ ଛାଇତଳ
ସବୁର ସେ ଚିରସାଥୀ	ସାଇଙ୍କର ଧ୍ୟାନସ୍ଥଳ
ସାଇ ପିତା ସାଇ ମାତା	ସାଇ ମୋର ହର୍ତ୍ତାକର୍ତ୍ତା
ସାଇ ମୋର ବନ୍ଧୁ ସଖା	ସାଇ ମୋ ଭାଗ୍ୟବିଧାତା
ସାଇ ନାମ ସାଇ ଧ୍ୟାନ	ହିନ୍ଦୁ ମୁସ୍‌ଲିମ୍ ଶିଖ୍ ଇସାଇ
ଏହା ଅଟେ ମୋର କାମ	ସାଇଙ୍କର ପ୍ରିୟ ସେଇ
କଟିଯାଏ ଦିନରାତି	ସାଇଙ୍କର ଗୁଣଗାନ
ସାଇପ୍ରୀତି ସାଇ ଗୀତି	ଅଟେ ବଡ଼ ପୁଣ୍ୟକାମ
ସାଇ ମୋର ଶିବଶକ୍ତି	ସାଇ ମୋର କରୁଣାବତାର
ସାଇ ମୋର ସୁନ୍ଦର ଅତି	ତାଙ୍କ ମହିମା ଅତି ଅପାର
ସାଇ ମୋର ବିଶ୍ୱାସ	ଶିରିଡ଼ିର ସାଇବାବା
ସାଇ ମୋର ମନର ସାହସ	ସଭିଙ୍କର ମୋକ୍ଷ ଦାତା

e` `p_ L

ବାରିପଦା

a0hhe ck 0] a

ହେ ମହେଶ୍ୱର ! କି ରୂପ ନେଲ !
ପୃଥିବୀକୁ ଉଦ୍ଧାରିବା ଲାଗି, କି କରୁଣା କଲ ? -(୧)
ହେ କୈଳାସ ଈଶ୍ୱର ! ତୁମର ଅନେକ ଶକତି
ତୁମ ବିଷୟରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବାକୁ ନାହିଁ ମୋ ଶକତି । -(୨)
ହେ ପିନାକୀ ଯୋଗେଶ୍ୱର ! ତୁମେ ସମସ୍ତଙ୍କର ଉପକାର କର
ସେଥିପାଇଁ ତୁମ ନାମ ଦୟାଳୁ ଠାକୁର -(୩)
ହେ ବିଶ୍ୱେଶ୍ୱର ! ତୁମେ ଯେ ରାମେଶ୍ୱର ଅଟଇ
ତୁମ୍ଭ ନାମ ସୁମରିଲେ ଜନ ନର୍କୁ ତରିଯାଇ । -(୪)
ହେ ଭୋଳାନାଥ ! ଯେ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ କରେ ସ୍ମରଣ
ସବୁ ଯାଚିଣ ଦେଉଅଛ ହୋଇ ତା ଉପରେ ପ୍ରସନ୍ନ -(୫)
ହେ ଲିଙ୍ଗରାଜ ! ତାଣ୍ଡବ ନୃତ୍ୟ ଯେ ତୁମେ କରଇ
ସାରା ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ତ୍ରିପୁରକୁ ଦିଅ ଯେ ଥରାଇ । -(୬)
ହେ ମହାଦେବ ! ତୁମ୍ଭର ଦୟାରେ କଟିବ ବିପଦ
ବିଘ୍ନନାଶକାରୀ ମୋତେ ଦିଅ ଯେ ଆଶୀର୍ବାଦ -(୭)

ଅଜୟ କୁମାର ପାତ୍ର

ଶଙ୍ଖପଟା, ବାରିପଦା

bm_ 0c 0 [j B

ଶିରିଡ଼ିରେ ଥାଇ ତୁମେ ଏ ଦୁଃଖିକୁ ଗଲ ଭୁଲି
କେମିତି କହିବି ପ୍ରଭୁ ଶିରିଡ଼ିର ନାଥ ବୋଲି
ଶିରିଡ଼ିର ନାଥ ତୁମେ ଜଗତେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ
ତୁମ୍ଭର ମହିଁମା ପ୍ରଭୁ ଜଗତେ ବିଖ୍ୟାତ
ଏଧରା ପୃଷ୍ଠରେ ତୁମେ ଅବତାର ନେଇ
ମାନବ ଜନ୍ମରୁ ମୋକ୍ଷ କର ଶ୍ରୀସାଇ ଗୋସାଇଁ
ସତ୍ ପଥରେ ନିଅ ପ୍ରଭୁ କରୁଛି ମିନତୀ
ଆଲୋକର ବାଟ ଦେଖାଅ ହେ ଶିରିଡ଼ି ପତି
ତୁମରି ପୟର ତଳେ ପ୍ରଣତୀ କରୁଛି ମୁହିଁ
ଆଶୀଷ ଦିଅ ଅଜାଡ଼ି ହେ ଶିରିଡ଼ି ସାଇଁ

ଶର୍ମିଷ୍ଠା ପଟ୍ଟନାୟକ

ନହରକଣ୍ଟା, ବାଲିଅନ୍ତା

j B j] Ne Qe0Z

ଗୁରୁ ତୁମେ ବ୍ରହ୍ମା, ବିଷ୍ଣୁ ତୁମେ ତ ମହେଶ
ଗୁରୁ ତୁମେ ସିଦ୍ଧିଦାତା ପରମ ପୁରୁଷ ॥
ତୁମ ଆଶିଷ ମିଳିଲେ ମିଳନ୍ତି ଈଶ୍ୱର
ଅଜ୍ଞାନ ଅଂଧାର ନାଶି ଜ୍ଞାନ ଦାନ କର ॥
ସତ୍ୟ, ଧର୍ମ, ନ୍ୟାୟ ପଥ ଦିଅ ହେ ବତାଇ
ହୃଦେ ପ୍ରେମ ଭର ଦୁଃଖୀ ଦୁଃଖ ନାଶ ପାଇଁ ॥
ସଂସାରର ଦୁଃଖ, ଶୋକ ନରହୁ ମନରେ
ନିରନ୍ତର ତୁମ ଧ୍ୟାନ ରହୁ ମୋ' ଚିନ୍ତାରେ ॥
ଗୁରୁ ନାଁ ତ କେବଳ ସଂସାରରେ ସାର
ଗୁରୁ ତୁମ ପଦତଳେ ନମେ ବାରମ୍ବାର ॥

ବୀରଜା ଦେବୀ

ଭଞ୍ଜପୁର, ବାରିପଦା

www.shirdisaipeeth.org

ke @_ô[ke L\ @_ô[
Lkk j_k aka^ j a jô[

ଲଂକିନୀ ପାଖରୁ ସମସ୍ତ କଥା ଶୁଣି ହନୁମାନଜୀ ସୁଶୋଭିତ ଲଙ୍କାପୁରୀରେ ସୂକ୍ଷ୍ମ ରୂପ ଧରି ପ୍ରବେଶ କଲେ । ଚାରିଆଡ଼େ ଘୁରି ଘୁରି ରାଜମନ୍ଦିରର କଣେ କଣେ ଖୋଜିବା ପରେ ମଧ୍ୟ ମାତା ସୀତାଙ୍କ ସନ୍ଧାନ ନପାଇ ଲଂକିନୀଙ୍କ କଥା ମନେ ପକାଇଲେ ଓ ଅତି ମନୋରମ ଅଶୋକ ବାଟିକାରେ ପ୍ରବେଶ କଲେ । ଅଶୋକ ବାଟିକା କଳ୍ପବୃକ୍ଷରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଥିଲା । ବଗିଚାର ବାଡ଼ ସବୁ ରତ୍ନ ଖଚିତ । ଭିତରେ ନାନା ପ୍ରକାର ପକ୍ଷୀ ଓ ମୃଗଗଣ ବିଚରଣ କରୁଥିଲେ । ମଝିରେ ମଝିରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ନିର୍ମିତ ପ୍ରାସାଦ ମାନ ଶୋଭା ପାଉଥିଲା । ବୃକ୍ଷରାଜି ଫଳ ଭାରରେ ନଇଁ ପଡିଥିଲେ । ଗଛତଳ ଦେଖି ଦେଖି ଯାଉଥିବା ବେଳେ ପବନ ନନ୍ଦନ ଗୋଟିଏ ଅତି ସୁନ୍ଦର ମନ୍ଦିର ଦେଖିଲେ ଯାହାର ଅତ୍ୟୁଚ୍ଚ ଚୂଡ଼ାରେ ମେଘମାଳାମାନେ ଖେଳୁଥିଲେ । ଶତ ଶତ ମଣିଖଚିତ ସ୍ତମ୍ଭରେ ନିର୍ମିତ ଏହି ଦେବାଳୟକୁ ଦେଖି ହନୁମାନଜୀ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ।

ଅଳ୍ପଦୂର ଆଗେଇବା ପରେ ଗୋଟିଏ ସୁଶୋଭିତ ଶିଶୁ ଗଛ ଦେଖାଗଲା, ଯାହାର ନିଘଞ୍ଚ ପତ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟକିରଣକୁ ମଧ୍ୟ ଅବରୋଧ କରିପାରେ । ସେହି ବୃକ୍ଷ ସୁନେଲି ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କ କେନ୍ଦ୍ରବିନ୍ଦୁ ଥିଲା । ସ୍ୱର୍ଗଲୋକର ଜଣେ ଦେବୀ ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠକୁ ଆସି ସେହି ବୃକ୍ଷମୂଳରେ ବସିଥିଲେ । ରାକ୍ଷସୀମାନେ ତାଙ୍କୁ ଘେରି ରହିଥିଲେ । ଦୀର୍ଘଦିନର ଉପବାସ ପରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ଶରୀର ପରି ଦୁର୍ବଳ ଶରୀର, କେଶରାଶି ଗୋଟିଏ ସରୁବେଣୀ ଏବଂ ବସ୍ତ୍ର ଅତ୍ୟନ୍ତ ମ୍ଳାନ । ଦୁଃଖର ସହିତ ରାମ ନାମ ଉଚ୍ଚାରଣ କରୁଥିଲେ ମାତା ସୀତା । କପିଶ୍ରେଷ୍ଠ ହନୁମାନ ଶାଖାର ପତ୍ର ଭିତରେ ଛପି ରହି ଦର୍ଶନ କଲେ- ମନେ ମନେ କହିଲେ ଆଜି ମାତା ଜାନକୀଙ୍କ ଦର୍ଶନ ପାଇଲି, ଜୀବନ ଧନ୍ୟ ହୋଇଗଲା । ଯେଉଁ କାମ ପାଇଁ ଆସିଥିଲି ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଦୟାରୁ ତାହା ସିଦ୍ଧ ହୋଇଗଲା ।

ଠିକ୍ ଏହି ସମୟରେ ଅନ୍ତଃପୁରରୁ କୋଳାହଳ ଶୁଣାଗଲା । ହନୁମାନ ଚିନ୍ତା କଲେ କଅଣ ଗୋଟିଏ ଅସୁବିଧା ହୋଇଗଲା । ପତ୍ର ଆଢୁଆଳରୁ ଦେଖିଲେ ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରିବେଷ୍ଟିତ ହୋଇ ଦଶମୁଖ, କୋଡିଏ ବାହୁ ବିଶିଷ୍ଟ ବଦ୍ଧଳ ସଦୃଶ କଳା ଶରୀର ନେଇ ଜଣେ ଦୀର୍ଘକାୟ ଲୋକ ଆସୁଅଛି । ଏଇ ତେବେ ରାବଣ । ପବନ ନନ୍ଦନ ପତ୍ର ଆଢୁଆଳରେ ଲୁଚିଗଲେ.

ରାବଣର ମନରେ ସବୁବେଳେ ଗୋଟିଏ ଚିନ୍ତା ବସା ବାନ୍ଧି ରହିଥାଏ । କେତେ ଶୀଘ୍ର ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ହାତରେ ବଧ ହେବି, କଅଣ କାରଣ ପାଇଁ ସେ ସୀତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସୁନାହାନ୍ତି । ହୃଦୟରେ ଏମିତି ଧାରଣା ରଖିଥିବା ରାବଣ ସେଇ ରାତ୍ରିର ଶେଷଭାଗରେ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଲା ରାମଙ୍କ ବାର୍ତ୍ତାନେଇ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱେଚ୍ଛାରୂପଧାରୀ ବାନର ଅଶୋକ ବାଟିକାରେ ପ୍ରବେଶ କରିଅଛି । ସୂକ୍ଷ୍ମ ଶରୀରରେ ବୃକ୍ଷ ଡାଳରେ ବସି ସବୁ ଦେଖୁଅଛି । ତେଣୁ ଏଇଟା ହିଁ ଉପଯୁକ୍ତ ସମୟ ମୁଁ ଯାଇ ଅଶୋକ ବାଟିକାରେ ଜାନକୀଙ୍କୁ ବାକ୍ୟବାଣରେ ଜର୍ଜରିତ କରିଦେବି । ତାଙ୍କର ଦୁଃଖଦ ପରିସ୍ଥିତି ଦେଖି ବାନର ନିଶ୍ଚୟ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ପାଖରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବ ଓ ସେ ଶୀଘ୍ର ଆସି ପହଞ୍ଚିବେ ।

ଏମିତି ଚିନ୍ତାକରି ରାବଣ ସେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ସୀତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସିଲା । ସାଥିରେ ଆସୁଥିବା ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ କଙ୍କଣ, ନୂପୁରର ଶବ୍ଦରୁ ମାତା ସୀତା ରାବଣର ଆଗମନ ଜାଣିପାରି ନିଜ ମୁହଁ ତଳକୁ କଲେ । ନେତ୍ର ଯୁଗଳ ଅଶ୍ରୁପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଗଲା ଓ ଚିତ୍ତ ରାମଙ୍କ ଧ୍ୟାନରେ ଲାଗିଗଲା ।

ସୀତାଙ୍କ ପାଖକୁ ପହଞ୍ଚି ରାବଣ କହିଲା- ହେ କ୍ଷୀଣ କଟୀ, ସୁମୁଖୀ ସୀତା ! ତୁମେ ମୋତେ ଦେଖି ଏମିତି ଉଦାସ କାହିଁକି? ଏବେ ରାମ ଓ ତାଙ୍କ ଭାଇ ବନବାସୀ ମାନଙ୍କ ସହିତ ରହୁଛନ୍ତି । ସେ କେତେବେଳେ କାହାକୁ ଦେଖାଯାଉଛନ୍ତି ତ କେତେବେଳେ ଅଦୃଶ୍ୟ । ମୁଁ ଅନେକ ଲୋକ ପଠାଇଲି ଅନେକ ଚେଷ୍ଟାପରେ ମଧ୍ୟ କେହି ତାଙ୍କର ଦର୍ଶନ ପାଇଲେ ନାହିଁ, ମୁଁ ମଧ୍ୟ ମୋର ସମସ୍ତ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଯୋଗରେ ତାଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ ପାଇନାହିଁ । ଏବେ ତୁମର ରାମଙ୍କ ପାଖରେ କଅଣ କାମ ? ସେ ସବୁବେଳେ ଦୁଃଖୀ ସବୁବେଳେ ତୁମ ସହିତ ରହିବା ପରେ ଆଲିଙ୍ଗିତ ହେବା ପରେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ହୃଦୟରେ ତୁମ ପ୍ରତି ପ୍ରୀତି ହେଲାନାହିଁ । ରାମ ତୁମ ଦ୍ୱାରା ଯେତିକି ଭୋଗପ୍ରାପ୍ତ ହେଲେ ଆଉ ତୁମର ଯେତିକି ଗୁଣ ସେ ସମସ୍ତ ଭୋଗ ପରେ ମଧ୍ୟ ସେ କୃତଘ୍ନ ଗୁଣହୀନ, ଅଧମ, କେବେ ମନେ ପକାଇ ପାରୁନାହିଁ । ମୁଁ ତୁମକୁ ହରଣ କରି ନେଇ ଆସିଲି । ତାପରେ ମଧ୍ୟ ଜଣେ ସୁଶୀଳା ପତ୍ନୀର ବ୍ୟାକୁଳତା ବିଷୟ ଚିନ୍ତା କରି ଏତେ ଦିନ ବିତିଯିବା ପରେ

www.shirdisaipeeth.org

ମଧ୍ୟ ଆସିପାରୁ ନାହିଁ, କେମିତି ଆସିବ ? ହୃଦୟରେ ଟିକେ ପ୍ରେମଥିଲେ ତ ? ସେ ଜଣେ ଅସମର୍ଥ, ମମତା ରହିତ, ଅଭିମାନୀ ମୂର୍ଖ ନିଜକୁ ବେଶ ବୁଦ୍ଧିମାନ ବୋଲି ଭାବୁଅଛି । ହେ ସୁନ୍ଦରୀ ଜଣେ ଦୁଃଖୀ ନରାଧମ ସହିତ ତୁମର କଅଣ କାମ? ଦେଖ ମୁଁ ହେଉଛି ରାକ୍ଷସ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ତୁମକୁ ଖୁବ ଭଲପାଏ । ତେଣୁ ତୁମେ ମୋତେ ନିଜର ମନେକର ତୁମେ ଯଦି ମୋର କଥାମାନ, ତେବେ ଦେବ, ଗର୍ନ୍ଧବ, ନାଗ, ଯକ୍ଷ, କୀନ୍ନର ସମସ୍ତଙ୍କ ଉପରେ ତୁମର ଶାସନ ଚାଲିବ ।

ରାବଣର କଥା ଶୁଣି ସୀତାଙ୍କ ମନରେ କ୍ରୋଧ ହେଲା । ସେ ମଝିରେ ଗୋଟିଏ ତୃଣ ରଖି କହିଲେ- ଆରେ ନୀଚ ଏହା ନିଃସନ୍ଦେହ ଯେ ରଘୁନାଥଙ୍କୁ ଭୟ କରି ତୁ ଭିକାରୀ ବେଶରେ କୁକୁର ଯେମିତି ମୁନିଙ୍କ ଯଜ୍ଞଶାଳାରୁ ଖାଦ୍ୟ ନେଇ ଆସେ, ଠିକ୍ ସେମିତି ସେଇ ଦୁଇ ରଘୁଶ୍ରେଷ୍ଠଙ୍କ ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ମୋତେ ଚୋରୀ କରି ଆଣିଲୁ । ଅପେକ୍ଷା କର । ଯେତେବେଳେ ରାମଙ୍କ ବାଣ ବର୍ଷାରେ ଜର୍ଜରିତ ହୋଇ ଯମପୁର ଯାତ୍ରା କରିବୁ ସେତିକି ବେଳେ ରାମଙ୍କ ପରାକ୍ରମ ଜାଣିପାରିବୁ । ହେ ମୂର୍ଖ ରାକ୍ଷସ ତୋତେ ପୁତ୍ର ଓ ସୈନ୍ୟଙ୍କ ସହିତ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମାରି ମୋତେ ଅଯୋଦ୍ଧା ନେବା ପାଇଁ ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କ ସହିତ ନିଶ୍ଚୟ ଆସିବେ ଏଥିରେ ତିଳେ ମଧ୍ୟ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ସେଥିପାଇଁ ସମୁଦ୍ର ଶୁଖାଇବାକୁ ପଡ଼ିପାରେ ନହେଲେ ଶରରେ ସେତୁ ବନ୍ଧାଯାଇପାରେ ।

ଜାନକୀଙ୍କ ବାକ୍ୟରେ ରାକ୍ଷସରାଜ ରାବଣ ତାର ଚକ୍ଷୁ ଯୁଗଳକୁ ରକ୍ତବର୍ଣ୍ଣ କରି ଖଡ଼୍ଗ ଉଠାଇ ସୀତାଙ୍କୁ ମାରିବା ପାଇଁ ଆସିବା ବେଳେ, ମନ୍ଦୋରୀ ନିଜର ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ହିତ ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ବାଧା ଦେଇ କହିଲେ- ହେ ଦେବ ! ଜଣେ ଦୀନା, ହୀନା, ଦୁଃଖୀ ଭୟଭୀତା ମାନବୀଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି ଦିଅନ୍ତୁ । ଆପଣଙ୍କ ପାଇଁ ଜଣେ ଗର୍ନ୍ଧବ, ନାଗ ଲୋକର ଅନେକ ମନ ହାରିଣି ସୁନ୍ଦରୀ ଲଳନା ବରଣ କରିବା ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା କରିଛନ୍ତି । ଏହାପାଇଁ ଆପଣ କାହିଁକି ଏତେ ବ୍ୟାକୁଳ ।

ତାପରେ ରାବଣ ବିକଟାଳ ରୁପୀ ରାକ୍ଷସୀ ମାନଙ୍କୁ ଆଦେଶ ଦେଲା- ଭୟ ହେଉ ବା ଆଦର ହେଉ ଯେ କୌଣସି ଉପାୟରେ ସୀତାଙ୍କୁ ମୋର ଅଧୀନ କରିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କର । ଦୁଇ ମାସ ଭିତରେ ସେ ମୋର ଅଧୀନତା ସ୍ୱୀକାର କଲେ ରାଜ୍ୟ ସୁଖ ଭୋଗ କରିବ । ଏଥିରେ ରାଜି ନହେଲେ ତାକୁ ମାରି ମୋର ପ୍ରାତଃ କାଳର ଜଳଯୋଗ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଦିଅ । ଏହା କହି ରାବଣ ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ ଗହଣରେ ଅନ୍ତଃପୁରକୁ ଫେରିଗଲା ।

ରାକ୍ଷସୀମାନେ ସୀତାଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ଉପାୟରେ ପ୍ରଲୋଭନ ଦେଖାଇଲେ । ହେ ଜାନକୀ ତୁମେ ତୁମ ଯୌବନକୁ ବୃଥା ନଷ୍ଟ ନକରି ରାବଣଙ୍କ ରାଣୀ ହୋଇଯାଅ । କିଏ ବିକଟାଳ ରୁପ ଦେଖାଇ, କିଏ ଖଡ଼୍ଗ ଧରି ଭୟଭୀତ କରୁଥିବା ବେଳେ ତ୍ରିଜଟା ନାମରେ ଜଣେ ରାକ୍ଷସୀ ଆସି ସମସ୍ତଙ୍କୁ କହିଲା- ଆରେ ଦୁଷ୍ଟ ରାକ୍ଷସୀଗଣ ! ମୋର କଥା ଶୁଣ ଏଥିରେ ତୁମର ହିତ ଅଛି । ଏହି ବିକଳ କ୍ରନ୍ଦନ କରୁଥିବା ଜାନକୀଙ୍କୁ ତୁମେ ଭୟଭୀତ କରନାହିଁ । ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କର । ମୁଁ ଏବେ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଲି- କମଳ ଲୋଚନ ଶ୍ରୀରାମ, ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କ ସହିତ ଗୋଟିଏ ଶ୍ୱେତ ହସ୍ତୀରେ ଆସି ସ-ୂର୍ଣ୍ଣ ଲଙ୍କାପୁରୀକୁ ଜଳେଇ, ରାବଣକୁ ଯୁଦ୍ଧରେ ମାରି ସୀତାଙ୍କୁ ନିଜ କୋଳରେ ବସାଇ ପର୍ବତ ଶିଖରରେ ବସିଛନ୍ତି । ରାବଣ ଗଳାରେ ମୁଣ୍ଡମାଳ ପିନ୍ଧି, ଦେହରେ ତେଲ ଲଗାଇ ନିଜ ପୁଅ ନାତିଙ୍କ ସହିତ ଗୋବର କୁଣ୍ଡରେ ବୁଡ଼ ପକାଉଛି । ବିଭୀଷଣ ପ୍ରସନ୍ନ ଚିତ୍ତ ରାମଙ୍କ ପାଖରେ ବସି ତାଙ୍କର ପଦସେବା କରୁଛନ୍ତି । ଏଥିରୁ ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଯାଉଅଛି ଯେ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ରାବଣର ବଂଶକୁ ଧ୍ୱଂସ କରି ବିଭୀଷଣକୁ ଲଙ୍କାର ରାଜା କରି ସୀତାଙ୍କୁ ନେଇ ଅଯୋଦ୍ଧା ଫେରିବେ ।

ତ୍ରିଜଟାର କଥାରେ ରାକ୍ଷସୀମାନେ ଭୟଭୀତ ହୋଇଗଲେ । ସେମାନେ ଚୁପ ହୋଇ ଶୋଇଗଲେ । ରାକ୍ଷସୀମାନଙ୍କ ଧମକ ଓ ବିକଟାଳ ରୂପ ଦେଖି ମାତା ସୀତା ନିଜକୁ ନିଃସହାୟ ମନେ କରି ମନେ ମନେ କହୁଛନ୍ତି- ସକାଳ ପୂର୍ବରୁ ଏ ରାକ୍ଷସୀମାନେ ମୋତେ ନିଶ୍ଚୟ ଖାଇଯିବେ । ସେମାନେ ମୋତେ ମାରି ଦେବା ପୂର୍ବରୁ ମୋର ନିଜେ ମରିଯିବା ଉଚିତ । ମରିବା ପାଇଁ ଏମିତି କଅଣ ଉପାୟ କରାଯାଇ ପାରନ୍ତା । ଏମିତି ଚିନ୍ତାକରି ଗଛକୁ ଧରି ଅନେକ କାନ୍ଦିଲେ ।

e|aZe D¦:

ରାବଣ କହିଥିବା ନିନ୍ଦନୀୟ ବାକ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ମାତା ସୀତା ଓ ହନୁମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଥିଲା । ଏ ଦୁଃଖଦ ପରିସ୍ଥିତିର ଖବର ରାମଙ୍କ ପାଖରେ ଶୀଘ୍ର ପହଞ୍ଚିଲେ ସେ ତାକୁ ବଧ କରିବେ । ଏ ସମସ୍ତ ନିନ୍ଦନୀୟ ବାକ୍ୟର ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ଅର୍ଥ କେବଳ ସ୍ତୁତି ଅଟେ ।

ରାମ ନିଜର ଭାଇ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସହିତ ତପସ୍ୱୀ ମାନଙ୍କ ସହିତ ବନବାସୀ ହୋଇ ରହୁଛନ୍ତି । ଧ୍ୟାନ ଧାରଣା ଦ୍ୱାରା କେବେ କାହାକୁ ଦୃଶ୍ୟ ହେଲେ ଅନେକଙ୍କୁ ଅଦୃଶ୍ୟ(ରାବଣ) ମୁଁ ଅନେକ ଥର ତାଙ୍କର ଦର୍ଶନାଭିଳାସୀ ହୋଇ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ମାନଙ୍କୁ ଉପଯୋଗ କଲି, ମାତ୍ର ଅନେକ ଯତ୍ନ ପରେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ସାକ୍ଷାତ୍କାର ହେଲା ନାହିଁ । ତୁମେ ସାକ୍ଷାତ୍ ଯୋଗମାୟା ଅଟ । ପରଂବ୍ରହ୍ମ ପରମାତ୍ମା ସହିତ ତୁମର ନିତ୍ୟ ସଂଯୋଗ

www.shirdisaipeeth.org

ଏବଂ ଏତେ ଆତ୍ମୀୟତା ପରେ ମଧ୍ୟ ସେ ସର୍ବଦା ନିସ୍ପୃହ ଓ ନିଃସଙ୍ଗ । ତାଙ୍କୁ ତୁମର ଚିନ୍ତାହିଁ ନାହିଁ, ନିସ୍ପୃହ ଓ ନିଃସଂଗ ହେତୁ ତୁମର ମାୟାରୂପରେ ତାଙ୍କର ବନ୍ଧନ ନାହିଁ କିମ୍ବା ଭୋଗରେ ଆସକ୍ତି ନାହିଁ । ସାଂଖ୍ୟ ଯୋଗୀମାନେ ତାଙ୍କୁ ଭୋକ୍ତା ମଧ୍ୟ କୁହନ୍ତି । ତାଙ୍କ ମତ ଅନୁସାରେ ସେ ମୁକ୍ତ ଭୋଗମଜନ୍ୟ ମଧ୍ୟ । ମାତ୍ର ବେଦ ଅନୁସାରେ ସେ ଭୋକ୍ତା ବୋଲି ଅଭିମାନ କରନ୍ତି ନାହିଁ । ଠିକ୍ ଏମିତି ଭାବରେ ସେ କୃତଘ୍ନ ଅର୍ଥାତ୍ କରିଥିବା କର୍ମର ନାଶ କରିବାବାଲା ନିର୍ଗୁଣ- (ସ୍ୱତ୍ତ୍ୱ, ରଜ ଓ ତମରୁ ରହିତ) ଓ ଅଧମ-(ନ ଧମତି -ଶବ୍ଦ ବିଷୟ ଭବତି) ଯେ ଶବ୍ଦର ବିଷୟ ନାହିଁ, ଅର୍ଥାତ୍ ଅଶବ୍ଦ ଅଟନ୍ତି । ତାଙ୍କର ମାୟା ପ୍ରତି ପ୍ରୀତି ନାହିଁ ତେଣୁ ସେ ଏବେ ସୁଦ୍ଧା ଆସିନାହାନ୍ତି । ଏଥିରେ ରାବଣ ନିଜକୁ କହୁଅଛି- ସେ ଏବେ ସୁଦ୍ଧା ମୋ ହୃଦୟକୁ ଆସିନାହାନ୍ତି କାରଣ ଭକ୍ତିହୀନ ହେତୁ ମୋର ହୃଦୟ ତାଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପହଞ୍ଚିପାରୁନାହିଁ, ସେ ନିର୍ଗୁଣ, ମମତା ରହିତ, ଅମାନୀ, ମୁଢ- ମୃ- ଶିବ + ଭ = ବ୍ରହ୍ମା ତାଭ୍ୟାମ ଉଢ ଧ୍ୟାନ ବିଶୟାନ୍ନତ । ଅର୍ଥାତ୍ ଶିବ ଏବଂ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ଧ୍ୟେୟ ଏବଂ ବିଦ୍ୱାନ ମାନଙ୍କ ଭିତରେ ସମ୍ମାନୀତ ଅଟନ୍ତି, ନରାଧମ- ଅର୍ଥାତ୍ ନରାଃ ଅଧମ ସ ନରାଧମ । ଅର୍ଥାତ୍ ମନୁଷ୍ୟ ଯାହାର ଅଧମ-ଅର୍ଥାତ୍ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ, ବିମୁଖ ଅର୍ଥାତ୍ ମାୟା ପରାନ୍ମୁଖ ।

ଭକ୍ତିହୀନ ଶରୀରରେ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ପାଇବା କିମ୍ବା ମୁକ୍ତି ଲାଭ କରିବା ଅସମ୍ଭବ ଜାଣି ରାବଣ ଦ୍ୱେଷ ଭକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ମୁକ୍ତିର ଆଶା ରଖିଥିଲା । ଜଣେ ପଣ୍ଡିତ ହିସାବରେ ସବୁ ଜାଣି ମଧ୍ୟ ସେ ଏମିତି ପନ୍ଥା ଗ୍ରହଣ କଲା ।

S_c jÑ[Õ S_L` j[Õ
S_c ecÕ c^j]_ÕQ
a^Ô¾ S_cÔkÕ c_ iÔ
[\` jÑ[_ jc`¯c¼

ଡା.ମହାଦେବ ଦାଶ
ବିଜୟପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରପୁର, ବାରିପଦା

LeZc¯Òk

କରୁଣାମୟ ହେ ସାଇବାବା ତୁମେ
ଦୁଃଖୀବନ୍ଧୁ କୃପାମୟ
ତବଚରଣରେ କରୁଛି ମିନତୀ
କୃପାନେତ୍ରେ ଥରେ ଚାହିଁ
ସେବି ଜାଣେ ନାହିଁ ପୂଜି ଜାଣେ ନାହିଁ
କିଭଳି ଡାକିବି ମୁହିଁ
କରିଛି ମୁଁ ଆଶା ରଖିଛି ଭରସା
ସତେ କି ପାଇବି ସାହା
ଅସ୍ଥିର ଚଞ୍ଚଳ ପାଗଳ ଏ ମନ
ବୋଲ ମୋର ମାନୁ ନାହିଁ
ତୁମ ପ୍ରେମ ଫାଶେ ବାନ୍ଧ ଏ ମନକୁ
ଆହେ ଦୟାମୟ ସାଇ
ଡାକୁଛି ଆକୁଳେ ପରାଣ ବିକଳେ
ଦୟାକର ସାଇନାଥ
ନିର୍ଦ୍ଦୟ ହୋଇଲେ ମୋଠାରେ ବାବା ହେ
ହୋଇବି ମୁହିଁ ଅନାଥ

ଦେବକୀ ଦାଶ
ବାରିପଦା

[Òc Òce jB

କରୁଣାମୟ କଲ୍ୟାଣମୟ
ସାଇ ସୁପଥେ ଦିଅ ଅଭୟ.........(ଘୋଷା)
ଫୁଲଟିଏ ହେବି ସାଇ ତୁମ ବଗିଚାରେ
ପ୍ରତି ଘରେ ଭରି ଦେବି ତୁମରି ଇଚ୍ଛାରେ
ସାଇ ତୁମରି ଇଚ୍ଛାରେ ।
ସଂଜ ଦୀପ ହେବି ସାଇ ତୁମ ଦେଉଳରେ
ଜଳି ଜଳି ଜଳିଯିବି ତୁମରି ଦୟାରେ
ସାଇ ତୁମରି ଦୟାରେ ।
ଚାମର ମୁଁ ହେବି ସାଇ ତୁମ ଦେଉଳରେ
ନିତି ବିଞ୍ଚି ଦେଉଥିବି ତୁମରି ତନୁରେ
ସାଇ ତୁମରି ତନୁରେ ।
କରୁଣାମୟ କଲ୍ୟାଣମୟ
ସାଇ ସୁପଥେ ଦିଅ ଅଭୟ
ବାବା ସୁପଥେ ଦିଅ ଅଭୟ ।

କୁମାରୀ ଏଲିଜା ବେହେରା(ବିକି)
ବାରିପଦା

www.shirdisaipeeth.org

jÒaÞn h¦Ê-hwÞ

ଜୀବନକୁ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଢଙ୍ଗରେ ପରିଚାଳିତ କରୁଥିବା ସବୁଠାରୁ ପ୍ରବଳ ଏବଂ ଉଚ୍ଚସ୍ତରୀୟ ଶକ୍ତି ହେଉଛି ଶ୍ରଦ୍ଧା । ଶ୍ରଦ୍ଧାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଶ୍ରେଷ୍ଠତା ପ୍ରତି ଅତୁଟ ଆସ୍ଥା । ଏହି ଆସ୍ଥା ଯେତେବେଳେ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଏବଂ ବ୍ୟବହାରର ରୂପ ନିଏ ସେତେବେଳେ ତାକୁ ନିଷ୍ଠା କୁହାଯାଏ । ପୁନଶ୍ଚ ଏହା ଯେତେବେଳେ ଆତ୍ମା ରୂପେ, ଜୀବନ ଏବଂ ଈଶ୍ୱରୀୟ ଭକ୍ତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରବେଶ କରେ ସେତେବେଳେ ତାହାକୁ ଶ୍ରଦ୍ଧା କୁହାଯାଏ ।

ନିଜର ଅନ୍ତରାତ୍ମାରେ ବିରାଜମାନ କରିଥିବା ପରମାତ୍ମାଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ ନିମନ୍ତେ ତଥା ତାଙ୍କୁ ପ୍ରାପ୍ତ କରିବାର ଉପାୟ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ମନିଷୀଗଣ ଏହି ଶ୍ରଦ୍ଧାର ମହିମାକୁ ପ୍ରୟୋଗ କରିଥାନ୍ତି । ମନୁଷ୍ୟ କମ୍ ସ୍ଥୂଳ ଅଟେ, ଅଧିକ ସୂକ୍ଷ୍ମ ଅଟେ । ସେ ଭାବନାରେ ଜୀବିତ ରହେ ଏବଂ ଭାବ ଜଗତରେ ହିଁ ବିଲୀନ ହୋଇଥାଏ । ଭାବନା ପ୍ରତି ସମ୍ମାନ ହିଁ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଅଟେ ।

ଭଗବାନ କୃଷ୍ଣ କହିଛନ୍ତି -

j[Ô_e` jaj hwÞ ba[bÞe[
hwÞcÒ¯ÞÎ¯Ö `eÒiÞ ÒdÞ dowÒj Ha jÒ

ଅର୍ଥାତ୍ ହେ ଅର୍ଜୁନ, ଏ ସୃଷ୍ଟି ଶ୍ରଦ୍ଧାରୁ ହିଁ ସୃଷ୍ଟ । ଯାହାର ଶ୍ରଦ୍ଧା ଯେଭଳି ହୋଇଥାଏ, ସେ ବ୍ୟକ୍ତି ସେହିପରି ହିଁ ଗଢ଼ି ହୋଇଯାଏ । ଅର୍ଥାତ୍ ମନ୍ଦ ବା କୁତ୍ସାରଚନା ପ୍ରତି ଶ୍ରଦ୍ଧାବାନ୍ ବ୍ୟକ୍ତି ସମସ୍ୟା ଘେରରେ ଛନ୍ଦି ହୋଇଯାଆନ୍ତି । ପରନ୍ତୁ ଆଦର୍ଶବାଦିତା ପ୍ରତି ଶ୍ରଦ୍ଧାବାନ୍ ବ୍ୟକ୍ତିର ଜୀବନ ସୁଖ-ଶାନ୍ତି ତଥା ପ୍ରସନ୍ନତାରେ ଭରିଯାଇଥାଏ, ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ପରିଷ୍କାରର ବାସ୍ତବିକ ସାମର୍ଥ୍ୟ ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ ହିଁ ନିହିତ ।

ଶ୍ରଦ୍ଧାର ସିଞ୍ଚନରେ ପ୍ରସ୍ତର ଗାତ୍ରରେ ଦେବତାଙ୍କର ଉଦୟ ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରେ । ହିନ୍ଦୁ ସଂସ୍କୃତିରେ ପ୍ରତିମା ପ୍ରସ୍ଥାପନ ତଥା ସେସବୁର ପୂଜା-ଉପାସନାଦି କ୍ରିୟା ଏହି ଶ୍ରଦ୍ଧା ତତ୍ତ୍ୱ ଉପରେ ଆଧାରିତ । ନିଜର ଇଷ୍ଟ ପ୍ରତି ଅତୁଟ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଆରୋପିତ କରି ଉପାସକ ତାଙ୍କ ସହିତ ଏକତା ସ୍ଥାପନ କରିନେଇଥାଏ । ଈଶ୍ୱର, କର୍ମଫଳ, ଜୀବନୋଦ୍ଦେଶ୍ୟ, କର୍ତ୍ତବ୍ୟପାଳନ ଏବଂ ଆତ୍ମାର ଗରିମା ରୂପକ ସତ୍ୟ ତଥ୍ୟ ପ୍ରତି ସଘନ ଶ୍ରଦ୍ଧା ରଖୁଥିବା ଲୋକ ହିଁ ସାମାନ୍ୟ ଜୀବନରୁ ଉନ୍ନତ ହୋଇ ମହାମାନବ ତଥା ଦେବଦୂତଙ୍କ ସଭାରେ ବସିବାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇଥାଏ, ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ କ୍ଷେତ୍ରର ଉଚ୍ଚ ସ୍ତରୀୟ ସାଧନା ଗୁଡ଼ିକରେ ଶ୍ରଦ୍ଧାର ଅପରିମେୟ ଶକ୍ତି କାମ କରିଥାଏ ।

ସରଳତା ଏବଂ ପବିତ୍ରତା ସଂଯୋଗରେ ହିଁ ଶ୍ରଦ୍ଧାର ଆବିର୍ଭାବ ହୁଏ । ପାର୍ଥିବ ବସ୍ତୁର ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱକୁ ଯିବା ନିମନ୍ତେ ସରଳତା ଏବଂ ପବିତ୍ରତା ପ୍ରଭୃତି ଗୁଣ ଗୁଡ଼ିକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ । ଇଚ୍ଛାରେ ସରଳତା ତଥା ପ୍ରେମ ଦ୍ୱାରା ପବିତ୍ରତାର ଯେତେ ଅଧିକ ବିକାଶ ହେବ, ଶ୍ରଦ୍ଧା ସେତିକି ବଳବାନ ହୋଇପାରିବ । ସରଳତା ଦ୍ୱାରା ପରମାତ୍ମାଙ୍କର ଭାବାନୁଭୂତି ହେବା ସଂଗେ ସଂଗେ ପବିତ୍ର ପ୍ରେମ ମାଧ୍ୟମରେ ସେ ରସ ଅନୁଭୂତ ହୋଇଥାଏ । ଶ୍ରଦ୍ଧା- ଉଭୟ 'ଭାବନା' ଏବଂ 'ରସ'ର ସମ୍ମିଳିତ ସ୍ୱରୂପ ଅଟେ । ଯେଉଁଠାରେ ତାର ଆବିର୍ଭାବ ହୁଏ, ସେଠାରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତିର କଠିନତା ଅନେକାଂଶରେ ତୁରନ୍ତ ସମାଧାନ ହୋଇଯାଇଥାଏ । ଋଗ୍ ବେଦରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ଅଛି-

hwÞÒ bNjÒ c^_ aQjÞ Òa]¯Þcj
(ab[c^ÒÒe hwÞL kÞ jÒaÞn yÞ_ `ÞÒ ÒkÞB\ÞH,
HkÞ ¸½ bÞaÒe LkÞdÞBR)

ମନୁଷ୍ୟର ଅନ୍ତଃକରଣରେ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଜାଗ୍ରତ ନହେଲା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜପ,ତପ,ଯମ, ନିୟମ, ବ୍ରତ ପ୍ରଭୃତି ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଧର୍ମାଚରଣରେ ମଧ୍ୟ ମନୁଷ୍ୟର ବୁଦ୍ଧି ସ୍ଥିର ହୋଇପାରେନାହିଁ । ଏହି ଶ୍ରଦ୍ଧା ହିଁ ମନୁଷ୍ୟକୁ ସମସ୍ତ ବାଧାବିଘ୍ନକୁ ଅତିକ୍ରମ କରାଇଥାଏ ଏବଂ ଆତ୍ମଗୁଣ ବିକାଶ ପୂର୍ବକ ତାକୁ ବିଜ୍ଞାନଯୁକ୍ତ ପରମାତ୍ମାଙ୍କ ଆଲେଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପହଞ୍ଚାଇପାରେ । ଯଜୁର୍ବେଦରେ କୁହାଯାଇଛି- ଶ୍ରଦ୍ଧାୟା ସତ୍ୟମାପ୍ୟତେ - ଅର୍ଥାତ୍ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଦ୍ୱାରା ସତ୍ୟ ରୂପ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କୁ ପ୍ରାପ୍ତ କରାଯାଇପାରେ ।

ଶ୍ରଦ୍ଧାଯୁକ୍ତ ଜୀବନର ବିଶେଷତା ଦ୍ୱାରା ହିଁ ମନୁଷ୍ୟ ସ୍ୱଭାବରେ ଏପରି ସୁନ୍ଦରତା ବଢିଥାଏ, ଯାହାକୁ ଦେଖି ଶ୍ରଦ୍ଧାବାନ୍ ସ୍ୱୟଂ ସନ୍ତୋଷ ଲାଭ କରିଥାଏ । ଶ୍ରଦ୍ଧା ସରଳ ହୃଦୟର ଏପରି ପ୍ରୀତିଯୁକ୍ତ ଭାବନା ଯାହାକି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପଥର ସିଦ୍ଧି କରାଇଥାଏ । ଏଣୁ ଶାସ୍ତ୍ରକାର କହନ୍ତି-

*baÞ_Ñh*ÞÒe aÒt hwÞahÞj e`ÒZ*
dÞbÒÒ a_Þ_ `hÒ jwÞjÞÒ[ e`cÑhec

ଆମ୍ଭେମାନେ ପ୍ରଥମେ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଏବଂ ବିଶ୍ୱାସର ସ୍ୱରୂପ ପ୍ରକୃତି ତଥା ପରମାତ୍ମାଙ୍କୁ ଅର୍ଥାତ୍ ଭବାନୀ ଏବଂ ଭଗବାନ ଶଙ୍କରଙ୍କୁ ବନ୍ଦନା କରୁଛୁ, ଯାହାଙ୍କ ବିନା ସିଦ୍ଧି ଓ ଈଶ୍ୱରଦର୍ଶନର ଆକାଂକ୍ଷାପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇପାରେ ନାହିଁ ।

ଉପରୋକ୍ତ ବିବେଚନାରୁ ଆମ୍ଭେମାନେ ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ଉପନୀତ ହେଉଛୁ ଯେ ମାନବ ଜୀବନରେ ଶ୍ରଦ୍ଧାର ଶକ୍ତି ସବୁଠାରୁ ବଡ଼, ସର୍ବୋଚ୍ଚ, ତଥା ସବୁଠାରୁ ସମର୍ଥ । ଏଣୁ ଏହାର ଉଲ୍ଲସିତ ବର୍ତ୍ତମାନ ଏବଂ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଭବିଷ୍ୟତ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଶ୍ରଦ୍ଧାଠାରେ ହିଁ ନିହିତ । ଧ୍ରୁବ, ଏକଲବ୍ୟ, ରାଜର୍ଷି ଦିଲୀପ, ଯୁଗଋଷି ପଣ୍ଡିତ ଶ୍ରୀରାମଶର୍ମା ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କ ସାଧନାର ରହସ୍ୟ ସେମାନଙ୍କର ଅନ୍ତଃକରଣ ଶ୍ରଦ୍ଧା ହିଁ ଅଟେ । ଏହି ଶକ୍ତି ବଳରେ ସେମାନେ ସେହି ତତ୍ତ୍ୱ ଏବଂ ସାଧନକୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଜନକ ଭାବରେ ଶୂନ୍ୟରୁ ଆକର୍ଷଣ କରିନେଇଥିଲେ ।

ଯଦି ଏପ୍ରକାର ଶ୍ରଦ୍ଧା ଆଜି ମଧ୍ୟ ଶ୍ରଦ୍ଧାଳୁ ଭକ୍ତଜନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଉଦ୍ରେକ ହୁଏ ଏବଂ ସେମାନେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପରେ ପରମାତ୍ମାଙ୍କ ଇଚ୍ଛାନୁସାରେ ପରିଚାଳିତ ହେବାକୁ କଟିବଦ୍ଧ ହୋଇଯା'ନ୍ତି, ତେବେ ବିଶ୍ୱ ଶାନ୍ତି, ଚିରସନ୍ତୋଷ ଏବଂ ଅନନ୍ତ ସମୃଦ୍ଧିର ପରିସ୍ଥିତି ସୃଷ୍ଟି ହେବାରେ ବିଳମ୍ବ ହେବ ନାହିଁ ।

ମୂଳ ହିନ୍ଦୀ- ଡାଃ ପ୍ରଣବ ପାଣ୍ଡ୍ୟା

ଅନୁବାଦ - ଜୟଶ୍ରୀ ଦାଶ

jÞB `Þ] `Ò] "NeSÑ' ÒcÞke

ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ତୁମେ 'ଗୁରୁଜୀ' ମୋହର
ସାଇପାଦେ ତୁମ ଧ୍ୟାନ
ଯେଣୁ ଅଣୁକୃପା ପାଇଲ 'ଗୁରୁଜୀ'
ଦିନ ହିନେ କର ଦାନ............... ।୦।
ଯାରେ ଜଣା ନାହିଁ ସାଇ ଦରବାର
ତାରେ ନିଅ ହାତ ଧରି
ଯାରେ ପାଶେ ନାହିଁ 'ବାବା'ର ବିଭୂତି
ଦିଅ ତା ଅଞ୍ଜୁଳା ଭରି............ ।୧।
ଯେଉଁ ହତଭାଗା ସାଇ ପାଦେ ଧ୍ୟାନ
ନରଖି କାନ୍ଦେ ସଂସାରେ
ସାଇ ନାମ ଧ୍ୱନି ତା କର୍ଣ୍ଣରେ ଦେଇ
ରଖ ଗୁରୁ ପାଦ ପରେ........... ।୨।
ଯେ ନିନ୍ଦା କରଇ ଗୁରୁପାଦ ପଦ୍ମ
ସେ ଜନ ସଂସାରେ ଦୁଃଖି
ସାଇ କୃପା ଜଳେ ପବିତ୍ର କରାଇ
ତାହାରେ କରାଅ ସୁଖୀ............. ।୩।
କୋଟି ସମ ସୂର୍ଯ୍ୟ କିରଣେ 'ଗୁରୁଜୀ'
ଗଢିଲେ ସାଇ ତୁମକୁ
ସଦ୍‌ଗୁରୁ ପାଦେ ଶରଣ ନେଇ ଗୋ
ପଥ ଦେଖାଅ ଦୁଃଖିକୁ........... ।୪।
ତୁମ ଚରଣରେ ସକଳ ତୀର୍ଥର
ମାଟି ଲାଗିଛି 'ଗୁରୁଜୀ'
ସେହି ଚରଣକୁ ଛୁଇଁ ଦୁଃଖୀରଙ୍କି
ସାଇ ଧ୍ୟାନେ ଯାଆନ୍ତି ହଜି....... ।୫।
ଘନ ଅନ୍ଧାରରୁ ଜ୍ଞାନାଲୋକ ଯାଏଁ
'ଗୁରୁଜୀ' ତୁମର ଗତି
ସାଇ ପଦାଶ୍ରିତ ଭାଇ-ଭଉଣୀରେ
ବାଣ୍ଟୁଥାଅ ସ୍ନେହ ପ୍ରୀତି........ ।୬।
ସାଇ ପ୍ରେମାଡୋରେ ସର୍ବେ ବାନ୍ଧିଦିଅ
ଯେ ଦିଗେ ତୁମର ଗତି
ସାଇ ନାମ ଧରି ଭକତ ଜୀବନ
ହରି ନିଅ ଦୁଃଖରାତି.......... ।୭।
ଧନ୍ୟ ତୁମେ..........

ରଂଜିତା ଶତପଥୀ
ସାଇଧାମ, ଟଙ୍କପାଣି ରୋଡ଼
ଭୁବନେଶ୍ୱର - ୧୮

www.shirdisaipeeth.org

ବହୁ ଚେଷ୍ଟାପରେ ତା.୨୮.୦୨.୨୦୦୫ରିଖ ଦିନ ମୁଁ ଗୁରୁଜୀଙ୍କ ଦର୍ଶନ ପାଇଁ ମୋର ପିଉସୀ ଓ ଦିଦିଙ୍କ ସହିତ ବାରିପଦା ଯାଇଥିଲି । ଆମେ ସେଠାରେ ଦିନ ୧୧ଟାରେ ପହଞ୍ଚି ଟିକିଏ ଖାଇପିଇ ପ୍ରାୟ ୧୧.୩୦ରେ ଥିବା ବାବାଙ୍କ ମନ୍ଦିର ବାହାରିଲୁ । ଆମେ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳେ ଭଜନ ହେଉଥିଲା । ଠିକ୍ ୧୨ଟାରେ ପ୍ରତିଦିନ ପରି ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଆରତି ହେଲା । ଏପରି ଆରତି ମୁଁ ମୋର ଜୀବନରେ ଦେଖିନଥିଲି । କି ସୁନ୍ଦର ସେ ଆରତି ! ବାବାଙ୍କ ଆରତି ଶୁଣି ମନରେ ଥିବା କୁ-ଗୁଣ ଓ ସମସ୍ତ ଦୁଃଖ ଦୂର ହୋଇଗଲା । ଆରତି ସରିବା ପରେ ଆମେ ବାବାଙ୍କ ପାଦ ଦର୍ଶନ ଓ ବିଭୂତି ପାଇଁ ଲାଇନ୍‌ରେ ଠିଆ ହେଲୁ । କିଛି ସମୟ ପରେ ଗୁରୁଜୀ ମନ୍ଦିରକୁ ଆସିଲେ । ତାଙ୍କୁ ଦେଖିବା ପାଇଁ ହେଉଥିବା ଠେଲାପେଲାରେ ମୁଁ ଓ ମୋର ଦିଦି ପଛରେ ଠିଆ ହେବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ପୂରା ଆଗରେ ଠିଆ ହୋଇଗଲୁ । ତାପରେ ଗୁରୁଜୀ ମନ୍ଦିର ଭିତରେ ଥିବା ପାହାଚରେ ବସିଲେ । ସେ ତାଙ୍କ ସମସ୍ତ ଭକ୍ତଙ୍କୁ ଦେଖୁଥାନ୍ତି, ସତେ ଯେପରି ସେ ସମସ୍ତଙ୍କ ମନ କଥା ଜାଣିପାରୁଛନ୍ତି । ସେତିକିବେଳେ ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ମୁହଁ ଏବଂ ବାବାଙ୍କ ମୁହଁକୁ ଦେଖୁଥାଏ । ମୋତେ କାହିଁକି କେଜାଣି ମନେ ହେଲା ଯେ ବାବା ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ବସିଛନ୍ତି । ତାପରେ ମୋର ନଜର ତାଙ୍କ ପାଦରେ ପଡ଼ିଲା । ମୁଁ ଦେଖିଲି ତାଙ୍କ ପାଦରେ ବିଭୂତି ଲାଗିଥିଲା । ସେ ପାଦଟି ଉଠାଇବା କ୍ଷଣି ସେଠାରେ ଯେପରି କେହି ବିଭୂତିରେ ତାଙ୍କ ପାଦ ଚିହ୍ନଟି ଆଙ୍କି ଦେଇଛି । ମୁଁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ମୋର ଦିଦିଙ୍କୁ କହିଲି ମାତ୍ର ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କ ପାଦରେ ଆଉ ଏହି ଦୃଶ୍ୟ ନଥିଲା । ମୁଁ ଭାବିଲି ବୋଧହୁଏ ମୋର କୌଣସି ଭ୍ରମ ହୋଇଛି, କିନ୍ତୁ ମୋର ମନ କହୁଥାଏ ଯେ ମୁଁ ଯାହା ଭାବୁଛି ତାହା ସତ । ତାହାପରେ ଆମେ ଗୁରୁଜୀଙ୍କ ପାଦ ସ୍ପର୍ଶ କରି ଘରକୁ ଆସିଲୁ । ସେଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟା ବେଳେ ମନ୍ଦିରରେ ଭଜନ ହେବାର ଥାଏ । ଆମେ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ଭଜନ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ଗୁରୁଜୀ ମଧ୍ୟ ଭଜନ ଗାଇଲେ । ତାପରେ ଆରତି ପୂର୍ବରୁ ଗୁରୁଜୀ ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଚାଲିଗଲେ । ଆରତି ସରିବାର କିଛି ସମୟ ପରେ ପୁଣି ଆସିଲେ । ସେତେବେଳେ ମୁଁ ତାଙ୍କ ପାଦ ସ୍ପର୍ଶ କରି ଉଠିଲା ପରେ ଦେଖିଲି ଯେ ସେ ମୋତେ ଅନାଇଛନ୍ତି ଏବଂ ମୋତେ ପଚାରିଲେ, କ'ଣ ପଚାରୁଛୁ ପଚାର' । ମୁଁ ପଚାରିଲି, ଗୁରୁଜୀ ମୁଁ କେଉଁ ଏଡୁକେଶନାଲ ଲାଇନ୍‌ରେ ଯିବି ।' ସେ କହିଲେ ଯେ ତାଙ୍କ ମା'ଙ୍କ ବର୍ଷିକିଆ ସରିଲେ ସେ କହିବେ । ତାପର ଦିନ ଗୁରୁଜୀଙ୍କ ମା'ଙ୍କ ଶ୍ରାଦ୍ଧ କୌଣସି କାରଣ ଯୋଗୁଁ ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ । ସେଦିନ ରାତିରେ ଫଙ୍କସନ ଥାଏ । ଅନେକ ଅଭିଜ୍ଞ ସଙ୍ଗୀତଜ୍ଞ ଭଜନ ଗାଇବା ପାଇଁ ଆସିଥିଲେ । ଗୁରୁଜୀ ମଧ୍ୟ ଭଜନ ବୋଲିଲେ । ନୃତ୍ୟ ପ୍ରଦର୍ଶନ ମଧ୍ୟ ହେଲା । ତାପରଦିନ ତା.୦୨.୦୩.୨୦୦୫ରିଖ ବୁଧବାର ଦିନ ବାରିପଦା ସହରଠାରୁ କିଛି ଦୂରରେ ଅବସ୍ଥିତ ଦେବେନ୍ଦ୍ରପୁର ଠାରେ ସାଇ ଶଙ୍କର ମନ୍ଦିର ତିଆରି ପାଇଁ ଭୂମି ପୂଜନ ହେବାର ଥିଲା । ଗୁରୁଜୀଙ୍କ ପାଇଁ ମୁଁ ସେଦିନ ଚକ୍‌ଲେଟ୍ ନେଇଯାଇଥିଲି । ମାତ୍ର ଗୁରୁଜୀ ସେଦିନ ଭୂମି ପୂଜନ ହେଉଥିବା ସ୍ଥାନକୁ ସିଧା ପଳାଇଲେ । ତେଣୁ ମୁଁ ମନ ଦୁଃଖରେ ଚାଲିଆସିଲି । ତାପରେ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ପ୍ରାୟ ୫ଟା ବେଳେ ମୁଁ ପିଉସୀଙ୍କ ସହ ଗୁରୁଜୀଙ୍କ ଘରକୁ ଗଲି । ସେଠାରେ ଗୁରୁଜୀ ତାଙ୍କ ରୁମ୍‌ରେ ବସିଥାଆନ୍ତି । ଆମେ ଯାଇ ରୋଷେଇ ଘରେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହ ମିଶି କାମ କଲୁ । ତାପରେ ଗୁରୁଜୀ ମନ୍ଦିର ଯାଇଥିବା ବେଳେ କେତେ ଲୋକ ତାଙ୍କୁ ନିଜ ସ୍ୱାର୍ଥ ପାଇଁ ହଇରାଣ କରିବାରୁ ସେ ବିରକ୍ତ ହୋଇ କୁଆଡ଼େ ଚାଲିଗଲେ । ବହୁତ ଡେରି ହୋଇଗଲା । ମୁଁ ଭାବିଲି ଯେ ମୁଁ ମଧ୍ୟ ମୋର ସ୍ୱାର୍ଥ ପାଇଁ ଗୁରୁଜୀଙ୍କୁ ପଚାରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଆସିଛି । ତେଣୁ ମୁଁ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ସହିତ କଥା କହିବାର ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ । ମୋ ସହିତ ତାଙ୍କର ବୋଧହୁଏ କଥା ହେବା ପାଇଁ ଇଚ୍ଛା ନାହିଁ । ତେବେ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ମନରେ ଆଶା ନେଇ ବସିଥିଲି । ପ୍ରାୟ ୮ଟା ବେଳେ ଗୁରୁଜୀ ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଆସିଲେ । କୌଣସି କାମ ଯୋଗୁଁ ଏକ ରୁମ୍‌ରେ ସେ ତାଙ୍କ ଲୋକଙ୍କ ସହିତ ବସିଥିଲେ । ମୁଁ ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ ତାଙ୍କୁ ଚକ୍‌ଲେଟ୍ ଏବଂ ଗୋଟିଏ ଡାଲିମ୍ବ ଦେଇ ଜୁହାର କରିଲି । ତାପରେ ଯେତେବେଳେ ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଦେଖିଲି ମୋତେ ଲାଗିଲା ଯେ ମୁଁ ସ୍ୱୟଂ ଭଗବାନ ମୋର ବାବାଙ୍କୁ ଦେଖୁଛି । ମୋର ହୃଦୟର ଭକ୍ତି ମୋର ଚକ୍ଷୁର ଅଶ୍ରୁ ରୂପେ ବିଗଳିତ ହୋଇଗଲା । ମୁଁ ଭକ୍ତିରେ ଏତେ ଭରିଗଲି ଯେ ନ କାନ୍ଦି ରହିପାରିଲି ନାହିଁ । ଗୁରୁଜୀ ମୋତେ ବାରମ୍ବାର ପଚାରୁଛନ୍ତି କଣ କହୁଛୁ କହ । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଆଉ କଣ କହିବି ? ମୋତେ କେବଳ ତାଙ୍କର ଆଶୀର୍ବାଦ ଦରକାର ଥିଲା । ତାପରେ ଗୁରୁଜୀ ମୋତେ ଗୋଟିଏ ନମ୍‌କିନ୍ ଦେଲେ ଏବଂ ତାକୁ ଖାଇବାକୁ କହିଲେ ଏବଂ ସେ ମୋ ସହିତ ଏକା କଥା ହେବେ ବୋଲି

କହିଲେ । ତାପରେ ଗୁରୁଜୀ କିଛି ଲୋକଙ୍କ ସହିତ କଥା ହେବାରୁ ମୁଁ ସେଠାରୁ ପଳାଇ ଆସିବା ପାଇଁ ଭାବିଲି । ମାତ୍ର ଗୁରୁଜୀ ସେତେବେଳେ ମୋର ନାମ ଧରି ଡାକିଲେ, ସେ ମୋର ନାମ ଜାଣିଲେ କିପରି ବୋଲି ମୁଁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲି । ମୁଁ ଗୁରୁଜୀଙ୍କ ପଛରେ ଚାଲିଲି । ଗୁରୁଜୀ ମୋତେ ପଚାରିଲେ, କଣ କହୁଛୁ କହ ? ତୋର କଣ ଦୁଃଖ ଅଛି ? ମୋର ଇଚ୍ଛା ଥିଲା ଯେ ଗୁରୁଜୀଙ୍କୁ କହିବି ଗୁରୁଜୀ ମୋତେ ଏ ସଂସାରର ଜଞ୍ଜାଳରୁ ଦୂରକୁ ଅଥବା ତାଙ୍କ ସହିତ ନେଇଯାଆନ୍ତୁ । ମୁଁ ତାଙ୍କ ସହିତ ରହିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଥିଲି । କିନ୍ତୁ କହିଲି ନାହିଁ । ଗୁରୁଜୀ ବାରମ୍ବାର ପଚାରିବାରୁ ମୁଁ କହିଲି ଯେ, ଗୁରୁଜୀ ମୁଁ ମେଡିକାଲ ପ୍ରବେଶିକା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଛି । ମୋତେ ଆଶୀର୍ବାଦ କରନ୍ତୁ । ସେ ଟିକିଏ ହସି ମୋତେ ଆଗେଇବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରିବାକୁ କହିଲେ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ଲୋକଙ୍କୁ ସେ ଆଣିଥିବା ବାବାଙ୍କ ଫଟୋ ଦେବାକୁ କହିଲେ । ସେ ଲୋକ ଜଣଙ୍କ ବାବାଙ୍କ ଫଟୋ ଗୁରୁଜୀଙ୍କୁ ଦେଲେ ଏବଂ ଗୁରୁଜୀ ସେଥିରୁ ମୋତେ ଦୁଇଟି ଫଟୋ ଦେଲେ । ମୁଁ ଗୁରୁଜୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଫଟୋ ମାଗିବାରୁ ସେ ଟିକିଏ ହସି ମୋର ମୁଣ୍ଡରେ ହାତ ବୁଲାଇଲେ । ସତେ ଯେପରି ସେ ମୋତେ ଆଶୀର୍ବାଦ ଦେଉଛନ୍ତି । ତାପରେ ମୁଁ ଫଟୋ ଧରି ଘରକୁ ଫେରିଆସିଲି । ତାପରେ ଦିନ ଗୁରୁଜୀଙ୍କର ୧୦୧° ଏଫ. ଟେମ୍ପ୍ରେଚର ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ସେ ବାଲେଶ୍ୱର ଯାଇ ଟ୍ରେନ ଧରିବାକୁ ବାହାରିଲେ, ସେଠାରୁ ଗୟା ଯାଇ ବାବାଙ୍କ ମନ୍ଦିରର ପ୍ରାଣ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ରହିଥିଲା । ସେ ଯିବାବେଳେ ମୁଁ ଆଉ ମୋର ଦିଦି ତାଙ୍କ ଘର ବାହାରେ ଅନେକ ଲୋକ ସହ ଠିଆହୋଇଥିଲୁ । ଗୁରୁଜୀଙ୍କୁ ସ୍ପର୍ଶ କରିବା ପାଇଁ ସେ ନିଜେ ମନା କରିଥିଲେ । ତେଣୁ ତାଙ୍କ ପାଦ ସ୍ପର୍ଶ କରି ହେଲା ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଗୁରୁଜୀ ମୋତେ ଓ ମୋର ଦିଦିଙ୍କୁ ଅନାଇ ହସିଲେ ଏବଂ ଆଶୀର୍ବାଦ କଲେ । ତାପର ଦିନ ଆମେ କରଞ୍ଜିଆ ଆସିଲୁ । ମୋତେ କରଞ୍ଜିଆରେ ଜମା ମନ ଲାଗୁନଥାଏ । ଖାଲି ଗୁରୁଜୀଙ୍କ କଥା ମନେ ପଡୁଥାଏ । ମୁଁ ଯେଉଁଦିନ ଫଟୋ ପାଇଲି ସେଦିନ ଘରକୁ ଆସି ଦିଦିଙ୍କୁ ଦେଖାଇବା ବେଳେ ତାହା ତିନୋଟି ଥିଲା । ମୁଁ ଭାବିଲି ଯେ ଗୁରୁଜୀ ତିନୋଟି ଦେଇଥିବେ କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଦୁଇଟି ପାଇଥିଲି । ମୁଁ କରଞ୍ଜିଆ ଆସି ପ୍ରଥମେ ମୋର ପିଉସୀ ଘରେ ଓହ୍ଲାଇଲି । ପିଉସୀଙ୍କୁ ଗୁରୁଜୀ ଦେଇଥିବା ଫଟୋ ଦେଖାଇବା ବେଳେ ତାହା ତିନୋଟି ଜାଗାରେ ଚାରୋଟି ହୋଇଯାଇଛି । ଆମେ ସମସ୍ତେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲୁ । ତାପରେ ଆମ ଘରେ ପହଞ୍ଚି ମୋ ମାମାଙ୍କୁ ଫଟୋ ଦେଖାଇବା ବେଳେ ତାହା ପାଞ୍ଚଟି ହୋଇଯାଇଛି । ଏହା ଦେଖି ମୋର ବାବା ଏବଂ ଗୁରୁଜୀଙ୍କ ପ୍ରତି ଭକ୍ତି ବହୁତ ବେଶୀ ବଢିଗଲା । ଗୁରୁଜୀ ପ୍ରକୃତରେ ଜଣେ ଦିବ୍ୟ ପୁରୁଷ । ମୁଁ ତାଙ୍କରି ଠାରେ ମୋର ସାଇବାବାଙ୍କୁ ପାଇଛି । ମୋର ଖୁବ୍ ଇଚ୍ଛା ଯେ ମୁଁ ଗୁରୁଜୀଙ୍କ ସହିତ ମୋ ମାମା ଓ ବାବାଙ୍କୁ ନେଇ ଶିରିଡି ଯିବି ଓ ବାବାଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କରିବି ।

ଅନୁମିତା ମାଇତି
କରଞ୍ଜିଆ

SÑa_Ô0j

ହେ ସାଇ ! ତୁମ ଉପସ୍ଥିତିର ଆଭାସ ପାଇବା ପାଇଁ
କେତେ କେତେ ନୀରବତାର ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଗୁଡ଼ିକୁ ମୁଁ
ସାଉଁଟି ରଖେ; କାଳେ ଶବ୍ଦରେ ତୁମେ ଚାଲିଯିବ,
ଶବ୍ଦାୟମାନ ପୃଥିବୀର ଚାରିପାଖେ ତୁମ ଚରଣର
ପ୍ରତିଟି ଚିହ୍ନ ମୋତେ ବିଭୋର କରିଦିଏ ତୁମ ସ୍ମୃତିରେ ।
କାଳରାତ୍ରିର ଗର୍ଭାନ୍ଧକାରେ ଖୋଜେ ମୁଁ ତୁମର ଆଲୋକ,
ସୃଷ୍ଟି କୋଳରୁ 'ଓଁ କାର' ର ବିନ୍ୟାସ ସମ, ଅମାବ୍ୟାସା ରାତ୍ରିରେ
ସାଇ ହେ ! ମନ ମୋର ଖୋଜେ ତୁମର ସେହି ଜ୍ୟୋତିରେ
ଉଦ୍‌ଭାସିତ ମୁଖମଣ୍ଡଳ; ଭୟଭୀତ ହୋଇଯାଏ ମୁଁ;
କାଳେ ସୂର୍ଯ୍ୟର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଆଲୋକରେ
ତୁମେ ଦୃଶ୍ୟମାନ ନହେବ ।
ଜୀବନର ସେହି ବେଳାରେ ତୁମକୁ ମୁଁ ଖୋଜେ ସାଇ,
ଯେଉଁ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ସବୁ ସଂପର୍କ ମୋଠାରୁ ବିଛିନ୍ନ ହୁଏ,
ଚେତନା ମୋର ଶୂନ୍ୟ ହୋଇଯାଏ; ଆଉ ମୁଁ ଦିଗବିହୀନ
ପଥିକ ସମ ଭ୍ରମିତ ହୋଇ ଚୁପ୍‌ଚାପ୍ ବସିଯାଏ କେଉଁ ଏକ
ସ୍ଥାନରେ; ଯେଉଁଠି ତୁମ ସ୍ମୃତି ମୋତେ ଜୀବନ୍ୟାସ ଦିଏ ।
କାହିଁ କେତେକେତେ କ୍ଷଣ ବ୍ୟତୀତ ହୋଇଯାଏ,
ସ୍ଥାଣୁ ମନ ମୋର ଇତଃସ୍ତତଃ ଭ୍ରମିତ ନ ହୋଇ
କେନ୍ଦ୍ରୀଭୂତ ହୁଏ ତୁମ ସ୍ମୃତିରେ; ବିଲୀନ ହୋଇଯାଏ
ମୁଁ ତୁମର ସେହି ସତ୍ତାରେ ଯେଉଁଠାରେ 'ଓଁ କାର'
ବାରମ୍ବାର ପ୍ରତିଧ୍ୱନିତ ହୁଏ,
ଆଉ ଲୁପ୍ତ ହୁଏ ମୋର ପାର୍ଥିବ ସତ୍ତା ।

ଲୁସି ମିଶ୍ର
ବନାରସ

www.shirdisaipeeth.org

j϶B*¼ ckc϶

(ବିଗତ କିଛି ଦିନ ତଳେ ଆମ୍ଭେ ସାଇବାବାଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କରିବାକୁ ଶିରିଡ଼ି ଯାଇଥିଲୁ । ଆମ୍ଭର ଜଣେ ବନ୍ଧୁ ତାଙ୍କର ବନ୍ଧୁବାନ୍ଧବଙ୍କ ସହିତ ସେହି ପବିତ୍ର ସ୍ଥାନ ଶିରିଡ଼ିକୁ ବାବାଙ୍କ ଦର୍ଶନ ନିମନ୍ତେ ଯାଇଥିଲେ । ଲୋକାରଣ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ବାବାଙ୍କର ଦର୍ଶନ କରି ସମାଧିରେ ପୁଷ୍ପ ପ୍ରଦାନ କରି ଫେରିଲା ବେଳକୁ ସମସ୍ତେ ଆନନ୍ଦରେ ଉଲ୍ଲସିତ ହୋଇ ପ୍ରସାଦ ଖାଇବା ନିମନ୍ତେ ମନ ବଳାଇଲେ, ମାତ୍ର ପ୍ରସାଦ ଖାଇବାକୁ ହେଲେ ଭକ୍ତ ମାନଙ୍କର ଗହଳି ମଧ୍ୟରେ ଟିକେଟ୍ କାଟି ଲୁହା ବାଡ଼ ଘେରା ହୋଇଥିବା ରାସ୍ତାରେ ଧାଡ଼ିରେ ଯିବାକୁ ପଡିବ । କଷ୍ଟ ହେଉ ପଛେ ସମସ୍ତେ ଖାଇବାକୁ ଯିବା ବୋଲି କହିଲେ, ତେଣୁ ବନ୍ଧୁ ଜଣକ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଏକ ସ୍ଥାନରେ ଠିଆ କରାଇ ଦେଇ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଟିକେଟ ଆଣିବାକୁ ଗଲେ । କିଛି ସମୟ ପରେ ଟିକେଟ ନେଇ ଫେରିଲାବେଳକୁ ସେମାନଙ୍କୁ ସେ ନପାଇ ଯାହା ଘଟିଲା ତାହା ପଦ୍ୟରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରୁଅଛି ।)

ହେ ସାଇ !

ଦେଖାଇବାକୁ ଦିବ୍ୟଲୀଳା ଆସିଥିଲ ତୁମେ ଏଇ ଧରଣୀ ବକ୍ଷକୁ,
ତୁମରି ଚରଣେ କରୁଛି ଗୁହାରୀ ଘେନିଯାଅ ମୋତେ ତୁମ ପାଖକୁ (୧)

ତୁମ ଆଶିଷ ବଳେ ଯାଇଥିଲି ଶିରିଡ଼ି ଧାମକୁ କେଇଦିନ ତଳେ,
ଆମରି ବନ୍ଧୁ କହିଲେ ତାଙ୍କର ଅନୁଭୂତି ସେହି ଶିରିଡ଼ି ଧାମରେ (୨)

ପ୍ରସାଦ ପାଇବା ପାଇଁ ସେ ବନ୍ଧୁ ଯାଇଥିଲେ ଆଣିବା ପାଇଁ ଟିକଟ
ଗଲା ପରେ ହଜିଗଲେ ସମସ୍ତେ ବନ୍ଧୁଙ୍କଠାରେ ରହିଗଲା ଟିକଟ (୩)

ମନସ୍ତାପ ମଧ୍ୟେ ରହି ବନ୍ଧୁ ମୋର ମନେ ମନେ ଖୋଜୁଥିଲେ ଅନେକ,
ଅଚାନକ ଭାବେ ମିଳିଲେ ସଭିଏଁ ସେଠି ହେଲେ କୋଳାକୋଳି ବହୁତ (୪)

ଆନନ୍ଦିତ ମନେ କହିଲେ ବନ୍ଧୁ ମୋର ଚାଲ ଯିବା ଖାଇବା ପ୍ରସାଦ,
କହିଲେ ସେମାନେ ସଭିଏଁ ଏକସ୍ୱରେ ଫେରୁଛୁଁ ଆମ୍ଭେ ଖାଇ ପ୍ରସାଦ (୫)

ଲୋକ ଗହଳିରେ ଥିବା ବେଳେ ଆମ୍ଭେ, ପହଞ୍ଚିଲା ଏକ ଛୋଟ ବାଳକ,
ଡାକିନେଲା ସଭିଙ୍କୁ ପ୍ରସାଦ ସ୍ଥଳୀକୁ ଅକ୍ଳେଶେ ଡେଇଁ ସେ ଲୁହାବାଡ଼ (୬)

ପ୍ରସାଦ ଖାଇ ଉଠିଲା ବେଳକୁ ଦେଖିଲୁ ସଭିଏଁ ନାହିଁ ସେ ବାଳକ,
ଯେତେ ଖୋଜିଲେ ମଧ୍ୟ ପାଇଲୁ ନାହିଁ ଆମ୍ଭକୁ ଲାଗିଲା ଅବାକ (୭)

ଏହା ଶୁଣି ଆମ୍ଭେ ହେଲୁ ସ୍ତବ୍ଧ ଏ କି ଅଲୌକିକ ଶକ୍ତି ପ୍ରଭୁଙ୍କର,
ହେ, ସଦ୍‌ଗୁରୁ କରୁଛି ପ୍ରଣାମ ବାରମ୍ବାର ଚରଣ ତଳେ ତୁମ୍ଭର (୮)

ତୁମ୍ଭେ ବିଷ୍ଣୁ, ତୁମ୍ଭେ ଶିବ ଅଟ ପରଂବ୍ରହ୍ମ, ତମେ ହିଁ ମମ ଦେବ ଦେବ,
ହେ ସାଇନାଥ, ଭରିଦିଅ ତୁମ୍ଭେ ଜଗତବାସୀଙ୍କୁ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଭାବ (୯)

"ସବ୍‌କା ମାଲିକ ଏକ" ବୋଲି ତୁମ୍ଭେ ସର୍ବଦା କର ମୁଖେ ଉଚ୍ଚାରଣ,
"ଆଲ୍ଲା ଭଲା କରେ" କହି ଦୁଃଖ ଦୂରକର, ନକରି କାହାକୁ ବାରଣ (୧୦)

ଗୁରୁଜୀଙ୍କର କୃପା ବଳେ ଘଟଣାଟିର କରିଲି ପଦ୍ୟରେ ବର୍ଣ୍ଣନା,
ଯଦିବା ଦୋଷ ତ୍ରୁଟି ଥିବ ଆମ୍ଭର, ସମସ୍ତ ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ମାଗଇ କ୍ଷମା (୧୧)

ଅଜିତ କୁମାର କବାଟ
ଭଞ୍ଜପୁର, ବାରିପଦା

www.shirdisaipeeth.org

a∂a∂*¼ b¦¦

jଦ୍‌ଗୁରୁ ସାଇବାବାଙ୍କୁ ଏବଂ ତାଙ୍କର ସମସ୍ତ ଭକ୍ତଙ୍କୁ ମୁଁ ମୋର ପ୍ରେମପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଣାମ ଜଣାଉଛି । ସେମାନେ କଳ୍ପତରୁ ସଦୃଶ ସମସ୍ତଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ପୂରଣ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତି ଏବଂ ପତିତମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଅତ୍ୟନ୍ତ କୃପାଳୁ ଅଟନ୍ତି । କୃପାସିନ୍ଧୁ ପରି ବଦ୍ଧ ଜୀବମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ସାଇ ଭକ୍ତ ଅତ୍ୟନ୍ତ କୃପା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରନ୍ତି । କୃପାର ଅର୍ଥ କରୁଣା ଏବଂ ସିନ୍ଧୁର ଅର୍ଥ ସାଗର । ଭକ୍ତ କରୁଣାର ସାଗର ଅଟନ୍ତି ଏବଂ ସ୍ୱଭାବତ ସେ ଏହି କରୁଣା ବିତରଣ କରିବାକୁ ଚାହାନ୍ତି । ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ସ୍ୱରୂପ ପ୍ରଭୁ ଯୀଶୁଖ୍ରୀଷ୍ଟ, ସ୍ୱୟଂ ଭାଗବତ୍ ଚେତନଶୀଳ ଥିଲେ, ମାତ୍ର ଏହି ଜ୍ଞାନକୁ ସେ ନିଜ ଭିତରେ ଆବଦ୍ଧ ରଖିବାରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ନଥିଲେ । ସେ ସେହି ଭଗବତ ଚେତନା ନେଇ ଏକାକୀ ଜୀବନ ଯାପନ କରିଥିଲେ କ୍ରୁଶବିଦ୍ଧ ହୋଇନଥାନ୍ତେ । କିନ୍ତୁ ସେ ତାହା କରିନଥିଲେ । ସେ ଜଣେ ଭକ୍ତ ଓ ସ୍ୱଭାବତ କୃପାଳୁ ହୋଇଥିବାରୁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଭଗବତ ଚେତନାଶୀଳ କରି ସେମାନଙ୍କ ଯତ୍ନ ନେବାକୁ ଚାହିଁଥିଲେ । ତାଙ୍କୁ ଭାଗବତ୍ ଚେତନା ପ୍ରଚାର କରିବାକୁ ମନା କରାଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ନିଜ ଜୀବନକୁ ବିପଦାପନ୍ନ କରି ସେ ତାହା କରିଥିଲେ । ଏହାହିଁ ଭକ୍ତର ସ୍ୱାଭବ ଅଟେ ।

ଏହି ସ୍ୱଭାବର ସାଇ ଭକ୍ତମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ । ବିଶେଷ କରି ଯେଉଁ ଶାନ୍ତଶିଷ୍ଟ ତପୋନିଷ୍ଠ ବାବାଙ୍କ ଭକ୍ତ ମୋତେ ଏ ଧାରାକୁ ଦେଖେଇ ସାଇରସ ଚଖେଇଛନ୍ତି । ଉନ୍ମତ୍ତ ନୃତ୍ୟରେ ବ୍ୟସ୍ତ ଥିଲାବେଳେ ସେ ସାବଧାନ କରେଇ ଦେଇଥିଲେ । କୁ-ସଙ୍ଗରେ ମାତି ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ ବାହାଦୂରୀ ମାରି ବାଡ଼ି ବୁଲେଇ ଚାଲିଛ, ଜାଣିପାରୁନ ନିଜ ପାହାର ନିଜ ମୁଣ୍ଡରେ ହିଁ ପଡୁଛି । ଥରେ ସାଇଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗକର ବୁଝି ପାରିବ, କୁ-ସଙ୍ଗ ଓ ସୁ-ସଙ୍ଗ ମଧ୍ୟରେ ତଫାତ୍ କ'ଣ ଜାଣି ପାରିବ । ଟିକେ ଟିକେ କଥାରେ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ବାଧା ଆସିଲା ମାତ୍ରେ ଆମେ ବନ୍ଧୁତା ରଖିପାରୁ ନାହୁଁ, କିନ୍ତୁ ସେ ବନ୍ଧୁତ୍ତ୍ୱ ରକ୍ଷା କରିବାରେ ମାହିର୍ । ନିର୍ମଳ ହୃଦୟ ସିଂହାସନରେ ଯିଏ ତାଙ୍କୁ ଥରେ ବସାଇଛି, ସେ ସବୁମତେ ତାର ସେବା କରିବାକୁ ବହୁତ ଭଲପାଆନ୍ତି । ପ୍ରାରବ୍ଧରେ ଫାଳ ବାଜିବାର ଥିଲେ, ତାଙ୍କ ଛତ୍ର ଛାୟାରେ ଥିବା ଶିଷ୍ୟ ଭକ୍ତର କଷ୍ଟ ଛୁଞ୍ଚିରେ କଟିଯାଏ । ସେ ପରା ସଦ୍‌ଗୁରୁ, ସତରେ ସେ ଏମିତି ଗୁରୁ, ଯେ ସାଦା ସିଧା ଭାବରେ ଯିଏ ତାଙ୍କ ପାଦ ପଦ୍ମରେ ନତମସ୍ତକ ହୋଇ ପବିତ୍ର ସାଇନାମ ଜପି ଚାଲିଛି, ସିଏ ସାରା ଦୁନିଆରେ ମୁଣ୍ଡଟେକି ଚାଲିପାରିଛି । ସାଇବାବା ଏମିତି ଏକ ଚନ୍ଦ୍ର, ଏମିତି ଏକ ଭାନୁ ଯେ, ଯେଉଁଠି ପ୍ରବେଶ କରିବେ ସେଇଠୁ ତୁରନ୍ତ ଅନ୍ଧାର ପ୍ରସ୍ଥାନ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ।

ଏହା ସତ୍ୟ । ମୁଁ ଜଣେ ଏଲ୍.ଆଇ.ସି. ଏଜେଣ୍ଟ । ଦଶ ଟଙ୍କା ରୋଜଗାରକୁ ସାଙ୍ଗସାଥି ଧରି ନିଜର ଖର୍ଚ୍ଚ ଶହେ ଟଙ୍କାକୁ ପହଞ୍ଚାଇ ଦେଲି । ଏଠୁ ଆଣି ସେଠି, ସେଠୁ ଆଣି ଏଠି ଧନ୍ଦା ଚଲେଇଥାଏ ହେଲେ ହିସାବ ପାଉନଥାଏ । ତା ଭିତରେ ଅନେକଙ୍କ ଦରକାରରେ ମଧ୍ୟ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ । ଟଙ୍କା ଯିଏ ନେଲା ସିଏ ଫେରେଇବା ସମୟକୁ ମୋର ଶତ୍ରୁହେଲା । ଏମିତି ହେଉ ହେଉ ଏମିତି ଗୋଟିଏ ସମୟ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା, ପଚାଶ ହଜାର ଟଙ୍କାର ହେର୍‌ଫେର୍‌ର ବୋଝ ମୋ ମୁଣ୍ଡରେ ଆସି ମାଡ଼ି ବସିଲା । ଏକୁଟିଆ କେମିତି କଣ କରିବି ଚିନ୍ତା କରିପାରୁନଥାଏ । ଧିରେ ଧିରେ ସମସ୍ତେ ଜାଣିଲେ ଆଉ ଘର ବାହାର ସବୁଠି ଗାଳିମନ୍ଦ, ପିଟାମରାର ଧମ୍‌କାଣି ଚାଲିଲା। ଲୋକଲଜ୍ୟାରେ ମୁହଁ କାହାରିକୁ ଦେଖେଇ ପାରିଲିନି । ଯେତେବେଳେ ପ୍ରାଣତ୍ୟାଗ ଶ୍ରେୟସ୍କର ବୋଲି ମନେହେଲା, ସେତେବେଳେ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ବାବାଙ୍କ ପାଦତଳେ ମୁହଁ ଲୁଚାଇ କାନ୍ଦିଲି, ନିଜର ଭୁଲ ମାନିଲି ଏବଂ ଉଦ୍ଧାର କରିବାକୁ ଆକୁଳ ଗୁହାରୀ କରିଲି । ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ ସେ ମୂର୍ତ୍ତିଟା ପଥରର ମନେ ହେଉଥିଲା, ବିକଳରେ ସାକ୍ଷାତ୍ ସାଇଙ୍କର ଦର୍ଶନ ହେଲା । ବାବାଙ୍କ ବରଦାୟୀ ହାତ ମୋ ମୁଣ୍ଡରେ ଖେଳିଲେ । ମୂର୍ଖଙ୍କ ଭାଗବତ ଟୁଙ୍ଗିର ଭାଇମାନେ ସତ୍‌ସାହାସ ଦେଇ ଚାଲୁଥିଲେ । ତାଙ୍କରି କଥା ମାନି ହତାଶ ନହୋଇ ବାବାଙ୍କ ଗୋଡ଼ ଜାବୁଡ଼ି ଧରିଲି hw-jael ସହିତ । ଶେଷରେ ତାଙ୍କରି କଥା କଥା ଠିକ୍ ହେଲା । ସାଇ ବାବା ଚମତ୍କାର କରିଲେ । ମୋ ବାପା ଡାକି ହିସାବ ବୁଝିଲେ, ପରିଶୋଧ କରିବା ପାଇଁ ନଗଦ ଟଙ୍କା ଦେଲେ । ମୋ ଡି.ଓ. ମଧ୍ୟ ସେହି ସମୟରେ ମୋତେ ବହୁତ ସାହାଯ୍ୟ କରିଲେ । ଯାହା ହେଉ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ରକ୍ଷା ପାଇଗଲି । ସେହିଦିନଠାରୁ ବାବାଙ୍କ ନାଁରେ ଶପଥ କରିଛି, ସତରେ ଯାହା ହୋଇ ପାରିବ ସେତିକି କରିବି । ଅଧିକା ପଲିସି, ଅଧିକା କମିଶନ୍ ଆଶାରେ ଯା ଟଙ୍କା ତା ନାମରେ, ତା ଟଙ୍କା ଆଉ କାହା ନାମରେ ଡିପୋଜିଟ୍ କରିବି ନାହିଁ କି ପାର୍ଟି ଫସାଇବା ପାଇଁ ବଡ଼ ବଡ଼ ହୋଟେଲ୍‌ରେ ପାର୍ଟି ଦେବି ନାହିଁ । ଭଲରେ ଯେତିକି ପଲିସି ମିଳିବ

www.shirdisaipeeth.org

ସେତିକି କରିବି । ସେମାନେ ନିଜେ ପ୍ରିମିୟମ୍ ଡିପୋଜିଟ୍ କଲେ ତ ଭଲ, ନହେଲେ ମୋ ହାତରେ ଦେଲେ ମୁଁ ମୋ ବାପର ସଂପତି ଭାବି ଫୁର୍ତ୍ତୀ କରିବାରେ ନ ଲଗେଇ, ଯେଉଁଦିନ ଟଙ୍କା ଧରିବି, ସେହି ଦିନ ଅଫିସ୍‌ରେ ଡିପୋଜିଟ୍ କରି, ରସିଦ୍ ନେଇ ଦେବି । ସତ୍‌ରେ ଦ ଟଙ୍କା ରୋଜଗାର କରି ଦି ଅକ୍ଷରି ସାଇନାମ ଜପି ଜପି ଆତ୍ମ ପ୍ରସାଦ ପାଇ ଶାନ୍ତିରେ ଚ଼ଳିବି ।

ତା'ପରେ ବି ଅନେକ ଖରାପ ବେଳ ଆସିଛି କିଛିରେ ସଫଳ ହୋଇଛି, କିଛିରେ ହୋଇନି । ତଥାପି ଅନ୍ଧର ସାହାରା ବାଡ଼ି ଭଳି ସାଇବାବା ମୋ ପାଖେ ପାଖେ ରହି ଧୈର୍ଯ୍ୟର ସହ ବାଟ ବତେଇ ନେଇଯିବାର ଅନୁଭବ କରିଚାଲିଛି । ଆଜି ଯିଏ ପ୍ରିୟ, ସେହି ଶିରିଡ଼ି ସାଇଙ୍କୁ ମୁଁ ମୁସଲମାନ କହି ଅନେକ ତାଚ୍ଛଲ୍ୟ କରୁଥିଲି । ହିନ୍ଦୁମାନଙ୍କୁ ମୁସଲମାନ କରିବାର ସେ ଚେଷ୍ଟା ଚଲେଇଛନ୍ତି ବୋଲି କହୁଥିଲି । ଯେଉଁଠି ତାଙ୍କ ନାଁରେ ପ୍ରଶଂସା ଶୁଣୁଥିଲି, ସେଇଠି ଏଣୁ ତେଣୁ କହି ଚାଲିଯାଉ ଥିଲି । ଆଉ ଯେଉଁଠି ତାଙ୍କର ନିନ୍ଦା କରାଯାଉଥିଲା ସେଇଠି ମୁଁ ଭଡ଼ଭଡେଇ କିଛି ନ କହି ଚୁପ୍ ବସି ରହିପାରୁନଥିଲି । ସାଇ ଆନ୍ଦୋଳନର ପ୍ରୋତ୍ସାହକ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଚ଼ନ୍ଦ୍ରଭାନୁ ଶତ୍‌ପଥୀ ଆମ ବାରିପଦାର ଜାଣିଲା ପରେ ଓ ସାଇ ସତ୍‌ଚରିତ ପାରାୟଣ କଲାପରେ ମୁଁ ବିଶ୍ୱାସର ସହ ଶିରିଡ଼ି ସାଇବାବାଙ୍କ ବିଷୟରେ ଜାଣିଲି । ଏବେ ବୁଝୁଛି ଯେଉଁ ସାଇ ଭକ୍ତମାନେ ସାଇ ସନ୍ଦେଶ ଦିଅନ୍ତି, ସେମାନେ କି ପ୍ରକାର ଅସୁବିଧାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୁଅନ୍ତି । କେତେବେଳେ ସେମାନେ ପରାସ୍ତ ହୋଇପଡ଼ନ୍ତି ଓ କେତେବେଳେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଉପରେ ଦୃଢ଼ ବିଶ୍ୱାସ ଜନ୍ମାଇବାରେ ସମର୍ଥ ହୁଅନ୍ତି । ଆଉ କେତେବେଳେ ପୁଣି ଅସମର୍ଥ ହୁଅନ୍ତି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଭକ୍ତ ବା ସାଇତତ୍ତ୍ୱ ଜ୍ଞାନର ଉତ୍ତମ ଅଧିକାରୀ ଅଟନ୍ତି ଏବଂ ମଧୁମୟ ସାଇଙ୍କୁ ହୃଦୟସ୍ପର୍ଶ ଭାବରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିପାରନ୍ତି – ସେ କଥା ନୁହେଁ, ଯେଉଁ ବାବାଙ୍କର ଭକ୍ତ ତାଙ୍କୁ ବୁଝି, ପରମ ଗୁହ୍ୟ ସାଇ ଶାସ୍ତ୍ର ବାଖ୍ୟା କରି ବୁଝେଇ ପାରନ୍ତି ତାଙ୍କ ଲାଗି ମୋର ପ୍ରେମପୂର୍ଣ୍ଣ ସେବା ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଥାଏ । ଏ ଦୁନିଆରେ ସେଭଳି ଭକ୍ତଠାରୁ ମୋର କେହି ପ୍ରିୟ ନାହାନ୍ତି କିମ୍ବା କେହି କେବେ ହେବେ ନାହିଁ ।

ମାତୃତ୍ୱ ନଥିବା ମା', ବ୍ରହ୍ମଣତ୍ୱ ନଥିବା ବ୍ରାହ୍ମଣ ପରି ସତ୍ ବିଶ୍ୱାସ ନଥିବା ଭକ୍ତ ସାଧାରଣ ବା ସର୍ବନିମ୍ନ ସ୍ତରର ଅଟନ୍ତି । କିଛି ଅସଦ୍ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରଖି ଯଦି ସେମାନଙ୍କୁ ପ୍ରେମପୂର୍ଣ୍ଣ ସେବା ଦାୟିତ୍ୱରେ ନିଯୁକ୍ତି ଦିଆଯାଏ ତେବେ ସେମାନଙ୍କର ନିଜସ୍ୱ ସ୍ୱାର୍ଥ ଏବଂ ଅସଦ୍ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରହୁଥିବାରୁ ସେମାନେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ସ୍ତରରେ ପହଞ୍ଚି ପାରିବେ ନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କର ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଶ୍ୱାସ ଓ ଶ୍ରଦ୍ଧା ନଥିବାରୁ ସେମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ସାଇ ଚେତନାରେ ତିଷ୍ଠି ରହିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ କଷ୍ଟକର ହେବ । ବାସ୍ତବ ଅଭିଜ୍ଞତା ଅଛି ଯେ, କେତେକ ଲୋକ ତାଙ୍କର ଉଚ୍ଚକାଂକ୍ଷିତ୍ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରଖି ସାଇଚେତନାରେ ସାମିଲ୍ ହୁଅନ୍ତି । ନିଜର ଇପ୍‌ସିତ କାମନା ପୂର୍ଣ୍ଣ ନହେଲେ କିମ୍ବା ଆର୍ଥିକ ଦିଗରୁ ଟିକିଏ ସ୍ୱଚ୍ଛଳ ହେବା ମାତ୍ରେ ଏ ପଦ୍ଧତି ତ୍ୟାଗ କରି ପୁନର ମୂଷିକ ଭବଃ . .. ...

ବିଶ୍ୱାସ ଓ ଶ୍ରଦ୍ଧା ସମ୍ବନ୍ଧରେ କହିବାକୁ ଗଲେ, ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ଭକ୍ତି ଶାସ୍ତ୍ରରେ ବିଶେଷ ପାରଦର୍ଶୀ, ଯିଏ ଦୃଢ଼ ବିଶ୍ୱାସର ଆସନରେ ଧ୍ୟାନସ୍ଥ, ଇଷ୍ଟଙ୍କ ଇଚ୍ଛାରେ ପରିଚାଳିତ ହେବା ଯାହାର ସଂକଳ୍ପ ଏବଂ ଯିଏ ଧୈର୍ଯ୍ୟର ଚରମ ସ୍ତରରେ ଉପନୀତ ହୋଇଛନ୍ତି, ତାଙ୍କ ଭାବ ସାଇଚେତନାରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଶ୍ରେଣୀର ଭକ୍ତ ଭାବେ ସବୁଠାରେ ପରିପ୍ରକାଶ ହୋଇଥାଏ । ମଧ୍ୟମ ଶ୍ରେଣୀର ଭକ୍ତ ସେହିମାନଙ୍କୁ କୁହାଯିବ ଯେଉଁମାନେ ଭକ୍ତି ଶାସ୍ତ୍ର ବୁଝିବାରେ ଉନ୍ନତି କରିନାହାଁନ୍ତି । ମାତ୍ର ତାଙ୍କର ଆପଣ ଛାଏଁ ଦୃଢ଼ ବିଶ୍ୱାସ ହୋଇଛି ଯେ, ସାଇଭକ୍ତି ସର୍ବୋତ୍ତମ ପଦ୍ଧତି ଅଟେ ଏବଂ ସହଜ ସରଳ ଭାବରେ ତାହା ଗ୍ରହଣ କରିନେଇଛନ୍ତି । ଏହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସେମାନେ ନିମ୍ନ ଶ୍ରେଣୀର ଭକ୍ତମାନଙ୍କଠାରୁ ଉତ୍କୃଷ୍ଟତର ଅଟନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର ଶାସ୍ତ୍ର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଜ୍ଞାନ ନଥାଏ; କେବଳ ସତ୍‌ସଙ୍ଗ ଲାଭ ଓ ସରଳତାର ସହିତ ନୀତି ନିୟମ ପାଳନ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତି । ସାଇଚେତନାରେ ସାଧାରଣ ସ୍ତରର ଭକ୍ତମାନଙ୍କର ପତନ ଅବଶ୍ୟ ହୁଏ । ମାତ୍ର ମଧ୍ୟମ ଶ୍ରେଣୀର ଭକ୍ତମାନେ ରକ୍ଷା ପାଇଥାନ୍ତି । କର୍ମଯୋଗ ଓ ଜ୍ଞାନଯୋଗ ପ୍ରତି ଆକୃଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତି, ବେଳେବେଳେ ବିଚଳିତ ହୁଅନ୍ତି । ମାତ୍ର କର୍ମ ଯୋଗ ଏବଂ ଜ୍ଞାନଯୋଗର ସଂକ୍ରମିତ ଦୋଷ ଲୋପ ହୋଇଯିବା ମାତ୍ରେ ସେମାନେ ସାଇଚେତନାରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଶ୍ରେଣୀର ଭକ୍ତ ହୋଇଯାଆନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ମୁହଁ ଖୋଲି କହିବାକୁ ପଡ଼େନି । ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଶ୍ରେଣୀର ଭକ୍ତ ନିଶ୍ଚିତ ପ୍ରଗତି କରନ୍ତି ଏବଂ ଜୀବନର ଚରମ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ କରନ୍ତି ।

ମନର ସ୍ୱଭାବ ହେଉଛି ଚଞ୍ଚଳ ଏବଂ ଅସ୍ଥିର ମାତ୍ର ଜଣେ ଆତ୍ମାନୁଭୂତ ଯୋଗୀ ପକ୍ଷରେ ମନକୁ ଆୟତ୍ତ କରିବାକୁ ହେବ । ମନ ଆୟତ୍ତ କରିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ଭୌତିକ ଜୀବନର ଅର୍ଥ ଇନ୍ଦ୍ରିୟମାନଙ୍କ କେନ୍ଦ୍ରସ୍ଥଳ ମନଦ୍ୱାରା ନିୟନ୍ତ୍ରୀତ ହେବା । ମନର

www.shirdisaipeeth.org

ଆୟତ୍ତ ହେବା ଅର୍ଥ ଇନ୍ଦ୍ରିୟମାନଙ୍କ ଆୟତ୍ତ ହେବା । କୁହାଯାଏ 'ମନ ତୋର ନିଜ ଗୁରୁ-' ମନ ସେତେବେଳେ ନିଜ ଗୁରୁ ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ସଦ୍‌ଗୁରୁଙ୍କ ଚ଼ରଣାଶ୍ରିତ ହୋଇଥିବ । ପ୍ରକୃତରେ ବି ଯିଏ ଜ୍ଞାନ ପାଇ ନାହିଁ ସିଏ ଜ୍ଞାନ ଦେବ ବା କଣ ? ଅଜ୍ଞାନୀମନ ପ୍ରଭୁରୂପେ ଆଦେଶ ଦିଏ, ଯାଅ ତାହା ଦେଖ । ଫଳରେ ମନର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ମାନି ଚକ୍ଷୁ ଇନ୍ଦ୍ରିୟାଶକ୍ତ ବସ୍ତୁକୁ ଦେଖେ । କୌଣସି ଏକ ସ୍ଥାନକୁ ଯିବା ପାଇଁ ମନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ, ପାଦ ସେଠାକୁ ନେଇ ଚାଲେ । ଏହି ରୂପେ ମନର ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ଚାଲିବାର ଅର୍ଥ ଇନ୍ଦ୍ରିୟମାନଙ୍କ ଆୟତ୍ତାଧୀନ ହେବା । ଇନ୍ଦ୍ରିୟମାନଙ୍କ ଆୟତ୍ତାଧୀନ ଲୋକଙ୍କୁ 'ଗୋ-ଦାସ' । 'ଗୋ' ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଏବଂ 'ଦାସ' ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ଭୃତ୍ୟ । ଇନ୍ଦ୍ରିୟମାନଙ୍କ ପ୍ରଭୁ ହୋଇପାରିବା ଲୋକଙ୍କୁ 'ଗୋ-ସ୍ୱାମୀ' କୁହାଯାଏ । କାରଣ ସ୍ୱାମୀର ଅର୍ଥ ପ୍ରଭୁ । 'ଗୋ - ସ୍ୱାମୀ' କୌଣସି ଏହି ବଂଶର ପଦବୀ ନୁହେଁ, ଏହା ଏକ ଯୋଗ୍ୟତା ଅଟେ । ଏ ପ୍ରକାରର ଯୋଗ୍ୟତା ଏକ ପ୍ରମାଣିକ ଗୁରୁଙ୍କ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ ହାସଲ କରାଯାଏ । ଇନ୍ଦ୍ରିୟଗଣଙ୍କୁ ଆୟତ୍ତ କରିବାରେ ସଫଳ କେହି 'ଗୋ-ସ୍ୱାମୀ' ବୋଲାଇ ପାରିବେ ବା ନିଜେ ଜଣେ ଗୁରୁ ହୋଇପାରିବେ । ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ମନ, ବଚ଼ନ, କ୍ରୋଧ, ଜିହ୍ୱା, ଉଦର ଓ ଉପସ୍ଥରବେଗକୁ ସହ୍ୟ କରିପାରେ ସେହି ଶାନ୍ତଶିଷ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତି ସମଗ୍ର ଜଗତରେ ଶିଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଯୋଗ୍ୟତା ଅର୍ଜନ କରେ ।

ତାନ୍ତ୍ରିକ ସିଦ୍ଧ ସାଧକ, ହନୁମାନ ସାଧନାରେ ଶକ୍ତିମାନ ଯୋଗୀମାନେ ଏପରି ଶକ୍ତିମାନ ହୁଅନ୍ତି ଯେ, ନହେବା କାମ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ପ୍ରେତ ତତ୍ତ୍ୱରେ କରିପାରନ୍ତି, ଯାହାକି ଛଅମାସ ପରେ ଓଲଟା କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇପାରେ । ମାତ୍ର ଏସବୁ ଭୌତିକ ଶକ୍ତି ଅଟେ । ଅବଶେଷରେ ଏ ପ୍ରକାର ଯୋଗୀମାନେ ପରାଜିତ ହୁଅନ୍ତି, କାରଣ ସେମାନେ ଏହିସବୁ ଭୌତିକ ଶକ୍ତି ଅନିର୍ଦ୍ଧିଷ୍ଟକାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଧରି ରଖି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ସୁ-ପଦ୍ଧତି ଅପେକ୍ଷା କୁ-ପଦ୍ଧତି ପାଣି ଫୋଟକା ପରି, ହଠାତ୍ କେତେବେଳେ ମିଳେଇ ଯାଆନ୍ତି ନିଜେ ମଧ୍ୟ ଜାଣିପାରନ୍ତିନି । ଭାଗ୍ୟ ବଦଳାଇବାକୁ ଯେଉଁମାନେ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତି ତାଙ୍କଠୁ ମୂର୍ଖ କେହି ନାହାଁନ୍ତି । ଭାଗ୍ୟର ବିଧାତା ଭଗବାନଙ୍କୁ ଯିଏ ଚିହ୍ନାନ୍ତି ସିଏ ହିଁ ଜ୍ଞାନୀ, ସିଏ ହିଁ ଗୁରୁ । ସଦ୍‌ଗୁରୁ ହିଁ ସବୁ କରିପାରନ୍ତି । ଭକ୍ତି-ଯୋଗୀ ଗଣ କୁ-ପଦ୍ଧତିର ଶକ୍ତିରେ ଆଗ୍ରହୀ ନୁହଁନ୍ତି । ଭକ୍ତି ଯୋଗୀ ସାଇ ଚେତନଶୀଳ ନିଜର ସନ୍ତୋଷ କାମନା ନକରି, ନିଃସ୍ୱାର୍ଥପର ଭାବରେ ସମଗ୍ର ସନ୍ତୋଷ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକରେ । ବରଂ ତାଙ୍କ ସଫଳତାର ମାପ କାଠି ହେଲା ସାଇଙ୍କ ସନ୍ତୋଷ । ତେଣୁ ତାଙ୍କୁ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ସନ୍ୟାସୀ ଏବଂ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଯୋଗୀ ବୋଲି ବିଚାର କରାଯାଏ । ଜଣେ ଶୁଦ୍ଧ ସାଇଭକ୍ତ ମୁକ୍ତି ମଧ୍ୟ ଚାହେଁ ନାହିଁ । ମୁକ୍ତିକାମୀମାନେ ମଧ୍ୟ ସମସ୍ତ ଭୌତିକ ଜୀବନର ସମାପ୍ତି ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି । ମାତ୍ର ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ ମହାପ୍ରଭୁ ଜନ୍ମ ଜନ୍ମନେଇ କେବଳ ଭଗବାନ କୃଷ୍ଣଙ୍କ ସେବା କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ । ଅନ୍ୟ କଥାରେ କହିବାକୁ ଗଲେ ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ ମହାପ୍ରଭୁ ଗୋଟିଏ ପରେ ଗୋଟିଏ ଶରୀର ଧାରଣ କରି ଭୌତିକ ଦୁଃଖ-ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ସହ୍ୟ କରି ମଧ୍ୟ ଭଗବାନଙ୍କର ସେବାରେ ରତ ରହିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ । କାରଣ ତାହାହିଁ ଯୋଗ ସାଧନାର ପ୍ରକୃତ ସିଦ୍ଧି ।

[` j 0a0ke

୨୪, କାଳୀକାପୁର, ବାରିପଦା

j B j L e

ସା ରୁ ସାକ୍ଷାତ
ଇ ରୁ ଈଶ୍ୱର
ଓଁକାର ସାଇସାକାର
ନିରାକାର ବ୍ରହ୍ମ ସ୍ୱୟଂଧର୍ମ
ଆମେ ଧର୍ମର ସନ୍ତାନ
ତୁମେ କର୍ତ୍ତା ଆମେ ତୁମ କର୍ମ j
ହେଉ ପଛେ ଦଳିତ ପତିତ, ଲାଞ୍ଛିତ ନିକ୍ଷେପିତ
ଜୀବନ ଅଦ୍ୟାପି ମହାପାପ ଜର୍ଜରିତ
ମୁକ୍ତି ମହାସଂଗ୍ରାମେ ହୋଇପାରେ ଭଗୀରଥ
ସାମାଜିକ ଅସାମର୍ଥ୍ୟ ନୁହେଁ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଅସାମର୍ଥ୍ୟ B

ପରମଧାମ୍ ଶିରିଡ଼ି ରାମତୀର୍ଥ
ପଥ ନୁହେଁ କେବେ କାହାଲାଗି ଅବରୁଦ୍ଧ
ଗୋବରା ଗୋଡ଼ରେ ସୂତା ଲାଗିଲେ ଟାଣି ହୋଇଯାଏ
ଅନନ୍ୟ ଭକ୍ତି ଚ଼େତନା ସଂକଳ୍ପବଦ୍ଧ e
ଶ୍ରଦ୍ଧା ସବୁରି ରେ କରିଚାଲିଥିଲେ
ତୁମ ସତ୍‌ଚରିତ ପଥ ଅନ୍ୱେଷଣ
ଦିନେ ନା ଦିନେ ପ୍ରାପତ ହୋଇବ
ନିତ୍ୟ ନୂତନ ତୁମ ଶକ୍ତି ଶାନ୍ତି କିରଣ c

Ra a j

ଭୁବନେଶ୍ୱର

www.shirdisaipeeth.org

Che¼ `Þ©¡e HLÞ]h `ÞkÞQ

ମନୁଷ୍ୟ ଜୀବନରେ ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକତା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜରୁରୀ । ମନୁଷ୍ୟ ନିଜେ ସାଧନା କଲେ ଈଶ୍ୱରଙ୍କୁ ପ୍ରାପ୍ତି କରିପାରିବ । ଆଜି ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱରେ ଈଶ୍ୱର ପ୍ରାପ୍ତି ପାଇଁ ସମସ୍ତ ମନୁଷ୍ୟ ପ୍ରଚେଷ୍ଟା କରୁଛନ୍ତି । ଏହା ହେଉଛି ସତ୍ୟ ଏବଂ ଯାହା ସତ୍ୟ ତାହା ହେଉଛି ଶିବ ଏବଂ ସୁନ୍ଦର । ମନୁଷ୍ୟ ନିଜ ଜୀବନର ପ୍ରତି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ବିଭିନ୍ନ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରୁଥିବା ବେଳେ ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ମହତ୍ତ୍ୱ ବିଷୟରେ ଜାଣିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି । ଈଶ୍ୱରଙ୍କୁ ପ୍ରାପ୍ତି କରିବା ପାଇଁ କେତୋଟି ଗୁଣ ବିଷୟରେ ସମ୍ୟକ୍ ଜ୍ଞାନ ରଖିବା ଉଚିତ ।

(1) b¦¦: ଭକ୍ତି ଆଗରେ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର କୁଟିଳ ଏବଂ କୁ-ଭାବନା ସବୁ ମନରୁ ଦୂରୀଭୂତ ହୋଇଯାଏ । ଯେଉଁଠି ମନ ହୋଇଯାଏ ମନ୍ତ୍ର ମୁଗ୍‌ଧ, ଶାନ୍ତ । ଯେଉଁ ପ୍ରେମରେ ଆଖିରେ ପୁରି ଉଠେ ଲୋତକ, କଣ୍ଠ ହୋଇଉଠେ ବାଷ୍ପରୁଦ୍ଧ ଏବଂ ହୃଦୟରେ ପ୍ରେମର ପ୍ଲାବନ ବୋହି ଉଠେ ଏହାକୁ ହିଁ ପ୍ରକୃତରେ ଭକ୍ତି କୁହାଯାଏ ।

(2) jc`Z: ସମର୍ପଣ ଦ୍ୱାରା ହିଁ ଈଶ୍ୱରଙ୍କୁ ଆପଣାର କରିହୁଏ । ସମର୍ପଣର ଅର୍ଥ ନିଜର ସବୁକିଛି ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ଶ୍ରୀଚରଣ ତଳେ ଅର୍ପଣ କରିଦେବା । ପ୍ରକୃତରେ କହିବାକୁ ଗଲେ ସ-ୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ନିଜକୁ ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ଚରଣ ତଳେ ସମର୍ପଣ କରିଦେବା । ସବୁକିଛି ତାଙ୍କ ଉପରେ ଛାଡ଼ିଦେବା ଉଚିତ୍ । ଏହାକୁ ହିଁ ପ୍ରକୃତ ଅର୍ଥରେ ସମର୍ପଣ କୁହାଯାଏ । ନଦୀ ଯେପରି ସମୁଦ୍ର ସହିତ ଏକୀଭୂତ ହୋଇଯାଏ, ଠିକ୍ ସେହିପରି ଭକ୍ତ ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ନିକଟରେ ନିଜକୁ ସମର୍ପଣ କରି ନିଜ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱର ବିଲୋପ ଘଟାଇ ତାଙ୍କଠାରେ ଲୀନ ହୋଇ ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ସହ ଏକୀଭୂତ ହୋଇଯାଏ ।

(3) ^c: ଧର୍ମ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବୈଦିକ ଧର୍ମ ହେଉଛି ମୂଳଧର୍ମ । ଏହା ଭଗବଦ୍ ଗୀତା, ବେଦ, ଉପନିଷଦ ଇତ୍ୟାଦିରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ଅନ୍ଧାରରୁ ଆଲୋକକୁ, ଅସତ୍ୟରୁ ସତ୍ୟ ମାର୍ଗକୁ ଆଣିଥାଏ ଏହି ଧର୍ମ । ଧର୍ମ ହେଉଛି ମନୁଷ୍ୟର ସାମାଜିକ ଓ ସାହିତ୍ୟିକ ଜୀବନର ପୂର୍ଣ୍ଣତମ ପରିପ୍ରକାଶ । ଧର୍ମର ପଥ ସର୍ବଦା ଉନ୍ମୁକ୍ତ ଓ ଏହାର ଆବେଦନ ଏକାଧାରରେ ସାମାଜିକ ଓ ସାର୍ବଜନୀନ । ଏହା ଅନ୍ଧାର ଦୂର କରେ । ଏହି ଭିତରେ ମଣିଷର ଧର୍ମୀୟ ଚେତନା ଶୁଦ୍ଧ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପରି ଝଲସି ଉଠେ ।

(4) hW: ଶ୍ରଦ୍ଧା ହେଉଛି ସୁନ୍ଦର ବସନ୍ତର ପୁଷ୍ପିତ ଲତା ପରି । ଶ୍ରଦ୍ଧା ବିନା ଜୀବନ ଅସାର । ମାତା ଯେପରି ନିଜର ଦୁଃଖ, କଷ୍ଟ ଭୁଲିଯାଇ ଶିଶୁକୁ ଯେଉଁ ସ୍ନେହ ମମତା ଦେଇଥାଏ ସେହି ସ୍ନେହ ମମତାକୁ ହିଁ ପ୍ରକୃତରେ ଶ୍ରଦ୍ଧା କୁହାଯାଇଥାଏ । ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ କୌଣସି ଅହଂ ଭାବ ନଥାଏ ଏବଂ ସେଠାରେ କୌଣସି ନିଜ ଓ ପର ଭାବ ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ । ତାହାକୁ ହିଁ ଶ୍ରଦ୍ଧା କୁହାଯାଇଥାଏ । ମାତାଙ୍କ ସ୍ନେହରେ ଯେପରି ପଟାନ୍ତର ନ ଥାଏ ସେହିପରି ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ କୌଣସି ପଟାନ୍ତର ନ ଥାଏ ।

(5) jk»[Þ: କାମ, କ୍ରୋଧ, ନିନ୍ଦା, ଅପବାଦ, ଈର୍ଷା, ଦ୍ୱେଷ, ଅହଂକାର, ମୋହ, ମାୟା ପ୍ରଭୃତିକୁ ପରିତ୍ୟାଗ କରି ମନକୁ ପରଂବ୍ରହ୍ମ ପରମାତ୍ମାଙ୍କ ଚିନ୍ତାରେ ମଗ୍ନ ରଖି ସରଳ ଏବଂ ସୁନ୍ଦର କରିବା ହିଁ ପ୍ରକୃତରେ ସହିଷ୍ଣୁତା । ପ୍ରକୃତ ଅର୍ଥରେ ମନୁଷ୍ୟର ସରଳତାକୁ ହିଁ ସହିଷ୍ଣୁତା କୁହାଯାଏ । ପୁତ୍ର, ବନ୍ଧୁ, ସ୍ତ୍ରୀ ତଥା ନିଜର ଆତ୍ମୀୟ ମାନଙ୍କୁ ଆତ୍ମାରେ ସଦା ସର୍ବଦା ଏକ ସମଭାବାପନ୍ନ ଭାବ ରଖିବା ହିଁ ସହିଷ୍ଣୁତା ଅଟେ ।

(6) c¦¦: ନିଜେ ସାଧନା କଲେ ନିଜର ମୁକ୍ତି ଆହରଣ କରିହେବ । ସାଧାରଣତଃ ମୁକ୍ତି କହିଲେ ଅନେକ ସମୟରେ ଅନେକେ ସଂସାରର ଯାବତୀୟ ବନ୍ଧନ ଭିତରୁ ବାହାରି ଆଉ କେଉଁଠିକୁ ପଳାଇଯିବା ବୋଲି ଭାବନ୍ତି । ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ଶ୍ରୀଚରଣରେ ନିଜକୁ ସମର୍ପିତ କରି ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ନିଜ ମନ ଏବଂ ଆତ୍ମାକୁ ସରଳ ଏବଂ ସୁନ୍ଦର କରିପାରେ ତାହାକୁ ହିଁ ପ୍ରକୃତରେ ମୁକ୍ତି କୁହାଯାଇଥାଏ । ମନୁଷ୍ୟ ଯେଉଁ ପାପ ଏବଂ କୁକର୍ମ କରି ଏହି ସାଂସାରିକ ମାୟା ମୋହରେ ଘାଣ୍ଟି ହେଉଛନ୍ତି, ସେହି କୁକର୍ମ ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଈଶ୍ୱର ଯଦି ସେହି ମନୁଷ୍ୟକୁ କ୍ଷମା କରିଦିଅନ୍ତି ତେବେ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତି ମୁକ୍ତି ପାଇଯାଏ । ଏହି ଜଗତର ସାଂସାରିକ ମାୟାରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇବାକୁ ହେଲେ ଈଶ୍ୱରଙ୍କ କୃପା ଲାଭ କରିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ।

(7) ahÞj : ଯାହା ଉପରେ ଅନ୍ଧଭାବରେ ବିଶ୍ୱାସ କରାଯାଏ । ସେହି ବିଶ୍ୱାସକୁ ହିଁ ପ୍ରକୃତ ବିଶ୍ୱାସ କୁହାଯାଏ । ଈଶ୍ୱର ଯାହା କରନ୍ତି ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ମଙ୍ଗଳ ପାଇଁ ସେ ଯାହା କରିବେ ସେ କରିବେ ଏବଂ ଯାହା କରୁଥିଲେ ସେ କରୁଥିଲେ ।

(8) jÔdc[Þ : ପାଞ୍ଚଟି ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ମାନଙ୍କୁ ସଂଯମ କରିବା ହିଁ ପ୍ରକୃତରେ ସଂଯମତା ଜଗତର ବୈଦିକ ତଥା ଲୌକିକ ମାର୍ଗରେ ଯାହା ନିନ୍ଦା ଯୋଗ୍ୟ କର୍ମ ଅଟେ, ଉକ୍ତ କାମ କରିବାରେ ଯେଉଁ ସ୍ୱାଭାବିକ ସଂକୋଚବୋଧ ହୋଇଥାଏ ତାହାକୁ ହିଁ ସଂଯମତା କୁହାଯାଇଥାଏ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ମନୁଷ୍ୟ ବିବେକ ଏବଂ ଜ୍ଞାନାନୁସାରେ ସଂଯମତା ରକ୍ଷା କରିବା ଉଚିତ । ସଂଯମତା ଦ୍ୱାରା ଈଶ୍ୱରଙ୍କ କୃପା

www.shirdisaipeeth.org

ଖୁବ୍ ସହଜରେ ମିଳିଥାଏ ।

(9) [ÔN : ମନୁଷ୍ୟ ନିଜର ଖରାପ ଗୁଣ ଗୁଡ଼ିକ ତ୍ୟାଗ କରିବା । ଯଥା :- ମଦ୍ୟପାନ, ଧୂମପାନ ଇତ୍ୟାଦିକୁ ପ୍ରକୃତରେ ତ୍ୟାଗ କୁହାଯାଏ ନାହିଁ । ତ୍ୟାଗର ପ୍ରକୃତ ଅର୍ଥ ହେଉଛି ନିଜର କୁକର୍ମ ଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ କରି ତାହାକୁ ଇଶ୍ୱରଙ୍କ ଶ୍ରୀଚରଣରେ ସମର୍ପି ଦେବା । ମନୁଷ୍ୟର ମହାନତା ତାର ବେଶଭୂଷାରୁ ଜଣାଯାଏ ନାହିଁ ବରଂ ତାର ଆଚରଣରୁ ହିଁ ଜଣାଯାଇଥାଏ । ସେଥିପାଇଁ ଖରାପ ଆଚରଣ ଗୁଡ଼ିକ ତ୍ୟାଗ କରି ଭଲ ଆଚରଣ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଉଚିତ୍ । ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ଖରାପ ଗୁଣ ଗୁଡ଼ିକ ତ୍ୟାଗ ନ କରେ ସେ ଉଇହୁଙ୍କା ଭିତରେ ପ୍ରବେଶ କରିଥିବା ସର୍ପପରି ନଷ୍ଟ ହୋଇଥାଏ ।

(10) ÒaeÌNÔ : ବୈରାଗ୍ୟ କହିଲେ ସମସ୍ତେ ସଂସାରକୁ ତୁଚ୍ଛ ମଣି ତାହାକୁ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯିବାକୁ ବୁଝନ୍ତି, ଜୀବନକୁ ତୁଚ୍ଛ ମଣି ଜୀବନର ନିର୍ବାପନ କୁ ହିଁ ପରମ ଲକ୍ଷ୍ୟ ବୋଲି ବୁଝନ୍ତି । ପରମାର୍ଥ ବୋଲି ବୁଝନ୍ତି । ପ୍ରକୃତ ଅର୍ଥରେ କହିବାକୁ ଗଲେ ବୈରାଗ୍ୟ ବିବେକମୁଖୀ ହେବା ଦରକାର ।

(11) a_c[Ì : କୌଣସି ବିରୁଦ୍ଧ ମାର୍ଗରେ ନଯାଇ ନିଜ ବୁଦ୍ଧି ଅନୁସାରେ ବିନମ୍ର ଭାବରେ ଗତି କରିବା ହିଁ ବିନମ୍ରତା । ବିନମ୍ର ଗୁଣ ଦ୍ୱାରା ପଶୁ ମଧ୍ୟ ମନୁଷ୍ୟର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇଥାଏ । ବିନମ୍ର ଗୁଣ ଦ୍ୱାରା ସତ୍ୟ ସ୍ୱରୂପ, ଜ୍ଞାନ ସ୍ୱରୂପ, ଅନନ୍ତ ନିତ୍ୟ ପରମାନନ୍ଦ ସ୍ୱରୂପ, ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ଇଶ୍ୱରଙ୍କ ପ୍ରାପ୍ତି ହୋଇଥାଏ । ନମ୍ର ଗୁଣ ଦ୍ୱାରା ଦେବତା ମଧ୍ୟ ମନୁଷ୍ୟର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇଯାଆନ୍ତି ।

ଏତିକି ହିଁ ହେଉଛି ଇଶ୍ୱରଙ୍କ ସ୍ୱରୂପ । ଏହି ସମ୍ୟକ ଜ୍ଞାନ ଉଭୟ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଟେ । ପରମାତ୍ମା ମନୁଷ୍ୟ ରୂପରେ ସର୍ବଦା ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ରହିଛନ୍ତି; ତାହାଙ୍କର ସେବା କରିବା ଉଚିତ । ମନୁଷ୍ୟ ଯାହା କିଛି ବି କରେ ବା କରୁଛି ସବୁ ଭଗବାନଙ୍କ ହାତରେ । ସେ'ହିଁ ଆରମ୍ଭ କରିଥାନ୍ତି ଏବଂ ସେ'ହିଁ ଶେଷ କରିଥାନ୍ତି । ଇଶ୍ୱର ସମସ୍ତଙ୍କ ନିକଟରେ ଏବଂ ସବୁଆଡ଼େ ବ୍ୟାପି ରହିଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ମନୁଷ୍ୟ ତାଙ୍କର ଦର୍ଶନ କରିପାରୁ ନାହିଁ କି ତାଙ୍କୁ ପ୍ରାପ୍ତି କରିପାରୁ ନାହିଁ । ସେ ଅନ୍ଧ ଭାବରେ ଏହି ସାଂସାରିକ ମାୟା ମଧ୍ୟରେ ଘାଣ୍ଟି ହେଉଅଛି । ସେଥିପାଇଁ ଇଶ୍ୱରଙ୍କ ପ୍ରାପ୍ତି ପାଇଁ ଇଶ୍ୱରଙ୍କ କୃପା ଲାଭ କରିବା ଉଚିତ ।

ଏହି ସମ୍ୟକ୍ ଜ୍ଞାନ ମନୁଷ୍ୟକୁ ଇଶ୍ୱର ପ୍ରାପ୍ତି ପାଇଁ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ ।

NÑ[Ì&f jÔk
ସହର ସାହି, ବାରିପଦା

[LÌf jÕ^ÔÌÒe S` aÌaÌ jÌBeÌc

ମିଛ ମାୟା ସଂସାରରେ
ସତ ମିଛ ଖେଳ,
ଅଢେଇ ଦିନର ସୁଖ
ଭାଙ୍ଗେ ଧୂଳି ଘର....... (୧)

ପାଇବା ଓ ହଜାଇବା
ଜୁଆଖେଳ ପରି,
ସୁଖ ଦୁଃଖ ଆଣେ ବହି
ଗୁଣ ଅସୁମାରି । .... (୨)

ସତ୍ୟପଥେ ଚାଲେ ଫୁଲ
ମିଳେ ଅସରନ୍ତି,
ଅବାଟେ ଚାଲିଲେ କଣ୍ଟା
ମିଳେ ଦୁଃଖ ଭ୍ରାନ୍ତି .... (୩)

କିଏ ଦିଏ ଦିନ କାଟି
ସୁରାସାକୀ ମେଳେ,
କିଏ ଅବା ପ୍ରଭୁ ନାମ
ଅହରହ ଭାଳେ ।......... (୪)

ଯେପରି କର୍ମକୁ ଫଳ
ସେହିପରି ଥୁଆ,
ଭାଗ୍ୟକୁ ନିନ୍ଦୁଥାଏ ସଦା
ତୁଚ୍ଛା ଅଳସୁଆ ।........ (୫)

ଏଇଠି ସରଗ ସୁଖ
ଏଇଠି ନରକ,
ଖୋଜିବା ପାଇବା ଖେଳେ
ଏତିକି ଫରକ ।........ (୬)

ବାଟରେ ରହିଛି କଣ୍ଟା
ହୁଅ ସାବଧାନ,
ତ୍ରିକାଳ ସଂଧ୍ୟାରେ ଜପ
ସୁଧା ସାଇନାମ ।....... (୭)

ଶ୍ରୀ ସନାତନ ଦାସ
ବାରିପଦା

ଶିରିଡ଼ି ସାଇଙ୍କର ଅଲୌକିକ କାର୍ଯ୍ୟ ଓ ମହନୀୟ ଗୁଣ ଗୁଡ଼ିକ ଅସୀମ । ବାବାଙ୍କ କୃପାରୁ ମୁଁ ମୋର ଦୋଷ ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ କ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥନା କରି ମୋ ନିଜ ଅନୁଭୂତିରୁ ଶିରିଡ଼ି ସାଇବାବାଙ୍କ ବିଷୟରେ କିଛି ଲେଖିବାକୁ ଯାଉଛି । ସାଇବାବାଙ୍କ ଅସୀମ କରୁଣାକୁ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବାରେ କେତେ ଦୂର ସକ୍ଷମ ହୋଇପାରିବି ତାହା ମୁଁ ଜାଣେ ନାହିଁ । ବାବାଙ୍କ ଚରଣ କମଳରେ ଆମର ପରିବାର ବର୍ଗଙ୍କର ସହସ୍ର କୋଟି ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗ ପ୍ରଣାମ ଜଣାଇ ବାବାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ କୃପା ଭିକ୍ଷା କରୁଅଛୁଁ । ବାବାଙ୍କର ସମସ୍ତ– ଅନୁଭୂତି ଯାହା ସବୁ ମୁଁ ଅନୁଭବ କରିଛି ସେ ଗୁଡ଼ିକ ଯେପରି ନିର୍ଭୁଲରେ ପ୍ରକାଶ ହୋଇପାରେ ଏତିକି ମୋର ଦୟାର ସାଗର ଶିରିଡ଼ି ସାଇବାବାଙ୍କ ଠାରେ ବିନୀତ ପ୍ରାର୍ଥନା । ଆମେ ବାବାଙ୍କ କୃପାରୁ ସପରିବାର ବାବାଙ୍କର ଭକ୍ତ ।

୨୦/୨୫ ବର୍ଷ ତଳର କଥା । ସେତେବେଳେ ମୁଁ କୃପାର ନିଧାନ, ଦୟାର ସାଗର ବାବା ଶିରିଡ଼ି ସାଇଙ୍କ ବିଷୟରେ କିଛି ଜାଣିନଥିଲି । ଦିନେ ଦ୍ୱିପ୍ରହର ସମୟରେ ଜଣେ ଫଟୋ ବିକାଳି ଆସି ଆମ ଘର ଦ୍ୱାର ସାମ୍ନାରେ ଠିଆ ହୋଇ କହୁଛନ୍ତି– ବିଭିନ୍ନ ଠାକୁରଙ୍କର ଫଟୋ ଅଛି ନିଅନ୍ତୁ । ତାପରେ ସେହି ବିକାଳି ଗୋଟି ଗୋଟି କରି ଫଟୋ ମୋତେ ଦେଖାଇବାକୁ ଲାଗିଲା । ମୁଁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେହି ସମସ୍ତ ଫଟୋ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କାହିଁକି କେଜାଣି ସାଇବାବାଙ୍କର ଫଟୋଟିକୁ ଧରିପକାଇଲି । ସେହି ଫଟୋଟିକୁ ମୁଁ ଅନେକ ସମୟ ଧରି ଚାହିଁରହିଲି । ହଠାତ୍ ଦେଖିଲି ସେଠାରେ ଲେଖା ହୋଇଥିଲା– ସବ୍‌କା ମାଲିକ୍ ଏକ୍ । ମୁଁ ନିଜେ ନିଜେ ଅନୁଭବ କଲି ଯେପରି ସେହି ଚମତ୍କାରିତା ଫଟୋଟିକୁ ବାବା ସ୍ୱଇଚ୍ଛାରେ ଆସି ମୋ ହାତରେ ଦେଇଗଲେ । ସେହି ଫଟୋଟିକୁ ମୁଁ ରଖିଲି ଏବଂ ଠାକୁର ଘରେ ରଖି ପୂଜା କଲି କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଟିକେ ହେଲେ ଜାଣିନଥିଲି ଏହି ଫଟୋଟି କେଉଁ ଠାକୁରଙ୍କର ? ଏମିତି କିଛି ଦିନ ଚାଲିଗଲା । ମୁଁ ସେମିତି ଭକ୍ତିର ସହ ପୂଜା କରି ଚାଲିଥାଏ । ହଠାତ୍ ଅନେକ ଦିନ ପରେ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲି ସେହି ଫଟୋଟିରେ ଥିବା ଠାକୁର ଅନ୍ୟ କେହି ନୁହଁନ୍ତି, ସେ ହେଉଛନ୍ତି ସେହି ମୋର ପରମ ଆରାଧ୍ୟ ଶିରିଡ଼ି ସାଇ । ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ ସମସ୍ତ କଥା ଚିନ୍ତା କଲେ ମୋତେ ଚମତ୍କାରିତା ପରି ଅନୁଭବ ହୁଏ । ମୋ ଦେହର ଲୋମ ସବୁ ଶିହିରି ଉଠେ । ଖୁସିରେ ମୋ ନୟନରୁ ଟୋପା ଟୋପା ଲୁହ ନଦୀର ସ୍ରୋତ ପରି ବୋହି ଆସେ । ଦୟାର ସାଗର ବାବାଙ୍କର କୃପାରୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ମଧ୍ୟ ସେହି ଫଟୋ ମୋ ଠାକୁର ଘରେ ଅଛି ଏବଂ ତାଙ୍କର କୃପା ଦୃଷ୍ଟି ଆମ ପରିବାର ବର୍ଗଙ୍କ ଉପରେ ସର୍ବଦା ରହିଅଛି ।

ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କର ପୂଜ୍ୟ ଗୁରୁଜୀ ଶ୍ରୀଚନ୍ଦ୍ରଭାନୁ ଶତପଥୀ ଯିଏ ବାରିପଦା ନଗରୀରେ ଜନ୍ମ ଗ୍ରହଣ କରି ବାରିପଦା ମାଟିକୁ ପବିତ୍ର କରିଦେଇଛନ୍ତି, ସେ ସମସ୍ତ ବାରିପଦା ନିବାସୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବାରିପଦାରେ ଶିରିଡ଼ି ସାଇ ମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣ କରୁଛନ୍ତି ଶୁଣି ମୋ ମନ ଆନନ୍ଦ ଉଲ୍ଲାସରେ ଭରି ଉଠିଲା । ଗୁରୁଜୀ ଗୋଟିଏ ଭଲ ଦିନ ଦେଖି ଭୂମି ପୂଜା କଲେ । ମୁଁ ସେହି ଭୂମି ପୂଜା ଦେଖିବା ପାଇଁ ସେଠାକୁ ଯାଇଥିଲି । ସେଠାରେ ପୂଜ୍ୟ ଗୁରୁଜୀଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କଲି । ସେ ତାଙ୍କର ହାତଟିକୁ ମୋ ମସ୍ତକରେ ରଖି ଆଶୀର୍ବାଦ କଲେ । ମୁଁ ବହୁତ ଖୁସିରେ କାନ୍ଦି ପକାଇଲି । ବଡ଼ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଖୁବ୍ କମ୍ ଦିନରେ ବାବାଙ୍କ କୃପାରୁ ମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ସ–ନ୍ନ ହୋଇଗଲା । ଏହା ବାବାଙ୍କର ଚମତ୍କାର ନୁହେଁ ତ ଆଉ କଣ ? ଗୁରୁଜୀ ଶିରିଡ଼ି ସାଇବାବାଙ୍କର ପ୍ରାଣ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପୂଜା କରିବା ପାଇଁ ମହିଳା ମାନଙ୍କୁ ନଦୀରୁ ଜଳ ଆଣିବା ପାଇଁ କହିଲେ । ମୋତେ ମଧ୍ୟ ବାବାଙ୍କର ପ୍ରାଣ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ନଦୀରୁ ଜଳ ଆଣିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହେଉଥାଏ । ମନେ ମନେ ବାବାଙ୍କ ସ୍ମରଣ କରୁଥାଏ ବାବା ତାଙ୍କର କୃପାଦୃଷ୍ଟି ମୋ ଉପରେ ପକାଇଲେ – ମୋର ଆଶା ପୂରଣ ହୋଇପାରିଥାନ୍ତା । କିନ୍ତୁ ମୋର କୌଣସି ତ୍ରୁଟି ଯୋଗୁଁ ବାବାଙ୍କର କୃପା ମୋ ଉପରେ ପଡ଼ିଲା ନାହିଁ । ଯେତୋଟି କଳସ ଥିଲା ସେତେ ଜଣ ମହିଳା ହୋଇଯାଇଥାନ୍ତି । ମୋ ମନରେ ବହୁତ ଦୁଃଖ ହେଉଥାଏ । ବାବା କଣ ମୋର ଟିକେ ହେଲେ ବି ଡାକ ଶୁଣିଲେ ନାହିଁ ? ନିଜକୁ ମୁଁ ନିଜେ ଭୁଲ୍ ମନେକଲି । ବାବାଙ୍କୁ ମନେ ମନେ କହିଲି ବାବା ତୁମେ ତ ସମସ୍ତଙ୍କର ହୃଦୟରେ ବାସ କର । ତୁମେ ତ ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ । ସବୁ ଜାଣି ମଧ୍ୟ କାହିଁକି ଅଜଣା ହେଲ ? ମୋ ମନର ଦୁଃଖ କାହିଁକି ବୁଝିଲ ନାହିଁ । ରାତ୍ରିରେ ଶୋଇବା ସମୟରେ ଯେତେ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ମଧ୍ୟ ନିଦ ହେଉନଥାଏ । ଯେପରି ସ–ୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ମୋ ଆଖି ଦ୍ୱୟରୁ ନିଦ ଚାଲିଯାଇଥାଏ । କଣ କରିବି ବୋଲି ମନେ ମନେ ଚିନ୍ତା କରି ପ୍ରାତଃ ଚାରିଟାରୁ ଉଠି ନିତ୍ୟକର୍ମ ଶେଷ କଲି । ମନରେ ଆଶା ଥାଏ ଘର କାମ ଓ ପୂଜା ସାରି ବାବାଙ୍କର ପ୍ରାଣ ପ୍ରତିଷ୍ଠା

www.shirdisaipeeth.org

ପୂଜା ଦେଖିବା ପାଇଁ ମନ୍ଦିରକୁ ଯିବି । ମୋ ସ୍ୱାମୀ ନିଜର ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାହି ପ୍ରଥମେ ବାବାଙ୍କର ମନ୍ଦିରକୁ ଚାଲିଗଲେ । ମୁଁ ଘରେ ଠାକରୁ ପୂଜା କରୁଥାଏ । ବଡ଼ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା ହଠାତ୍ ମୋ ସ୍ୱାମୀ ମନ୍ଦିରରୁ ଦୌଡ଼ି ଆସି କହିଲେ ଶୀଘ୍ର ଆସ ବାବାଙ୍କର ପୂଜା ପାଇଁ ଜଳ ଆଣିବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ କଳସ ଅଧିକା ଅଛି । ଖୁସିରେ ମୁଁ କାନ୍ଦି ପକାଇଲି । ଶୀଘ୍ର ବାହାରି ମନ୍ଦିରକୁ ଯାଇ ସେଠାରେ ଯୋଗ ଦେଲି । ମନେ ମନେ କହୁଥାଏ ବାବା କେତେ ଦୟାଳୁ ଭକ୍ତଙ୍କର ମନକଥା ଠିକ୍ ଜାଣିପାରନ୍ତି । ମୋର ମନର ଚିନ୍ତନକୁ ଦୟାର ସାଗର ବାବା ବୁଝିପାରିଲେ । ବାବା ଦେହତ୍ୟାଗ କରିସାରିଲେ ମଧ୍ୟ ମୋତେ ସର୍ବଦା ଅନୁଭବ ହୁଏ ବାବା ଯେପରି ବର୍ତ୍ତମାନ ମଧ୍ୟ ମୋ ନିକଟରେ ଜୀବିତ ରହିଛନ୍ତି । ମୁଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ନିଜର ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରି ବାବାଙ୍କ ମନ୍ଦିରକୁ ଯାଏ ଏବଂ ବାବାଙ୍କ କୃପାରୁ ବାବାଙ୍କ ଚରଣ ଧୋଇବାର ସୌଭାଗ୍ୟ ପାଇଥାଏ । ଏହା ସବୁ ବାବାଙ୍କର ମୋ ଉପରେ କୃପା ନୁହେଁ ତ ଆଉ କଣ ? ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ବାବାଙ୍କ ଶ୍ରୀପୟରରେ ପୁଷ୍ପ ଦେଇ ପ୍ରଣାମ ଜଣାଏ ଏବଂ ବାବାଙ୍କ ନିକଟରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରେ- ବାବା ସଂସାରର ସମସ୍ତ ପ୍ରାଣୀଙ୍କର ମଙ୍ଗଳ ହେଉ ଏବଂ ସମସ୍ତଙ୍କର ମନୋବାଞ୍ଛା ପୂରଣ ହେଉ ଏବଂ ସମସ୍ତେ ସୁଖ ଶାନ୍ତିରେ ରୁହନ୍ତୁ । ମୋର ବାବାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଏତିକି ବିନୀତ ପ୍ରାର୍ଥନା ।

ପ୍ରାୟ ମଝିରେ ମଝିରେ ମୋ ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ଦେହ ଅସୁସ୍ଥ ରହୁଥାଏ । ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ଦେହ ଅସୁସ୍ଥ ପାଇଁ ମୋ ମନ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ହେଉଥାଏ । ପ୍ରତିଦିନ ମନ୍ଦିର ଯାଇ ବାବାଙ୍କ ନିକଟରେ ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ଦେହ ଅସୁସ୍ଥ କଥା ଜଣାଉଥାଏ । ଯେତେ ଚିନ୍ତାମଗ୍ନ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ବାବାଙ୍କ ମନ୍ଦିର ଗଲେ, ବାବାଙ୍କ ଚରଣ ସ୍ପର୍ଶ କଲେ ସବୁକିଛି ଭୁଲିଯାଏ । ଦିନେ ରାତ୍ରିରେ ଶୋଇ ହଠାତ୍ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖୁଛି, ମୁଁ ବାବାଙ୍କ ଦର୍ଶନ ପାଇଁ ବାବାଙ୍କ ମନ୍ଦିରକୁ ଯାଇଛି । ବାବାଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କରି ବାବାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ସବୁ କଥା ଜଣାଉଅଛି । ହଠାତ୍ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା ଜଣେ ବୟସ୍କ ବ୍ରାହ୍ମଣ ମୋତେ ଡାକି କହିଲେ - ଏହି ବିଭୁତି ଗୁଡ଼ିକ ନେଇଯାଅ, ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ଦେଇଦେବ । ମୋତେ ଯେପରି ଲାଗିଲା ବାବା ସ୍ୱୟଂ ମୋତେ ସେହି ବିଭୁତି ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଦାନ କରୁଛନ୍ତି । ସେହି ସମୟରେ ମୋ ପଛରେ ଜଣେ ଭଦ୍ରବ୍ୟକ୍ତି ଠିଆ ହୋଇ ରହିଥାନ୍ତି । ସେ ମଧ୍ୟ ସେହି ସ୍ୱୟଂ ବାବାଙ୍କ ରୂପରେ ଆସିଥିବା ବୟସ୍କ ପୂଜାରୀଙ୍କୁ ବିଭୁତି ମାଗିଲେ । ପୂଜାରୀ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କହିଲେ ଆଉ ବିଭୁତି ନାହିଁ ଶେଷ ହୋଇଯାଇଛି । ଏହା ସବୁ କରୁଣାକର ବାବାଙ୍କର କୃପା । ହଠାତ୍ ମୋ ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା ଦେଖିଲି ସକାଳ ହୋଇଯାଇଛି । ଭାବିଲି ରାତ୍ରିରେ ଦେଖିଥିବା ଦୃଶ୍ୟ ସତ ନା ସ୍ୱପ୍ନ । ମନରେ ବହୁତ ପ୍ରଶ୍ନ, ସ୍ୱତଃ ଉଙ୍କି ମାରୁଥାଏ । ବିଛଣାରୁ ଉଠି ପ୍ରଥମେ ବାବାଙ୍କ ଫଟୋଟିକୁ ପ୍ରଣାମ କଲି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ପରି ନିଜର ନିତ୍ୟକର୍ମ ଶେଷ କରି ଫୁଲ, ଧୂପକାଠି ଓ ଦୀପ ନେଇ ମନ୍ଦିରକୁ ଗଲି । ବାବାଙ୍କ ପାଦରେ ଫୁଲ ଦେଇ ପ୍ରଣାମ କଲି । ଏକ ଲୟରେ ବାବାଙ୍କୁ ଚାହିଁ ରହିଥାଏ । ମୋ ଆଖିରୁ ଆପେ ଆପେ ଲୁହର ସ୍ରୋତ ବୋହି ଚାଲିଥାଏ । ବାବା କଣ ସ୍ୱୟଂ କାଲି ମୋ ସ୍ୱପ୍ନରେ ପୂଜାରି ରୂପରେ ଆସି ତାଙ୍କର କୃପା ଦୃଷ୍ଟି ମୋ ଉପରେ ଦେଲେ ଓ ମୋର ମନର ଦୁଃଖକୁ ବୁଝିପାରି ମୋର ମନୋବାଞ୍ଛା ପୂରଣ କଲେ । ସତରେ ବାବା ବଡ଼ ଦୟାଳୁ, ଭକ୍ତଙ୍କର ଦୁଃଖକୁ ଦେଖିପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ଭକ୍ତ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସେ କେତେ କଷ୍ଟ ଓ ଯନ୍ତ୍ରଣା ସହ୍ୟ କରିଥାନ୍ତି । ଏହିପରି ବାବାଙ୍କର ଅସୀମ ଅଲୌକିକ ମହିମା ଗୁଡ଼ିକ ରହିଛି । ଯେପରି ଆକାଶର ତାରା, ବୃକ୍ଷର ପତ୍ର ଇତ୍ୟାଦିକୁ ଗଣନା କରିହୁଏନାହିଁ । ସେହିପରି ବାବାଙ୍କର ଅସୀମ ମହିମାକୁ ଗଣନା କରିହେବ ନାହିଁ । ମୋର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିବାର ବାବାଙ୍କର ଚରଣାଶ୍ରିତ । ବାବାଙ୍କର କୃପାରୁ ଆମେ ସମସ୍ତେ ମଙ୍ଗଳରେ ରହୁଛୁ ।

ବାବା ଯେତେ ଦୂରରେ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ଭକ୍ତମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚି ସେମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାନ୍ତି ଏବଂ ସମସ୍ତ ବିପଦରୁ ମୁକ୍ତ କରିଥାନ୍ତି ।

ଶ୍ରୀମତୀ ଶାନ୍ତିଲତା ସିଂ
ସହରସାହି, ୱା.ନଂ.-୮

with best Compliments from:

OMM SAI BABA ENTERPRISES & COMMUNICATION

BADABAZAR, BARIPADA, MAYURBHANJ

Deals in :- STD, Xerox, Mobile, Spiral Binding, Lamination, Travels.

jÐ²¡[L `¡[ÑL

jÐସ୍କୃତିକ ଚିହ୍ନ ଆମ ଜୀବନ ସାମାଜିକ ସଭ୍ୟତା ଓ ସଂସ୍କୃତିର ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଆଧାର ଅଟେ । ସମସ୍ତ ମାଙ୍ଗଳିକ କାର୍ଯ୍ୟର ଶୁଭଅବସରରେ ଅନେକ ପ୍ରକାରର ପ୍ରତୀକ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥାଏ । ଯେପରିକି କଳସ, ଶ୍ରୀଫଳ, ପଦ୍ମ, ସ୍ୱସ୍ତିକ, ଓଁ, ଶ୍ରୀଯନ୍ତ୍ର,ମନ୍ତ୍ର ତଥା ମୂର୍ତ୍ତିଆଦିର ପୂଜା ପ୍ରଭୃତି ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ପରପଂରା ଅଟେ । ପରମ ପବିତ୍ର ଶୁଭମଙ୍ଗଳକାରୀ ପ୍ରତୀକର ପୂଜା ସବୁ ସଂପ୍ରଦାୟ ଲୋକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଦି ଅନାଦି କାଳରୁ ପ୍ରଚଳିତ । ଉକ୍ତ ଶୁଭ ପ୍ରତୀକର ମହତ୍ତ୍ୱ ବୁଝି ଉପଯୁକ୍ତ ସମୟରେ ପୂଜା କରିଲେ ପୂଜା ଫଳପ୍ରଦ ହୁଏ । ଉକ୍ତ ପ୍ରତୀକର ସ୍ୱରୂପ ବିଷୟରେ ନିମ୍ନରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଉଅଛି ।

Lfj: ଭାରତୀୟ ସଂସ୍କୃତିରେ କଳସର ବିଶେଷ ସ୍ଥାନ ରହିଛି । ଜଳପୂର୍ଣ୍ଣ କଳସରେ ଆମ୍ରପତ୍ର, ପୁଷ୍ପ ଏବଂ ଶ୍ରୀଫଳ ଅଳଂକୃତ କଳସ ବୈଦିକ କାଳରୁ ସୁମଙ୍ଗଳ ଓ ସୁସମୃଦ୍ଧିର ପ୍ରତୀକ ରୂପେ ପରିଗଣିତ । ମାଙ୍ଗଳିକ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯେପରିକି ନିତ୍ୟ ପୂଜା, ସତ୍ୟନାରାୟଣ ପୂଜା, ଅଭିଷେକ, ଗୃହପ୍ରବେଶ, ବ୍ୟବସାୟ ପୂର୍ବରୁ ପୂଜା, ବିବାହ ବ୍ରତାଦି ସମସ୍ତ ଧାର୍ମିକ ଅନୁଷ୍ଠାନରେ କଳସ ପୂଜାର ସ୍ଥାନ ମୁଖ୍ୟ ଅଟେ । କୌଣସି କର୍ମର ଶୁଭାରମ୍ଭରେ ପ୍ରଥମେ ଘଟ ବା କଳସ ସ୍ଥାପନା କରି ଗଣେଶଙ୍କୁ ଆବାହନ କରାଯାଇଥାଏ ।

ସୃଷ୍ଟିର ପ୍ରାରମ୍ଭରୁ ଜଳର ମହତ୍ତ୍ୱ ଅତି ଉଚ୍ଚ । ଜଳ ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ଏକ ଅଂଶ ବିଶେଷ । ମଙ୍ଗଳ କଳସରେ ଜଳ ପୂର୍ଣ୍ଣ କରି ରଖିବା ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ସୃଜନର ପ୍ରତୀକ ଅଟେ । ପୁନର୍ବାର କଳସରେ ଥିବା ଆମ୍ରପତ୍ର ତଥା ନଡ଼ିଆ ରଖି ପୂଜା କରିବାର ବିଧି ଅତ୍ୟନ୍ତ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଟେ । ନଡ଼ିଆକୁ ଶୁଭ ଫଳର ମାନ୍ୟତା ଦିଆଯାଇଛି । ପୂଜା ଅଥବା ଶୁଭକାର୍ଯ୍ୟ ସମୟରେ ନଡ଼ିଆର ମହତ୍ତ୍ୱ ଅତି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ନଡ଼ିଆର ଚମତ୍କାର ଉପଯୋଗୀତା କାରଣରୁ ଏହାକୁ ଶ୍ରୀଫଳ କୁହାଯାଏ । ଆଦିକାଳରୁ ମନୁଷ୍ୟ ଏହାକୁ ବହୁବିଧ ଉପଯୋଗ କରିଆସୁଛି । ନଡ଼ିଆରେ ପୁନଃପୁଷ୍ଟିକର ଖାଦ୍ୟ ସହିତ ମୂଲ୍ୟବାନ ଔଷଧୀୟ ଗୁଣ ବିଦ୍ୟମାନ ଅଛି । ନଡ଼ିଆର ପାଣି ପିଇବା ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପାଇଁ ଫଳପ୍ରଦ ଅଟେ । ପୂଜା, ଧାର୍ମିକ ଅନୁଷ୍ଠାନ, ସାଂସ୍କୃତିକ ଆୟୋଜନ ଆଦି ଶୁଭକାର୍ଯ୍ୟରେ ଶ୍ରୀଫଳକୁ ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ ରୂପେ ଉପଯୋଗ କରାଯାଇଥାଏ । ଉକ୍ତ ପବିତ୍ର ଶ୍ରୀଫଳକୁ କଳସ ଉପରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇଥାଏ । ହଳଦୀ, କୁଙ୍କୁମ, ଅରୁଆ ଚାଉଳ ଏବଂ ଫୁଲରେ ଅଭିସିଞ୍ଚିତ ଶ୍ରୀକଳସର ପବିତ୍ରତା ଅକ୍ଷୁଣ୍ଣ ଅଟେ ।

ମଙ୍ଗଳ କଳସ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାନବ ଜୀବନକୁ ମଙ୍ଗଳମୟ କରିବାର ଶୁଭ ସନ୍ଦେଶ ଦେଇଥାଏ । କୌଣସି ଶୋଭାଯାତ୍ରାରେ ଝିଅମାନେ ନିଜ ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ମଙ୍ଗଳ କଳସ ଧାରଣ କରିଲେ ଉକ୍ତ ଉତ୍ସବର ମହତ୍ତ୍ୱ ଦ୍ୱିଗୁଣିତ ହୋଇଥାଏ । ବିବାହ ଉତ୍ସବର ମାଙ୍ଗଳିକ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସଧବା ସ୍ତ୍ରୀମାନେ ଶ୍ରୀକଳସକୁ ଧରି ବରକନ୍ୟାଙ୍କ ସାଥିରେ ଚାଲିଥାନ୍ତି । ମାଙ୍ଗଳିକ କାର୍ଯ୍ୟ ଅଥବା ବିଜୟ ଅଭିଯାନ ଆଦି ପ୍ରସଙ୍ଗ ସମୟରେ ଶ୍ରୀକଳସ ଦର୍ଶନକୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶୁଭ ଭାବରେ ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଏ । ପଚାଶ ଆଙ୍ଗୁଳି ପରିଧି, ଷୋହଳ ଆଙ୍ଗୁଳି ଉଚ୍ଚତା, ଆଠ ଆଙ୍ଗୁଳି ମୁହଁ ଆକାରର ମଙ୍ଗଳ କଳସକୁ ବିଶେଷ ଶୁଭର ମାନ୍ୟତା ଦିଆଯାଇଛି । ଯେଉଁ ଲୋକ ଜୀବନ ରୂପୀ କଳସ ଯେଉଁଥିରେ କି ସ୍ନେହ, ସୌଜନ୍ୟ, ସତ୍‌କାର୍ଯ୍ୟ, ଦୟା, ଜ୍ଞାନ, ଦେବକାର୍ଯ୍ୟ, ରାଷ୍ଟ୍ରକାର୍ଯ୍ୟର ସମାବେଶ ଅଛି, ଏହାକୁ ନିଜର ଶୀର୍ଷ ଭାଗରେ ଧାରଣ କରି ଅଗ୍ରସର ହୁଏ, ତାହାର ଶୁଭ ଫଳ ପ୍ରାପ୍ତିର ମାର୍ଗ ସ୍ୱତଃ ପ୍ରଶସ୍ତ ହୋଇଥାଏ ।

h<: ସମୁଦ୍ରରୁ ଜାତ ହୋଇଥିବା ଏକ ବିଶେଷ ମୂଲ୍ୟବାନ ପଦାର୍ଥ ଅଟେ । ଅଥର୍ବ ବେଦ ତଥା ଅନେକ ଧର୍ମ ଗ୍ରନ୍ଥରେ ଶଙ୍ଖର ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି । ବୈଦିକ କାଳରୁ ଶଙ୍ଖକୁ ବିଶେଷ ପବିତ୍ର, କଲ୍ୟାଣକାରୀ ଏବଂ ଶୁଭ ରୂପେ ସ୍ୱୀକୃତି ଦିଆଯାଇଛି । ଦୈନିକ ପୂଜାପାଠରେ ଶଙ୍ଖକୁ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦିଆଯାଇଛି । ଆରାଧାନା ଓ ମାଙ୍ଗଳିକ କାର୍ଯ୍ୟର ଶୁଭାରମ୍ଭ ତଥା ପୂର୍ଣ୍ଣାହୁତିରେ ଶଙ୍ଖଧ୍ୱନିର ମହତ୍ତ୍ୱକୁ ଭାରତୀୟ ପରଂପରାରେ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଦିଆଯାଇଛି । ଶଙ୍ଖ ଏବଂ ଶ୍ରୀଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କର ଅତୁଟ ସମ୍ବନ୍ଧ ରହିଛି । ଏଣୁ କୁହାଯାଏ ଯେ, ଯାହାର ପୂଜା ଗୃହରେ ଶଙ୍ଖ ଅଛି , ସେଠାରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସର୍ବଦା ବାସ କରନ୍ତି । ଶଙ୍ଖକୁ ଧର୍ମ ଚିହ୍ନର ମାନ୍ୟତା ଦିଆଯାଇଛି । ଶୁଭ ମାଙ୍ଗଳିକ କାର୍ଯ୍ୟ ସମୟରେ ଶଙ୍ଖ ପୂଜାକୁ ଦେବକାର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରଥମ ଚରଣ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ । ଶଙ୍ଖ ପୂଜାର ବୈଦିକ କାଳରୁ ବିଶେଷ ମହତ୍ତ୍ୱ ଅଛି । ଶ୍ରୀପୂଜନ ସମୟରେ ଶଙ୍ଖନାଦରେ ସପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିସର ପବିତ୍ର ହୋଇଯାଏ । ସମୁଦ୍ରରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ଶଙ୍ଖରେ ସମୁଦ୍ରର ବିଶାଳତା, ମହାନତା, ବୈଭବ, ସମୃଦ୍ଧିର ସମାବେଶ ଅଛି । ଏଣୁ ଉତ୍ତମ ଗୁଣଯୁକ୍ତ ଶଙ୍ଖ ପୂଜା ବିଧିର ପ୍ରମୁଖ ଅଂଶ ହୋଇଯାଇଛି । ପ୍ରାଗ୍ ଐତିହାସିକ କାଳରୁ ଆମର ଋଷିମୁନିଗଣ ଝାଡ଼ ଜଙ୍ଗଲରେ ରହି ସାଧନା, ତପଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟାଦି କାର୍ଯ୍ୟ

www.shirdisaipeeth.org

କରୁଥିଲେ । ରାସ୍ତାରେ ଚାଲିବା ସମୟରେ ଅଥବା ଯଜ୍ଞ-ହବନ ପ୍ରଭୃତି ସମୟରେ ବହୁତ ଜୋରରେ ଶଙ୍ଖ ଫୁଙ୍କୁଥିଲେ । ଯାହାର ଶବ୍ଦରେ ଜଙ୍ଗଲରେ ଥିବା ଜନ୍ତୁ ଜାନୁଆରମାନେ ଭୟରେ ଦୂରକୁ ଚାଲିଯାଉଥିଲେ । ଏଣୁ ମୁନିଋଷିମାନେ ଶଙ୍ଖକୁ ଜୀବନ ରକ୍ଷକ ରୂପେ ଅଭିହିତ କରିଛନ୍ତି । ଶଙ୍ଖଧ୍ୱନି ମାନବ ଜୀବନ ପାଇଁ ଶକ୍ତିବର୍ଦ୍ଧକ ଅଟେ । କାରଣ ଏଥିରେ ପ୍ରଦୂଷଣ ଦୂରକରିବାର ଅଦ୍ଭୁତ କ୍ଷମତା ଅଛି । ପୁରାତନ କାଳରେ ଯୁଦ୍ଧ ସମୟରେ ଯେତେବେଳେ ଦୁଇପକ୍ଷ ସାମନା ସାମନି ହୋଇଯାଉଥିଲେ , ସେତେବେଳେ ଶଙ୍ଖ ଧ୍ୱନି ଦ୍ୱାରା ଯୁଦ୍ଧର ଆରମ୍ଭ କରୁଥିଲେ । ବୈଜ୍ଞାନିକ ପରୀକ୍ଷଣରୁ ଏହା ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଛି ଯେ, ଅନେକ ଔଷଧୀୟ ତତ୍ତ୍ୱରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଶଙ୍ଖ ମାନବ ଜୀବନର ରକ୍ଷକ ଅଟେ । ଶଙ୍ଖ ପାଣି ନିତ୍ୟ ସେବନ କରିବା ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟବର୍ଦ୍ଧକ ଅଟେ । ଶଙ୍ଖ ଭସ୍ମର ପ୍ରୟୋଗରେ ଅନେକ ଦୁରାରୋଗ୍ୟ ବ୍ୟାଧି ଭଲ ହୋଇଥାଏ । ଚତୁର୍ଭୁଜଧାରୀ ଭଗବାନ ବିଷ୍ଣୁ ସର୍ବଦା ଶଙ୍ଖ ଧାରଣ କରିଥାନ୍ତି । ଏଣୁ ଭଗବନାଙ୍କ ଧର୍ମ ପ୍ରତୀକ ଶଙ୍ଖ ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କର ବିଜୟର ଶୁଭ ସୂଚକ ରୂପେ ପରିଗଣିତ । ଭଗବାନ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଶଙ୍ଖ 'ପଞ୍ଚଜନ୍ୟ' ରୂପେ ବିଖ୍ୟାତ ।

j ªL: ସ୍ୱସ୍ତିକ ଆର୍ଯ୍ୟ ସଂସ୍କୃତିର ମାଙ୍ଗଳିକ ପ୍ରତୀକ ଅଟେ । ଏଣୁ ଏହି ଚିହ୍ନ ଭାରତୀୟ ସଂସ୍କୃତିରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଥାନ ରଖିଅଛି । ପରମ ମଙ୍ଗଳକାରୀ, କଲ୍ୟାଣ ସ୍ୱରୂପ ପ୍ରତୀକ ସ୍ୱସ୍ତିକ ଅନାଦି କାଳରୁ ଭାରତୀୟ ସଂସ୍କୃତି ସହିତ ଅଭିନ୍ନ ରୂପେ ଜଡ଼ିତ । ଅତି ପ୍ରାଚୀନ ସଭ୍ୟତାରେ ମଧ୍ୟ ମାନବଦ୍ୱାରା ଏହାର ପୂଜାବିଧିର ପ୍ରୟୋଗ ରହିଅଛି । ସମସ୍ତ ପ୍ରକାରର ମାଙ୍ଗଳିକ କାର୍ଯ୍ୟ, ପୂଜା, ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପୂଜା, ଗୃହ ପ୍ରବେଶ, ବିଭାଘର ଏବଂ ବ୍ରତଘରର ନିମନ୍ତ୍ରଣ ପତ୍ର ଆଦିରେ ସ୍ୱସ୍ତିକର ସଦୁପଯୋଗ କରାଯାଇଥାଏ । ଘରର କାନ୍ଥରେ ଦେବାଦେବୀଙ୍କର ଚିତ୍ର ସହିତ ସ୍ୱସ୍ତିକ ଚିହ୍ନ ଲେଖିବା ଅତି ପୁରାତନ ଗ୍ରାମୀଣ ପର-ରା ଅଟେ । ଶୁଭ କାର୍ଯ୍ୟରେ ମାଟି ଗୋବରରେ ଅଗଣାକୁ ଲିପା ପୋଛା କରି ଏହା ଉପରେ ମଧ୍ୟ ରଙ୍ଗ ଅଳତାରେ ସ୍ୱସ୍ତିକର ଚିହ୍ନ ଲେଖିବାର ବିଶେଷ ଧ୍ୟାନ ଦିଆଯାଇଥାଏ । ଚନ୍ଦ୍ର, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଇନ୍ଦ୍ର, ବରୁଣ ପୃଥିବୀ ପରି ଅନେକ ଦେବତାର ସଂଗମ, ଉକ୍ତ ପ୍ରତୀକ ଚିହ୍ନରେ ସମାବିଷ୍ଟ ଅଛି । ଏଣୁ ସମସ୍ତ ମାଙ୍ଗଳିକ କାର୍ଯ୍ୟକୁ କଲ୍ୟାଣକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ସ୍ୱସ୍ତିକ କୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କରି ଶ୍ରଦ୍ଧାପୂର୍ବକ ପୂଜା କରାଯାଇଥାଏ ।

ସ୍ୱସ୍ତିକର ଶୀର୍ଷର ସମକୋଣରେ ଥିବା ଅଙ୍କାବଙ୍କା ରେଖାସମୂହ ଯାହାର କି କାହାରି ସହିତ କୌଣସି ସ୍ପର୍ଶ ଅଥବା ସନ୍ଧି ବିନ୍ଦୁ ନଥାଏ, ତାହାକୁ ଅନ୍ତହୀନ ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥାଏ । ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଅନନ୍ତ ଅଟେ, ଅନ୍ତହୀନ ଅଟେ । ସୃଷ୍ଟିର ଉକ୍ତ ଗୁଢ଼ ରହସ୍ୟର ପ୍ରତୀକ ସ୍ୱସ୍ତିକ ଅଟେ । ସ୍ୱସ୍ତିକ ତଥା ପ୍ରଣବ ଅର୍ଥାତ୍ 'ଓଁ ଏକ ରୂପ ଅଟେ । ପ୍ରଣବ ସ୍ୱୟଂ ବ୍ରହ୍ମ ଅଟେ । ଗଣେଶ ପୁରାଣ ଅନୁସାରେ ସ୍ୱସ୍ତିକ ଶ୍ରୀଗଣେଶ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ସ୍ୱରୂପ ଅଟେ । ସ୍ୱସ୍ତିକକୁ ବିଶ୍ୱବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ପ୍ରତୀକ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ । ପୃଥିବୀରୁ ଆକାଶ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ଚତୁର୍ଭୁଜମୟ ସର୍ବବ୍ୟାପୀ ସ୍ୱରୂପ ପରି ସ୍ୱସ୍ତିକ ଚାରି ଭୁଜର ପ୍ରତୀକ ଅଟେ । ସ୍ୱସ୍ତିକ ଚାରି ବାହୁ ମୁଖ୍ୟ ଚାରି ଏବଂ ଦୁଇ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ତଥା ଅଧ ଦିଗ ସୂଚକ ଅଟେ । ଅର୍ଥାତ୍ ଦଶ ଦିଗର କଲ୍ୟାଣ ହେଉ ଏହି ବ୍ୟାପକ ଭାବ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥାଏ । ସ୍ୱସ୍ତିକ ବିଶ୍ୱ କଲ୍ୟାଣର ପ୍ରତୀକ ଚିହ୍ନ ଅଟେ । ଚତୁର୍ଭୁଜ ସ୍ୱସ୍ତିକ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ପାଇଁ କଲ୍ୟାଣ ତଥା ଶୁଭ ଭାବ ପ୍ରସାରିତ କରିଥାଏ ।

J : ଓଁ ଏପରି ଏକ ଶବ୍ଦ ଯେଉଁଠାରୁ କି ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି । ଏହି ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱ 'ଓଁ ମୟ ଅଟେ । ଅ ଉ ଏବଂ ମ ଏହି ତିନି ଅକ୍ଷରର ସଂଯୋଗରେ 'ଓଁ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି । ପ୍ରଭୁଙ୍କର ମୁଖ୍ୟ ନାମ 'ଓଁ ଅଟେ । ଯଜୁର୍ବେଦରେ ଏହି ନାମ ସ୍ମରଣର ବିଧାନ ଅଛି । ଏହାକୁ ପ୍ରଣବର ସଂଜ୍ଞା ଦିଆଯାଇଛି । ପ୍ରଣବର ଅର୍ଥ ପ୍ରକୃତିରେ ନବୀନ, ଯାହା ସର୍ବଦା ସଦ୍ୟ ଅଟେ, ନିତ୍ୟ ନବୀନ, ଅମର, ବ୍ରହ୍ମ ସ୍ୱରୂପ ଏବଂ ଆଦି ଅନନ୍ତ ଅଟେ ।

ଋଷି ମନୁ ଅ, ଉ ଏବଂ ମ ଏହି ତିନି ଅକ୍ଷରକୁ ଋକ୍, ଯଜୁ, ସାମ ଏହି ତିନି ବେଦର ଆଧାରର ସୃଷ୍ଟି ବୋଲି ସୃଷ୍ଟି ବୋଲି ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି । ଅ କାରକୁ ବ୍ରହ୍ମା, ଉ କାର କୁ ବିଷ୍ଣୁ ତଥା ମ କାରକୁ ମହେଶ୍ୱରଙ୍କର ସ୍ୱରୂପ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ । ଅ ଅକ୍ଷରର ଅର୍ଥ ସ୍ୱରବର୍ଣ୍ଣର ଆରମ୍ଭ ଏବଂ ମ ଅକ୍ଷର ବ୍ୟଞ୍ଜନ ବର୍ଣ୍ଣର ଅନ୍ତିମ ଅକ୍ଷର । ଅର୍ଥାତ୍ ସ୍ୱର ଏବଂ ବ୍ୟଞ୍ଜନ ମିଶି 'ଓଁ ସୃଷ୍ଟି । ବେଦ ଯେଉଁ ଅକ୍ଷରରେ ଲେଖାଯାଇଛି ଏହାର ସାଂକେତିକ ରୂପ 'ଓଁ ଅଟେ, ଯାହାକୁ କି ପରମେଶ୍ୱର ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ । ଓଁ ନାମ ଅକ୍ଷର ବ୍ରହ୍ମ ଅଟେ । ଅର୍ଥାତ୍ ଭୂତ, ବର୍ତ୍ତମାନ ଏବଂ ଭବିଷ୍ୟତ ସବୁ ଏହି 'ଓଁ କାରରେ ହିଁ ସମାବିଷ୍ଟ ଅଟେ । 'ଓଁ ଶବ୍ଦର ଉଚ୍ଚାରଣ ମାତ୍ରେ ସମସ୍ତ ମନ୍ତ୍ରର ଫଳଶ୍ରୁତି ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥାଏ । 'ଓଁ କାର ସର୍ବାତ୍ମକ, ସର୍ବମୟ ଏବଂ ସର୍ବାତୀତ ଅଟେ । ଏହା ସଗୁଣ ଏବଂ ନିର୍ଗୁଣ ମଧ୍ୟ ଅଟେ । 'ଓଁ ଶବ୍ଦ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ, ଅପରିସୀମ ବଳ ଏବଂ ଯଶ ତଥା ପ୍ରଣବ ଅର୍ଥାତ୍ ଗଣେଶଙ୍କ ପ୍ରଣବ ମଧ୍ୟ ଅଟେ ।

ସମସ୍ତ ନାମ ଏବଂ ରୂପ 'ଓଁ କାରଠାରେ ହିଁ ସମାହିତ ।

ଏହା ତ୍ରିକାଳତୀତ ସତ୍ୟ ଅଟେ । ଏକାଗ୍ରଚିତ୍ତ ହୋଇ ଏହାର ସ୍ୱରୂପ ଦେଖିବା ଦ୍ୱାରା ପରମାତ୍ମାର ବୋଧ ହୁଏ । 'ଓଁ' କାର ଉଚ୍ଚାରଣ ମାତ୍ରେ ଶରୀର ଭିତରେ ବିଦ୍ୟମାନ ଥିବା ସମସ୍ତ ଚକ୍ର ଜାଗ୍ରତ ଏବଂ ଗତିଶୀଳ ହୋଇଯାଏ । ସମସ୍ତ ବାତାବରଣ ଶୁଦ୍ଧ ଏବଂ ପବିତ୍ର ହୋଇଯାଏ । 'ଓଁ'-କାରର ଜପ ଏବଂ ତପରେ ଶୁଦ୍ଧତା ମନରେ ଶାନ୍ତି ଦିଏ । 'ଓଁ' କାର ଶ୍ରବଣରେ ଜୀବନ ସାର୍ଥକ ହୋଇଯାଏ । ସମସ୍ତ ମନ୍ତ୍ରର ପ୍ରଥମ ଅକ୍ଷର 'ଓଁ' ଅଟେ । ଈଶ୍ୱରଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ କରିବାର ଆରମ୍ଭ ମଧ୍ୟ 'ଓଁ' ଅଟେ । ଆତ୍ମା ସହିତ ପରମାତ୍ମାଙ୍କର ମିଳନର ମାର୍ଗ 'ଓଁ' ଅଟେ । ମୁକ୍ତିର ମାର୍ଗ 'ଓଁ' ଅଟେ । ଏଣୁ ଓଁ ମାନବ ଜୀବନର ସର୍ବସ୍ୱ ଅଟେ ।

*h*Ñ : ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କର ପ୍ରତୀକ ଅଟେ । ଶ୍ରୀ ଅର୍ଥାତ୍ ବୈଭବ ଲକ୍ଷ୍ମୀ । ହିନ୍ଦୁ ଧର୍ମ ଅନୁସାରେ ଭଗବାନ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କର ଅର୍ଦ୍ଧାଙ୍ଗିନୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କୁ ଧନଧାନ୍ୟ,ସୌଭାଗ୍ୟ, ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ, ସତ୍ୱଗୁଣ, ସର୍ବାତ୍ମକ କଲ୍ୟାଣର ଅଧିଷ୍ଠାତ୍ରୀ ଦେବୀ ରୂପେ ବିବେଚନା କରାଯାଏ । ପ୍ରାଚୀନ କାଳରୁ ମନୁଷ୍ୟ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟର ଦେବୀ ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କୁ ପୂଜା ଉପାସନା କରିଆସୁଛି । ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ପତ୍ନୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀ, ଆଦି ମାୟାଙ୍କର ପ୍ରଥମ ନାମ ଶ୍ରୀ ଅଟେ । ଭଗବାନ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପତି ରୂପେ ସମ୍ବୋଧନ କରାଯାଏ । ଏହିଠାରୁ ଶ୍ରୀ ର ମହତ୍ତ୍ୱ ପ୍ରତିପାଦିତ ହୋଇଥାଏ । ଶ୍ରେଷ୍ଠତାର ପ୍ରତୀକ ବା ଚିହ୍ନ ଶ୍ରୀ ସମସ୍ତ ଚିହ୍ନ ମଧ୍ୟରେ ଅଗ୍ରଣୀ ଅଟେ । ଶ୍ରୀ ସହିତ ପଦ୍ମର ସ-ର୍କ ଅତି ପ୍ରାଚୀନ ଅଟେ । ଋକ ବେଦରେ ଥିବା ଶ୍ରୀସୁକ୍ତ ଅନୁସାରେ ପଦ୍ମ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କର ବାସସ୍ଥାନ ଅଟେ । ଯାହାକି, ତାଙ୍କ ହାତରେ ଶୋଭା ପାଇଥାଏ । ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କର ବାସସ୍ଥାନ ଅଟେ । ଯାହାକି, ତାଙ୍କ ହାତରେ ଶୋଭା ପାଇଥାଏ । ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସୁବର୍ଣ୍ଣବର୍ଣ୍ଣା, ଚତୁର୍ଭୁଜଧାରିଣୀ ଅଟନ୍ତି, ଯାହାଙ୍କର ଗୋଟିଏ ହାତରେ ଧାନ କେଣ୍ଡା, ଅନ୍ୟ ହାତରେ ଧନ ସ-ତ୍ତି ଭରା ପୂର୍ଣ୍ଣକଳସ, ତୃତୀୟ ହସ୍ତରେ କଳାର ପ୍ରତୀକ ପଦ୍ମ ଏବଂ ଚତୁର୍ଥ ହସ୍ତରେ ଚକ୍ର ରହିଥାଏ । ଶ୍ରୀର ଗର୍ଭିତ ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଐଶର୍ଯ୍ୟ, ସମୃଦ୍ଧି, ଧନ ସଂପନ୍ନତା, ଜ୍ଞାନସଂପନ୍ନତା, ତଥା ମାନ-ପ୍ରତିଷ୍ଠାରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ।

ଶ୍ରୀ ସଂପନ୍ନତା ପ୍ରାପ୍ତି ହେଉ- ଏ ଆଶା ରହିଥାଏ, ସମସ୍ତଙ୍କ ମନରେ ଶୋଭା, ମାନ ସମ୍ମାନ ଏବଂ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପ୍ରାପ୍ତି ପାଇଁ ସାଧନ ହେଉଛି ଶ୍ରୀ ବୃଦ୍ଧି । ଯାହାକୁ କି ପାଇବା ପାଇଁ ସମସ୍ତଙ୍କ ମନରେ ଆଶା ଏବଂ ଇଚ୍ଛା ଥାଏ । ଶୋଭାର ଆଧାର ହେଉଛନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମୀ । ଯେଉଁଠାରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କର ବାସସ୍ଥାନ ନାହିଁ ସେହି ସ୍ଥାନ ଶ୍ରୀହୀନ, ଅର୍ଥାତ୍ ଶୋଭା ଶୂନ୍ୟ କୁହାଯାଏ । ମଧୁରବାଣୀ ଏବଂ ସମୃଦ୍ଧ ଭାଷା ଶ୍ରୀ ର ଦୁଇଟି ଅଭିନ୍ନ ଅଙ୍ଗ ଅଟେ । ଯାହାଦ୍ୱାରା ବ୍ୟକ୍ତିର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ବଢିଥାଏ ଏବଂ ସାମାଜିକ ମାନସମ୍ମାନ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ଏହିପରି ଭାବରେ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ବିକାଶ ପାଇଁ ଭାଷା ଏବଂ ବାଣୀର ମହତ୍ତ୍ୱ ସାଧୁ ସନ୍ଥଙ୍କ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଅତି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ଯାହାଦ୍ୱାରା କି ତାଙ୍କର ଆଭାମଣ୍ଡଳ ପବିତ୍ର ହୋଇଥାଏ । ଏହି ପ୍ରକାର ସାଧୁ ସନ୍ଥଙ୍କ ଶରଣରେ ଗଲେ ଶାନ୍ତି ଅନୁଭୂତ ହୋଇଥାଏ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତିର ମନରେ ମଙ୍ଗଳ ଭାବନା ଥାଏ ଯେ ସେ ଶ୍ରୀ ସଂପନ୍ନ ହେଉ । ଶ୍ରୀ ପ୍ରାପ୍ତିର ମାଧ୍ୟମ ହେଉଛି 'ସଂକଳ୍ପ' । ଆମେ ଯେପରି ସଂକଳ୍ପ କରୁ, ଏହାର ଅନୁରୂପ ଫଳ ପାଇଲେ ଶ୍ରୀ ବୃଦ୍ଧି ସହଜ ଏବଂ ସରଳ ହୋଇଯାଏ ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠଜନଙ୍କୁ ସମ୍ବୋଧନ କରିବା ସମୟରେ ସର୍ବପ୍ରଥମେ ଶ୍ରୀ ଲଗାଇ ନାମ ଲେଖାଯାଇଥାଏ । ଶ୍ରୀ ଆଦର ସୂଚକ ଶବ୍ଦ ଅଟେ । ସଭ୍ୟତା ଏବଂ ସମ୍ମାନର ଦ୍ୟୋତକ ଅଟେ । ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଙ୍କର ନାମ ପୂର୍ବରୁ ଶ୍ରୀମତୀ ଏବଂ ସୁଶ୍ରୀ ଲେଖିଲେ ଏହାର ଆଦର ଭାବ ବଢିଯାଏ । ପତିପତ୍ନୀଙ୍କୁ ଚିଠି ପ୍ରେରିତ କଲାବେଳେ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଲେଖାଯାଇଥାଏ । ଏହାର ଅର୍ଥ ପତ୍ନୀ ସହିତ ପତିର ସଂପର୍କ । ଅତି ଆଦରଭାବ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା ପାଇଁ ଶ୍ରୀମାନ କହି ସମ୍ବୋଧନ କରାଯାଇଥାଏ । ଏହାଦ୍ୱାରା ସଂପର୍କ ଦୃଢ଼ ହୋଇଥାଏ । ଏହାକୁ ଶିଷ୍ଟାଚାରର ପ୍ରତୀକ କୁହାଯାଏ । ଶ୍ରୀ ରେ ପୂଜ୍ୟଭାବ ସମ୍ମିଳିତ ହୋଇଥାଏ ।

^S- ବୈଦିକ କାଳରୁ ଧ୍ୱଜ ର ମହତ୍ତ୍ୱ ଅତି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ଧ୍ୱଜ ଆସ୍ଥା, ଶ୍ରଦ୍ଧା, ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଏବଂ ମାନସମ୍ମାନର ପ୍ରତୀକ ରୂପେ ଗଣନା କରାଯାଇଥାଏ । ଧ୍ୱଜ ପତାକା ଆକାଶରେ ଫର ଫର ହୋଇ ଉଡ଼ି ନିଜର ଉଚ୍ଚତାର ଶ୍ରେଷ୍ଠତା ତଥା ନିଜର ଉତ୍କୃଷ୍ଟତାର ପରିଚୟ ଦେଇଥାଏ । ପତାକାର ଅଙ୍କିତ ଥିବା ଚିହ୍ନ କୌଣସି ମହାନ ଅଭିପ୍ରାୟକୁ ଦର୍ଶାଇଥାଏ । ପ୍ରତୀକ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଧ୍ୱଜ ଅତ୍ୟନ୍ତ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଟେ । କୌଣସି ମାଙ୍ଗଳିକ କାର୍ଯ୍ୟ, ଭୂମିପୂଜନ, ଗୃହ ପ୍ରବେଶ, କୁମ୍ଭମେଳା, ଯାତ୍ରା ଆଦିରେ ଧ୍ୱଜାକୁ ବିଧିବଦ୍ଧ ପୂଜା କରାଯାଇଥାଏ । ଏଣୁ ଏହାକୁ ଧର୍ମ ଧ୍ୱଜ ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ ।

ଜଗତଗୁରୁ ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ ଧ୍ୱଜକୁ ଧର୍ମର ପ୍ରତୀକ ରୂପେ ସ୍ୱୀକାର କରିଥିବାରୁ ଧ୍ୱଜ ଧର୍ମର ଏକ ପୂଜ୍ୟ ପ୍ରତୀକ ହୋଇପାଇଛି । ମନ୍ଦିର ଉପରେ ଉଡୁଥିବା ପତାକା ପୃଥିବୀ ଏବଂ ଆକାଶର ସମନ୍ୱୟ ଦର୍ଶାଇଥାଏ ।

ହିନ୍ଦୀ ରଚନା- ବାସୁଦେବ ଗୋବିନ୍ଦଗୁରୁ
ଅନୁବାଦ - ଆଲେୟା ମହାନ୍ତି, ବାରିପଦା

hÑe c e l Ò ª [c

hÑ NÒZ h¯ _ cÓ

@jÔ hÑecelÒª[c§jÔ
a^ÒLhL FiÒ @_½`RtÓ
hÑjÑ[ecQÒtÒ]a[jÑ[h¦Ò
hÑc]k_c_LÑmLc hÑecQt`Ñ[ÔÒ\
ecelÒª[SÒ` a_ÒdNÓ1

ବୁଦ୍ଧ କୌଶିକ ଋଷି ଏହି ରାମ ରକ୍ଷା ମନ୍ତ୍ରକୁ ଅନୁଷ୍ଟୁପ ଛନ୍ଦରେ ରଚନା କରିଛନ୍ତି । ଏଥିରେ ରାମ, ସୀତା ଏବଂ ରାମଙ୍କ ଦୂତ ହନୁମାନଙ୍କ ବର୍ଣ୍ଣନା ରହିଛି । ସୀତାଙ୍କୁ ଏକ ଶକ୍ତି ରୂପରେ ବିଚାର କରି ରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କର କୃପାପ୍ରାପ୍ତି ନିମନ୍ତେ ରାମରକ୍ଷା ସ୍ତୋତ୍ର ଜପକୁ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଏ । (୧)

^ÔÒ¯]S_akÔ^[he^_iÔaw`]j_yÓ
`Ñ[aÒjaj_Ó
aLcf]f¸^Ò[Ò`j_c
acÌ*eYjÑ[cMLcf
cfÒmQ_Ô_Ñe]bÔ__fÔLe]Ñ©Ò
]^[ceSVc¨fÔecQtc2

(ପ୍ରଭୁ ରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଧ୍ୟାନ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ତାଙ୍କର କେଉଁ ରୂପକୁ ଆମ୍ଭେମାନେ ମନରେ ରଖିବୁ ତାହା ଏହି ଶ୍ଳୋକରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।)

ଯାହାଙ୍କ ହାତରେ ଧନୁବାଣ ରହିଛି, ଯେ ବଦ୍ଧ ପଦ୍ମାସନରେ ବିରାଜମାନ, ଯିଏ ପୀତବସ୍ତ୍ର ପରିଧାନ କରିଛନ୍ତି, ସଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ଫୁଟିତ ପଦ୍ମଫୁଲ ସହିତ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦିତା କରୁଥିବା ସୁପ୍ରସନ୍ନ ନୟନରେ ନିଜ ବାମ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ବିରାଜିତା ସୀତାଙ୍କୁ ଯେ ଅବଲୋକନ କରୁଛନ୍ତି, ଯାହାଙ୍କ ହସ୍ତ ନିଜର ଆଣ୍ଠୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଲମ୍ବିତ, ବିବିଧ ଅଳଂକାର ବିମଣ୍ଡିତ ସେହି ବିଶାଳ ଜଟାଧାରୀ ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ଆମ୍ଭେମାନେ ଧ୍ୟାନ କରିବା ।

Qe[ÔeO_\jÔh[ÒLV`aªec
HÒLLcleÔ`ÒjÒckÌ`[L_h_c3

ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ଚରିତ୍ରକୁ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବା ପାଇଁ ସହସ୍ର କୋଟି ଶ୍ଳୋକ ମଧ୍ୟ କମ୍ ପଡ଼ିଯିବ । ଶ୍ଳୋକର ଗୋଟିଏ ଅକ୍ଷର ଉଚ୍ଚାରଣରେ ମଧ୍ୟ ମହାପାପ ନାଶ ହେବାର ଶକ୍ତି ରହିଛି ।(୩)

^ÔÒ[_ÑÒf`fhÒcÔecÔeSÑaÒmQ_c
S_LÑmlÒZÒ`[ÔSVcLVc¨[c4
jÌj[Z^_aZ`ZÕ_¦ÔQe«Lc
jmÑf¯SN[[[cab[cSÔabc5
ecelÒ`ÒW[`sÓ`Ò`OÑÔjaLc]c
hÒeÒc eÒaÓ`[bmÔ]he\[SÒ6

ଯାହାଙ୍କର ବର୍ଣ୍ଣ ନୀଳପଦ୍ମ ପରି ଶ୍ୟାମଳ ଅଟେ । ଯାହାଙ୍କର ଚକ୍ଷୁ ପଦ୍ମଫୁଲ ପାଖୁଡ଼ା ସଦୃଶ, ଯିଏ ଘନ କେଶ ସମ୍ଭାରରେ ଶୋଭିତ, ଯାହାଙ୍କର ହାତରେ ଧନୁ-ବାଣ ଏବଂ ତରବାରୀ ଶୋଭାପାଉଛି, ରାକ୍ଷସମାନଙ୍କୁ ବିନାଶ, ବିଶ୍ୱକଲ୍ୟାଣ ଏବଂ ସାଧୁ ସନ୍ଥଙ୍କ ରକ୍ଷା କରିବା ନିମନ୍ତେ ଯିଏ ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରେ ଅବତାର ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି । ଯାହାଙ୍କର ଗୋଟିଏ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ସୀତା ଏବଂ ଅପର ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବିରାଜମାନ କରିଛନ୍ତି, ଏ ପ୍ରକାର ପ୍ରଭୁ ରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ସ୍ତୁତିଗାନ କରିବା ବାଲା ଏହି ରାମରକ୍ଷା ସ୍ତୋତ୍ରକୁ ପ୍ରତିଦିନ ପାଠ କଲେ ସମସ୍ତ ଇଚ୍ଛା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୁଏ ଏବଂ ସବୁ ପାପ ନାଶ ହୋଇଥାଏ ।

ରଘୁବଂଶରେ ଯାହାଙ୍କର ଜନ୍ମ ହୋଇଛି ଏହି ଦଶରଥପୁତ୍ର ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ମୋର ବୁଦ୍ଧି ଏବଂ ମସ୍ତକକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖନ୍ତୁ(୪,୫,୬)

ÒLhÒmÒÒ¯]Òh`[ahc[`¯ÒhÑ[
ÒZÔ`[cM[[cMÔÒjc[a–fÒ7

କୌଶଲ୍ୟାଙ୍କ ପୁତ୍ର ଶ୍ରୀରାମ ମୋର ଦୃଷ୍ଟି ସୁରକ୍ଷିତ ରଖନ୍ତୁ । ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ଋଷିଙ୍କର ଶିଷ୍ୟ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ଶିଷ୍ୟ ଶ୍ରୀରାମ ମୋର କାନକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖନ୍ତୁ । ସଂରକ୍ଷଣ ଦେଇ ଯଜ୍ଞ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସହାୟତା କରୁଥିବା ଶ୍ରୀରାମ ମୋର ନାକକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖନ୍ତୁ ଏବଂ ସୌମିତ୍ର ଅର୍ଥାତ୍ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କ ପ୍ରିୟ ଭ୍ରାତା ଶ୍ରୀରାମ ମୋର ମୁଖକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖନ୍ତୁ । (୭)

SkÒÔa]Ò_^Ó`[LÔ¶ÒbeÒ[at[Ó
²ÒuÒ]aÔ¯^Ó`[bÒSbÒNhLcLÓ8

ସମସ୍ତ ବିଦ୍ୟାରେ ପାରଙ୍ଗମ ସେହି ଶ୍ରୀରାମ ମୋର ଜିହ୍ୱାକୁ ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ । ଭରତଙ୍କର ଯିଏ ପୂଜନୀୟ ଅଟନ୍ତି, ସେହି ଶ୍ରୀରାମ ମୋର ଗଳାକୁ ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ । ଦିବ୍ୟ ଅସ୍ତ୍ରଯୁକ୍ତ ଏବଂ ଶିବ ଧନୁ ଭାଙ୍ଗିଥିବା ଶ୍ରୀରାମ ମୋର ବାହୁ ଓ କାନ୍ଧକୁ ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ ।(୮)

www.shirdisaipeeth.org

L0e j[`[0 `[k]¯ S c]N0S[
c^00 `[Me^0j_b0 Sca]h¯0 9

ସୀତାପତି ଶ୍ରୀରାମ ମୋର ହାତକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖନ୍ତୁ ଏବଂ ଶ୍ରୀରାମ, ଯିଏ ପରଶୁରାମଙ୍କ ଉପରେ ବିଜୟପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିଲେ, ସେ ମୋର ହୃଦୟକୁ ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ । ଖର ନାମକ ରାକ୍ଷକକୁ ନିଧନ କରିଥିବା ଶ୍ରୀରାମ ମୋର ଶରୀରର ମଧ୍ୟଭାଗକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖନ୍ତୁ ଏବଂ ଜାମ୍ବବାନଙ୍କ ଭୟ ଦୂର କରିଥିବା ଶ୍ରୀରାମ ମୋର ନାଭିଙ୍କୁ ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ ।(୯)

jN0ah0 LV `[ jL\_k_c[`b0
De e0rc0 `[e l Lfa_hL[10

ସୁଗ୍ରୀବ ଓ ହନୁମାନଙ୍କ ସ୍ୱାମୀ ଶ୍ରୀରାମ ମୋର ଅଣ୍ଟା ଏବଂ ଅଣ୍ଟାର ନିମ୍ନରେ ଥିବା ଶରୀରର ଅଂଶକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖନ୍ତୁ । ରଘୁକୁଳ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଏବଂ ରାକ୍ଷସ କୁଳର ବିନାଶକାରୀ ଶ୍ରୀରାମ ମୋର ଜଙ୍ଘକୁ ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ ।(୧୦)

S__0j[L`[S0+]hcM«L0
`0]abiZh]0 `[e0c lMf0 a`0 11

ସମୁଦ୍ରରେ ସେତୁ ବାନ୍ଧିଥିବା ଶ୍ରୀରାମ ମୋର ଆଣ୍ଠୁ, ଦଶମୁଖଧାରୀ ରାବଣକୁ ନିଧନ କରିଥିବା ଶ୍ରୀରାମ ମୋର ପାଦକୁ ଏବଂ ବିଭୀଷଣ ପ୍ରତି କୃପା କରିଥିବା ଶ୍ରୀରାମ ମୋର ତାଳୁକୁ ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ । ଏହି ପ୍ରକାର ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀରାମ ମୋର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଶରୀରର ଅନ୍ତର ତଥା ବାହାରକୁ ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ ।(୧୧)

H[0 eca0f0`[0 e l0 d0 jL[`0W[
j0Qe¯0 jM`[aS¯a_¯b0a[12

ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଶକ୍ତିରେ ଯିଏ ଶୁଦ୍ଧ ହୋଇଛନ୍ତି, ଏହିପରି ରାମରକ୍ଷା ସ୍ତୋତ୍ର ନିତ୍ୟ ପଠନ ଫଳରେ ମନୁଷ୍ୟ ଆୟୁଷ୍ମାନ, ସୁଖୀ, ପୁତ୍ରବାନ, ବିଜୟୀ ଏବଂ ବିନମ୍ର ହୋଇଥାନ୍ତି ।(୧୨)

`[fb[f0a0cQeZ{]QeZ0
_]½c` h¦0ª e l[0 ec_cb0 13

ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ନାମ ସ୍ମରଣ କରୁଥିବା ମନୁଷ୍ୟ ଆକାଶ, ପାତାଳ ଏବଂ ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରେ ବିଚରଣ କରୁଥିବା ଅଶୁଭ ଶକ୍ତି ମାନଙ୍କଠାରୁ ସୁରକ୍ଷିତ ରହିଥାଏ ।

e0c[ecb0][ecQ0t[a je_
_0e_m`00[ `0`b¦c¦Qat[14

'ରାମ', 'ରାମଭଦ୍ର' ଏବଂ 'ରାମଚନ୍ଦ୍ର' ଏଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କେବଳ ଗୋଟିଏ ନାମ ସ୍ମରଣ କଲେ ମନୁଷ୍ୟ ଯେ କେବଳ ପାପମୁକ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ତା'ନୁହେଁ, ପରନ୍ତୁ ସେ ଭୋଗ ଓ ମୋକ୍ଷ ମଧ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତ କରିଥାଏ ।

SN0³0[Lc0§Z ec_cbe l[c
d0 L0¶ ^e0¯r j0 Ley0 jajw¯0 15

ରାମନାମର ପବିତ୍ର ଏବଂ ଏକମାତ୍ର ବିଶ୍ୱ ବିଜୟୀ ସ୍ତୋତ୍ରକୁ କଣ୍ଠସ୍ଥ କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ସବୁ ସିଦ୍ଧି ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ସନ୍ତୋଷ ମିଳିଥାଏ ।(୧୫)

aS`&e_0c]00d ecLaQ0 j0e[
@a0k[s0 ja[mb0[S¯c=fc16

ବ୍ରଜପଞ୍ଜର ନାମକ ଏହି ରାମକବଚକୁ ପାଠ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ସବୁ ସ୍ଥାନରେ ବିଜୟ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ସେ ସୁଖ-ସ୍ୱାଛନ୍ଦ୍ୟ ଜୀବନ ଯାପନ କରେ ଏବଂ ସମସ୍ତେ ତାର ଆଜ୍ଞା ପାଳନ କରନ୍ତି ।(୧୬)

A]ia_0\j0` ece lcc0ke0
[\mM[a_`[0 `a0w a^0LhL0 17

ଶ୍ରୀ ଶଙ୍କର(ମହାଦେବ) ସ୍ୱୟଂ ସ୍ୱପ୍ନ ମାଧ୍ୟମରେ ବୁଧ କୌଶିକ ଋଷିଙ୍କୁ ରାମରକ୍ଷା ସ୍ତୋତ୍ରର ଉପାଦେୟତା ବୁଝାଇଥିଲେ ଏବଂ ସକାଳୁ ଉଠିଲା ମାତ୍ରେ ସେ ତାକୁ ଲେଖି ଦେଇଥିଲେ ।

Aec0 LÁa lZ0 aec0 jLf`]c
@bec0±0mL_0 ec0 hc_ j_0`b0 18

ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀରାମ ଏମିତି ଜଣେ ଦେବତା ଅଟନ୍ତି, ଯିଏକି ସମସ୍ତ ବିପଦରୁ ଆମକୁ ରକ୍ଷା କରିଥାନ୍ତି । କଳ୍ପବୃକ୍ଷ ସମାନ ଆମର ସମସ୍ତ କାମନାକୁ ପୂରଣ କରିଥାନ୍ତି, ଏବଂ ତିନିଲୋକକୁ ସୁଖ ତଥା ଶାନ୍ତି ଦେଇଥାନ୍ତି ।(୧୮)

[e0Z e`j0`0_ jLc0e c]a0f
`¨eLahf0 l QeL»S_c0e 19
$fcfh0_]0«[`0j akQe0Z
`0[]he\0j00[b[0e ecm l0Z 20
he0Z0 jajr_00h0ºja^_i[c
e l0Lf_k«0e[0¯[00_e0r0c 21

ଯୁବକ, ରୂପସଂପନ୍ନ, ସୁକୁମାର, ମହାନ ଶକ୍ତିମାନ, ପଦ୍ମଫୁଲ ସମାନ ବିଶାଳ ନେତ୍ର ବିଶିଷ୍ଟ, ହରିଣ ଛାଲରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ବଳ୍କଳ ପରିଧାନ କରିଥିବା, କନ୍ଦମୂଳ ଖାଇ ପେଟ ଭରଣ କରୁଥିବା, ସମସ୍ତ ଧନୁର୍ଦ୍ଧାରୀଠାରୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଏବଂ ରାକ୍ଷସ କୁଳ ନାଶ କରିଥିବା ଏହି

ରଘୁକୁଳରେ ଜନ୍ମ ନେଇଥିବା ଦଶରଥ ପୁତ୍ର ରାମ ଏବଂ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଆମକୁ ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ । (୧୯,୨୦,୨୧)

Arj³^_i a i¸h a l¯hN_i= j= 0_
e lZ ¯ cc e cm lZ aN[0 `\ j0]a
No[c 22

ଯାହାଙ୍କର ଧନୁ ସଦା ତତ୍ପର, ଯାହାଙ୍କର ତୂଣୀର କେବେହେଲେ ସମାପ୍ତ ହେଉ ନଥିବା ତୀରରେ ଭରପୁର ଏବଂ ଯିଏ ସର୍ବଦା ହାତରେ ବାଣ ରଖିଥାନ୍ତି ସେହି ପ୍ରକାର ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀରାମ ଏବଂ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ମୋତେ ରକ୍ଷା କରିବା ନିମନ୍ତେ ମୋର ସମ୍ମୁଖରେ ରହିଥାନ୍ତି ।(୨୨)

j0_w0 LaQ MXN Q `aZ^0e da
No_c0_ e0\ Îj L0 e c0 ` [jm lZ0 23

କବଚ ଧାରଣ କରିଥିବା, ଅସ୍ତ୍ର ଧରିଥିବା, ସର୍ବଦା ଧନୁତୀର ଧରି ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥିବା ଯୁବକ ଶ୍ରୀରାମ ଓ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ମୋର ଇଚ୍ଛାକୁ ପୂରଣ କରିବା ନିମନ୍ତେ ସର୍ବଦା କୃତକାର୍ଯ୍ୟ ହୁଅନ୍ତୁ ।(୨୩)

e 0c]he\ 0 h0e m lZ _Q0e a f
L Ly `e i0 `À0 0L h0m00¯ e0rc0 24
0a] «0a0]0 d0sh0 `eZ`e0 i rc0
S _L amb0 h c _`0c¯ `e Lc0 25
B0[0[_ S0`_[00 c]b¦0 hw¯ _[0
@h0c^^L0 `Z00 j0` 0`[_ j0h¯ 0 26

ଦାଶରଥି(ଦଶରଥଙ୍କ ପୁତ୍ର) ବୀର ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କ ଭାଇ, ବଳବାନ, ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶୀ, ପୂର୍ଣ୍ଣପୁରୁଷ, କୌଶଲ୍ୟାନନ୍ଦନ, ରଘୁକୁଳ ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ବେଦଜ୍ଞ, ପୁରୁଷୋତ୍ତମ, ଯଜ୍ଞେଶ, ସୀତାପତି, ପରାକ୍ରମୀ, ଏହିପରି ଶ୍ରୀରାମଙ୍କର ଅନେକ ନାମ ରହିଛି । ଯେଉଁ ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତିଦିନ ଉଚ୍ଚାରଣ କଲେ ମିଳୁଥିବା ପୁଣ୍ୟ, ଅଶ୍ୱମେଧ ଯଜ୍ଞ କଲେ ମିଳୁଥିବା ପୁଣ୍ୟଠାରୁ ବହୁତ ଅଧିକ ଲାଭଦାୟକ ଅଟେ । ଏଥିରେ ତିଳେମାତ୍ର ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । (୨୪,୨୫,୨୬)

e c0]a]fh0c0 `] l0 ` [a jjc
ªa« _cb]0a0_ 0[j0j e0Z _e0 27

ପୀତାମ୍ବର ପରିହିତ, ପଦ୍ମଲୋଚନ ଯୁକ୍ତ, ଦୁବତୁଲ୍ୟଶ୍ୟାମଳବର୍ଣ୍ଣୀ ରାମଙ୍କ ସ୍ତୁତି ସ୍ତୋତ୍ର ପାଠ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି କେବେହେଲେ ଭବବନ୍ଧନରେ ବାନ୍ଧି ହୁଅନ୍ତି ନାହିଁ । ଅଧିକନ୍ତୁ ସେମାନେ ଗୃହସ୍ଥ ଜୀବନଯାପନ କଲାଭଳି ଜଣାପଡ଼ନ୍ତି; ପରନ୍ତୁ ତାଙ୍କର ମନ ଋଷି ମୁନିଙ୍କ ପରି ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ସେମାନେ ମୋକ୍ଷ ଲାଭ ମଧ୍ୟ କରିଥାନ୍ତି ।(୨୭)

e c0 m lZ`aS0 eOae0 j [ `[0 jte0
L Ly0 LeZ À a0 NZ_^0 a``¯ 0 ^cLc
e 0St0 j[0ju0]he\[_¯ 0 h0 cf0 h «crc
a0t 0m Lbe c0 eOLf[fL0 e Oa0
e aZ ec 28

ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କ ଜ୍ୟେଷ୍ଠଭ୍ରାତା, ରଘୁକୁଳ ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ସୀତାପତି, ସୌମ୍ୟଦର୍ଶୀ ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶର କୁଳ ପ୍ରଦୀପ, କରୁଣାନିଧି, ସର୍ବଗୁଣ ସଂପନ୍ନ, ଅତିଧାର୍ମିକ, ଭକ୍ତଙ୍କ ନିକଟରେ ପ୍ରିୟ ତଥା ବନ୍ଦନୀୟ, ସତ୍ୟବାଦୀ, ସମସ୍ତ ରାଜା ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ଶ୍ୟାମଳବର୍ଣ୍ଣୀ, ଶାନ୍ତ ସ୍ୱଭାବଯୁକ୍ତ, ସାରା ବିଶ୍ୱର ସବୁଠାରୁ ସୁନ୍ଦର ଏବଂ ରାବଣକୁ ନିଧନ କରିଥିବା ପ୍ରଭୃତି ବିଭିନ୍ନ ଗୁଣ ତଥା ନାମରେ ଯେ ବିଶ୍ୱପ୍ରସିଦ୍ଧ ସେହି ରାମଙ୍କୁ ମୁଁ ବନ୍ଦନା କରୁଅଛି ।

e c ¯ e cb]¯ e cQt ¯ 0a^0j
eO_ \ ¯ _ \ ¯ j [¯ 0 `[0¯_c0 29

ରାମ, ରାମଭଦ୍ର, ରାମଚନ୍ଦ୍ର, ବିଧାତା ସ୍ୱରୂପ, ରଘୁନାଥ ପ୍ରଭୃତି ସୁନ୍ଦର ନାମ ଯାହାଙ୍କର ଅଛି ସେହି ସୀତାପତିଙ୍କୁ ମୁଁ ପ୍ରଣାମ କରୁଅଛି । (୨୯)

h e c e c eO_t_ e c e c
h e c e c be[NS e c e c
h e c e c eZLLh e c e c
h e c e c heZ0 ba e c e c 30

ରଘୁକୁଳ ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ଭରତଙ୍କ ବଡ଼ ଭାଇ, ନିଜର ଶୌର୍ଯ୍ୟବଳରେ ରଣଭୂମିକୁ ଥରହର କରୁଥିବା ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ଶରଣ ନିମନ୍ତେ ମୁଁ ଆସିଅଛି । (୩୦)

h e cQtQe0Z c_j je c,
h e cQe0Z aQj NZ c,
h e cQtQe0Z he j _c c,
h e cQtQe0Z heZ0 ``0]0 31

ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଚରଣକୁ ମୁଁ ଏକାଗ୍ରତା ପୂର୍ବକ ସ୍ମରଣ କରୁଛି । ମୁଁ ତାଙ୍କ ଚରଣକୁ ସ୍ତୁତି କରୁଛି । ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଚରଣରେ ନତମସ୍ତକ ହୋଇ ମୁଁ ତାଙ୍କ ଚରଣରେ ଆଶ୍ରୟ କାମନା କରୁଅଛି ।

c [e 0c c[`[e cQt0
j c e 0c c[jM e cQt0

www.shirdisaipeeth.org

jajÒ Òc eÒcQÒtÒ]¯Òf Ò,
_Ò_ÒÒ SÒÒ_ Ò_a SÒÒ_ _ SÒÒ_32

ମୋର ସମସ୍ତ ସଂପର୍କ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଅଟେ । ଶ୍ରୀରାମ ହିଁ ମୋ ପାଇଁ ମାତା, ପିତା, ସ୍ୱାମୀ ଏବଂ ମିତ୍ର ଅଟନ୍ତି । ଶ୍ରୀରାମ ହିଁ ମୋର ସର୍ବସ୍ୱ ଅଟନ୍ତି । ତାଙ୍କ ଭଳି ଦୟାଳୁ ଦ୍ୱିତୀୟ କାହା ବିଷୟରେ ମୋତେ ଜଣାନାହିଁ ।(୩୨)

]lÒZ mlÒZÒ djÒ aÒÒc[S_LÒ[SÒ
`e[Ò cÒe[djÒ [Ò aÒt eO_t_c33

ଯାହାଙ୍କ ଡାହାଣ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ, ବାମ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ସୀତା ଏବଂ ସମ୍ମୁଖ ଭାଗରେ ହନୁମାନ ବିରାଜିତ, ସେହି ରଘୁକୁଳ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ମୁଁ ବନ୍ଦନା କରୁଅଛି । (୩୩)

ÒmÒLÒbeÒcÒ eZe=Ò^ÒeÒ
eÒSÒaÒ_[Ò eOaÒh_Ò\c
LÒeZÒeÒ`Ò LeZÒLeÒ [Ò
hÒeÒcQtÒ heZÒ ``Ò]Ò34

ସମସ୍ତଙ୍କ ଉପରକୁ ଯେ କୃପାଦୃଷ୍ଟି ନିକ୍ଷେପ କରନ୍ତି, ରଣଭୂମିରେ ଯିଏ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପରାକ୍ରମୀ, ଯାହାଙ୍କର ନେତ୍ର ପଦ୍ମଫୁଲ ସଦୃଶ ସେହି ରଘୁକୁଳ ଶ୍ରେଷ୍ଠ କରୁଣାନିଧି, ଦୟାଳୁ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ଚରଣରେ ମସ୍ତକ ରଖି ମୁଁ ତାଙ୍କ ଶରଣରେ ଆଶ୍ରୟ ନେଉଛି । (୩୪)

cÒ_ÒSaÒ cÒe[[mÒÒaNÒ
SÒ[t¯Ò awc[Ò aeºc
a[Ò[SÒ aÒ_ed\cMÒÒ
hÒeÒc][Ò heZÒ ``Ò]Ò35

ମନତୁଲ୍ୟ ଗତି ବିଶିଷ୍ଟ, ବାୟୁତୁଲ୍ୟ ବେଗବାନ, ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ସମୂହକୁ ନିଜର ଆୟତ୍ତରେ ରଖିଥିବା ବୁଦ୍ଧିମାନ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ମର୍କଟ ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ରାମସେବକ ହିଁ ଅଟନ୍ତି ବାୟୁପୁତ୍ର ହନୁମାନ, ମୁଁ ତାଙ୍କର ଶରଣାପନ୍ନ ହେଉଛି ।(୩୫)

LS«Ò eÒceÒÒc[c^eÒ c^eÒlec
AekÒ La[ÒhÒMÒ aÒt aÒmÒLÒLÒLfc36

କବିତା ସ୍ୱରୂପ ବୃକ୍ଷର ଶାଖାରେ ବସି 'ରାମ-ରାମ' ପରି ଅକ୍ଷରର ମଧୁର ଗୀତ ଗାଉଥିବା କବିରୂପ କୋଇଲି ବାଲ୍ମୀକିଙ୍କୁ ମୋର ପ୍ରଣାମ ।(୩୬)

A`]Òc`k[ÒeÒ]Ò[ÒeÒ jaj-Ò]Òc
ÒmÒLÒbeÒcÒ hÒeÒcÒ bÒ¯Ò bÒ¯Ò_cÒcÒkc37

ସମସ୍ତ ଦୁଃଖ ବିନାଶ କରୁଥିବା ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ସ-ତ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱକୁ କୃପା ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖିଥିବା ସେହି ଯେଉଁ ଶ୍ରୀରାମ, ତାଙ୍କୁ ମୁଁ ସର୍ବଦା ବନ୍ଦନା କରୁଛି । (୩୭)

bS_Ò baaÒSÒ_ÒcÒS_Ò jMj-Ò]Òc
[S_Ò dc][Ò_ÒÒ eÒceÒÒc[NS_c38

'ରାମ-ରାମ' ଅକ୍ଷରର ସର୍ବଦା ଉଚ୍ଚାରଣ କଲେ ସଂସାର ରୂପୀ ବୀଜ ଧ୍ୱଂସ ହୋଇ ସୁଖ-ସ-ତ୍ତି ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ ଏବଂ ମୃତ୍ୟୁ ମଧ୍ୟ ଭୟଭୀତ ହୋଇଯାଏ ।(୩୮)

eÒÒcÒ eÒScZÒ j]Ò aS¯ÒÒ[eÒcÒ eÒchÒ bÒS
eÒÒcZÒbk[Ò_hÒQeZc eÒcÒ¯Ò[Òj_cÒ
eÒcÒ_Òª`eÒ¯ZÒ`e[eÒ eÒcjÒ]ÒÒjÒÎjÒkÒÒ
eÒÒcQrm¯Ò j]Ò ba[Òc ÒbÒeÒc cÒcwe39

ସମସ୍ତ ରାଜାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କର ସର୍ବଦା ବିଜୟ ହୋଇଥାଏ, ମୁଁ ସର୍ବଦା ରମାପତି ରାମଙ୍କୁ ଭକ୍ତି କରିଥାଏ । ଯେଉଁ ରାମ ରାକ୍ଷସମାନଙ୍କୁ ସଂହାର କରିଥିଲେ ତାଙ୍କୁ ମୁଁ ବନ୍ଦନା କରୁଛି । ମୁଁ ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କର ସେବକ ଅଟେ । ତାଙ୍କ ବିନା ମୋତେ ଆଶ୍ରୟ ଦେବା ପାଇଁ ଆଉ ଦ୍ୱିତୀୟ କେହି ନାହାନ୍ତି । ମୁଁ ଚାହୁଁଛି ଯେ, ରାମ ସର୍ବଦା ମୋ ମନରେ ରହନ୍ତୁ ଏବଂ ମୋତେ ଉଦ୍ଧାର କରନ୍ତୁ । (୩୯)

eÒc eÒÒc[eÒc eÒÒc cÒ_ÒeÒc
jkj_Òc[rmÒÒ eÒc_Òc aeÒ_Ò_40

ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ନାମ ଥରେ ଉଚ୍ଚାରଣ କରିବାଟା ବିଷ୍ଣୁସହସ୍ର ନାମ ସହିତ ତୁଳନୀୟ । ସେଥିପାଇଁ ବିଷ୍ଣୁସହସ୍ର ନାମ ଉଚ୍ଚାରଣ କରିବା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାପ୍ତ ହେବାକୁ ଥିବା ଶୁଭ ଆଶୀର୍ବାଦ ରାମ ନାମ ଥରେ ଉଚ୍ଚାରଣ କଲେ ମିଳିଥାଏ । ଅତଏବ ମୋର ଇଚ୍ଛା ରାମ ନାମ ସ୍ମରଣରେ ମୁଁ ନିମଗ୍ନ ହୋଇଯାଏ ।

ଏହି ପ୍ରକାର ବୁଦ୍ଧ କୌଶିକ ଋଷି ଦ୍ୱାରା ରଚିତ ରାମରକ୍ଷା ସ୍ତୋତ୍ରମ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା ।

ଶ୍ରୀସୀତା-ରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଚରଣରେ ସମର୍ପିତ ।

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଶଶିଭୂଷଣ ମିଶ୍ର
ସାଇ ନିକେତନ
ବାରିପଦା

c A`Zc_*¼ LR Lk`ea L ?

(b¦ c_*¼]e `Qe dB\a LR `he Dre Hk ªcÒe `Lh LedD@R Dre Ò]BR«- Ò]h aÒ]he `MÔ[jB AÒtf_e `cM Ò`–kL Ace `SÔ NeSÑ hÑd¦ Qtb_ h[`\ ktÑ `[L jBaa]h_ e jÕNkÑ[ÒkB HkL @_a] LedB@R)

`h - H`e LkL LkdH Òd Ò]a[cÒ_ c^Ô c_aS_ `B aÔLf[k@« ?

Dre - ବସ୍ତୁତଃ ସୂକ୍ଷ୍ମ ଶରୀର ରୂପ ହିଁ ଦେବତା । ଏହି ସ୍ଥିତିରେ କର୍ମ ହୁଏ ନାହିଁ, କେବଳ ଭୋଗ ହିଁ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭୋଗ ରହିଥାଏ ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୁକ୍ତି ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ପ୍ରଥମ କଥା ହେଉଛି ଯେ ଯେତେବେଳେ ପାପ ଏବଂ ପୁଣ୍ୟ ଉଭୟ ଶେଷ ହୋଇଯାଏ, ସେତେବେଳେ ମୂଳ ସ୍ୱରୂପ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ମାନବ-ଯୋନିରେ ହିଁ କର୍ମ ସମ୍ଭବ ହୁଏ, କର୍ମରୁ ହିଁ ଜୀବ-ଗତି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଥାଏ । ପୁନଶ୍ଚ ତାହା ପୁଣ୍ୟାତ୍ମକ କର୍ମ ଅଥବା ପାପାତ୍ମକ କର୍ମ ହୋଇପାରେ । ପୁଣ୍ୟାତ୍ମକ କର୍ମରେ ମଧ୍ୟ ଅଳ୍ପ ବହୁତ ପାପର ଅଂଶ ହୋଇପାରେ ଏବଂ ହୁଏତ କେତେ ଘୋର ପାପାତ୍ମକ କର୍ମ ହୋଇପାରେ, ଏଥିରେ ସାମାନ୍ୟ ପୁଣ୍ୟର ଅଂଶ ବି ଥାଇପାରେ । ଏଥିପାଇଁ ପ୍ରାରବ୍ଧକୁ କାଟିବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରାଣୀକୁ ବାରମ୍ବାର ଜନ୍ମ ନେବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ ଏବଂ ସେ ପାଇଁ ବହୁତ ସମୟ ଲାଗିଥାଏ । କେବଳ ସଦ୍‌ଗୁରୁ ହିଁ ଏହି ପ୍ରାରବ୍ଧ କାଟିବାରେ ସହାୟକ ହୋଇଥାନ୍ତି । ସେ ହିଁ କର୍ମକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଦିଗ ଦର୍ଶାଇଥାନ୍ତି । ଯେହେତୁ କର୍ମ ହିଁ ମୁକ୍ତିର ଆଧାର ଅଟେ ଏବଂ ମାନବ ଜୀବନର ହିଁ କର୍ମ କରିବାର ଅବସର ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥାଏ, ତେଣୁ ଦେବତାମାନେ ମଧ୍ୟ ମାନବ-ଜନ୍ମ ପାଇଁ ବ୍ୟାକୁଳିତ ହୋଇଥାନ୍ତି ।

`h- "c¦Òkae @\ LZ ?

Dre - 'ମୁକ୍ତ' ହେବାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି, 'ଅହମ୍' ଶୂନ୍ୟତା । ଯେତେବେଳେ 'ଅହମ୍' ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ସମାପ୍ତ ହୋଇଯାଏ, ମାତ୍ର ଈଶ୍ୱରଙ୍କର ହିଁ ସ୍ୱରୂପ ରହିଥାଏ, ତାହାହିଁ ମୁକ୍ତ ହେବାର ସ୍ଥିତି ଅଟେ । 'ଅହମ୍' ରୁ ହିଁ କର୍ମର ଉତ୍ପତ୍ତି ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ଜନ୍ମ-ଜନ୍ମାନ୍ତର ଚକ୍ର ପରିଚାଳିତ ହୁଏ ।

`h- `_¾ `ec¦@\a `ecc¦LkL LkdH?

Dre - ପରମବ୍ରହ୍ମ ସ୍ଥିତିରେ ପହଞ୍ଚିବା ହିଁ ପରାମୁକ୍ତ ସ୍ଥିତି ଅଟେ । ମୂଳକାରଣ ଅର୍ଥାତ୍ ଯେଉଁଠାରୁ ସୃଷ୍ଟି ଉଦ୍‌ଭୂତ ହୁଏ ଏବଂ ସବୁକିଛି ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ହୁଏ, ସେହି ମୂଳ କାରଣ ସ୍ୱରୂପରେ ପହଞ୍ଚିପିବା ହିଁ ପରାମୁକ୍ତି ଅଟେ । ଶ୍ରୀସାଇନାଥ ଏହି ଅର୍ଥରେ ପରାମୁକ୍ତ ଥିଲେ ।

`h- Che*¼ `[`À jc`Ze @\ LZ ?

Dre - ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ପ୍ରତି କର୍ମ, ଭକ୍ତି, ଜ୍ଞାନ ଏବଂ ଇଚ୍ଛାର ସମର୍ପଣ ହିଁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମର୍ପଣ ଅଟେ । କର୍ମ, ଭକ୍ତି ଏବଂ ଜ୍ଞାନ ସହିତ ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଇଚ୍ଛାର ସମର୍ପଣ କରାଯାଇନଥାଏ, ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମର୍ପଣ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୁଏ ନାହିଁ । ମହଲାଶପତି, କାକାସାହେବ ଦୀକ୍ଷିତ ପ୍ରଭୃତି ବାବାଙ୍କର ଉତ୍କୃଷ୍ଟ ଭକ୍ତ ରୂପରେ ପରିଗଣିତ ହେଉଥିଲେ କାରଣ ସେମାନେ ବାବାଙ୍କ ପ୍ରତି ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମର୍ପଣ କରିଥିଲେ ।

`h- ak HaÔ Che c^ÔÒe `\LÔ LZ ?

ଉତ୍ତର - ସମସ୍ତ ସୃଷ୍ଟିର କାରଣ ବିନ୍ଦୁ ହିଁ 'ବ୍ରହ୍ମ' । ଯେତେବେଳେ ଜଗତର ସୃଜନ ହୁଏ, ସଂଚାଳନ ହୁଏ ଏବଂ ବିଲୟ ହୁଏ, ସେତେବେଳେ ବ୍ରହ୍ମ ଶକ୍ତିର ଏହି ତିନୋଟି ସ୍ଥିତିକୁ ହିନ୍ଦୁ ଧର୍ମରେ କ୍ରମଶଃ ବ୍ରହ୍ମା, ବିଷ୍ଣୁ ଏବଂ ମହେଶ୍ୱର ଏବଂ ଏହି ତିନି ରୂପର ସମନ୍ୱୟକୁ ଈଶ୍ୱର କୁହାଯାଏ । ଏଣୁ ଈଶ୍ୱର ହେବାର ପ୍ରଥମ ରୂପ ହେଉଛି 'ବ୍ରହ୍ମ' ଅଥବା 'ପରବ୍ରହ୍ମ' ।

www.shirdisaipeeth.org

ତ୍ରିକାଳ ବାରତା ନେଇ ଜଗତ ଜିତା
ସୁନା ପାଲିଙ୍କିରେ ବିଜେ ସାଇ ସମର୍ଥା ॥୧ ॥
ଭକତ ସମୁଦ୍ରେ ଭରା ଶିରିଡି ଦାଣ୍ଡ
ଢୋଲ, ଝାଳ, କରତାଳ ବାଜେ ମୃଦଙ୍ଗ ॥୨ ॥
ବାବା ଆଜି ସଜ ସାଜି କାଳିଆ ଢଙ୍ଗେ
ହାସ ମୁଖେ ଧୀରେ ଧୀରେ ଚାଲନ୍ତି ରଙ୍ଗେ ॥୩ ॥
ସୁଗନ୍ଧିତ ପୁଷ୍ପରାଜି ଶୋହଇ ଅଙ୍ଗେ
ଜରି ଖଚିତ ଉତ୍ତରୀ ଶୋହେ ତା ସଙ୍ଗେ ॥୪ ॥
ଶଶିଙ୍କ କିରଣ ଜାଳେ ସେ ଝଲମଲ,
ଶୋହେ ଯେହ୍ନେ ଅଷ୍ଟରତ୍ନେ ଜଳଧି ଜଳ ॥୫ ॥
ଶାନ୍ତ ଆବର ଯେ ସ୍ଥିର ସାଇନାଥଙ୍କର
ହସମୁଖ ଶୁଚାଉଛି ମହିମା ସାର ॥୬ ॥
ଆସେ ବାଜି ଶବଦେ ଉଠଇ ପୂରି
ଶିରିଡି ସାଇ ମନ୍ଦିର ଠାରୁ ଚଭାଡ଼ି ॥୭ ॥
ବ୍ରହ୍ମାନନ୍ଦେ ବିଭୋର ଯେ ସେ ସାଇନାଥ
ଆତ୍ମଚେତନାରେ ପୁଣି ଲିପ୍ତ ନିରତ ॥୮ ॥
ବାବା ଅଗ୍ରେ, ପଶ୍ଚାତରେ ସଜ୍ଜିତ ରଥ
ଦକ୍ଷିଣରେ ଶୋଭାପାଏ ତୁଳସୀ ବୃକ୍ଷ ॥୯ ॥
ନାଲିବର୍ଣ୍ଣ ଶ୍ୟାମକର୍ଣ୍ଣ ଘୋଡ଼ା ଆଗରେ
ଫୁଲ, ଅବିର ବରଷା ହୁଏ(ବାବାଙ୍କ)ମଥାରେ ॥୧୦ ॥
ଭକତ ମଣ୍ଡିତ ହୋଇ ଶିରିଡିନାଥ
ମନଖୁସିରେ ଚଳନ୍ତି ହୋଇ ଉଷତ ॥୧୧ ॥
ବୀଣା, ତୂରୀ, ବ୍ୟାଣ୍ଡ ବାଜେ ଉଡେ ପତାକା,
ସ୍ତ୍ରୀ, ପୁରୁଷ ଭକ୍ତ ସର୍ବେ ସାଇଙ୍କ ସଖା ॥୧୨ ॥
କାଫିନ୍ ପରିଧାନରେ ହୋଇ ମଣ୍ଡିତ
ଯାଉଛନ୍ତି ବାବା ଧୀରେ, ଚାଲୁଛି ରଥ ॥୧୩ ॥
ମହଲସାପତି ତାତିଆ ଆବର ମାମା
ବାବା ହାତକୁ ଧରନ୍ତେ ନାହିଁ ଉପମା ॥୧୪ ॥
ଆନନ୍ଦରେ ନାଚି, ନାଚି ଭକତ ଗଣେ
ସାଇ ନାମ ଗାଆନ୍ତି ଯେ ଆନନ୍ଦ ମନେ ॥୧୫ ॥
ଚଭାଡ଼ି ରେ ବିଜେ ହୋଇ ଶିରିଡି-ନାଥ,
ହାତେ ସେ ସଟ୍‌କା ଧରି ଦେଖାନ୍ତି ପଥ ॥୧୬ ॥
ପୁଷ୍ପ ଗୁଚ୍ଛେ ସୁଶୋଭିତ ମୁକୁଟ ଆଭା,
ଚାମର ବ୍ୟଜନେ ତାଙ୍କ ବଢଇ ଶୋଭା ॥୧୭ ॥
କସ୍ତୁରୀ ଚନ୍ଦନ ପୁଣି ହୋଇ ମିଶ୍ରିତ,
ତିଳକ ବାବାଙ୍କ ଭାଲେ ଯେ ଚକଚକ ॥୧୮ ॥
ପ୍ରସ୍ତର ଖଚିତ ମାଳ ଗଳେ ଲମ୍ବିତ
ପ୍ରକାଶ ନିଃସର୍ଗ ଜ୍ୟୋତି ତାହା ସତତ ॥୧୯ ॥
ଛତ୍ର, ବଇରଖ ଝୁରି ଝୁଂପା ଖଚିତ
ଘୁରୁଥାନ୍ତି ଚକ୍ରାକାରେ ଯେହ୍ନେ ଖଦ୍ୟୋତ ॥୨୦ ॥
ଚାମର ବ୍ୟଜନ, କର୍ପୂରର ଆଳତୀ
ଚିଲମ ଭୋଗ ବାବା ଭକ୍ତଙ୍କୁ ଦିଅନ୍ତି ॥୨୧ ॥
ଆନନ୍ଦରେ ଭୋଗ ସର୍ବେ କରି ଯେ ପାନ
ହର୍ଷେ ରଟୁଥାନ୍ତି ସର୍ବେ ସାଇଙ୍କ ଗାନ ॥୨୨ ॥
ନିରୀହ ସରଳ ଭାବେ ସେ ସାଇନାଥ
ଭକତ ଭାବରେ ଭରା ହୁଅନ୍ତି ହୃଦ୍‌ଗତ ॥୨୩ ॥
ନାହାନ୍ତି ତ ମାମା ଆଉ ମହଲାସ୍‌ପତି
ଜାତ ପାଲଟିଛି ଏବେ ତାର ମୁକସାକ୍ଷୀ ॥୨୪ ॥
ଅପାଶୋରା ଜାତ ସେହି ଗୁଣି ତା ମନେ
ଫେରିଥାନ୍ତି ହେଜି ହୃଦେ ତା ଭକ୍ତଗଣେ ॥୨୫ ॥

ଶ୍ରୀ ଜଗଦୀଶ ଚନ୍ଦ୍ର ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ
ଭଞ୍ଜପୁର,ବାରିପଦା

www.shirdisaipeeth.org

ଆଲୋକ ପଥେ

ଶ୍ରୀ ଶିରିଡି ସାଇ ପୀଠ,ବାରିପଦା,ମୟୂରଭଞ୍ଜ

www.shirdisaipeeth.org

Cover Designed by:SAUMYA(Mob:9861343329